

PLACÓWKI OŚWIATOWE NA UKRAINIE

INFORMATOR

Fundacja Wolność i Demokracja
2015

PLACÓWKI OŚWIATOWE NA UKRAINIE

INFORMATOR

Fundacja Wolność i Demokracja
Warszawa 2015

Redakcja merytoryczna:

Robert Czyżewski

Michał Dworczyk

dr hab. Mariusz Kowalski

Lilia Luboniewicz

Cecylia Nawrot

Andrzej Pery

Julia Savelieva

Marta Wołosiewicz

Redakcja językowa i korekta:

Halina Wojnarska

Opracowanie graficzne i skład:

Marta Zablocka

Zdjęcia:

Fundacja WiD

Wydanie I

ISBN 978-83-939781-2-0

© Fundacja Wolność i Demokracja

Informator powstał w wyniku prowadzenia dwuletniego projektu „Biało-czerwone ABC. Program wspierania oświaty polskiej na Ukrainie”, realizowanego w ramach konkursu „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w latach 2014-2015”.

Informator jest współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2015 roku”.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

SPIS TREŚCI

Od wydawcy	9
Raport na temat szkolnictwa polskiego na Ukrainie	11
Cel i metody badań	13
Uwarunkowania działalności szkolnictwa polskiego na Ukrainie	16
System edukacji obowiązkowej na Ukrainie	16
Prawno-administracyjne podstawy funkcjonowania szkolnictwa polskiego	17
Uwarunkowania historyczne	21
Skupiska ludności polskiej na Ukrainie	22
Odrodzenie szkolnictwa polskiego	24
Rodzaje szkolnictwa w języku polskim	25
Szkoły publiczne	26
Szkoły i pioniry polskie (język polski jako wykładowy)	26
Szkoły z rozszerzonym nauczaniem języka polskiego	32
Szkoły „ukraińskie” z nauką języka polskiego	33
Podstawowe problemy szkół polskojęzycznych	34
Polskie szkoły sobotnio-niedzielne	35
Charakterystyka szkół sobotnio-niedzielnych	35
Główne problemy szkół sobotnio-niedzielnych	42
Finansowe podstawy działalności szkół sobotnio-niedzielnych	44
Punkty nauczania języka polskiego	44
Polityczno-ideologiczne uwarunkowania działalności polskich szkół	46
Społeczne uwarunkowania funkcjonowania polskich szkół	49
Badania ankietowe	50
Badanie fokusowe	51
Hospitacje diagnozujące	53
Opinie kadry kierowniczej szkół	54
Wnioski i rekomendacje po badaniach społecznych	56
Podsumowanie	58
Dodatki	62
Wyniki socjologicznych badań ankietowych	62
Uczniowie	62
Rodzice	67
Nauczyciele	70
Zadania szkoły	74

Polskie placówki oświatowe	81
Berdiańsk: Centrum Języka i Kultury Polskiej	82
Ośrodek Nauki Języka Polskiego dla Dzieci i Młodzieży Szkolnej	84
Berdyczów: Sobotnia Szkoła Nauczania Języka Polskiego, Historii i Kultury	86
Beresteczko: Sobotnio-Niedzielną Szkoła SKP im. Ewy Felińskiej	88
Biała Cerkiew: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Stowarzyszeniu Kultury Polskiej im. Z. Krasińskiego	90
Biłohiria: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Parafii św. Wincentego Pallottiego	92
Bolechów: Sobotnio-Niedzielną Szkoła Języka Polskiego przy Parafii Wniebowzięcia NMP	94
Borszczów: Szkoła Sobotnia Języka Polskiego przy Parafii Trójcy Przenajświętszej	96
Borysław: Kulturalno-Oświatowe Centrum Polskiej Mniejszości Narodowej – Polska Szkoła Sobotnia przy Borysławskiej Szkole Ogólnokształcącej I-III st. nr 3	98
Punkt Nauczania przy Polskim Kulturalno-Oświatowym Towarzystwie „ZGODA”	100
Browary: Punkt Nauczania przy Polskim Kulturalno-Oświatowym Stowarzyszeniu „Rodzina”	104
Brzeżany: Sobotnio-Niedzielną Szkoła Języka Polskiego przy Polskim Kulturalno- – Oświatowym Towarzystwie im. bł. M. Darowskiej	106
Charków: Polska Szkoła Sobotnia przy Stowarzyszeniu Kultury Polskiej	108
Chersoń: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Chersońskim Obwodowym Polskim Stowarzyszeniu „Polonia”	110
Chmielnicki: Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Chmielnickim Oddziale Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie	112
Punkt Nauczania przy Centrum Języków i Kultur Słowiańskich	114
Punkt Nauczania Związku Polaków przy Parafii pw. Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata	116
Czerkasy: Punkt Nauczania Języka Polskiego przy Rzymskokatolickiej Parafii Zwiastowania NMP	118
Czerniowce: Polskie Centrum Kulturalno-Oświatowe przy Gimnazjum nr 3	120
Czerwonograd: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej Oddział w Czerwonogradzie im. Jana Pawła II	122
Czortków: Sobotnia Szkoła Języka Polskiego	126
Dniepropietrowsk: Sobotnio-Niedzielną Szkoła Języka Polskiego przy Dniepropietrowskiej Regionalnej Organizacji Społecznej „Ośrodek Kultury Polskiej im. Karola Wojtyły”	128
Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Związku Polaków „Ognisko” Obwodu Dniepropietrowskiego	130
Dolina: Sobotnio-Niedzielną Szkoła Języka Polskiego przy Parafii Narodzenia NMP	132

Donieck: Szkoła Sobotnia Języka i Kultury Polskiej	134
Drohobycz: Polska Sobotnia Szkoła im. św. Królowej Jadwigi	136
Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Drohobyckim Polskim Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym „Odrodzenie”	138
Dubno: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej Dubieńczyzny	140
Dunajowiec: Szkoła Sobotnia przy Kulturalno-Oświatowym Centrum im. J. Olszańskiego	142
Emilczyn: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Kulturalno-Oświatowym Towarzystwie Polaków im. Jana Pawła II	144
Gródek Jagielloński: Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Parafii Rzymskokatolickiej	148
Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Zgromadzeniu Sióstr Misjonarek Apostolstwa Katolickiego Siostry Pallotyńki	150
Gródek Podolski: Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia z Polskim Językiem Nauczania	152
Husiatyń: Polska Sobotnia Szkoła przy Nadzbruczańskim Towarzystwie Języka i Kultury Polskiej	154
Iwano-Frankiwsk: Punkt Nauczania Języka Polskiego przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. F. Karpińskiego	156
Punkt Nauczania przy Parafii Rzymskokatolickiej Jezusa Chrystusa Króla Wszecchiata	158
Iziasław: Sobotnia Szkoła przy Towarzystwie Dobroczynnym „Polonia”	160
Jaworów: Polska Szkoła Sobotnia im. Jana III Sobieskiego	162
Jurjówka: Punkt Nauczania przy Organizacji Społecznej „Dobropolski Związek Kultury Polskiej »Rodzina«”	164
Kijów: Punkt Nauczania Języka i Kultury Polskiej przy Związku Polaków na Ukrainie	166
Szkoła Języka Polskiego przy Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie	170
Kirowograd: Polska Szkoła Sobotnia przy Stowarzyszeniu „POLONIA” im. K. Szymanowskiego	172
Kołomyja: Polska Szkoła Sobotnia im. St. Vincenza	174
Korosteń: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Związku Polaków na Ukrainie	176
Korzec: Szkoła Nauczania Języka Polskiego przy Parafii św. Antoniego	178
Kostopol: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej	180
Kowel: Szkoła Polska przy Towarzystwie Kultury Polskiej	182
Koziatyn: Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Stowarzyszeniu „Centrum Kultury Polskiej im. T. Padury”	184
Kraśńów: Punkt Nauczania przy Polskim Kulturalno-Oświatowym Towarzystwie Miasta Kraśńowa	186

Krzywy Róg: Punkt Nauczania Języka Polskiego Związku Polaków Ojczyzna.....	188
Lwów: Centrum Oświatowe SOWA przy Stowarzyszeniu Polskich Przedsiębiorców	
Ziemi Lwowskiej	192
Grupa „Mikrusy” w Przedszkolu nr 48	194
Grupa „Migłanc” w Przedszkolu nr 131	196
Grupa „Słoneczko” w Przedszkolu nr 131	198
Grupa „Dzwoneczki” w Przedszkolu nr 181	200
Lwowska Ogólnokształcąca Szkoła Średnia nr 24 im. M. Konopnickiej	202
Szkoła Ogólnokształcąca nr 10 im. św. Marii Magdaleny	204
Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Organizacji Obywatelskiej Związku Polaków „Orzeł Biały”	206
Szkółka Sobotnio-Niedzielną przy Parafii Bazyliki Metropolitalnej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny Obrządku Łacińskiego	208
Łanowice: Przedszkole „Perełka”	210
Szkoła Początkowa	214
Łuck: Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu	216
Szkoła Polonijna Wołyńskiego Towarzystwa Sztuki Polskiej „Barwy Kresowe”	218
Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Wołyńskim Zjednoczeniu Nauczycieli Polskich na Ukrainie im. Gabrieli Zapolskiej	220
Szkoła Towarzystwa Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki	222
Makiejewka: Szkoła Sobotnia Towarzystwa Kultury Polskiej „Polonia”	224
Malin: Punkt Nauczania przy Polskim Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym im. H. Sienkiewicza	226
Melitopol: Punkt Nauczania przy Melitopolskim Ukraińsko-Polskim Towarzystwie Kulturalno-Oświatowym „Polonia”	228
Mikołajów: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Stowarzyszeniu Polaków	230
Mościska: Ogólnokształcąca Szkoła Średnia nr 3 im. Królowej Jadwigi	232
Niemirów: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Józefa Oblubieńca	236
Nikopol: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Stowarzyszeniu Kultury Polskiej im. M. Konopnickiej	238
Nowa Borowa: Punkt Nauczania przy Kulturalno-Oświatowym Towarzystwie Polaków im. Juliusza Słowackiego	240
Nowa Kachowka: Punkt Nauczania przy Organizacji Społecznej „Dom Polski”	242
Nowogród Wołyński: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Polskim Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym im. Juliana Lublińskiego	244
Szkółka Sobotnio-Niedzielną przy Stowarzyszeniu „Polonia Zwiagelszczyzna”	246

Nowy Rozdół: Centrum Kulturalno-Oświatowe im. Karoliny Lanckorońskiej przy Towarzystwie Pomocy Polakom „Wielkie Serce”	248
Obertyn: Punkt Nauczania przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. F. Karpińskiego	250
Odessa: Szkoła Języka Polskiego przy Narodowo-Kulturalnym Stowarzyszeniu Polaków „Polska Nuta”	252
Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Oddziale Związku Polaków im. Adama Mickiewicza	254
Olewska: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Olewskim Rejonowym Oddziale Związku Polaków na Ukrainie	258
Ostróg: Szkoła Sobotnio-Niedzielną Języka Polskiego	260
Panka: Szkoła Sobotnio-Niedzielną Wiejskiego Towarzystwa Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza	262
Pawłograd: Szkoła Języka Polskiego Związku Polaków „Jedność Narodu”	264
Pierwomajsk: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Polskim Stowarzyszeniu „Nadzieja”	266
Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. Jana Pawła II	268
Podwołoczyska: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. ks. Bronisława Mireckiego	270
Połonne: Polska Szkoła Sobotnia im. św. Jadwigi Królowej	272
Połtawa: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Związku Miłośników Kultury Polskiej na Połtawszczyźnie „Polonia”	274
Pryłuki: Punkt Nauczania przy Kulturalno-Oświatowym Związku Polaków	276
Romanów: Punkt Nauczania przy Parafii św. Stanisława	280
Równe: Punkt Nauczania przy Ukraińsko-Polskim Sojuszu im. Tomasza Padury	282
Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie im. Wł. Reymonta	284
Sambor: Polska Niedzielną Szkoła im. Jana Pawła	286
Sarny: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Parafii Przemienienia Pańskiego	288
Sądowa Wisznia: Sądowowiszewska Sobotnia Szkoła Języka Polskiego i Kultury Polskiej	290
Sławuta: Polska Szkoła Sobotnia przy Oddziale ZPU	292
Sokal: Polska Sobotnio-Niedzielną Szkoła przy Towarzystwie Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej	294
Stara Krasnoszora: Starokrasnoszorska Szkoła I-II stopnia	296
Stary Skałat: Punkt Nauczania przy Polskim Towarzystwie Kulturalno-Oświatowym	298
Storożyniec: Polska Szkoła przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza	302
Stryj: Przedszkole w Centrum Dydaktyczno-Wychowawczym św. Zygmunta Gorazdowskiego dla Dzieci i Sierot	304
Punkt Nauczania przy Kulturalno-Oświatowym Centrum im. K. Makuszyńskiego	306

Szkoła Polskiej Mniejszości Narodowej	308
Strzelczyska: Zespół Edukacyjny z Polskim Językiem Nauczania im. Jana Pawła II	310
Sumy: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Centrum Polskim „Wiara, Nadzieja, Miłość”	312
Szarogród: Punkt Nauczania przy Szarogrodzkiej Rejonowej Organizacji Społecznej im. Jana Zamoyskiego	314
Szepetówka: Sobotnio-Niedzielną Szkoła przy Szepetowskim Oddziale Związku Polaków na Ukrainie	316
Tarnopol: Szkoła Języka Polskiego przy Polskim Towarzystwie Kulturalno-Oświatowym	318
Użgoród: Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną w Użgorodzie im. ks. prof. J. Tischnera	320
Punkt Nauczania Języka Polskiego przy Towarzystwie Kultury Polskiej Zakarpacia im. Gniewy Wołosiewicz	324
Winnica: Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną im. Rodziny Grocholskich przy SP „Kresowiaczy”	326
Punkt Nauczania Języka Polskiego przy Winnickim Kulturalno-Oświatowym Związku Polaków	328
Szkoła Sobotnia przy Delegaturze św. Rodziny na Ukrainie Zgromadzenia Sióstr od Aniołów	330
Szkoła Sobotnia przy Winnickim Obwodowym Stowarzyszeniu Dobroczynnym „Świetlica Polska”	332
Wojutyce: Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej Oddział w Łanowicach	334
Wołodarsk Wołyński: Polska Szkółka przy Wołodarsko-Wołyńskim Rejonowym Kulturalno-Oświatowym Związku Polaków im. Władysława Reymonta	336
Zaporoże: Niedzielną Szkoła Polska im. św. Jadwigi Królowej	338
Punkt Nauczania przy Towarzystwie Języka i Kultury Polskiej	340
Zdobunów: Punkt Nauczania przy Kulturalno-Oświatowym Centrum im. T. Czackiego	342
Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej Ziemi Zdobunowskiej	346
Żłoczów: Sobotnia Szkoła Polskiej Mniejszości Narodowej	348
Żółkiew: Sobotnia Szkoła Języka Polskiego	350
Żytomierz: Szkółka Sobotnio-Niedzielną przy Parafii Bożego Miłosierdzia	352
Punkt Nauczania przy Obwodowej Organizacji Społecznej „Studencki Klub Polski”	354
Szkoła Wiedzy o Polsce przy ŻOMPO Związek Szlachty Polskiej	356
Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie, Centrum Polskie	358

OD WYDAWCY

Informator „Szkolnictwo polskie na Ukrainie” jest zwieńczeniem realizowanego przez Fundację Wolność i Demokracja, a zleconego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych programu „Biało-Czerwone ABC”. Prowadzony przez nas dwuletni projekt, nie tylko – jak mamy nadzieję – uporządkował wsparcie dla polskiej oświaty na Ukrainie. Uzyskaliśmy znacznie więcej. Pierwszy raz podjęto próbę objęcia kompleksowym projektem całej oświaty polskiej na dawnych Kresach południowo-wschodnich. Wiele miesięcy roboczych kontaktów z pracującymi na Ukrainie polskimi działaczami oświatowymi pozwoliły nam zgromadzić informacje bezcenne dla każdego, komu nie jest obojętny los Polaków, którzy w wyniku przesunięcia granic Polski pozostali poza Ojczyzną.

Czytając niniejszy informator, trzeba pamiętać o tym, że sytuacja szkolnictwa polskiego na Ukrainie jest niezwykle dynamiczna. Wynika to zarówno z dostosowywania się istniejących placówek do zmieniających się okoliczności, jak i możliwości kadrowych, finansowych czy zainteresowania składaną przez nie ofertą. Liczba nauczycieli, uczniów, godzin lekcyjnych, a także sami pedagodzy mogą się zmieniać nawet w ciągu roku szkolnego. To wszystko nie powinno jednak przesłonić najważniejszego: imponującej liczby funkcjonujących polskich placówek szkolnych.

Można śmiało powiedzieć, że działalność oświatowa stanowi trzon trwającej wciąż polskiej mniejszości, a jej wagę widzimy w podwójnej perspektywie. Po pierwsze, to właśnie oświata działa na rzecz formowania polskiej świadomości w młodym pokoleniu. Po drugie, działalność oświatowa stanowi najpopular-

niejszą formę aktywności mniejszości polskiej – to w oparciu o szkoły organizowane są święta religijne i patriotyczne, to szkoły są miejscem najprostszej, ale i najpowszechniejszej aktywności polskiego środowiska, to dzięki szkolnym kontaktom powstaje to, co dla trwania polskiej wspólnoty ma znaczenie fundamentalne – kontakty osobiste między mieszkającymi na Ukrainie naszymi rodakami.

Pozycja, którą oddajemy w Państwa ręce, ma jeszcze jedną funkcję – ma pokazać aktywność setek ludzi, którzy zazwyczaj stoją w cieniu. Kilkaset osób prowadzących polskie placówki i uczących w nich to prawdziwi bohaterowie naszych czasów, dźwigający polskość na swoich barkach. Niniejszy informator jest przede wszystkim swoistym hołdem złożonym ich pracy.

RAPORT NA TEMAT SZKOLNICTWA POLSKIEGO NA UKRAINIE

dr hab. Mariusz Kowalski

„Biało-czerwone ABC. Program wspierania oświaty polskiej na Ukrainie” to inicjatywa Fundacji Wolność i Demokracja realizowana w ramach konkursu „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2014 i 2015 roku”, finansowana ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Celem programu jest podniesienie poziomu nauczania języka polskiego i wiedzy o Polsce poprzez wspieranie rozwoju oświaty polskiej na Ukrainie oraz budowanie skutecznego, długofalowego i transparentnego systemu wsparcia oświaty polskojęzycznej uwzględniającego specyficzne potrzeby Polaków i osób polskiego pochodzenia, pomagającego w zachowaniu tożsamości narodowej.

Program przewiduje systemowe ujęcie dofinansowania wszystkich jednostek nauczania języka polskiego zarówno w systemie szkolnym, jak i pozaszkolnym. Zakłada wprowadzenie systemu dotowania szkół opartego na przejrzystych kryteriach, którego celem będzie podwyższenie jakości nauczania języka polskiego na Ukrainie oraz uporządkowanie sposobu zarządzania placówkami oświatowymi.¹

¹<http://wid.org.pl/projekty/bialo-czerwone-abc-program-wspierania-oswiaty-polskiej-na-ukrainie/>

Do programu „Biało-czerwone ABC. Program wspierania oświaty polskiej na Ukrainie” przystąpiły następujące podmioty:

- 5 polskich grup przedszkolnych, 1 przedszkole,
- 6 szkół z polskim językiem nauczania,
- 5 szkół z tzw. pionami polskimi,
- 106 szkół sobotnio-niedzielných i punktów nauczania,
- 4 Uniwersytety Trzeciego Wieku.

W 2015 roku projektem zostało objętych ponad 15 000 uczniów.

Ważnym zadaniem było przeprowadzenie badań w szkołach na terenie Ukrainy, w których naucza się języka polskiego i dzięki którym pielęgnuje się polskość w środowisku lokalnym. Zrealizowały je: Studium Europy Wschodniej UW oraz Ośrodek Doskonalenia i Kształcenia Ustawicznego PARTNER w Zabrzu.

Badania podyktowane były dobrem Polaków zamieszkujących Ukrainę. Można w tym miejscu powołać się na opinię Adama Chłopka, dyrektora Ogólnoukraińskiego Metodyczno-Koordynacyjnego Centrum Nauczania Języka i Kultury Polskiej w Drohobyczu: „Powszechnie wiadomo, czym jest istnienie i rozwój własnego szkolnictwa dla każdej mniejszości narodowej — jest najważniejszą formą jej bytu i rozwoju. Żadna mniejszość narodowa nie ma szans na przetrwanie i zachowanie własnej tożsamości bez dobrze zorganizowanego szkolnictwa umiejscowionego w strukturach prawnych i oświatowych kraju zamieszkania. Dlatego istnienie i rozwój szkolnictwa polskiego na Ukrainie jest priorytetowym, najważniejszym zadaniem mieszkających tu Polaków, wszystkich polskich organizacji na Ukrainie, a nade wszystko polskich nauczycieli, reprezentowanych przez Zjednoczenie Nauczycieli Polskich na Ukrainie”.

Waga wspomnianych zagadnień w powiązaniu ze skomplikowanymi stosunkami polsko-ukraińskimi, trudnymi losami ukraińskich Polaków oraz ostatnimi wydarzeniami na Ukrainie sprawiają, iż diagnoza stanu polskiego szkolnictwa wydaje się obecnie szczególnie pożądana. Przez wiele dziesięcioleci większość Polaków na Ukrainie pozbawiona była polskiej oświaty, a represje, emigracje i zmiany granic pozbawiały tę społecz-

ność elit intelektualnych. Wobec tych uwarunkowań odradzający się od początków lat 90. XX wieku polski ruch kulturalno-oświatowy wymaga szczególnej uwagi i wsparcia. Do pomocy rodakom mieszkającym za wschodnią granicą poczuwają się liczne środowiska w kraju, realizujące swoje cele w ramach różnego rodzaju stowarzyszeń, fundacji i instytucji publicznych. Z tego względu wiedza przybliżająca obraz dzisiejszego polskiego szkolnictwa na Ukrainie wydaje się bardzo ważna, pomagając zidentyfikować jego najważniejsze potrzeby i bolączki.

Podjęte badania pozwoliły przeanalizować funkcjonowanie polskiego szkolnictwa pod względem ilościowym i jakościowym z uwzględnieniem kwestii formalno-prawnych, finansowych, infrastrukturalnych (m.in. lokalowych), kadrowych, dydaktycznych i demograficznych. Zasadnicze wyniki przedstawione zostały w niniejszym raporcie. Już teraz stały się podstawą do opracowania strategii rozwoju oświaty polskiej na Ukrainie.

Cel i metody badań

Celem badań była diagnoza stanu szkolnictwa polskiego na Ukrainie, z uwzględnieniem rozwiązań formalno-prawnych, podstaw finansowych i infrastrukturalnych (m.in. lokalowych). Badano również podstawy dydaktyczne i kadrowe oraz uwarunkowania polityczne, demograficzne i społeczne funkcjonowania szkół. Badania składały się z dwóch części: ogólnej, realizowanej przez Studium Europy Wschodniej UW oraz szczegółowej, realizowanej przez Ośrodek Doskonalenia i Kształcenia Ustawicznego PARTNER w Zabrzu.

Badanie ogólne

Do części pierwszej wytypowano 200 placówek oświatowych. Podstawowym narzędziem badawczym był kwestionariusz pytań skierowany do dyrekcji szkoły lub osób odpowiedzialnych za nauczanie w języku polskim. Ankieta zawierała 38 pytań, które niejednokrotnie składały się z kilku podpunktów. Łącznie więc dla każdego kwestionariusza można

było uzyskać 159 odpowiedzi. Terytorium Ukrainy zostało w celach badawczych podzielone na 10 okręgów. Ze względu na sytuację polityczną w badaniu nie uwzględniono szkół znajdujących się na obszarze Krymu, Donbasu i południowej części obwodu zaporoskiego. W każdym okręgu znalazło się ok. 20 wytypowanych do badania punktów nauczania oraz w każdym działał jeden ankier. Łącznie było ich więc 10. Zostali wytypowani w konkursie ofert spośród osób związanych ze Studium Europy Wschodniej (studenci, absolwenci).

W trakcie badania udało się przeprowadzić ankiety w 126 placówkach oświatowych (63 proc. planu). Niektóre wybrane placówki już nie istniały, inne przestały prowadzić zajęcia w języku polskim, jeszcze inne odmówiły udziału w ankiecie. Liczba przebadanych punktów byłaby jeszcze niższa, gdyby nie to, że udało się odnaleźć kilka nieuwzględnionych w początkowym planie badawczym podmiotów.

Informacje uzyskane w wyniku przeprowadzenia ankiety zostały zgromadzone w elektronicznej bazie danych. Jej analiza pod względem jakościowym, ilościowym i przestrzennym stała się podstawą diagnozy stanu szkolnictwa polskiego na Ukrainie w ujęciu ogólnym (ogólnokrajowym), sektorowym (typy szkół), regionalnym i szczegółowym (poszczególne placówki).

Tabela 1. Punkty nauczania istniejące a uwzględnione w badaniach

Punkt nauczania	Istniejące	Przebadane
Szkoły polskie	6	4
Piony polskie	2	2
Szkoły z rozszerzonym polskim	6	6
Szkoły sobotnio-niedzielne	bd	69
Punkty nauczania przy organizacjach i parafiach	bd	24
Język polski jako język obcy	bd	21

W badaniu uwzględniono cztery szkoły w całości przeznaczone dla polskiej mniejszości i prowadzące zajęcia w języku polskim. Wśród nich były dwie szkoły ogólnokształcące, jedna podstawowa i jedna początkowa.

Analizie poddano również dwa piony polskie oraz sześć szkół z rozszerzoną nauką języka polskiego dla polskiej mniejszości. Łącznie przebadano 12 placówek szkolnictwa publicznego prowadzących nauczanie przeznaczone dla polskiej mniejszości (Tabela 1).

Nie udało się przeprowadzić ankiety w dwóch szkołach średnich prowadzących nauczanie w języku polskim. Okazało się również, że szkoły widniejące w różnych bazach danych jako szkoły z pionem polskim w rzeczywistości oferują jedynie rozszerzoną naukę języka polskiego.

Ankieterzy dotarli do 69 szkół sobotnio-niedzielných oraz 24 punktów nauczania języka polskiego funkcjonujących przy polskich organizacjach. Przebadano również 21 szkoły (spośród ponad 200), gdzie język polski jest wykładany (ewentualnie był do niedawna wykładany) jako język obcy (obowiązkowo lub fakultatywnie).

Badanie szczegółowe

Drugie badanie miało bardziej pogłębiony charakter, lecz dotyczyło znacznie mniejszej liczby szkół. Do próby badawczej wybrano trzy szkoły z polskim językiem nauczania, dwie szkoły z tzw. pionami polskimi, sześć szkół sobotnio-niedzielných oraz Centrum Nauczania Języka i Kultury Polskiej w Drohobyczu.

Podstawą drugiego badania były informacje uzyskane za pomocą ankiet, które wypełniło 407 uczniów, 206 rodziców i 188 nauczycieli, łącznie 801 osób. Dodatkowo przeprowadzono rozmowy fokusowe o zdecydowanie jakościowym charakterze. Wzięło w nich udział 58 uczniów w sześciu grupach, 72 rodziców w ośmiu grupach oraz 102 nauczycieli w 10 grupach fokusowych. Łącznie w tych badaniach brały udział 232 osoby. W trakcie dwóch wizyt studyjnych zorganizowano również 13 hospitacji diagnozujących w różnych typach szkół. Obserwowano głównie lekcje języka polskiego, ale też historii oraz przeprowadzanych imprez szkolnych. Podczas wizyt w szkołach każdą chwilę wykorzystywaliśmy na rozmowy, głównie z dyrektorem czy zastępcami dyrektora. Rozmawialiśmy również z personelem szkół lub organami prowadzącymi. Okazało się, że

uzyskane informacje uzupełniają obraz pracy szkół, w których uczy się języka polskiego.

UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI SZKOLNICTWA POLSKIEGO NA UKRAINIE

System edukacji obowiązkowej na Ukrainie

Obowiązkowa edukacja trwa na Ukrainie 11 lat. Rozpoczynają ją sześciolatki, a kończą siedemnastolatki. System szkolny dzieli się na trzy poziomy:

- szkoła elementarna – klasy I-IV,
- szkoła niższa średnia – klasy V-IX,
- szkoła wyższa średnia – klasy X-XII.

Obowiązek szkolny można realizować w ramach następujących rodzajów szkół:

- ogólnokształcące (obejmują wszystkie trzy poziomy edukacji),
- ogólnokształcące specjalistyczne (obejmują wszystkie trzy poziomy, pogłębiają niektóre przedmioty),
- początkowe (obejmują pierwszy poziom edukacji),
- podstawowe (obejmują pierwszy i drugi poziom edukacji),
- gimnazja – są to szkoły profilowane obejmujące drugi i trzeci poziom,
- licea (szkoły trzeciego poziomu o wyspecjalizowanym profilu lub specjalności zawodowej),
- kolegia (szkoły trzeciego poziomu, specjalizują się w filologii, filozofii, medycynie lub mają profil ogólnokulturowy),
- różnego typu inne szkoły, np. trzyletnie szkoły zawodowe (kolegia), do których można uczęszczać po zakończeniu drugiego szczebla edukacji (po IX klasie).

Szkoła średnia kończy się maturą, która jest egzaminem wewnętrznym pisanym i ocenianym w szkole, oraz egzaminem zewnętrznym. Tylko zewnętrzny egzamin maturalny umożliwia rozpoczęcie studiów. Wszyscy

muszą zdawać egzamin z języka ukraińskiego i historii Ukrainy oraz trzy egzaminy z przedmiotów wybranych związanych z profilem lub specjalnością danej szkoły.

Wprowadzono również egzaminy i sprawdziany zewnętrzne na zakończenie każdego szczebla edukacji.

Prawno-administracyjne podstawy funkcjonowania szkolnictwa polskiego

Rozwój szkolnictwa polskiego na Ukrainie nie byłby możliwy bez odpowiedniego umocowania prawnego. Dotyczy to zarówno rozwiązań prawnych obowiązujących w Polsce, jak i na Ukrainie.

Polska

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej już w preambule odwołuje się do wspólnoty „z naszymi rodakami rozszanymi po świecie”, a pkt. 2 art. 6 stanowi, iż „Rzeczpospolita Polska udziela pomocy Polakom zamieszkającym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym”.

Instrumentem rządu w zakresie polityki polonijnej jest międzyresortowy Zespół ds. Polonii i Polaków za Granicą, na którego czele stoi obecnie sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Zespół jest powoływany zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów². W skład tego Zespołu wchodzi przedstawiciele resortów, których działania mogą wpływać na sposób realizacji polityki polonijnej.

W ramach administracji rządowej za sprawy polonijne odpowiedzialne jest przede wszystkim Ministerstwo Spraw Zagranicznych, które zob-

²Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów z 7 lutego 2006 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Polonii i Polaków za Granicą (M.P. z 2006 r. Nr 10, poz. 139).

wiązane jest do „wspierania polskich instytucji kulturalnych i oświatowych za granicą”. Istotne jest również to, iż to „minister tego resortu koordynuje [...] działalność innych organów i instytucji państwowych w dziedzinie stosunków z zagranicą”.

Rola MSZ w sferze polonijnej polega przede wszystkim na tworzeniu polityczno-prawnych ram współpracy ze środowiskami polskimi na świecie, w którą zaangażowane są liczne instytucje rządowe, parlamentarne oraz organizacje społeczne, a także zapewnieniu jej odpowiednich warunków w relacjach z innymi państwami. W strukturze MSZ sprawy polonijne włączone są do zadań Departamentu Konsularnego i Polonii. Środki na współpracę z Polonią MSZ otrzymuje z budżetu państwa. Część z nich jest wykorzystywana do wspierania polskiej edukacji. Dystrybuują je urzędy konsularne, inne instytucje państwa polskiego oraz różnego rodzaju fundacje. W 2014 roku środki przeznaczone na wspieranie oświaty polskiej na Ukrainie, w ramach wygranego projektu, realizowała Fundacja Wolność i Demokracja.

Istotną rolę w rozwoju polskiej oświaty za granicą odgrywa również Ministerstwo Edukacji Narodowej. Art. 22 ust. 1 pkt. 2) ustawy o systemie oświaty³ upoważnia ten resort do wydania rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu wspomagania nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw lub nauczanych w innych formach przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą⁴. Jednym z zadań wynikających z ustawy jest kierowanie nauczycieli do pracy za granicą w placówkach państwowych (publicznych) i społecznych. Wspieraniem i nadzorowaniem tego typu przedsięwzięć zajmuje się powołany przez MEN Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG).

³Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

⁴Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 24 września 2009 r. w sprawie warunków i sposobu wspomagania nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej i innych przedmiotów nauczanych w języku polskim wśród Polonii i Polaków zamieszkających za granicą oraz dzieci pracowników migrujących (Dz. U. z 2009 r. Nr 164, poz. 1306 ze zm.).

W sposób pośredni na sytuację polskiego szkolnictwa na Ukrainie wpływa również sytuacja ukraińskiego szkolnictwa w Polsce. Wypełnianie przez władze polskie postanowień bilateralnej umowy o współpracy w dziedzinie kultury, nauki i oświaty, nakładającej obowiązek wspierania szkolnictwa ukraińskiego w Polsce, zachęca stronę ukraińską do prowadzenia podobnej polityki względem polskiego szkolnictwa na Ukrainie.

Ukraina

Podstawowe znaczenie dla rozwoju polskiej oświaty na Ukrainie ma ustawodawstwo tego kraju. Art. 10 ukraińskiej konstytucji stanowi, iż na Ukrainie gwarantuje się swobodny rozwój, używanie i ochronę języków mniejszości narodowych. Art. 11 stwierdza, że „Państwo popiera [...] rozwój etniczny, kulturowy, językowy i religijny tożsamości wszystkich rdzennych ludów i mniejszości narodowych Ukrainy”. Art. 53 stanowi, iż „[...] obywatelom należącym do mniejszości narodowych gwarantuje się, zgodnie z ustawą, prawo do nauki w języku ojczystym lub nauki języka ojczystego w państwowych i komunalnych instytucjach nauczania albo w ośrodkach kultury narodowej”. Dodatkowo art. 9 konstytucji wskazuje, iż umowy międzynarodowe przyjęte przez Radę Najwyższą Ukrainy są częścią ustawodawstwa narodowego. Dotyczy to również konwencji międzynarodowych dotyczących praw mniejszości narodowych. Najważniejsze z nich, ratyfikowane przez Ukrainę, to Europejska karta języków regionalnych i języków mniejszości narodowych, Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Zgodnie z tą pierwszą język polski został na Ukrainie ustawowo uznany za język mniejszości narodowej.

Dla sytuacji polskiego szkolnictwa na Ukrainie niezwykle istotna jest również polsko-ukraińska umowa bilateralna o współpracy w dziedzinie kultury, nauki i oświaty. Zgodnie z jej art. 12 strona ukraińska zobowiązuje się zapewnić osobom należącym do mniejszości polskiej zamieszkającej na terenie Ukrainy warunki sprzyjające zachowaniu, rozwojowi i wyrażaniu ich tożsamości narodowej, religijnej, kulturowej i językowej, bez jakiegokolwiek dyskryminacji i na warunkach pełnej równości. Tenże

artykuł zobowiązuje również Ukrainę do wspierania działalności towarzystw narodowo-kulturalnych osób należących do mniejszości polskiej, zapewnienia im możliwości uzyskiwania pomocy materialnej z ich etnicznej ojczyzny, a także sprzyjania zachowaniu więzi kulturowych tych osób z rodakami zamieszkałymi w Polsce. Następny artykuł tej umowy (art. 13) obliguje Ukrainę do zapewnienia członkom polskiej mniejszości możliwości nauczania ich języka ojczystego oraz nauki w tym języku, z uwzględnieniem historii i kultury ich etnicznej ojczyzny. W tym celu ukraińscy Polacy mają mieć zagwarantowane: dostęp do nauki w języku ojczystym i nauki tego języka oraz historii i kultury ojczystej w przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich w ramach państwowego systemu oświatowego Ukrainy; odpowiednie przygotowanie i doskonalenie kadr nauczycielskich dla instytucji oświatowych nauczających języka mniejszości lub w języku mniejszości, przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości pracy nauczycielom skierowanym do szkół na podstawie porozumienia rządu Rzeczypospolitej Polskiej i rządu Ukrainy.

Identyczne zobowiązania w odniesieniu do mniejszości ukraińskiej przyjęła na siebie strona polska.

Szczegółowe postanowienia wpływające z ducha ukraińskiej ustawy zasadniczej i umów międzynarodowych zawarte są w ustawach przedmiotowych obowiązujących na Ukrainie. Szczególne znaczenie mają tu trzy ustawy: „O mniejszościach narodowych”, „O oświacie” oraz „O zasadach polityki językowej”. Wynika z nich, że swobodny wybór języka nauczania jest integralnym prawem obywateli Ukrainy oraz że obywatel Ukrainy ma zagwarantowane prawo do edukacji w języku mniejszości narodowej. Na tej podstawie dopuszcza się tworzenie polskich (polskojęzycznych) instytucji oświatowych (szkół) lub klas z polskim językiem wykładowym w szkołach z innym językiem wykładowym. Utworzenie szkoły wymaga posiadania niezbędnej infrastruktury, bazy naukowo-metodycznej i kadry pedagogicznej. Do utworzenia klasy z polskim językiem konieczna jest inicjatywa rodziców pięciorga uczniów, poparta decyzją miejscowego kuratorium z uwzględnieniem możliwości lokalowych i liczby chętnych. Zasadom tym podlegają szkoły powszechne i szkoły sobotnio-niedzielne.

Uwarunkowania historyczne

Początki szkolnictwa w języku polskim na Ukrainie sięgają czasów Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Mimo przewagi ludności ruskiej (ukraińskiej) we wschodnich prowincjach Rzeczypospolitej język polski uzyskał tam status szczególny. Przewodnia rola ziem polskich w ramach wspólnoty oraz rozwinięte kontakty ziem polskich z centrami zachodniej Europy spowodowały, iż to za jego pośrednictwem docierały innowacje ze świata polityki, literatury, nauki i sztuki. Dla warstw wyższych polski stał się językiem komunikacji i relacji towarzyskich. Swym znaczeniem oddziaływał znacznie dalej, uzyskując wysoką pozycję w Carstwie Moskiewskim i Mołdawii. Na dużych obszarach Europy Wschodniej uzyskał on status języka międzynarodowego oraz głównego języka komunikacji w ramach wieloetnicznej Rzeczypospolitej. Jego znaczenie wzmacniał napływ osadników z Polski (szlachty, mieszczan, chłopów) – na Rusi Halickiej już od XIV wieku – oraz trwała polonizacja przedstawicieli warstw wyższych. Pojawiły się większe lub mniejsze skupiska ludności polskojęzycznej, która w XVIII i XIX wieku stała się podstawą formowania polskiej grupy etnicznej na omawianym obszarze.

Znaczenie języka polskiego oraz skupiska ludności polskiej przyczyniały się do wzrostu zapotrzebowania na szkolnictwo w języku polskim. Szczególne znaczenie w jego rozwoju miały reformy Komisji Edukacji Narodowej. Jej dokonania utrzymały się także po rozbiorach, gdyż dzięki autonomii ziem litewsko-ruskich polskojęzyczne szkolnictwo funkcjonowało na prawobrzeżnej Ukrainie także w I połowie XIX wieku. Gdy po powstaniu styczniowym wyeliminowano język polski z życia publicznego zachodnich guberni Cesarstwa, tradycje te – na ziemiach dzisiejszej Ukrainy – zostały przejęte przez polskie szkolnictwo w habsburskiej Galicji, która weszła właśnie w okres polskiej autonomii narodowej. Znaczenie polskiego szkolnictwa zostało także podtrzymane w okresie międzywojennym, gdy duża część Ukrainy (Wołyń, Galicja Wschodnia) weszła w skład państwa polskiego. Polskojęzyczne szkolnictwo było ważne szczególnie dla zamieszkujących te tereny Polaków. Naukę języka polskiego jako państwowego podejmowali jednak również Ukraińcy oraz inne grupy etniczne zamieszkujące te tereny. W okresie tzw. korenizacji polskojęzyczne szkolnictwo rozwijało się również na Ukrainie sowieckiej, w skupiskach ludności polskiej (np. na tzw. Marchlewszczyźnie).

Umocnienie się systemu stalinowskiego doprowadziło do likwidacji szkolnictwa polskiego w ZSRS pod koniec lat 30. Włączenie Wołynia i Galicji Wschodniej do sowieckiej Ukrainy oraz ewakuacja większości Polaków na zachód doprowadziły także do likwidacji polskiego szkolnictwa na Ukrainie Zachodniej. Choć w wielu miejscach Galicji (m.in. w okolicach Mościsk i Tarnopola), a także Żytomierszczyzny, Podola i Bukowiny utrzymały się skupiska ludności polskiej, zezwolono tylko na istnienie dwóch polskich szkół we Lwowie. Sytuacja ta nie zmieniła się do końca istnienia ZSRS.

Skupiska ludności polskiej na Ukrainie

Mimo przeprowadzonych w latach 30. i 40. XX wieku eksterminacji, deportacji i przesiedleń ludności polskiej wciąż istnieją na Ukrainie jej duże skupiska. Najwięcej jest ich na Wołyniu Wschodnim (obwód żytomierski), Podolu (obwód chmielnicki i winnicki), w Galicji (obwód lwowski i tarnopolski) oraz Bukowinie (obwód czerniowiecki). Prócz tego ludność polska rozproszona jest na całym terytorium Ukrainy, z wyraźną koncentracją w Kijowie i okolicach Chersonia (m.in. rejon wełykołepetycki) (Tabela 2, Rysunek 2 – patrz Dodatki).

Tabela 2. Obwody z największą liczbą ludności polskiej w latach 1959-2001 (w tysiącach)

Obwód	1959	1970	1979	1989	2001
żytomierski	103,0	90,7	82,4	69,4	49,0
chmielnicki	70,1	52,6	43,9	36,7	23,0
lwowski	59,1	41,5	32,9	26,9	18,9
tarnopolski	23,5	14,7	9,2	6,8	3,8
winnicki	20,8	13,4	10,8	8,4	3,7
Kijów	8,5	9,7	10,5	10,4	6,9
reszta Ukrainy	78,3	72,5	68,6	60,6	38,8
Ukraina	363,3	295,1	258,3	219,2	144,1

Liczba ludności polskiej na Ukrainie systematycznie spada, przede wszystkim z powodu małżeństw mieszanych (dzieci z nich narodzone nie zawsze stają się Polakami) oraz rozproszenia osadnictwa polskiego, sprzyjającego procesom asymilacji. Jeszcze w 1959 roku w niektórych rejonach obwodów żytomierskiego, lwowskiego, chmielnickiego i żytomierskiego Polacy stanowili ponad 10 proc. ogółu ludności. Najwięcej – 17,6 proc. – w rejonie baranowskim na Żytomierszczyźnie, gdzie znajduje się Dowbysz – stolica dawnego polskiego rejonu narodowościowego. Obecnie (ostatnie dane spisowe dotyczą 2001 r.) ludności polskiej w poszczególnych rejonach administracyjnych jest znacznie mniej (brak szczegółowych danych). Mimo to w niektórych gminach (sielskich radach) Polacy stanowią nadal większość lub znaczną część mieszkańców (Tabela 3).

Tabela 3. Rady wiejskie z dużym udziałem ludności deklarującej język polski jako ojczysty według spisu ludności z 2001 r.

Rada wiejska	Rejon	Obwód	Odsetek polskojęzycznych
Strzelczyska	mościcki	lwowski	97,7
Łanowice	samborski	lwowski	91,0
Aleksandrówka	starosieniawski	chmielnicki	78,1
Doboszczówka	mościcki	lwowski	64,3
Maćkowce	chmielnicki	chmielnicki	63,9
Stara Huta (Krasnoszora)	storożyniecki	czerniowiecki	61,6
Pnikut	mościcki	lwowski	48,1
Lipniki	mościcki	lwowski	41,1
Trzcieniec	mościcki	lwowski	34,7
Kordonówka	różyński	żytomierski	33,3
Krysowice	mościcki	lwowski	32,2
Wolica	mościcki	lwowski	30,3
Arszyca	storożyniecki	czerniowiecki	25,2
Sąsiadowice	starosamborski	lwowski	21,5

Powyższa tabela przedstawia oficjalne wyniki spisu z 2001 roku. Nie uwzględnia ona Polaków, którzy zadeklarowali inny język jako ojczysty (takich w skali Ukrainy było aż 87,1 proc.). Nie uwzględnia również ludności pochodzenia polskiego, która deklaruje narodowość ukraińską, lecz nadal odczuwa silne związki emocjonalne z Polską. Ta „ukryta” polskość dotyczy przede wszystkim Żytomierszczyzny i Podola Wschodniego. Analiza ankiet wyraźnie wykazała, iż szkoły polskie przyciągają nie tylko Polaków, ale również osoby pochodzenia polskiego, a nawet ludzi nieposiadających wcześniej związków z Polską.

Odrodzenie szkolnictwa polskiego

Dopiero w niepodległej Ukrainie pojawiły się możliwości odbudowy szkolnictwa polskojęzycznego oraz wprowadzenia nauki języka polskiego do szkół ukraińskich. Zadania nie ułatwiało rozproszenie ludności polskiej, uwarunkowania finansowe (brak środków) oraz polityczne (obawa różnych środowisk politycznych na Ukrainie przed wzmacnianiem się wpływów polskich). Trudności dotyczyły przede wszystkim zakładania polskojęzycznych szkół ogólnokształcących mających uprawnienia szkół publicznych. Prócz istniejących dwóch szkół średnich we Lwowie stworzono jeszcze dwie szkoły średnie (klasy I-XI): w Mościskach i Gródku, jedną szkołę podstawową (niższą średnią) w Strzelczyskach (klasy I-IX) oraz jedną początkową (elementarną) w Łanowicach (klasy I-IV). Dodatkowo powstały oddziały (piony) polskie w trzech szkołach średnich: w Szepetówce, Iwano-Frankiwsku (Stanisławowie) i Dowbyszu. Ta ostatnia szkoła, ze względu na niedostatek nauczycieli znających język polski, została przekształcona w placówkę z rozszerzonym nauczaniem języka polskiego. Podobne szkoły do tej ostatniej, przeznaczone dla społeczności polskiej, powstały jeszcze w pięciu innych miejscowościach.

Języka polskiego jako obcego naucza się również w ponad 100 szkołach ukraińskojęzycznych – czasami obowiązkowo, czasami fakultatywnie. Uczą się go nie tylko Polacy, ale przede wszystkim Ukraińcy i osoby innych narodowości.

Prócz tego skromnego zakresu szkolnictwa publicznego w języku polskim funkcjonują również bardzo liczne szkoły sobotnio-niedzielne, prowadzone przez organizacje polskie lub parafie rzymskokatolickie. Organizacje te prowadzą również punkty nauczania języka polskiego.

Rodzaje szkolnictwa w języku polskim

Ze względu na status, rangę i profil szkolnictwo w języku polskim podzielić można na trzy podstawowe grupy i kilka podgrup.

I. Szkolnictwo publiczne (państwowe) dla mniejszości polskiej

1. Szkoły z polskim językiem wykładowym
 - a. początkowe (klasy I-IV)
 - b. podstawowe (klasy I-IX)
 - c. średnie (klasy I-XI)
2. Szkoły średnie (klasy I-XI) z pionem polskim (polskie klasy w szkołach wielojęzycznych)
3. Szkoły z pogłębioną nauką języka polskiego z myślą o mniejszości polskiej
 - a. podstawowe (klasy I-IX)
 - b. średnie (klasy I-XI)

II. Język polski jako przedmiot w szkołach ukraińskich

1. Obowiązkowy
2. Fakultatywny

III. Szkolnictwo społeczne (sobotnio-niedzielne) dla mniejszości polskiej

1. Przy organizacjach polskich
2. Przy parafiach rzymskokatolickich

IV. Punkty nauczania języka polskiego

1. Przy organizacjach polskich
2. Przy parafiach rzymskokatolickich
3. Przy szkołach ukraińskich

SZKOŁY PUBLICZNE

Szkoły i piony polskie (język polski jako wykładowy)

Na Ukrainie działa sześć szkół, w których nauczanie prowadzone jest w języku polskim. Wśród nich są cztery szkoły średnie (dwie we Lwowie oraz po jednej w Mościskach i Gródku Podolskim), jedna podstawowa (Strzelczyska) i jedna początkowa (Łanowice). Prócz tego działają również dwie szkoły z wydzielonymi klasami (piony polskie), w których nauczanie odbywa się po polsku (Iwano-Frankiwnsk i Szepetówka). W trakcie badania okazało się, iż piony takie nie funkcjonują w szkołach średnich w Kamieńcu Podolskim, Dowbyszu i Żytomierzu, choć w wielu informatorach i opracowaniach są one wymieniane. Są tam jedynie klasy z pogłębionym nauczaniem języka polskiego. Ankiety nie udało się przeprowadzić w dwóch szkołach: w Mościskach i we Lwowie.

Tabela 4. Uczniowie klas „polskich” w roku szkolnym 2014/2015

Szkoła (miejscowość)	Liczba uczniów w klasach „polskich”	Odsetek Polaków (osób polskiego pochodzenia) w klasach „polskich”	Zmiana liczby uczniów 2010=100
Szkoły średnie I-III stopnia z wykładowym językiem polskim			
Gródek	330 ¹	93	–
Lwów (nr 10)	269	100	99
Lwów (nr 24)	300 ²	–	–
Mościska	240 ²	–	–
Piony w szkołach średnich I-III z wykładowym językiem polskim			
Stanisławów	391	25	118
Szepetówka	83	95	169
Szkoły podstawowe i początkowe z wykładowym językiem polskim			
Strzelczyska	59	100	75
Łanowice	24	100	69

Tabela 4 cd.

Szkoła (miejscowość)	Liczba uczniów w klasach „polskich”	Odsetek Polaków (osób polskiego pochodzenia) w klasach „polskich”	Zmiana liczby uczniów 2010=100
Szkoły średnie I-III stopnia z pogłębionym językiem polskim			
Kamieniec Podolski	572	40	129
Żytomierz (nr 14)	92	60	–
Żytomierz (nr 36)	322	70	115
Susły	91	50	90
Dowbysz	186	70	–
Szkoły podstawowe z pogłębionym językiem polskim			
Stara Krasnoszora	115	80	114
Razem	2534³ (3074)	64³	–

¹2013/2014; ²dane ze stron internetowych szkół; ³bez Mościsk i Lwowa (nr 24)

W szkołach z polskim językiem wykładowym lub z pogłębioną nauką języka polskiego uczyło się w ostatnim roku ok. 3000 uczniów. Z tego ok. 1200 osób w szkołach z polskim językiem wykładowym (w tym ok. 1100 w szkołach średnich I-III stopnia). Ze względu na wagę tych placówek, a także ich niewielką liczbę poniżej przedstawiono ich krótką charakterystykę, sporządzoną w oparciu o informacje z ankiet, uzupełnionych niejednokrotnie wiedzą z innych źródeł.

Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia nr 10 im. św. Marii Magdaleny we Lwowie z polskim językiem nauczania

Szkoła im. św. Marii Magdaleny jest najstarszą szkołą z polskim językiem wykładowym. Jej początki sięgają 1816 roku, jednak charakter polski uzyskała w pełni dopiero w okresie autonomii galicyjskiej. Po włącze-

niu Lwowa do ZSRS szkoła utrzymała swój polskojęzyczny charakter, jednak w 1961 roku utraciła status szkoły średniej. Przywrócono go w 1991 roku po uzyskaniu przez Ukrainę niepodległości. Dopiero w 2013 roku rada miasta Lwowa podjęła decyzję o przywróceniu szkole tradycyjnego imienia (św. Marii Magdaleny). W roku 2014/2015 uczęszczało do niej 269 uczniów, w tym 183 Polaków i 86 posiadających polskie korzenie. Nauka odbywa się od klasy I do XI. Na każdym poziomie jest jeden, czasami dwa oddziały. Uczniowie są ze Lwowa oraz okolicznych miejscowości (Sokolniki, Brzuchowice, Malechów, Rudno, Stradcz, Zimna Woda, Gródek). Na 31 przedmiotów obowiązujących w szkole 28 wykładanych jest po polsku. Chemia, biologia i przysposobienie obronne nauczane są po ukraińsku z powodu braku nauczycieli znających język polski. Wykorzystywane są podręczniki wydane w Polsce i na Ukrainie. Szkoła jest w niej w pełni wyposażona. Uczniowie biorą regularnie udział w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego organizowanej przez Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, dochodząc do etapów regionalnych, ogólnoukraińskich i finału. Absolwenci szkoły w zdecydowanej większości kontynuują naukę w Polsce. Według respondentów placówka przekazuje status szkoły mniejszości polskiej. Mankamentem jest również brak nauczycieli (brak chętnych z powodu niskich płac) oraz niewystarczająca liczba pomieszczeń klasowych. Szkoła posiada odpowiednią bazę demograficzną, gdyż Lwów i jego okolice stanowią znaczące skupisko Polaków i osób polskiego pochodzenia (w samym mieście według oficjalnych danych mieszka ich 7 tys., według polskich działaczy 30 tys.).

Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia z polskim językiem nauczania w Gródku

Szkoła powstała w 2002 roku, uzyskując od razu charakter polskojęzyczny. W roku szkolnym 2013/2014 uczyło się w niej 330 uczniów, w tym 280 pochodzenia polskiego i 20 Ukraińców. Kilkoro dzieci dojeżdża z innych miejscowości (Satanów – 40 km!, Łysogórka, Czarne Wody). Zajęcia odbywają się w klasach I-XI, a na każdy poziom przypada zazwyczaj jeden

oddział. Około 60 proc. przedmiotów nauczanych jest w języku polskim, a szkoła jest w pełni wyposażona w niezbędne podręczniki. W ostatnim roku szkolnym (2014/2015) czworo uczniów brało udział w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego. Brakuje jednak polonistów. Kadra skarży się na zbyt dużą liczbę uczniów w jednej klasie, mało godzin przeznaczonych na historię i geografii Polski, brak środków na remonty i brak właściwego wyposażenia w gabinetach. Szkoła ma odpowiednią bazę demograficzną, gdyż Gródek i jego okolice stanowią znaczące skupisko Polaków i osób polskiego pochodzenia (według różnych źródeł od 10 do 20 tys.).

Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia nr 4 im. Wali Kotyka w Szepetówce (pion polski)

Pion polski powstał w 2008 roku. W roku szkolnym 2014/2015 naukę podjęło 83 uczniów, z czego ponad 90 proc. to Polacy. Kilkoro uczniów dojeżdża z innych miejscowości leżących w odległości 10-20 km (Sudyków, Horodyszcze, Cwetocho, Sławuta). Jako że pion polski działa od niedawna, w jego skład wchodzi na razie 7 poziomów nauczania (klasy I-VII), po jednym oddziale na każdym poziomie. W pionie pracuje jeden nauczyciel z Polski, trzech Polacy z Ukrainy i trzech nauczycieli posiadających polskie pochodzenie. Uczniowie biorą udział w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego, zajmując w ostatnich latach trzy pierwsze miejsca na poziomie obwodu żytomierskiego (należy zauważyć, iż nie ma tu innej szkoły z tak szerokim zakresem nauczania w języku polskim). Szkoła cierpi na braki lokalowe (klasy, pracownie przedmiotowe, sala taneczna, ubikacje). Brakuje nauczycieli do nauki matematyki, fizyki i biologii znających język polski. Brakuje również podręczników w tym języku. Szkole pomagają polskie organizacje rządowe (nie wymieniono, jakie) oraz Konsulat RP w Winnicy. Placówka jest na utrzymaniu władz miejskich. Korzysta również z finansowej pomocy Fundacji Wolność i Demokracja, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie i Wspólnoty Polskiej. Ma odpowiednią bazę demograficzną, gdyż Szepetówka i jej okolice stanowią znaczące skupisko Polaków i osób polskiego pochodzenia (oficjalnie 5 proc., nieoficjalnie 25 proc. ogółu ludności).

Twórcy pionu (z działaczką ZP Walentyną Pasiecznik na czele) chcą go w przyszłości przekształcić w szkołę polską. Władze ukraińskie przekazały na ten cel budynek. Niestety, wymaga on generalnego remontu, na który na razie nie ma środków.

Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia nr 3 w Iwano-Frankiwsku (pion polski)

Pion polski powstał w 2001 roku. Wcześniej była to szkoła rosyjskojęzyczna. Od 2010 roku widać wzrost zainteresowania nauką w języku polskim. W młodszych klasach proporcje między uczącymi się po polsku i rosyjsku wynoszą 1:1 (wcześniej 2:1 na korzyść rosyjskiego). Pełny pion polski funkcjonuje w klasach I-IV. Od klasy V do XI po polsku odbywają się lekcje języka polskiego, historii Polski, geografii Polski. Łącznie w języku polskim wykładanych jest osiem przedmiotów. Zajmuje się tym pięciu nauczycieli z Polski. Uczniowie kończą szkołę tzw. polską maturą. W roku szkolnym 2014/2015 naukę w polskim pionie podjęło 391 uczniów (w tym 56 osób w klasie I). Szkoła jest w pełni zabezpieczona w podręczniki w języku polskim i ukraińskim. W poprzednim roku szkolnym czterech uczniów brało udział w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego. W ostatnich latach 16-20 osób podchodziło do egzaminu z języka polskiego. Około połowy absolwentów kontynuuje naukę w Polsce. Szkoła jest na utrzymaniu władz miejskich. W ostatnich latach korzystała ze wsparcia polskich organizacji rządowych, zwłaszcza Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą. W szkole brakuje nauczycieli, którzy byliby w stanie prowadzić przez cztery lata zajęcia z klasami młodszymi.

Liczba Polaków w Iwano-Frankiwsku jest niewielka, jednak nauka w języku polskim cieszy się w ostatnich latach dużym zainteresowaniem miejscowych Ukraińców i Rosjan.

Szkoła Podstawowa w Strzelczyskach z polskim językiem nauczania

Szkoła powstała w roku 2003. Budynek został wybudowany i wyposażony z funduszy Wspólnoty Polskiej. Nauka trwa dziewięć lat (standard szkoły

podstawowej na Ukrainie). Przy szkole funkcjonuje przedszkole (obecnie 10 dzieci). W placówce uczy się 59 uczniów (100 proc. Polaków). Kilkoro uczniów dojeżdża z pobliskich miejscowości (Krysowice, Lipniki, Pnikut). Klasy są nieliczne (w klasie pierwszej jest pięcioro uczniów), po jednej na każdym poziomie. Brakuje nauczycieli znających język polski (np. fizyki). Jedyne w nauczaniu początkowym wszystkie przedmioty (prócz ukraińskiego i angielskiego) prowadzone są w języku polskim. Na szczęście nie brakuje podręczników, zarówno polskich, jak i ukraińskich. W szkole pracuje 16 nauczycieli (1 nauczyciel przypada średnio na 3,7 ucznia!). Wśród nich 13 osób to Polacy z Ukrainy, a trzy – Ukraińcy. W ostatnich czterech latach do końcowego egzaminu z języka polskiego przystąpiło 7-12 uczniów. Szkołę wspierają polskie instytucje rządowe (niewymienione z nazwy) oraz Konsulat RP we Lwowie. Braki infrastrukturalne nie są odczuwalne. Kadra skarży się jedynie na niedostatek współczesnej literatury dziecięcej w bibliotece szkolnej. Należy zauważyć, iż w porównaniu z polskimi szkołami średnimi ogólna liczba woluminów jest w tej bibliotece stosunkowo niewielka (3 tys., w tym 2,3 tys. po polsku).

Istnienie szkoły trafia w zapotrzebowanie społeczne, gdyż w samych Strzelczyskach Polacy stanowią prawie 100 proc. ogółu mieszkańców, a duża ich liczba zamieszkuje również sąsiednie miejscowości. Uczniowie mogą kontynuować edukację w języku polskim w pobliskich Mościskach (Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia).

Szkoła Początkowa w Łanowicach z polskim językiem nauczania

Szkoła zaczęła funkcjonować w 2011 roku. Nauka trwa w niej 4 lata, co jest standardem dla szkoły początkowej na Ukrainie. Uczęszcza do niej 24 uczniów. W każdej z czterech klas uczy się od pięciorga do siedmiorga dzieci. Szkoła nie skarży się na braki kadrowe. Pedagodzy są ukraińskimi Polakami (pięć osób) lub mają polskie pochodzenie (1 osoba). Placówka korzysta ze wsparcia Fundacji Wolność i Demokracja. Nie dysponuje biblioteką ani salą gimnastyczną.

Szkoła trafia w zapotrzebowanie społeczne, gdyż w samych Łanowicach Polacy stanowią blisko 100 proc. ogółu mieszkańców, a pewna ich liczba zamieszkuje również sąsiednie miejscowości.

Pozostałe szkoły polskojęzyczne

Ankiety nie udało się przeprowadzić w dwóch szkołach polskojęzycznych: w Szkole Ogólnokształcącej I-III stopnia nr 24 we Lwowie z polskim językiem nauczania i w Szkole Ogólnokształcącej I-III stopnia nr 3 w Mościskach z polskim językiem nauczania.

Szkoły z rozszerzonym nauczaniem języka polskiego

Dość trudna do ustalenia jest liczba szkół z pogłębionym nauczaniem języka polskiego. Według niektórych źródeł jest ich pięć. Ankieta wykazała sześć takich szkół: pięć średnich i jedna podstawowa. Według jednej z ankietowanych osób nauka języka polskiego w tych szkołach zaczyna się w klasie piątej.

Do szkół z pogłębioną nauką języka polskiego dla mniejszości zaliczono w wyniku ankiety cztery szkoły średnie w obwodzie żytomierskim (Dowbysz, Susły i dwie w Żytomierzu), Szkołę Średnią w Kamieńcu Podolskim (obwód chmielnicki) i Szkołę Podstawową w Starej Krasnoszorce. Placówki te różnią się jednak zakresem nauczania języka polskiego. Najbardziej intensywna nauka tego języka odbywa się w Szkole Średniej nr 36 w Żytomierzu. Naucza się go od klasy I do XI. W klasie pierwszej (1 oddział) są to trzy godziny tygodniowo. We wszystkich klasach, ale w mniejszym wymiarze, język polski obowiązuje również w Szkole Średniej w Dowbyszu (jedna godzina tygodniowo w klasie I). Od pierwszej klasy wykładany jest również język polski w Szkole Podstawowej w Starej Krasnoszorce. W klasie piątej zaczyna się nauka języka polskiego w Szko-

le Średniej nr 14 w Żytomierzu oraz w szkołach średnich w Susłach i Kamieńcu Podolskim. Przeważnie w wymiarze dwóch godzin tygodniowo (w Kamieńcu Podolskim w niektórych klasach nawet trzy godziny).

Tabela 5. Szkoły z pogłębionym nauczaniem języka polskiego (dla mniejszości)

Kamieniec Podolski	Zespół Szkół nr 13 I-III stopnia z pogłębionym językiem polskim i gimnazjum
Stara Krasnoszora	Szkoła Ogólnokształcąca I-II stopnia
Żytomierz	Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia nr 14
Żytomierz	Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia nr 36 im. Jarosława Dąbrowskiego
Susły	Susłowska Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia
Dowbysz	Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia

W większości z tych szkół na każdym poziomie nauczania jest tylko jeden oddział (klasa) z pogłębioną nauką języka polskiego. Jedynie w Żytomierzu (Szkoła nr 36) na niektórych poziomach są dwa oddziały, a Kamieńcu Podolskim nawet trzy.

Szkoły „ukraińskie” z nauką języka polskiego

Podobny wymiar godzin nauczania języka polskiego od klasy piątej, a nawet wcześniej, występuje również w innych szkołach na Ukrainie. Klasy tam działające nie mają jednak statusu „mniejszościowego”. Tak jest na przykład w Liceum nr 7 w Winnicy, gdzie przy współudziale Winnickiego Kulturalno-Oświatowego Związku Polaków naucza się języka polskiego od pierwszej klasy. Podobnie jest w Liceum nr 4 w Sokalu, w Cherso-

niu (szkoła średnia) i w Lubomlu (gimnazjum). Od klasy trzeciej uczą się uczniowie w Szkole Średniej nr 2 w Piotrowicach Dolnych w obwodzie czerniowieckim (ale tylko fakultatywnie). Od klasy V w wymiarze dwóch godzin tygodniowo naucza się polskiego w Ośrodku Edukacyjno-Wychowawczym nr 11 (szkoła średnia) w Chersoniu oraz w szkołach średnich w: Kijowie (dwie szkoły), Nieżynie, Białej Cerkwi, Stryju, Nikopolu i Czerniowcach. Do tej grupy zalicza się prawdopodobnie także Szkoła Średnia w Połonnem (brak szczegółowych danych). W niektórych z tych szkół dużą grupę uczących się języka polskiego stanowią Polacy lub osoby polskiego pochodzenia (Połonne, Czerniowce, Piotrowice Dolne, Winnica). W innych przeważają Ukraińcy.

W ostatnim okresie można zauważyć rosnące zainteresowanie nauką języka polskiego przez uczniów narodowości ukraińskiej. Ma to związek m.in. z niedawnymi wydarzeniami na wschodzie Ukrainy. Ankieterzy zarejestrowali przypadki masowego porzucania przez uczniów nauki języka rosyjskiego jako jednego z języków obcych. W wielu miejscach, tam gdzie jest to możliwe, jego miejsce zaczął zajmować język polski (na przykład w miejscowości Rożyszczce w obwodzie łuckim). Badanie wykazało, iż w wielu szkołach w różnych częściach Ukrainy pojawia się zainteresowanie nauką języka polskiego wyrażane przez dyrekcję szkoły, rodziców i uczniów. Niestety, w wielu przypadkach brakuje nauczycieli mogących podjąć się tego zadania. W ten sposób tracona jest unikalna szansa zainteresowania polską kulturą oraz pogłębienia sympatii dla Polski szerokich rzesz społeczeństwa ukraińskiego.

Podstawowe problemy szkół polskojęzycznych

Spośród 12 szkół i pionów polskojęzycznych oraz posiadających klasy z pogłębioną nauką języka polskiego 10 odpowiedziało na pytanie kwestionariusza dotyczące podstawowych problemów. Z zaproponowanej listy wybrało pięć najważniejszych.

Tabela 6. Główne problemy szkół dla polskiej mniejszości

Charakter problemów			
Brak sprzętu	6	Brak literatury polskiej i prasy	3
Brak podręczników	6	Brak kursów dla nauczycieli	2
Brak nauczycieli	5	Zbyt dużo uczniów	1
Brak pomocy dydaktycznych	4	Mało godzin na historię i geografię Polski	1
Brak wyjazdów do Polski	4	Brak remontów	1
Trudności lokalowe	3	Status szkoły polskiej	1

Głównymi problemami szkół publicznych dla polskiej mniejszości, podobnie jak szkół sobotnio-niedzielných i punktów nauczania języka polskiego (patrz: kolejne rozdziały), okazał się brak sprzętu (przede wszystkim komputerowego), podręczników, pomocy dydaktycznych (wyposażenie gabinetów, polskie stroje ludowe), brak wykwalifikowanych nauczycieli (w tym specjalistów z Polski) oraz kursów doskonalenia zawodowego dla nauczycieli, deficyt szkolnych wyjazdów do Polski (dochodzi obowiązek wizowy), trudności lokalowe, a także brak literatury i prasy polskiej (Tabela 6).

POLSKIE SZKOŁY SOBOTNIO-NIEDZIELNE

Charakterystyka szkół sobotnio-niedzielných

W wyniku przeprowadzonej ankiety uzyskano odpowiedzi z 69 polskich szkół sobotnio-niedzielných położonych we wszystkich częściach obszaru objętego badaniem (a więc bez Krymu, Donbasu i Berdiańska). Wśród nich 44 były zarejestrowane (w tym trzy przy szkołach ukraińskich, 40 przy organizacji polskiej, jedna przy obu rodzajach placówek), 25 nie. Przed rokiem 1991 powstały tylko dwie takie szkoły (w Drohobyczu i Nowogrodzie Wołyńskim). Boom rozpoczął się z chwilą uzyskania przez

Ukrainę niepodległości, z największym natężeniem w pięciolatce 1996-2000, kiedy to powstało 27,5 proc. wszystkich obecnie działających placówek tego typu (Tabela 7).

Tabela 7. Okres powstania szkoły sobotnio-niedzielnej

Okres powstania szkoły	Liczba szkół	proc.
Przed 1991	2	2,9
1991-1995	15	21,7
1996-2000	19	27,5
2001-2005	13	18,8
2006-2010	10	14,5
2011-2004	8	11,6
Brak danych	2	3,0
Razem	69	100

Przebadane szkoły koncentrowały się przede wszystkim w zachodnich obwodach Ukrainy, a więc w Galicji, na Wołyniu i Podolu. W siedmiu tamtejszych obwodach (lwowskim, tarnopolskim, wołyńskim, rówieńskim, żytomierskim, iwanofrankiowskim i winnickim) znajduje się 2/3 wszystkich tego typu placówek (Rysunek 3 – patrz Dodatki, Tabela 8). Układ ten nawiązuje do rozmieszczenia głównych skupisk ludności polskiej. Zastanawiająca jest jedynie duża liczba tego typu szkół na Wołyniu (obwód wołyński i rówieński), gdzie spisy ludności nie ujawniają adekwatnie dużej liczby Polaków (Rysunek 2 – patrz Dodatki). Nie jest wykluczone, iż zapotrzebowanie na polskie szkoły wynika z bliskiego sąsiedztwa z Polską oraz z wpływu przynależności tych ziem do Polski w okresie międzywojennym. Można przypuszczać, że we wszystkich regionach, które przed wojną należały do Polski (a więc i w Galicji), wpływy kultury polskiej są silniejsze niż na Żytomierszczyźnie, gdzie według statystyk mieszka najwięcej Polaków. O słabszych związkach mieszkańców tego ostatniego regionu z kulturą polską (mimo że to tu mieszka najwięcej osób narodowości polskiej) świadczy nie tylko relatywnie mniejsza liczba polskich placówek oświatowych (w porównaniu do Galicji i Wołynia), ale także niewielka liczba Polaków, którzy w czasie spisów deklarują język polski

jako ojczysty. Wpływ na ten stan rzeczy ma niewątpliwie oddalenie od granic Polski, dłuższa przynależność do ZSRS i długotrwały brak polskiego szkolnictwa. Ogromnym ciosem (kto wie, czy nie największym) były również krwawe represje, jakie dotknęły tutejszych Polaków w czasie operacji polskiej NKWD w latach 1937-1938. W jej trakcie zamordowano większość mężczyzn narodowości polskiej oraz zlikwidowano wszelkie placówki polskiej kultury i oświaty.

Tabela 8. Przebadane szkoły sobotnio-niedzielne według obwodów

Obwód	Zarejestrowane	Niezarejestrowane	Razem
Obwód lwowski	7	3	10
Obwód tarnopolski	5	2	7
Obwód wołyński	7	–	7
Obwód rówieński	5	1	6
Obwód żytomierski	2	4	6
Obwód iwanofrankiowski	2	3	5
Obwód winnicki	4	1	5
Obwód dnipropropietrowski	1	3	4
Obwód chmielnicki	1	2	3
Obwód czerniowiecki	2	1	3
Kijów	–	2	2
Obwód czernihowski	1	1	2
Obwód odeski	1	1	2
Obwód sumski	2	–	2
Obwód charkowski	1	–	1
Obwód chersoński	1	–	1
Obwód czerkaski	1	–	1
Obwód kirowogradzki	–	1	1
Obwód poławski	1	–	1
Obwód doniecki	–	–	–
Obwód kijowski	–	–	–
Obwód ługański	–	–	–
Obwód mikołajowski	–	–	–

Tabela 8 cd.

Obwód	Zarejestrowane	Niezarejestrowane	Razem
Obwód zakarpacki	–	–	–
Obwód zaporoski	–	–	–
Republika Autonomiczna Krymu	–	–	–
Sewastopol	–	–	–
Razem	44	25	69

Tabela 9. Szkoły sobotnio-niedzielne według liczby uczniów

Liczba uczniów	Liczba szkół	proc.
0-25	8	11,6
26-50	15	21,7
51-100	16	21,7
101-150	10	14,5
151-200	5	7,2
201-300	7	10,1
301-550	6	8,7
Brak	2	4,5
Razem	69	100

Szkoły sobotnio-niedzielne są bardzo zróżnicowane pod względem liczby uczniów. W najmniej licznej, w Rożyszczach, uczyło się 14 uczniów. W najliczniejszej, w Samborze – 528. Wśród szkół przeważały jednak placówki niewielkie, uczące poniżej 100 osób (56,5 proc.). Podmioty średniej wielkości (101-200 uczniów) stanowiły 17,4 proc., podczas gdy największe (201-550 uczniów; bardzo duży przedział wielkościowy) tylko 18,8 proc. Dokładniejszy podział wskazuje, iż stosunkowo najwięcej szkół mieściło się w przedziale 26-50 uczniów (Tabela 9). Dwie szkoły nie zostały sklasyfikowane z powodu braku danych lub dlatego, że działalność placówki została zawieszona.

Tabela 10. Szkoły sobotnio-niedzielne według liczby przedmiotów wykładanych po polsku

Przedmioty	Liczba szkół	proc.
1	26	37,7
2	11	15,9
3	9	13,0
4	6	8,7
5	5	7,2
6	4	5,8
Bd	8	11,7
Razem	69	100,0

W 37 szkołach sobotnio-niedzielnich (53,6 proc. ogółu) uczono jednego lub dwóch przedmiotów, jedynie w czterech placówkach – sześciu przedmiotów (Tabela 10). Wykładano je w języku polskim. Tylko w dwóch szkołach (Żółkiew, Dolina) uczono dodatkowo przedmiotów w innym języku.

W szkołach sobotnio-niedzielnich uczą się nie tylko Polacy i osoby polskiego pochodzenia. W 34 (50,7 proc.) uczniowie z polskimi korzeniami stanowili więcej niż połowę wszystkich słuchaczy (Tabela 11). Tylko w ośmiu było ich ponad 95 proc., w tym w trzech – 100 proc. Wśród osób innego niż polskie pochodzenie, oprócz Ukraińców, najczęściej występują Rosjanie, Żydzi i Ormianie. Były również pojedyncze przypadki Białorusinów, Rumunów, Romów, Gruzinów, Azerów, Turkmenów, Czechów i Tatarów krymskich.

Tabela 11. Szkoły sobotnio-niedzielne według udziału uczniów polskiego pochodzenia

Polacy i osoby polskiego pochodzenia, w proc.	Liczba szkół	proc.
0-25	11	15,9
26-50	16	23,2
51-75	21	30,4
76-100	14	20,3
Bd	7	10,2
Razem	69	100

Jedynie przy siedmiu szkołach sobotnio-niedzielnych działały przedszkola (Wołodarsk Wołyński, Dniepropietrowsk, Odessa, Łuck, Stryj, Winnica, Charków). Uczęszczało do nich od sześciorga (Wołodarsk) do 47 (Charków) dzieci.

W przebadanych szkołach sobotnio-niedzielnich pracowało łącznie 211 nauczycieli (brak danych z trzech szkół), z czego 180 prowadziło zajęcia w języku polskim. Ich liczba w poszczególnych szkołach była wprost proporcjonalna do liczby przedmiotów. Z tego względu w 34 szkołach (49,2 proc. ogółu) było najwyżej dwóch nauczycieli. Największa liczba pedagogów przypadających na szkołę to 10, jednak dotyczyło to tylko trzech przypadków (4,3 proc. ogółu) (Tabela 12).

Tabela 12. Szkoły sobotnio-niedzielne według liczby zatrudnionych nauczycieli

Liczba nauczycieli w szkole	Liczba szkół	proc.
1	21	30,4
2	13	18,8
3	9	13,0
4	7	10,1
5	5	7,2
6	4	5,8
7	2	2,9
8	2	2,9
10	3	4,3
Brak danych	3	4,6
Razem	69	100

Tabela 13. Pochodzenie nauczycieli szkół sobotnio-niedzielných

Pochodzenie	Liczba nauczycieli	proc.
Polacy z Polski	32	15,2
Polacy z Ukrainy	106	50,2
Osoby polskiego pochodzenia	52	24,6
Ukraińcy	19	9,1
Inni	2	0,9
Razem	211	100,0

Tabela 14. Czy plan organizacji roku szkolnego jest sporządzany na podstawie programów nauczania zatwierdzonych przez MEiN Ukrainy?

Czy plan jest zatwierdzany przez MEiN	Liczba	proc.
Tak	20	29,0
Nie	46	66,7
Brak danych	3	4,3
Razem	69	100

Według respondentów plany organizacji roku szkolnego tylko w 20 szkołach sobotnio-niedzielných (29 proc. ogółu) jest układany na podstawie programów nauczania zatwierdzonych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki Ukrainy (Tabela 14). Jeden z respondentów poinformował, iż w jego szkole używany jest program ukraińskiej szkoły podstawowej (w Chmielnickim).

Zdecydowana większość szkół (46, tj. 66,7 proc.) nie uwzględnia ministerialnych programów (Tabela 14). Duża część rozmówców z tych placówek podkreślała, iż polskich szkół sobotnio-niedzielných zasada ta nie dotyczy, gdyż nie mają one statusu szkół publicznych (państwowych). Nie ma programu nauczania dla tego rodzaju podmiotów i nie są one zobowiązane do realizowania wytycznych resortu edukacji (w sumie 17 odpowiedzi).

Podkreślano również, iż nie ma dobrych podręczników ukraińskich do nauki języka polskiego. Nauczyciele opierają się na podręcznikach wydawanych w Polsce (np. „Krok po kroku” i „Hurra!!! Po polsku”). Z tego powodu programy opracowywane są na podstawie tych podręczników, w wielu przypadkach z uwzględnieniem wytycznych ORPEG (cztery odpowiedzi). Wbrew oficjalnym deklaracjom z ukraińskich podręczników do nauki języka polskiego nie korzysta się również w ukraińskich szkołach publicznych (Tabela 15).

Tabela 15. Dlaczego według respondentów szkoły sobotnio-niedzielne nie korzystają z programów nauczania zatwierdzonych przez MEiN Ukrainy?

Powody	Liczba szkół
Odrębny status polskich szkół sobotnio-niedzielných	17
Własny program nauczania	4
Brak zadowalających podręczników wydawanych na Ukrainie	3
Korzystanie z podręczników wydawanych w Polsce	3
Korzystanie z zaleceń ORPEG	4
Inne	2
Brak odpowiedzi	13
Razem	46

Główne problemy szkół sobotnio-niedzielných

Spośród 69 szkół, 57 odpowiedziało na pytania o pięć najważniejszych problemów nurtujących placówkę. Najczęściej powtarzającymi się bolączkami był brak wszelkiego rodzaju sprzętu (komputery, rzutniki, drukarki, skanery), podręczników, pomieszczeń (sal, własnej siedziby), infrastruktury (Internet, ogrzewanie, toalety, sala gimnastyczna, boisko, plac zabaw), niedostatki środków finansowych (na organizację imprez, remonty, sprzątanie, najem lokali), pomocy dydaktycznych (nuty, mapy, tablice, ekrany, stroje ludowe, instrumenty muzyczne, dzienniki, materiały audio i wideo), brak wyjazdów wakacyjnych uczniów do Polski,

zaległe albo przeciągające się remonty, brak literatury polskiej i czasopism, niedostateczna liczba nauczycieli (głównie języka polskiego), brak możliwości doksztalcania nauczycieli, problemy formalno-prawne (brak certyfikatów dla absolwentów, brak rejestracji szkoły), organizacyjne (trudności z dojazdami do szkoły, biurokracja w relacji ze sponsorami, późne rozpoczęcie roku szkolnego) czy problemy z uczniami (brak chętnych, brak motywacji, rezygnacje).

Tabela 16. Najczęściej występujące problemy w szkołach sobotnio-niedzielnych

Charakter problemów	Częstość występowania
Brak sprzętu	31
Brak pomocy dydaktycznych	30
Brak podręczników	30
Braki infrastrukturalne	25
Braki finansowe	20
Braki lokalowe	20
Brak wyjazdów wakacyjnych do Polski	12
Brak literatury polskiej i czasopism	10
Brak doksztalcania nauczycieli	9
Trudności z remontami	9
Brak nauczycieli	7
Problemy z uczniami	5
Problemy formalno-prawne	4
Problemy organizacyjne	3

Sporadycznie (po 1-2 razy) pojawiały się takie problemy jak: trudna sytuacja gospodarcza i polityczna na Ukrainie, mała pomoc z Polski, niedostatek miejsca dla większej liczby uczniów (dużo chętnych), brak kontaktów z polskimi szkołami, brak pomocy od władz lokalnych, włamania.

Finansowe podstawy działalności szkół sobotnio-niedzielných

Szkoły sobotnio-niedzielne w odróżnieniu od szkół publicznych (obowiązkowych) mają znacznie trudniejsze warunki finansowe działalności. Tylko niewielka ich część korzysta wyłącznie lub częściowo ze środków publicznych (miejskich). Podstawą ich funkcjonowania są przede wszystkim środki pozyskiwane od rodziców oraz z innych źródeł (Tabela 17).

Tabela 17. Źródła finansowania działalności szkół sobotnio-niedzielných

Źródło	Szkoły	proc.
Rodzice, inne	23	33,3
Inne	17	24,6
Rodzice	17	24,6
Miasto	4	5,8
Miasto, rodzice	2	2,9
Miasto, rodzice, inne	1	1,4
Brak danych	5	7,4
Razem	69	100

Wśród innych źródeł (często po kilka dla każdej szkoły) przeważały fundacje, stowarzyszenia, instytucje rządowe i samorządowe z Polski: Fundacja Wolność i Demokracja (w 19 przypadkach), polski konsulat – zwłaszcza w Łucku (8), Wspólnota Polska (7), Pomoc Polakom na Wschodzie (4), ORPEG (1), inna pomoc z Polski (4). W niewielkiej liczbie przypadków dochodziły środki własne (9), w tym składki i budżet organizacji polskiej, oraz pomoc od różnego rodzaju sponsorów (6), głównie prywatnych.

PUNKTY NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO

Ankieterom udało się przeprowadzić badania w 24 punktach nauczania języka polskiego. Wśród nich 19 działało przy organizacji polskiej, pięć

przy parafiach (instytucjach) rzymskokatolickich. Punkty te rozmieszczone były w różnych częściach kraju. Trudno zauważyć jakąś szczególną prawidłowość w ich usytuowaniu. Najwięcej, bo po cztery, było ich w obwodzie winnickim i kijowskim. W wielu obwodach nie udało się jednak przeprowadzić ankiety w żadnym z takich punktów.

Najczęściej wskazywanym przez ankietowanych źródłem utrzymania tego typu placówek są środki własne (m.in. składki członkowskie), pomoc rodziców oraz pomoc ze strony władz lokalnych. Uzupełniającą rolę odgrywa pomoc płynąca z Polski, przede wszystkim za pośrednictwem konsulatów, instytucji rządowych (ORPEG, MEN) i fundacji (Wolność i Demokracja). Tylko w jednym przypadku wskazano na opłaty od kursantów (Tabela 18, Tabela 17).

Tabela 18. Źródła utrzymania badanych punktów nauczania języka polskiego

Podstawowe źródła utrzymania	Liczba szkół
Środki własne	4
Rodzice	4
Rodzice, pomoc z Polski	3
Miasto	2
Miasto i rodzice	1
Pomoc z Polski	1
Środki własne, rodzice	1
Opłaty	1
Brak danych	7
Razem	24

W punktach była bardzo zróżnicowana liczba uczniów. Najwięcej, bo aż 305 osób, uczyło się Mikołajewie, najmniej przy parafii w Gniewaniu (obw. winnicki) – 13 osób. Zróżnicowany był również skład narodowościowy kursantów w poszczególnych punktach. W czterech zdecydowanie przeważały (80-95 proc.) osoby pochodzenia polskiego, w siedmiu liczba Polaków i osób innej narodowości była wyrównana (40-70 proc. Polaków), w siedmiu dominowali Ukraińcy (Polacy 10-33 proc.). Wśród

uczących się języka polskiego pojawiali się sporadycznie Rosjanie, Białorusini, Żydzi, Azerowie, a w Wyższym Seminarium Duchownym w Worzelu (obwód kijowski) także Wenezuelczyk, Nigeryjczyk, Włoch, Dominikańczyk i Hiszpan.

W 18 placówkach, gdzie udało się uzyskać informacje dotyczące narodowości, uczyło się łącznie 1270 uczniów. Wśród nich było 734 Polaków i osób polskiego pochodzenia (57,8 proc.) oraz 536 osób (42,2 proc.) innej narodowości (głównie Ukraińców).

Wśród ankietowanych punktów 19 odpowiedziało na pytanie o pięć najważniejszych problemów. Łącznie wskazano 54 problemy, często powtarzające się w odpowiedziach. Najczęściej wymieniany był brak odpowiednich podręczników (11 razy, a więc ponad połowa placówek), sprzętu multimedialnego: komputerów, rzutników (8 razy), lokali i sal (7 razy), pieniędzy na pensje czy remonty (5 razy), literatury, prasy i filmów polskich (5 razy), nauczycieli (4 razy), pomocy metodycznych (3) i dydaktycznych (2), brak zeszytów (2). Do jednostkowych problemów placówek należała słaba motywacja uczniów, peryferyjność miejscowości, nieorganizowanie wyjazdów do Polski, konkurencja szkół komercyjnych, słaba promocja, brak czasu na nauczanie języka czy niechęć Cerkwi prawosławnej.

POLITYCZNO-IDEOLOGICZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI POLSKICH SZKÓŁ

Mimo dramatycznej historii dzisiejsze relacje Polski i Ukrainy można nazywać przyjaznymi. Większość polskich elit wspiera niepodległościowe aspiracje Ukraińców, większość Ukraińców dostrzega w Polsce ważnego sojusznika w swych staraniach o wyzwolenie się spod rosyjskiego protektoratu. Mniejszość polska na Ukrainie oraz ukraińska w Polsce żyją w rozproszeniu, a ich niewielkie skupiska nie stanowią zagrożenia dla integralności terytorialnej obu państw (inaczej jest w przypadku mniejszości rosyjskiej na Ukrainie).

Tabela 19. Stosunek władz ukraińskich do szkolnictwa polskiego na Ukrainie według ankietowanych reprezentantów szkół

Ocena stosunku	Liczba odpowiedzi	proc.
Bardzo przyjazny	14	11,1
Przyjazny	52	41,3
Neutralny	39	31,0
Nieprzyjazny	9	7,1
Bardzo nieprzyjazny	3	2,4
Brak danych	9	7,1
Razem	126	100

Opinie dyrektorów i nauczycieli pracujących w obszarze szkolnictwa polskojęzycznego na Ukrainie wydają się potwierdzać ten stan rzeczy. Większość z nich – 52,4 proc. – oceniała stosunek władz ukraińskich do polskiego szkolnictwa jako przyjazny lub bardzo przyjazny. Jedynie zdaniem 9,5 proc. jest on nieprzyjazny lub bardzo nieprzyjazny (Tabela 19). Szczególnie pozytywnie oceniają postawę ukraińskich władz przedstawiciele szkół ukraińskojęzycznych, gdzie nauczany jest język polski (61,9 proc. – pozytywnie, 9,5 proc. – negatywnie). Najbardziej krytyczni pod tym względem są reprezentanci polskich (przeznaczonych dla polskiej mniejszości) szkół publicznych (tylko 50,0 proc. uważa stosunek władz ukraińskich za pozytywny, aż 16,7 proc. – negatywny) (Tabela 20). To ostatnie zjawisko może dowodzić, iż mimo generalnie dobrych relacji między polskim szkolnictwem a władzami, kierownicy i nauczyciele szkół polskich doświadczają najwięcej niechętnych wobec swojej działalności reakcji albo są na takie reakcje bardziej wyczuleni.

Słowa krytyki wobec władz ukraińskich padały w ankietach rzadko. Ujawniła się także opinia, że władze uniemożliwiają powoływanie polskich klas w szkołach oraz że inne mniejszości (np. żydowska) są lepiej przez nie traktowane. Pojawiły się także głosy o infiltrowaniu środowisk polskich przez SBU oraz wspieraniu jednych środowisk polonijnych kosztem drugich. Bardzo często podkreślano jednak, iż po obaleniu Wiktor Janukowycza stosunki z władzami poprawiły się. Dotyczy to również relacji ze społeczeństwem ukraińskim. Ukraińskie dzieci coraz częściej

uczą się języka polskiego, który zyskuje kosztem języka rosyjskiego. Tendencja ta uległa nasileniu w związku z ostatnimi wydarzeniami na Ukrainie. W wielu szkołach, tam gdzie było to możliwe, ukraińscy uczniowie przestali uczyć się rosyjskiego jako języka obcego, w jego miejsce wybierając polski.

Tabela 20. Stosunek władz ukraińskich do szkolnictwa polskiego na Ukrainie według ankietowanych reprezentantów poszczególnych typów placówek

Ocena stosunku	Szkoły polskie		Szkoły sobotnio- -niedzielne		Punkty nauczania		Szkoły ukraińskie		Razem	
	liczba	proc.	liczba	proc.	liczba	proc.	liczba	proc.	liczba	proc.
Bardzo przyjazny	1	8,3	9	13,0	1	4,2	3	14,3	14	11,1
Przyjazny	5	41,7	26	37,7	11	45,8	10	47,6	52	41,3
Neutralny	3	25,0	26	37,7	8	33,3	2	9,5	39	31,0
Nieprzy- jazny	1	8,3	7	10,1		0,0	1	4,8	9	7,1
Bardzo nieprzyja- zny	1	8,3		0,0	1	4,2	1	4,8	3	2,4
Brak danych	1	8,4	1	1,5	3	12,5	4	19,0	9	7,1
Razem	12	100	69	100	24	100	21	100	126	100

Mimo negatywnych akcentów w większości ankiet przeważały pozytywne opinie na temat relacji z władzami ukraińskimi. Władzom (głównie lokalnym) dziękowano przede wszystkim za nieodpłatne (ewentualnie za niewielką opłatą) przekazywanie na własność lub wynajmowanie (udostępnianie) nieruchomości lub pomieszczeń na cele polskiego szkolnictwa (nauczania języka polskiego).

Opinie były zróżnicowane w zależności od umiejscowienia placówki. Szkoły, gdzie mówiono o złym stosunku władz ukraińskich, dominowały w zachodniej części obwodu lwowskiego, m.in. w rejonie Mościsk i Sokala. Ale już w południowej części tego obwodu, w rejonie Drohoby-

cza, przeważało przekonanie o pozytywnym stosunku władz. Największy udział pozytywnych lub neutralnych ocen odnotowano w obwodach: czerniowieckim, rówieńskim, kijowskim (z Kijowem) i charkowskim (Charków). Pojedyncze negatywne oceny zanotowano jeszcze w Winnicy, Dunajowcach (obw. chmielnicki) i Zaporozu (Rysunek 3 – patrz Dodatki).

W opiniach nauczycieli i kierowników szkół pojawiały się krytyczne uwagi dotyczące poziomu znajomości języka polskiego wśród Polaków mieszkających na Ukrainie. Podobnego zdania byli również ankieteryzy, mający niejednokrotnie trudności w porozumiewaniu się po polsku. Mimo to większość ankietowanych była zadania, iż szkolnictwo polskie (nauczanie języka polskiego) wzmacnia stan polskości na Ukrainie (Tabela 21, Rysunek 4 – patrz Dodatki). Najbardziej pesymistyczni pod tym względem byli przedstawiciele szkół w obwodzie łuckim oraz w Zaporozu (Rysunek 4 – patrz Dodatki).

Tabela 21. Opinia reprezentantów szkół na temat wpływu działania polskich szkół

Oddziaływanie polskich szkół	Liczba szkół	proc.
Wzmacniają polsność na Ukrainie	75	59,5
Pomagają utrzymać dotychczasowy poziom polsności	33	26,2
Oslabiają postępy ukrainizacji miejscowych Polaków	2	1,6
Nie mają żadnego wpływu na postępujący proces ukrainizacji miejscowych Polaków	3	2,4
Brak danych	13	10,3
Razem	126	100

SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA FUNKCJONOWANIA POLSKICH SZKÓŁ

Celem badania pogłębionego, mającego socjologiczny charakter było lepsze poznanie uwarunkowań działalności placówek edukacyjnych,

aktywności i oczekiwań ze strony uczniów, rodziców, nauczycieli i dyrektorów w szkołach z nauczaniem języka polskiego na Ukrainie. Zespół przeprowadzający badanie postawił sobie następujące cele szczegółowe:

- uzyskanie ogólnych opinii od uczniów, rodziców i nauczycieli o funkcjonowaniu szkoły, atmosferze pracy, realizowaniu zadań szkoły, z nastawieniem na naukę języka polskiego, z wykorzystaniem przygotowanych ankiet;
- przeanalizowanie i pogłębienie opinii uczniów, rodziców i nauczycieli na temat aktywności i motywacji uczniów na lekcjach języka polskiego i udzielanej pomocy w tym zakresie, pozyskanie informacji o tym, jakie umiejętności zdobywane są w szkole, jakie są główne zadania szkoły oraz jakie są oczekiwania od różnych instytucji w Polsce;
- obserwowanie aktywności uczniów podczas zajęć edukacyjnych, ich zaangażowania, a pośrednio wyciągnięcie wniosków co do pomocy w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- uzyskanie pogłębionych opinii nauczycieli i dyrektorów szkół o funkcjonowaniu placówek i możliwym w tym zakresie wsparciu.

Analiza uzyskanego materiału umożliwiła sformułowanie wniosków i rekomendacji, które służyć będą wypracowaniu nowej strategii wspierania polskiej oświaty na Ukrainie.

Badania ankietowe

Z analizy wszystkich wypowiedzi uczniów, rodziców i nauczycieli (patrz: Dodatek) stwierdzić można:

- w badanych szkołach nie ma dużych trudności w nauczaniu języka polskiego, a uczniowie chętnie uczą się tego języka;
- są jeszcze duże rezerwy i można poprawić wykorzystanie czasu pracy na lekcjach;
- należy poprawić aktywność uczniów na lekcji, wprowadzając np. aktywne metody pracy;
- trzeba zwiększyć pomoc uczniom w nauce języka polskiego poza szkołą;
- powinno się wspierać nauczycieli w doskonaleniu warsztatu pracy, rozwijaniu wiedzy z zakresu nowych pojęć w praktyce uczenia się;

- szkoły potrzebują wsparcia w kształtowaniu potrzebnych umiejętności kluczowych;
- należy zwiększyć pomoc uczniom w planowaniu ich przyszłości i radzeniu sobie w dorosłym życiu;
- potrzebne jest wsparcie szkół w dobrej współpracy z rodzicami;
- należy pomóc szkołom budować samorządność uczniowską.

Badanie fokusowe

Zasadniczym celem badania fokusowego była pogłębiona analiza opinii i postaw badanych osób. Starano się tak ukierunkować wywiad, by wydobyć od nich jak najwięcej informacji o nauczaniu języka polskiego, używanych formach motywacji czy o oczekiwaniach uczestników. Nie stosowano standaryzowanych narzędzi, starano się natomiast dobrze rejestrować dowolne, często obszerne, spontaniczne i wyczerpujące odpowiedzi osób badanych. Wyników tych badań nie można uogólniać na badaną populację. W połączeniu jednak z badaniami ilościowymi i innymi badaniami jakościowymi stanowią dobry materiał do formułowania wniosków i rekomendacji.

Grupy uczestniczące w badaniu fokusowym były bardzo różne i różnie wyglądała dyskusja – od bardzo ożywionej, trwającej blisko godzinę, do bardzo stonowanej i mocno motywowanej przez moderatorów, jakby uczniowie nie czuli się pewnie, mówiąc po polsku. Zróżnicowanie dotyczyło także pochodzenia. Byli uczniowie wywodzący się z rodzin z polskim rodowodem, z rodzin polsko-ukraińskich i rodzin ukraińskich. Spotkania w grupach fokusowych ukazywały indywidualne umiejętności uczniów w zakresie konstruowania myśli i odpowiedzi w języku polskim.

Badanie fokusowe dostarczyło wielu ważnych informacji i spostrzeżeń, pozwalających następnie na sformułowanie poniższych postulatów (rekomendacji). Tak więc należy:

- zwiększyć liczbę wyjazdów uczniów do Polski (w ramach wymiany międzyszkolnej oraz wyjazdów turystycznych), uczestnictwo w lekcjach języka polskiego w polskich szkołach, pomoc w zakresie niwelowania

różnic programowych między polskim a ukraińskim systemem studiów wyższych, uczestnictwo w polskich olimpiadach i zawodach, uczestnictwo w polskich wydarzeniach kulturalnych, wymianę uczniów i wizyty w polskich szkołach, poznanie polskiej kuchni, kultury, obyczajów, tradycji, zwiększyć liczbę wyjazdów na obozy letnie (powinny być one uzależnione od efektów w nauczaniu języka polskiego);

- zorganizować kursy dla nauczycieli innych przedmiotów niż język polski;
- zwiększyć liczbę kursów dla nauczycieli w Polsce oraz sprawić, by kształcenie nauczycieli było na wyższym i bardziej dostępnym poziomie (doskonalenie nauczycieli powinno być dostosowane do XXI wieku, poprzez warsztaty również z zakresu nowych technologii);
- zwiększyć liczbę wyjazdów polonistów do Polski oraz kursów i warsztatów doszkalających;
- zorganizować kursy dla nauczycieli na temat sposobów aktywizowania rodziców;
- uprościć procedury zatrudniania nauczycieli języka polskiego z Polski;
- zaoferować rodzicom pomoc w nauce języka polskiego dla nich samych;
- wypracować program pracy z uczniami wybitnie uzdolnionymi;
- zwiększyć liczbę godzin geografii Polski;
- poprawić zaopatrzenie w pomoce dydaktyczne, w tym podręczniki do historii Polski (teraz muszą od siebie wzajemnie kserować), duże mapy Polski, tablice przedmiotowe, przybory szkolne, tablice korkowe, lektury polskie z opracowaniem, dostęp do literatury pięknej po polsku, dostęp do komputerów i Internetu;
- zaspokoić materialne potrzeby szkół (drobne remonty itp.);
- uruchomić większą liczbę oddziałów przy szkołach dla dzieci w wieku przedszkolnym;
- przygotować nauczycieli z zakresu wychowania przedszkolnego na przykładzie polskich programów;
- doposażyć szkoły w środki audiowizualne;
- wprowadzić modele współpracy z rodzicami na przykładzie polskich doświadczeń;
- przygotować tzw. szkoły języka polskiego dla rodziców niemówiących po polsku;

- przyjmować dzieci ukraińskie do polskich oddziałów przedszkolnych;
- poszerzyć ofertę edukacyjną dla dzieci z pochodzeniem polskim;
- stworzyć zespoły szkolno-przedszkolne;
- udostępnić nauczycielom przedszkoli możliwość uczenia się i korzystania z programów dla przedszkoli w Polsce;
- wprowadzić certyfikację z języka polskiego w celu podniesienia jakości i poziomu nauczania języka polskiego w szkołach na Ukrainie;
- organizować sympozja, spotkania nauczycieli i dyrektorów wszystkich szkół, w których naucza się języka polskiego, w celu integracji kadry nauczającej, wymiany doświadczeń i przepływu informacji, by osiągnąć synergię.

Hospitacje diagnozujące

Wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonych hospitacji diagnozujących rozpatrywać należy w dwóch kategoriach. Pierwsza dotyczy grupy nauczycieli pracujących w pełnych szkołach, druga – nauczycieli szkół sobotnio-niedzielnych.

Dla pierwszej grupy pedagogów warto zaplanować doskonalenie w zakresie:

- pracy z dorosłymi, by nauczyciele tych szkół mogli w pełni doradzać, doskonalić i wspierać nauczycieli ze szkół sobotnio-niedzielnych;
- stosowania aktywnych metod pracy, by mogli oni kształtować kluczowe umiejętności u swoich uczniów;
- tworzenia programów i planów pracy, by prowadzone lekcje były bardziej otwarte i dostosowane do potrzeb uczniów.

Ważnym zadaniem powinno być też zaopatrzenie nauczycieli w polskie podręczniki i pomoce dydaktyczne, ale też dla pewnej grupy nauczycieli dobrze tłumaczone na język polski podręczniki i pomoce ukraińskie.

Druga grupa nauczycieli, ze szkół sobotnio-niedzielnych, wymaga wsparcia w zakresie:

- doskonalenia umiejętności posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie, w tym zasad ortografii i gramatyki;

- ciągłego doradztwa metodycznego, które mogliby otrzymywać od nauczycieli uczących w szkołach z wykładowym językiem polskim i w szkołach z „pionami polskimi”.

Opinie kadry kierowniczej szkół

Dyrektorzy potwierdzali duże zainteresowanie nauką języka polskiego wśród uczniów i zwiększone zainteresowanie rodziców życiem szkoły. Rodzice angażują się w obchody świąt polskich, często uczestniczą w omawianiu w zespole nauczycieli całości działań podejmowanych w szkole.

Przekrój wiekowy uczniów, zwłaszcza w punktach sobotnio-niedzielnych, jest dość duży – do szkoły uczęszczają dzieci w wielu od 6-7 do 16 lat. Klasy są zróżnicowane wiekowo, co ma bardzo pozytywny wpływ zarówno na wyniki uczniów w nauce, jak i ich zachowanie (dzieci uczą się od siebie nawzajem, pomagają młodszym, naśladują starszych – relacje te wpływają pozytywnie na ich aktywność i zainteresowanie nauką). To rozwiązanie sprawdza się w praktyce, bo dzieci świetnie się ze sobą dogadują i widać, że uczestniczą w lekcjach z niekłamaną przyjemnością. Ich wyniki w nauce potwierdzają, że takie rozwiązanie okazało się trafne.

Dyrektorzy tych szkół przyznawali, że nauczyciele mają bardzo ograniczone możliwości w zakresie pomocy dydaktycznych, kursów czy szkoleń. Są i tacy nauczyciele polskiego, którzy nie ukończyli żadnych studiów czy kursów w zakresie nauczania języka polskiego (tylko filologię ukraińską), sami się szkolą w tym zakresie i myślą poważnie o podjęciu studiów podyplomowych polonistycznych. Przy czym nie mają dostępu do materiałów niezbędnych do samodoskonalenia się, wiedzy na temat nauczania języka polskiego. Nauczyciele nie są wysyłani na szkolenia i ich zdaniem Ogólnoukraińskie Koordynacyjno-Metodyczne Centrum Nauczania Języka i Kultury Polskiej w Drohobyczu nie spełnia do końca swojej funkcji.

Dyrektorzy potwierdzali również brak podręczników do nauki geografii, przyrody, wiedzy o społeczeństwie. W tej grupie rozmówców pojawiały

się dwa stanowiska: dla jednych potrzebne są książki wydane w Polsce i pomoce dydaktyczne w języku polskim, dla innych – dobre tłumaczenie pozycji ukraińskich.

W wielu przypadkach dyrektorzy zwracali uwagę na trudności lokalowe szkoły, brak funduszy na remonty i środki higieniczne. Tutaj często mogą liczyć na pomoc rodziców lub organizacji i instytucji polskich w ramach otrzymywanych grantów.

Są oczywiście takie szkoły (z polskim językiem wykładowym), w których jest dobrze przygotowana baza dydaktyczna. Wysoko wykwalifikowani nauczyciele mówią po polsku, sami przygotowują materiały, opracowują konspekty zajęć. W szkole mówi się w dużej mierze po polsku.

Dyrektorzy przyznają też, że najlepszą drogą do doskonalenia umiejętności językowych, poznania polskiej kultury i historii są różnego rodzaju wyjazdy do Polski. Powinno być więcej konkursów, olimpiad i zawodów z rówieśnikami z Polski.

Kierownicy szkół z wykładowym językiem polskim twierdzą, że kontaktują się z nauczycielami punktów sobotnio-niedzielnych, ale te kontakty są sporadyczne i nie mogą spełniać funkcji doradztwa przedmiotowego. Zapewniają, że mogą i chcą być miejscem doskonalenia warsztatu metodycznego nauczycieli języka polskiego z danego regionu. Uważają też, że dopóki nie będzie wystarczająco dobrej kadry szkoleniowej na Ukrainie (dla nauczycieli języka polskiego), zajęcia takie mogliby prowadzić na terenie Ukrainy specjaliści z Polski. Wskazane byłoby, gdyby szkolenia odbywały się jak najbliżej miejsca pracy nauczycieli.

Nauczyciele i dyrektorzy oczekują większej liczby wyjazdów uczniów do Polski, pomocy w zakresie zakupu niezbędnych pomocy dydaktycznych (tablice przedmiotowe, przybory szkolne, tablice korkowe, lektury polskie z opracowaniem), kursów i warsztatów doszkalających dla nauczycieli języka polskiego oraz pomocy w zakresie aktywizowania rodziców. Z naszych obserwacji wynika, że szkoły pilnie potrzebują pomocy mate-

rialnej zarówno w zakresie materiałów czy pomocy dydaktycznych, jak również remontów.

Jednocześnie, mimo wszystkich opisanych niedogodności, od nauczycieli i dyrektorów bije niezwykle oddanie pracy z dziećmi, optymizm i niezłomna pewność, że nauka języka, kultury i tradycji polskich jest ich życiową misją. Te wszystkie placówki – i duże, i małe – istnieją i funkcjonują tylko dzięki ogromnemu zaangażowaniu, wręcz poświęceniu dyrektorów, nauczycieli, rodziców i uczniów. Oni naprawdę czują, że robią coś wartościowego, że tylko dzięki ich pracy i aktywności polskość może być odpowiednio pielęgnowana i przekazywana kolejnym pokoleniom.

Niektórzy dyrektorzy sami nawiązują kontakty ze szkołami, z kuratoriami w Polsce i ośrodkami metodycznymi w celu dokształcania nauczycieli, wymiany doświadczeń, objęcia jak największej liczby dzieci wypoczynkiem kolonijnym, wymiany kulturalno-oświatowej. Jednocześnie oczekują takiego pomysłu na finansowanie nauczycieli, aby ci nie musieli dorabiać w innych miejscach pracy, tylko mogli całkowicie oddać się szkole i swoim uczniom.

Stosunki z dyrekcją szkół ukraińskich (w przypadku szkół z pionami) układają się różnie. Często zależą one od osobowości osób współpracujących. Bywało, że dopiero gdy współpraca okazywała się korzystna dla obu stron, relacje się poprawiały. Nie jest rzadkością sytuacja, że różne sprzęty (ławki, pomoce dydaktyczne), są również używane przez młodzież w klasach ukraińskich.

Wnioski i rekomendacje po badaniach społecznych

Wnioski i jednocześnie rekomendacje wynikające z całości zebranych informacji i danych można pogrupować według zagadnień. Na początku przedstawimy te, które bezpośrednio dotyczą uczniów, głównie uczących się języka polskiego:

- należy zwiększyć pomoc uczniom w nauce polskiego poza szkołą, zwłaszcza wzmacniać dom rodzinny;
- należy zwiększyć pomoc uczniom w planowaniu ich przyszłości i radzeniu sobie w dorosłym życiu;
- potrzebne jest wsparcie szkół w budowaniu samorządności uczniowskiej;
- trzeba poprawić wyposażenie szkół w pomoce dydaktyczne, w tym podręczniki do historii Polski, duże mapy Polski, tablice przedmiotowe, przybory szkolne, tablice korkowe, lektury polskie z opracowaniem, dostęp do literatury pięknej po polsku, dostęp do komputerów i Internetu;
- należy zwiększyć liczbę wyjazdów do Polski (w ramach wymiany międzyszkolnej oraz wyjazdów turystycznych), uczestnictwo w lekcjach języka polskiego w polskich szkołach, pomoc w zakresie niwelowania różnic programowych między polskim a ukraińskim systemem studiów wyższych, uczestnictwo w polskich olimpiadach i zawodach, uczestnictwo w polskich wydarzeniach kulturalnych, wymianę uczniów i wizyt w polskich szkołach, poznanie polskiej kuchni, kultury, obyczajów, tradycji, wyjazdów na obozy letnie;
- trzeba wypracować program pracy z uczniami wybitnie uzdolnionymi.

Nie można zapominać o rodzicach, którzy także powinni mieć wsparcie. Bez domowego wsparcia nie osiągniemy efektów w kształceniu. Zatem należy:

- pomóc rodzicom w doskonaleniu języka polskiego;
- uruchomić program współpracy rodziców, uczniów i nauczycieli w szkole – np. na wzór polskiego programu: Szkoła współpracy.

Główne działania w nowej perspektywie pomocy należy ukierunkować na nauczycieli. To w głównej mierze od ich umiejętności i aktywności zależy osiągnięcie założonych celów i spełnienie oczekiwań dzieci i rodziców.

1) Należy rozważyć poprawę systemu doskonalenia zgodnie z proponowanymi wnioskami i rekomendacjami sformułowanymi po każdym rozdziale tego raportu. Nowy system powinien po pierwsze, służyć podniesieniu kwalifikacji najlepszych nauczycieli i dyrektorów szkół, by tworzyli oni kadre szkoleniową dla doskonalenia nauczycieli pracujących na Ukrainie. Po drugie, dobrze jest zbudować system doradztwa metodycznego dla nauczycieli. Tutaj warto wykorzystać kadre dobrych nauczycieli, by to oni następnie pomagali swoim kolegom i koleżankom. Z doświadczeń polskich wynika, że jest to najlepszy system wspomaganie nauczycieli.

2) Warto się zastanowić, czy nie podzielić się polskimi doświadczeniami co do programów realizowanych w ostatnich latach. Myślimy tu o wspomnianym już programie Szkoła współpracy, ale Polska ma również inne dobre doświadczenia, także dla przedszkoli.

3) Trzeba rozwiązać systemowo sprawę podręczników i pomocy dydaktycznych. Przy tym warto doskonalic nauczycieli w pisaniu programów nauczania (tak jak w Polsce), by podręcznik był tylko pomocą, a nie wyznacznikiem przerabianego materiału.

PODSUMOWANIE

Mimo różnego rodzaju trudności, przede wszystkim finansowych, kadrowych i lokalowych, szkolnictwo polskie na Ukrainie w ostatnim ćwierćwieczu zdołało zwiększyć swoją bazę dydaktyczną. Przed 1989 rokiem istniały na Ukrainie tylko dwie publiczne szkoły polskie (obie we Lwowie). Obecnie funkcjonuje 12 placówek przeznaczonych dla polskiej mniejszości, w tym sześć szkół i pionów z polskim językiem wykładowym. Dodatkowo działa kilkadziesiąt polskich szkół sobotnio-niedzielnych, oferujących uzupełniającą edukację w języku polskim dla uczniów szkół ukraińskojęzycznych.

Zakładając, iż Ukrainę zamieszkuje ok. 140 tysięcy Polaków, można przyjąć, iż 2,1 proc. spośród nich (3 tysiące uczniów klas polskich) to dzieci i młodzież korzystająca z obowiązkowego szkolnictwa przeznaczonego dla Polaków. Dla porównania, w Polsce w roku szkolnym 2013/2014 z obowiązkowego szkolnictwa (szkoły podstawowe i średnie) korzystało 14,3 proc. mieszkańców naszego kraju. Przyjmując podobne proporcje wiekowe, można szacować, iż obowiązkowym szkolnictwem przeznaczonym dla Polaków objętych jest na Ukrainie jedynie ok. 15 proc. polskich dzieci. Statystyki te poprawia nieco działalność szkół sobotnio-niedzielnich. Przy uwzględnieniu ich uczniów (co najmniej 8 tys.) edukacją polską objętych byłoby już prawdopodobnie ponad 50 proc. (co najmniej 11 tys.) polskiej młodzieży. Można przypuszczać, iż sytuacja ta wygląda lepiej w głównych skupiskach ludności polskiej (Lwowskie, Chmielnickie, Żytomierskie), gdzie sieć polskich placówek edukacyjnych jest bardziej rozbudowana. W gorszej sytuacji są Polacy żyjący w rozproszeniu we wschodniej i południowej części Ukrainy.

Powyższe dane uwzględniają jedynie oficjalną liczbę ludności polskiej na Ukrainie. Z jednej strony dużą część uczniów w szkołach polskich stanowią osoby innych narodowości, z drugiej jest duża grupa osób polskiego pochodzenia niezaliczana w czasie spisu do narodowości polskiej. Biorąc to pod uwagę, należałoby przyjąć, iż więcej niż połowa potencjalnych uczniów polskich placówek oświatowych uczy się w szkołach typowo ukraińskich, nie korzystając przy tym z dodatkowej nauki w szkołach sobotnio-niedzielnich. Tę sytuację poprawia niewątpliwie możliwość nauki języka polskiego w wielu typowo ukraińskich placówkach oświatowych. Jak pokazują statystyki dla wybranych do badania szkół typowo ukraińskich, znaczną część dzieci i młodzieży (nierzadko większość) uczących się języka polskiego stanowią Polacy i osoby polskiego pochodzenia. Dochodzą do tego punkty nauki polskiego prowadzone najczęściej przez organizacje polskie. Tu jednak uczą się także osoby dorosłe.

Przytoczone dane mogą sugerować, iż rozwój polskiego szkolnictwa na Ukrainie jest wciąż niedostateczny. Mniej więcej połowa polskiej mło-

dzieży nie jest prawdopodobnie objęta jakąkolwiek formą polskiej edukacji. Popularność polskich szkół sobotnio-niedzielných może również sugerować, iż w niektórych miejscowościach (tam, gdzie jest wystarczająca liczba uczniów) mogłyby powstać nowe szkoły publiczne (początkowe, podstawowe lub średnie) przeznaczone dla polskiej mniejszości. Problemy, z jakimi borykają się niektóre funkcjonujące już szkoły polskie, pokazują, iż nie jest to zadanie łatwe do zrealizowania.

Poważnym utrudnieniem dla polskiego szkolnictwa jest niewątpliwie słaba znajomość języka polskiego przez młodzież zamieszkującą tereny na wschód od granicy ryskiej (np. Żytomierszczyzna). Nakłada się na to brak odpowiedniej kadry nauczycielskiej. Tymi trudnościami należy tłumaczyć m.in. przekształcenie pionu polskiego w Żytomierzu, gdzie większość zajęć odbywała się po polsku, w szkołę z pogłębionym nauczaniem języka polskiego (gdzie po polsku wykłada się tylko język polski). Trochę inna sytuacja panuje w Galicji. Miejscowi Polacy znają język polski, po polsku chce się także uczyć wielu Ukraińców i Rosjan (tak jest np. w szkole średniej w Iwano-Frankiwsku). Problemem jest brak wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej oraz status szkoły polskiej. Ten ostatni uniemożliwia przyjmowanie do szkoły większej liczby uczniów narodowości innej niż polska. Na ten przepis skarży się np. kadra szkoły średniej we Lwowie.

Dochodzą inne problemy utrudniające funkcjonowanie istniejących szkół polskich. Niezależnie od rodzaju szkoły i etapu edukacji zalicza się do nich brak pomocy dydaktycznych (przede wszystkim podręczników), sprzętu technicznego (komputerów, rzutników, drukarek itd.), odpowiednich pomieszczeń (brak własnych, dużych, nowych lub wyremontowanych oraz odpowiednio wyposażonych lokali), niezadowalający stan bibliotek szkolnych (brak najnowszej literatury polskiej) czy zbyt mało wyjazdów uczniów do Polski.

Na tym tle zupełnie dobrze prezentują się polityczne uwarunkowania działalności polskiego szkolnictwa. Nie obywa się bez napięć, szczególnie tam, gdzie silne ukraińskie tendencje nacjonalistyczne współistnieją

z aktywną działalnością polskiej mniejszości (tak może być w zachodniej części obwodu lwowskiego). Większość respondentów pozytywnie ocenia jednak stosunek ukraińskich władz do szkolnictwa polskiego. Problemem jest natomiast ogólny kryzys gospodarczy i polityczny państwa ukraińskiego, rzutujący przede wszystkim na finansowe aspekty działalności systemu edukacji.

Badania socjologiczne wykazały potrzebę zmodyfikowania współpracy nauczycieli, uczniów i rodziców. Należy wspierać uczniów uzdolnionych, wzmacniać edukacyjnie oddziaływanie domu rodzinnego, umożliwiać rodzicom poprawę znajomości języka polskiego, włączać rodziców w sprawy szkoły. Konieczne jest również wdrażanie systemu doskonalenia nauczycieli, praca nad poprawą programów nauczania, wzbogacanie bazy pomocy dydaktycznych oraz sprzyjanie wychodzeniu z edukacją poza mury szkoły, poprzez uczestnictwo uczniów w różnego rodzaju przedsięwzięciach (w tym w wyjazdach do Polski).

Analizując wyniki badań społecznych dotyczących nauki języka polskiego w szkołach polskich na Ukrainie i szkołach ukraińskich z językiem polskim, należy też rozumieć, jaki związek zachodzi między oczekiwaniami a realizacją zadania. Powyższy raport ukazuje zarówno działania w szkołach w praktyce, jak i oczekiwania uczniów, rodziców i nauczycieli.

Wszyscy wiemy, że bardzo dobra jakość edukacji jest kosztowana. Im bardziej nam na tym zależy, tym bardziej się staramy. Warto więc inwestować, gdyż edukacja w dłuższej perspektywie przynosi wymierne efekty. Jeżeli proces edukacji przebiega płynnie, to są one coraz lepsze, oddziałując pozytywnie na rozwój gospodarki i społeczeństwa.

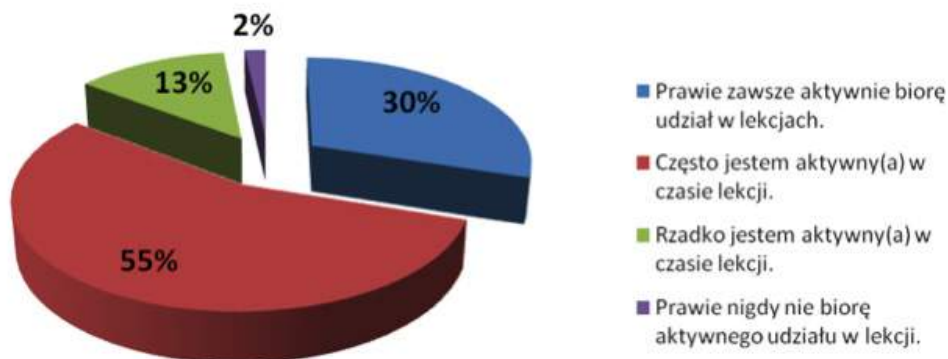
Mając środki finansowe (nie są to środki, które zaspokoją wszystkie potrzeby), należy lokować je tam, gdzie można osiągnąć synergię działań. Należy przy tym postępować w myśl zasady: dać trzeba wędkę, a nie rybę. Ważne, by ją uwzględniano przy rozdziale środków.

Wyniki socjologicznych badań ankietowych

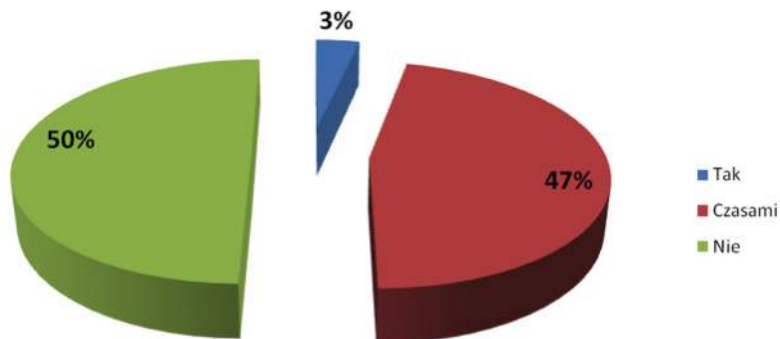
Uczniowie

Pierwszy zestaw pytań dotyczył zadania związanego z nauką języka polskiego, aktywnością uczniów i możliwą pomocą, jaką uczniowie otrzymują.

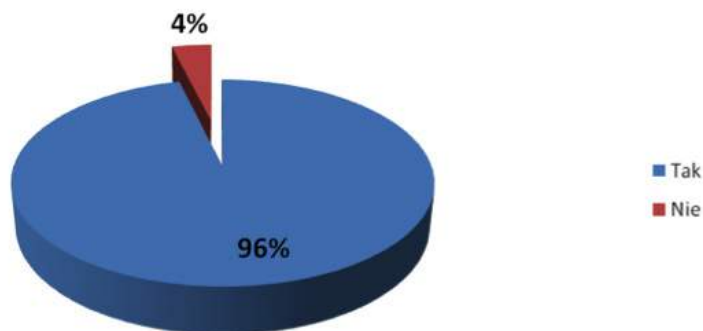
Czy aktywnie uczestniczysz w lekcjach?

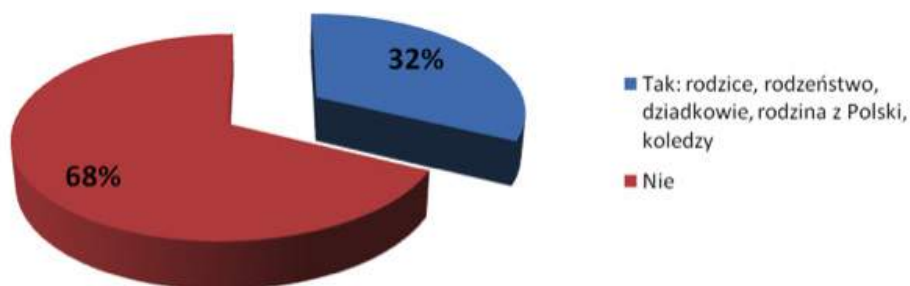
Czy nauka języka polskiego sprawia Ci trudności?

Czy nauczyciele pomagają Ci w razie trudności w nauce języka polskiego?

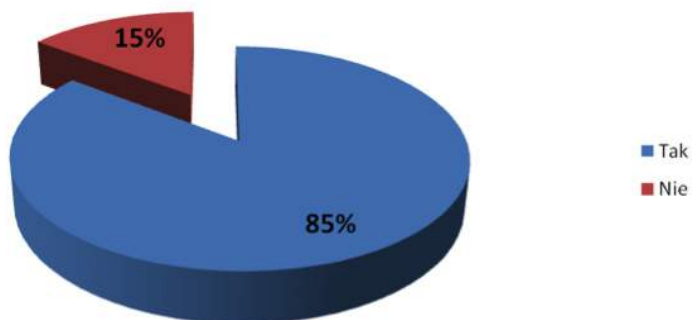

Czy poza szkołą ktoś pomaga Ci uczyć się polskiego?

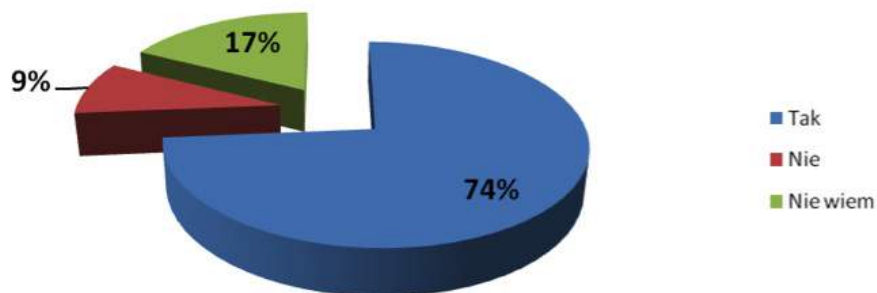

O przygotowaniu do dorosłego życia i planowaniu przyszłości dowiadujemy się z kolejnych pytań ankietowych.

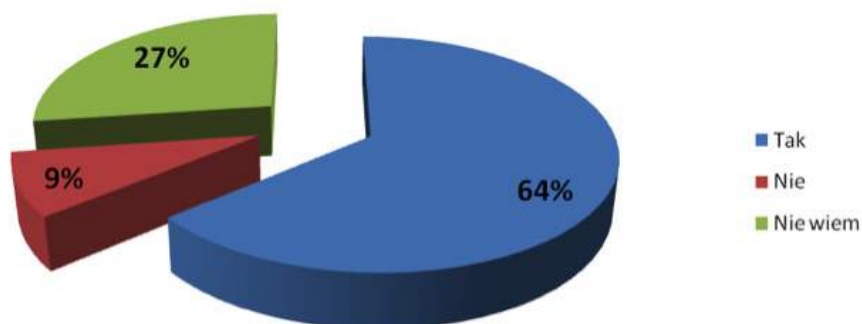
Czy szkoła pomaga Ci w planowaniu Twojej przyszłości?

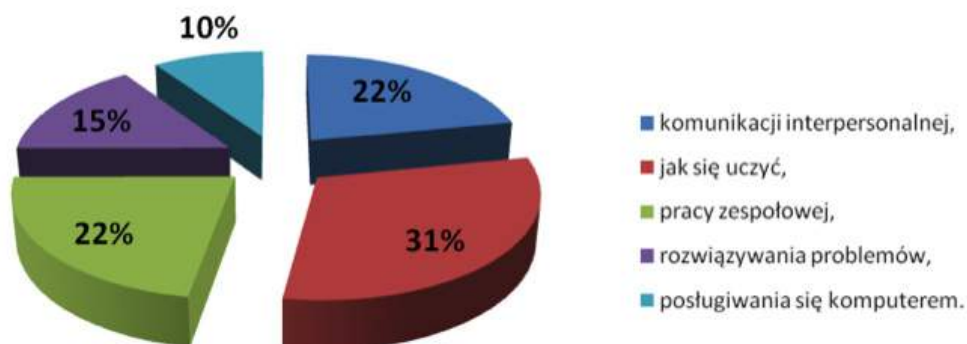
Czy, Twoim zdaniem, szkoła przygotowuje Cię do czynnego udziału w dorosłym życiu?

Czy szkoła uwrażliwia Cię na potrzeby innych ludzi?

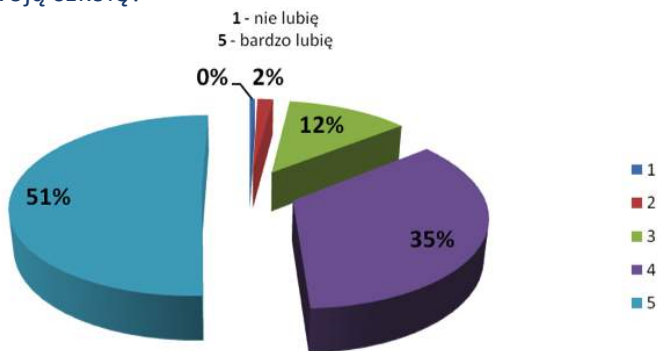

Czy w szkole zdobywasz umiejętności:

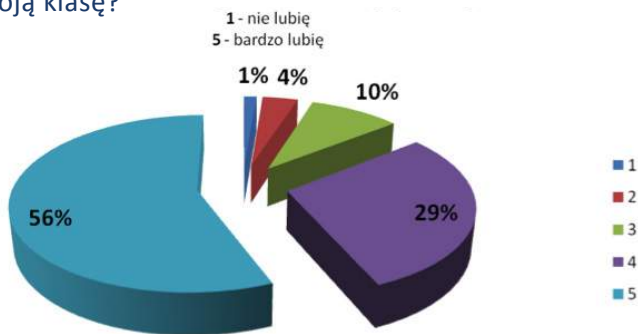

Kolejny zestaw pytań dotyczył atmosfery w szkole, kontaktów między uczniami i nauczycielami oraz bezpieczeństwa w szkole.

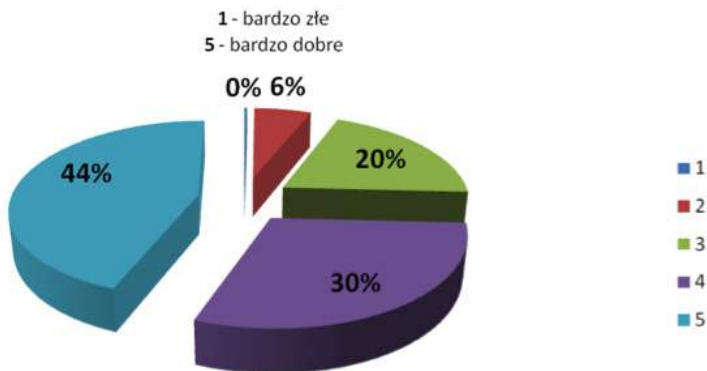
Czy lubisz swoją szkołę?

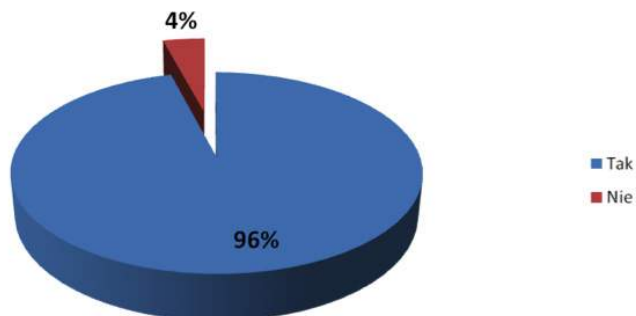
Czy lubisz swoją klasę?

Jak oceniasz kontakty między uczniami i nauczycielami?

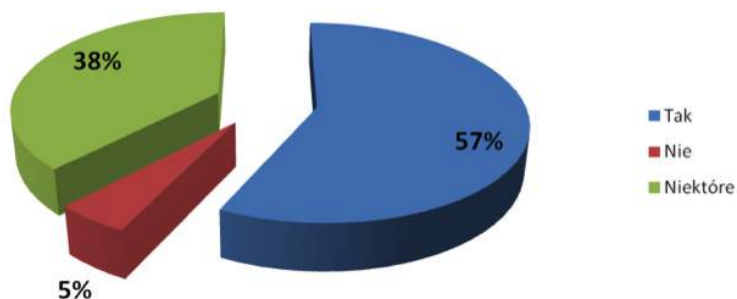

Czy w szkole czujesz się bezpiecznie?

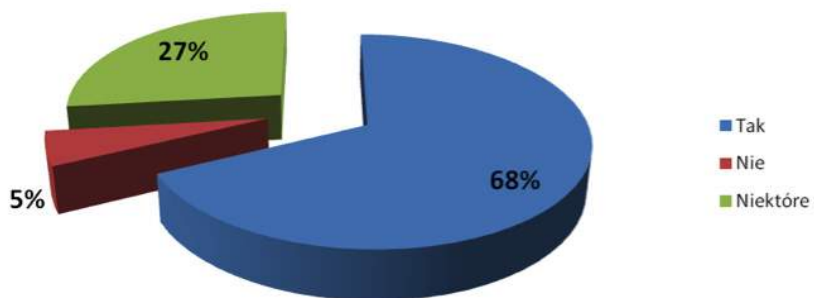

Ostatnia grupa pytań dotyczy praw i obowiązków ucznia.

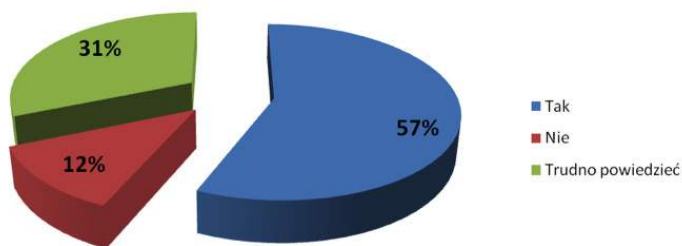
Czy znasz prawa ucznia zapisane w dokumentach szkoły?

Czy znasz swoje obowiązki zapisane w dokumentach szkoły?

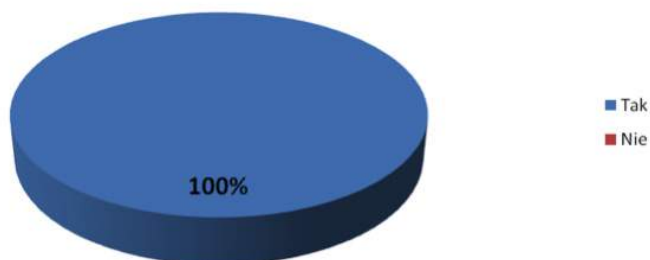
Czy w Twojej szkole prawa ucznia są przestrzegane?

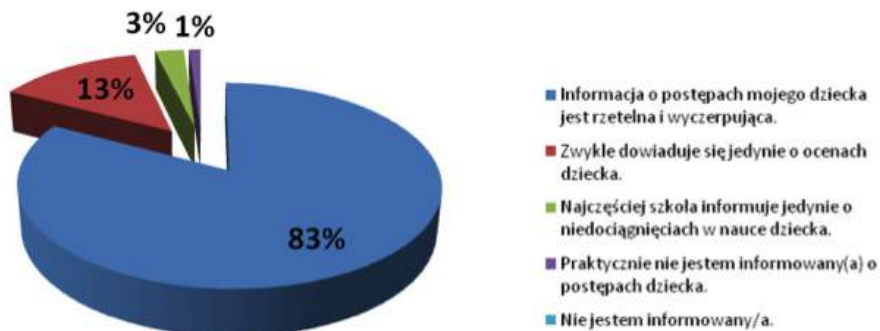
Rodzice

Oprócz zagadnień omówionych przy ankietach uczniów rodzice byli pytani o zakres ich współpracy ze szkołą.

Czy Pana(i) dziecko lubi się uczyć języka polskiego?

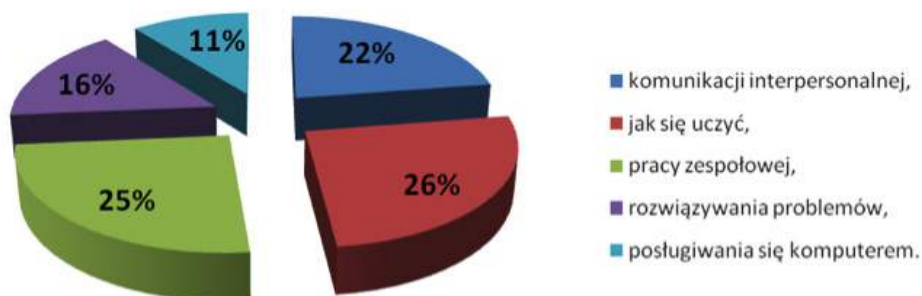

Jak ocenia Pan(i) sposób informowania o postępach dziecka w nauce języka polskiego?

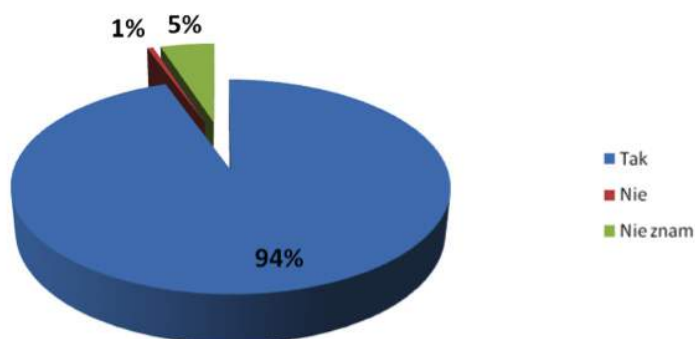

Pytania związane z realizacją wybranych zadań szkoły.

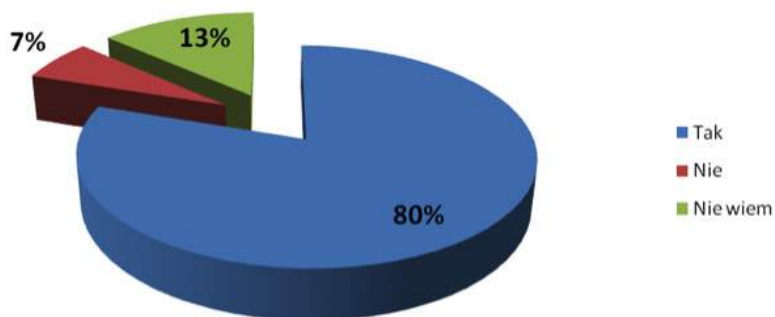
Czy w szkole, zdaniem Pana(i), dzieci doskonaleą umiejętności:

Czy akceptuje Pan(i) zasady wychowawcze obowiązujące w szkole?

Czy szkoła uwrażliwia dzieci na potrzeby innych ludzi?

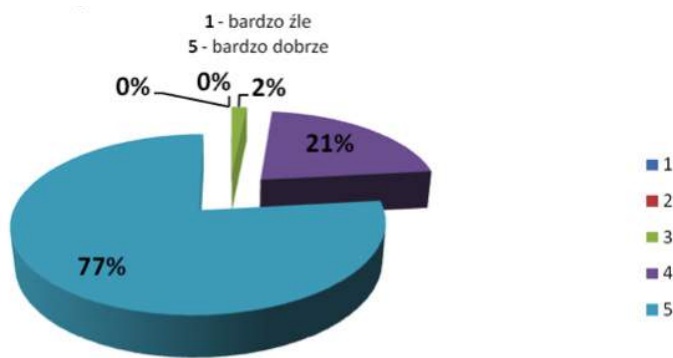

Kolejny zestaw pytań dotyczył atmosfery i kontaktów w szkole oraz poczucia bezpieczeństwa w szkole.

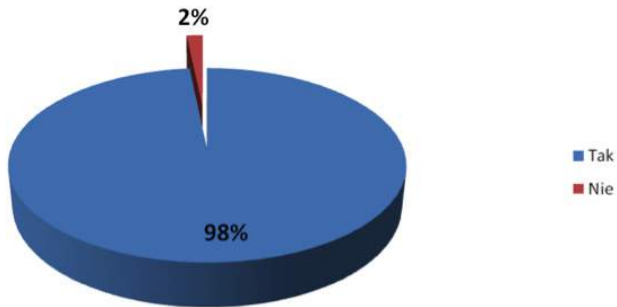
Czy jest Pan(i) zadowolony(a) ze szkoły swojego dziecka?

Jak ocenia Pan(i) stosunki między nauczycielami a rodzicami w szkole?

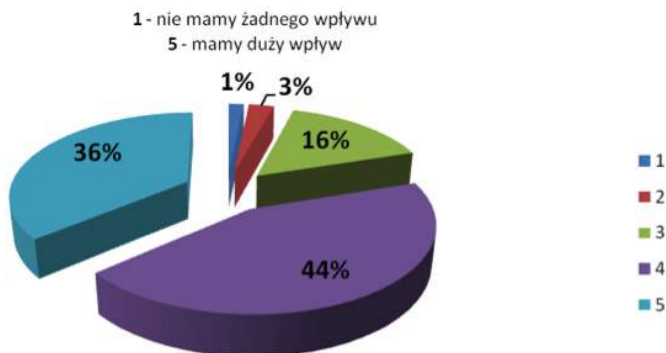

Czy Pana(i) dziecko czuje się w szkole bezpiecznie?

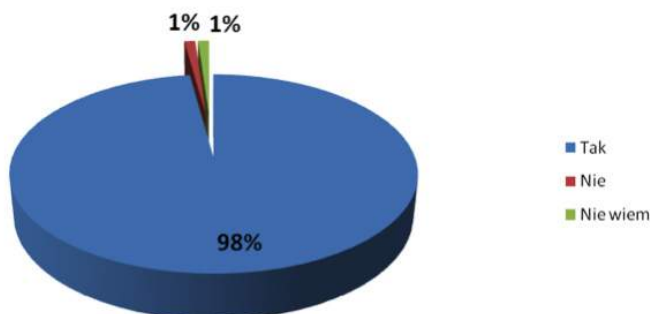

Współpraca szkoły z rodzicami.

Jak Pan(i) ocenia wpływ rodziców na szkołę swojego dziecka?

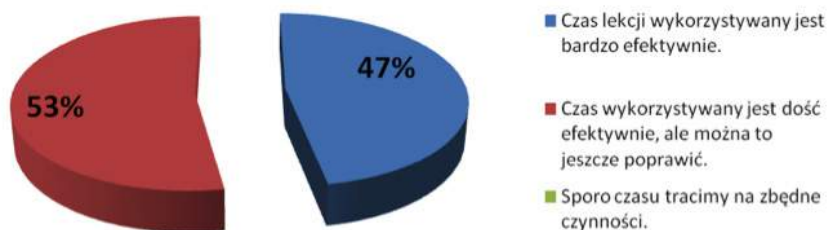
Czy szkoła włącza rodziców w swoje działania?

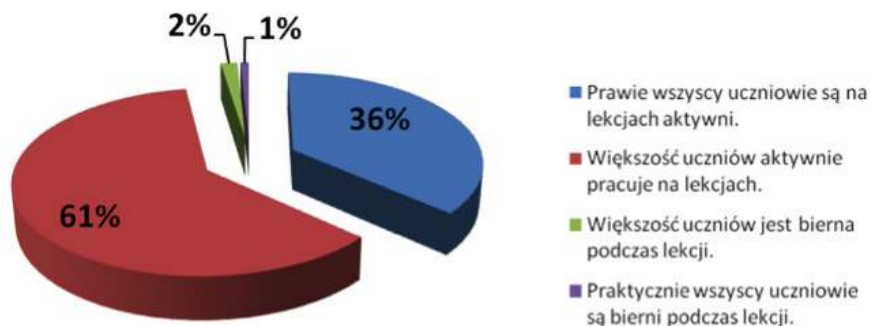
Nauczyciele

Oprócz zagadnień omówionych przy ankietach uczniów i rodziców nauczycieli pytaliśmy o metody pracy z uczniem.

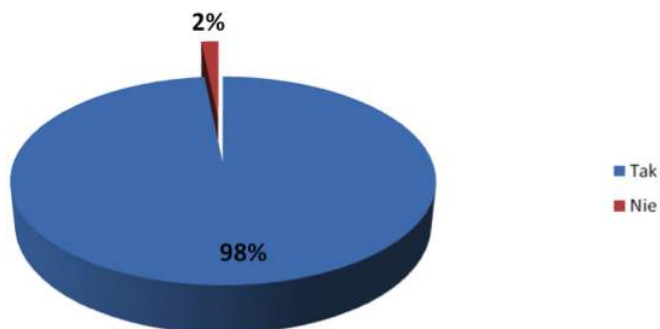
W jakim stopniu efektywnie wykorzystywany jest czas Pana(i) lekcji?

Czy uczniowie aktywnie uczestniczą w zajęciach z języka polskiego?

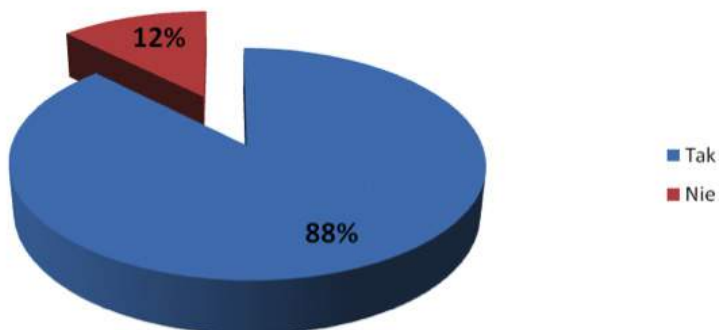

Czy uczniowie mający trudności w nauce mogą oczekiwać Pana(i) pomocy?

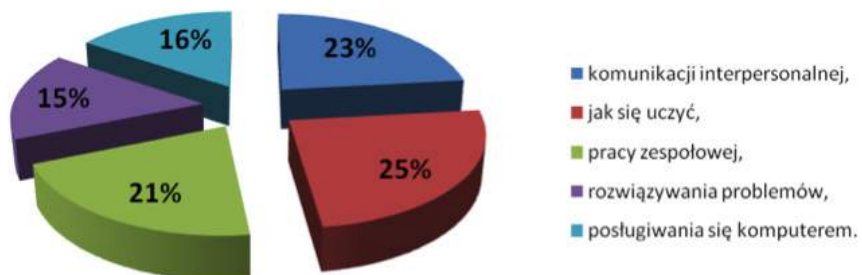

Metody pracy z uczniem.

Czy ma Pan(i) wypracowane metody pracy z uczniem zdolnym?

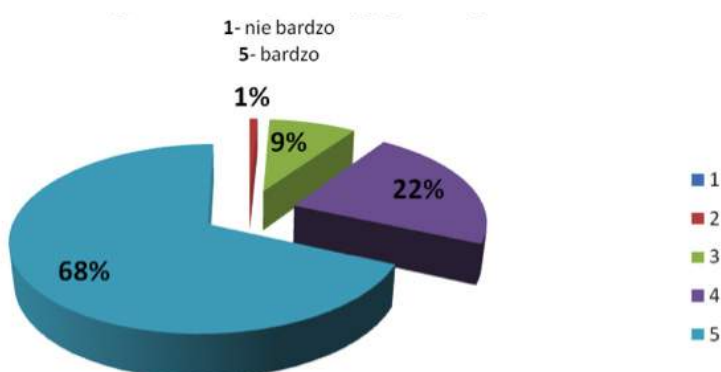

Czy w szkole, zdaniem Pana(i), uczniowie doskonalą umiejętności?

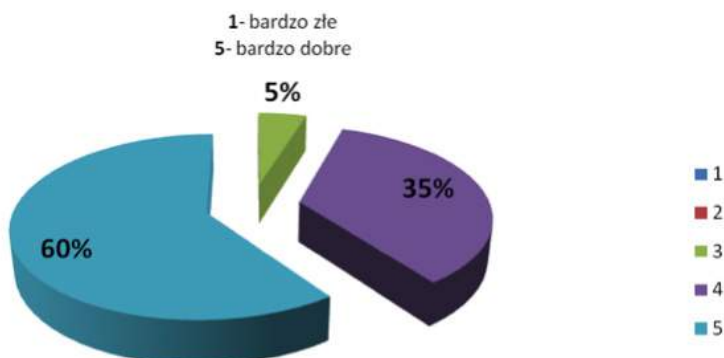

Kolejny zestaw pytań dotyczył atmosfery w szkole i kontaktów między uczniami, rodzicami i nauczycielami.

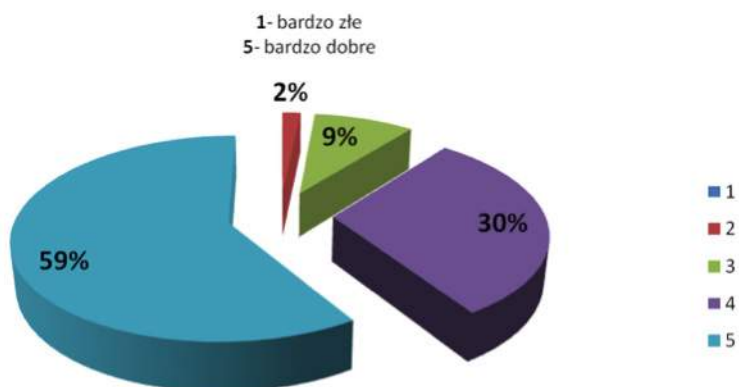
Czy jest Pan(i) zadowolony(a) ze szkoły, w której Pan(i) pracuje?

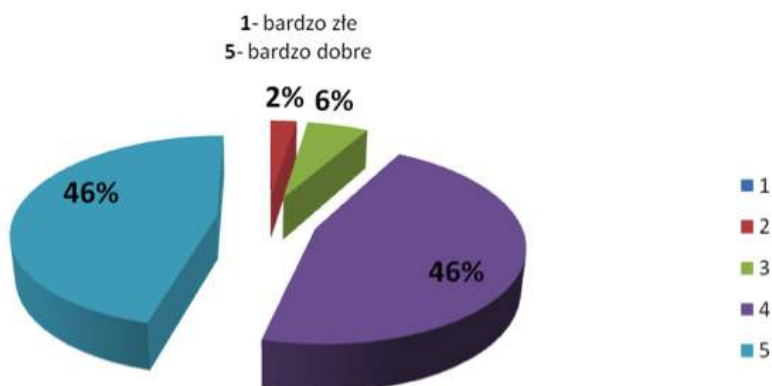
Stosunki między uczniami a nauczycielami:

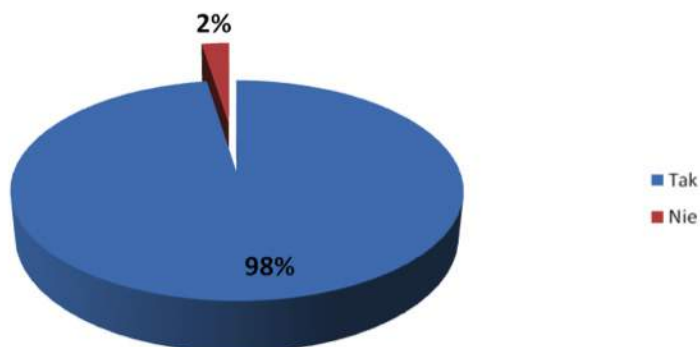
Stosunki w gronie nauczycieli:

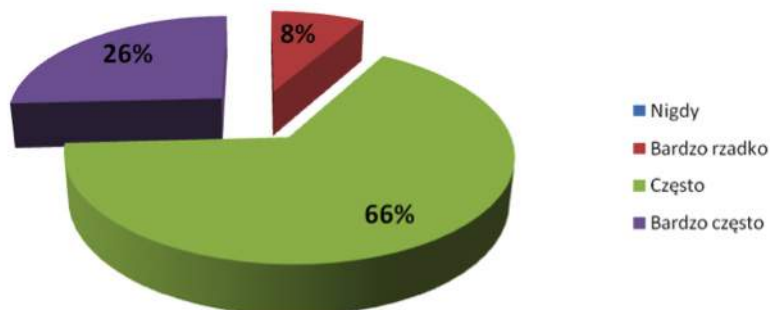
Stosunki między nauczycielami a rodzicami:

Czy szkoła promuje szacunek dla każdego człowieka?

Czy uczniowie przestrzegają swoich obowiązków?

Zadania szkoły

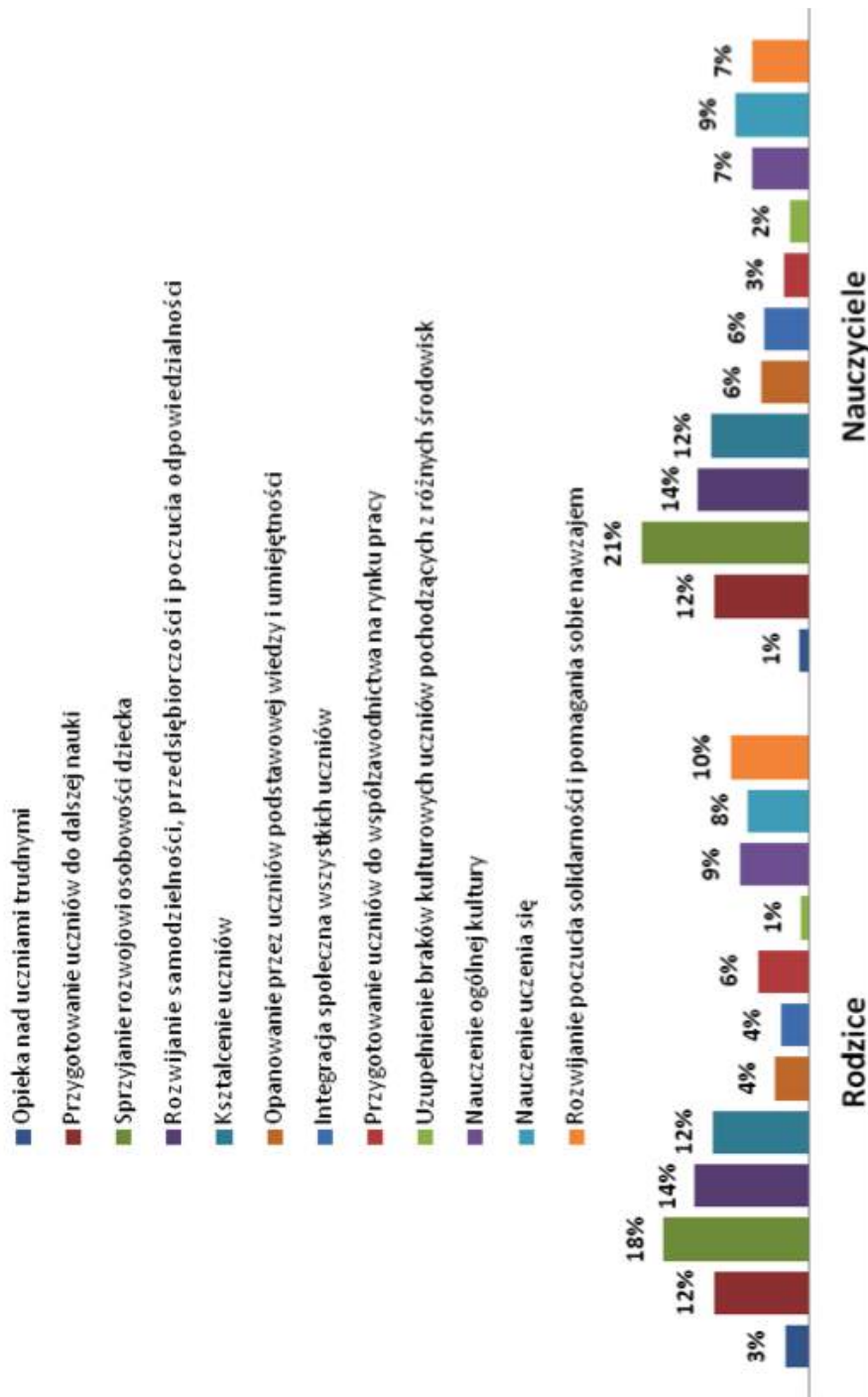
W tabelce (patrz obok) przedstawiamy odpowiedzi rodziców i nauczycieli.

Odpowiedzi, a tym samym wykresy, nie różnią się znacząco. Różnice mieszczą się w granicach błędu statystycznego. Można stwierdzić, że minimalnie ważniejsze zadanie rodzice widzą w:

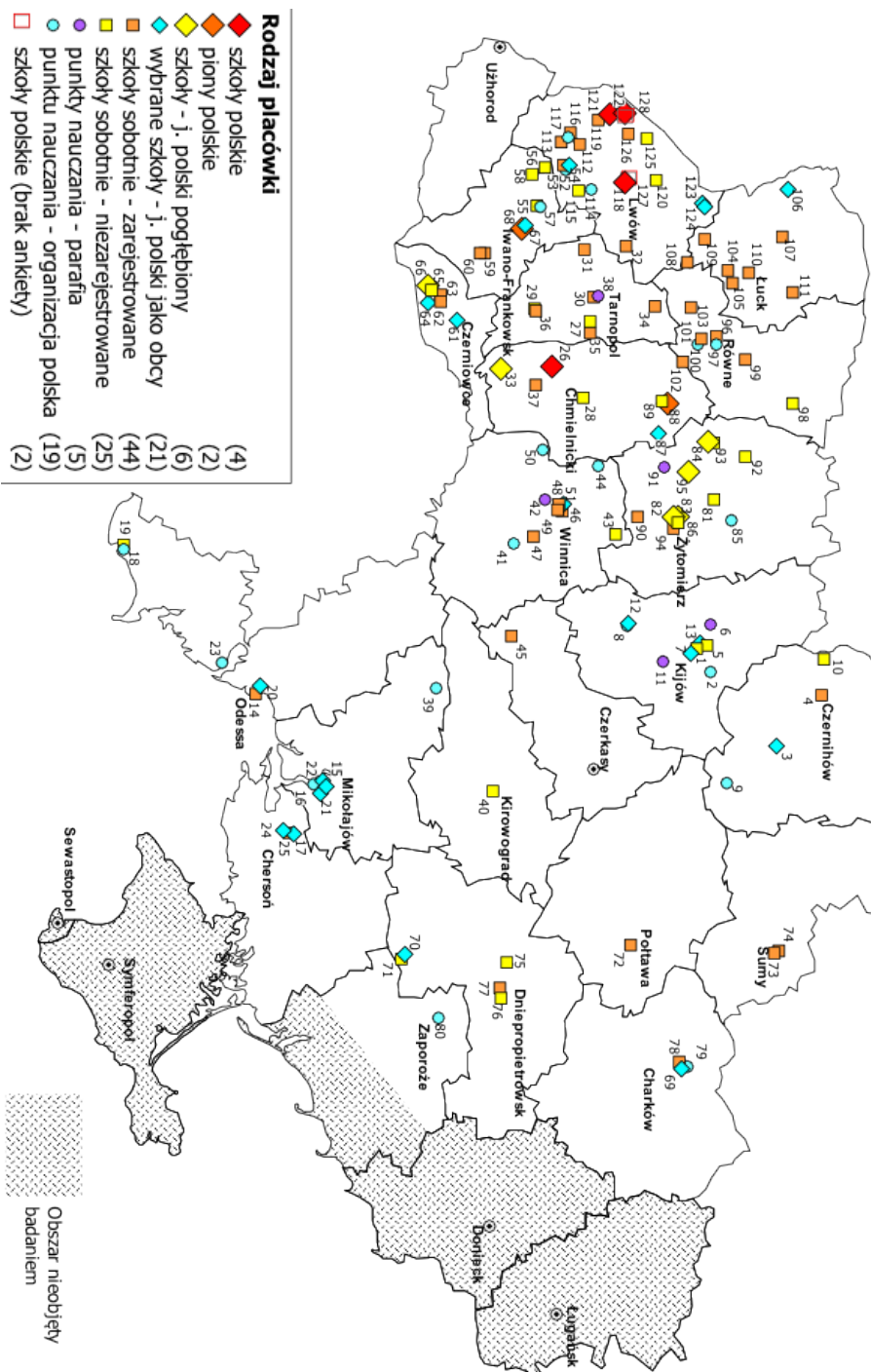
- szczególnej opiece nad uczniem trudnym,
- przygotowaniu uczniów do dalszej nauki,
- przygotowaniu ucznia do współzawodnictwa na rynku pracy,
- rozwijaniu poczucia solidarności i pomagania sobie nawzajem.

Minimalnie ważniejsze zadanie nauczyciele widzą w:

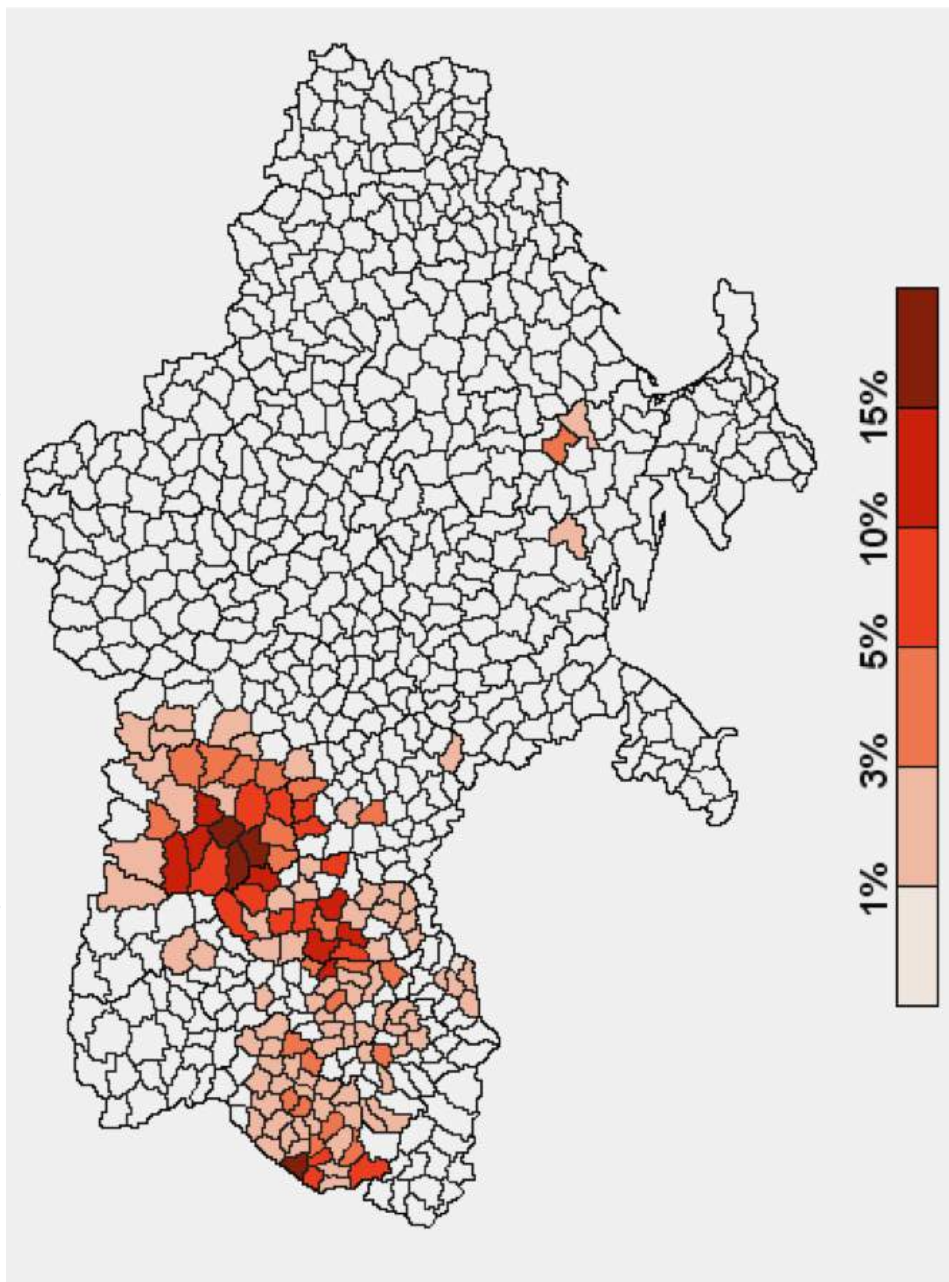
- kształceniu uczniów,
- ułatwieniu społecznej integracji,
- opanowaniu przez uczniów podstawowej wiedzy,
- uzupełnieniu braków kulturowych,
- nauczaniu uczenia się.

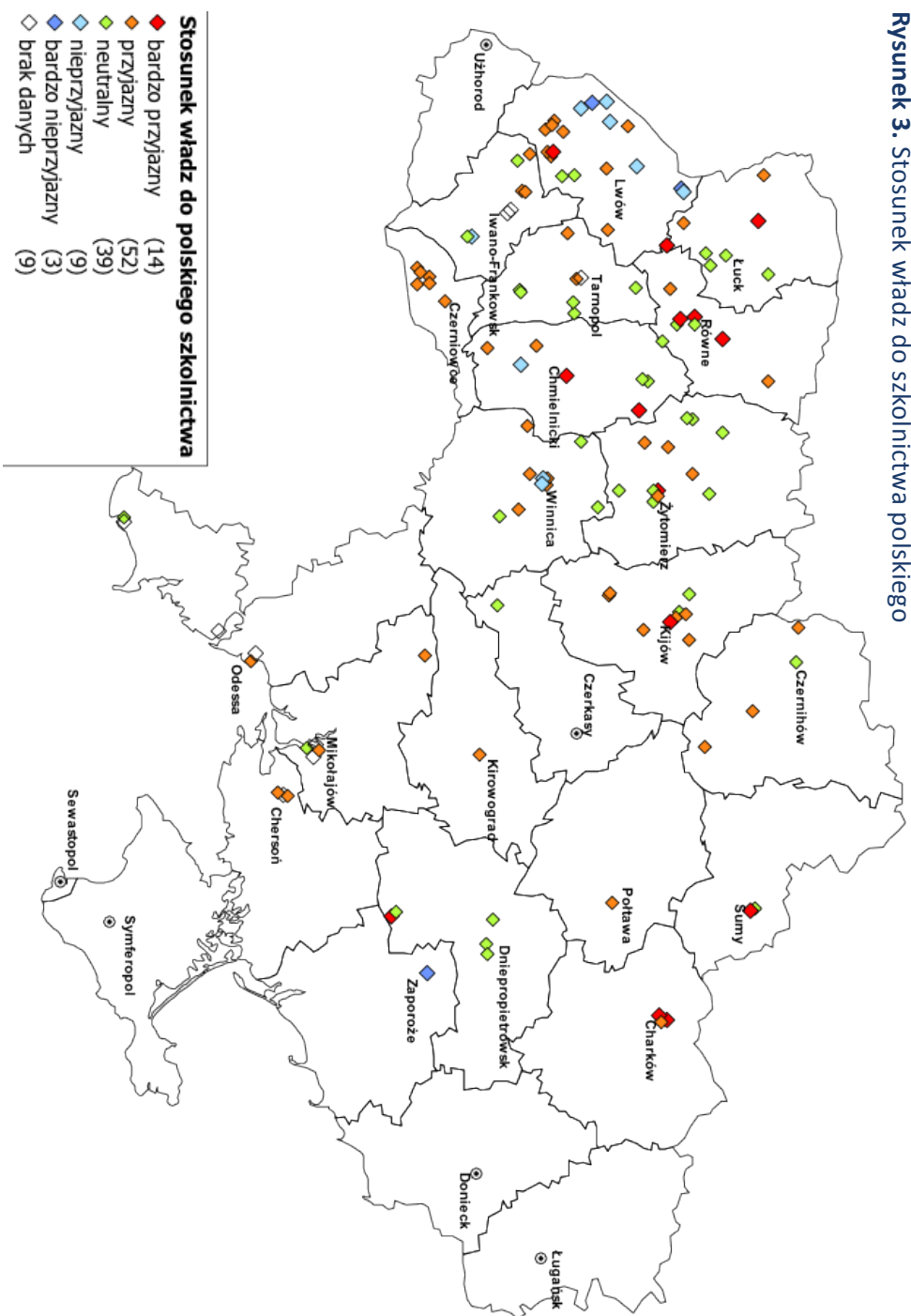
Rysunek 1. Szkoły i punkty nauczania języka polskiego, w których przeprowadzono ankietę

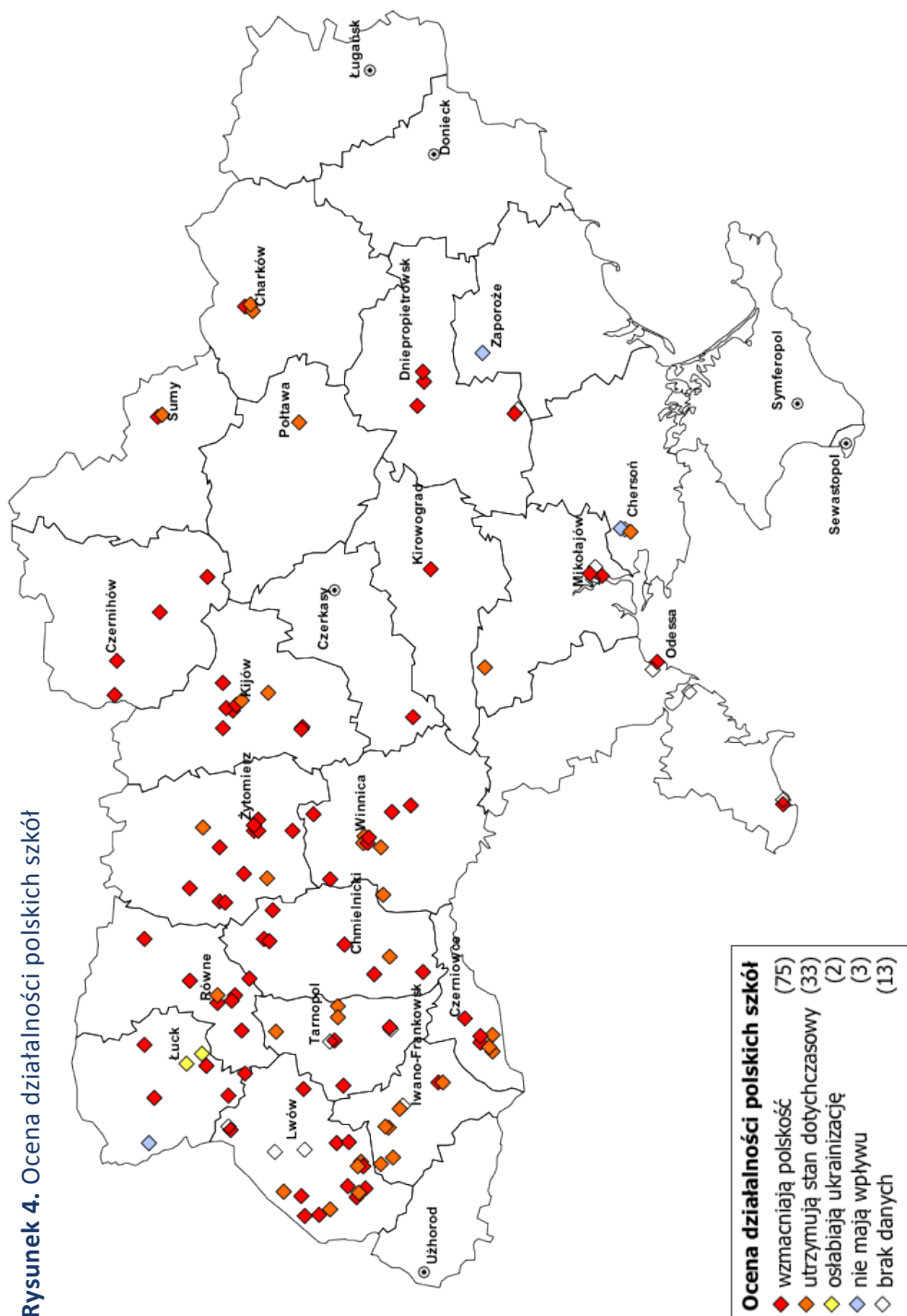
Rysunek 2. Odsetek Polaków w rejonach w 1959 roku (źródło: Wikipedia)

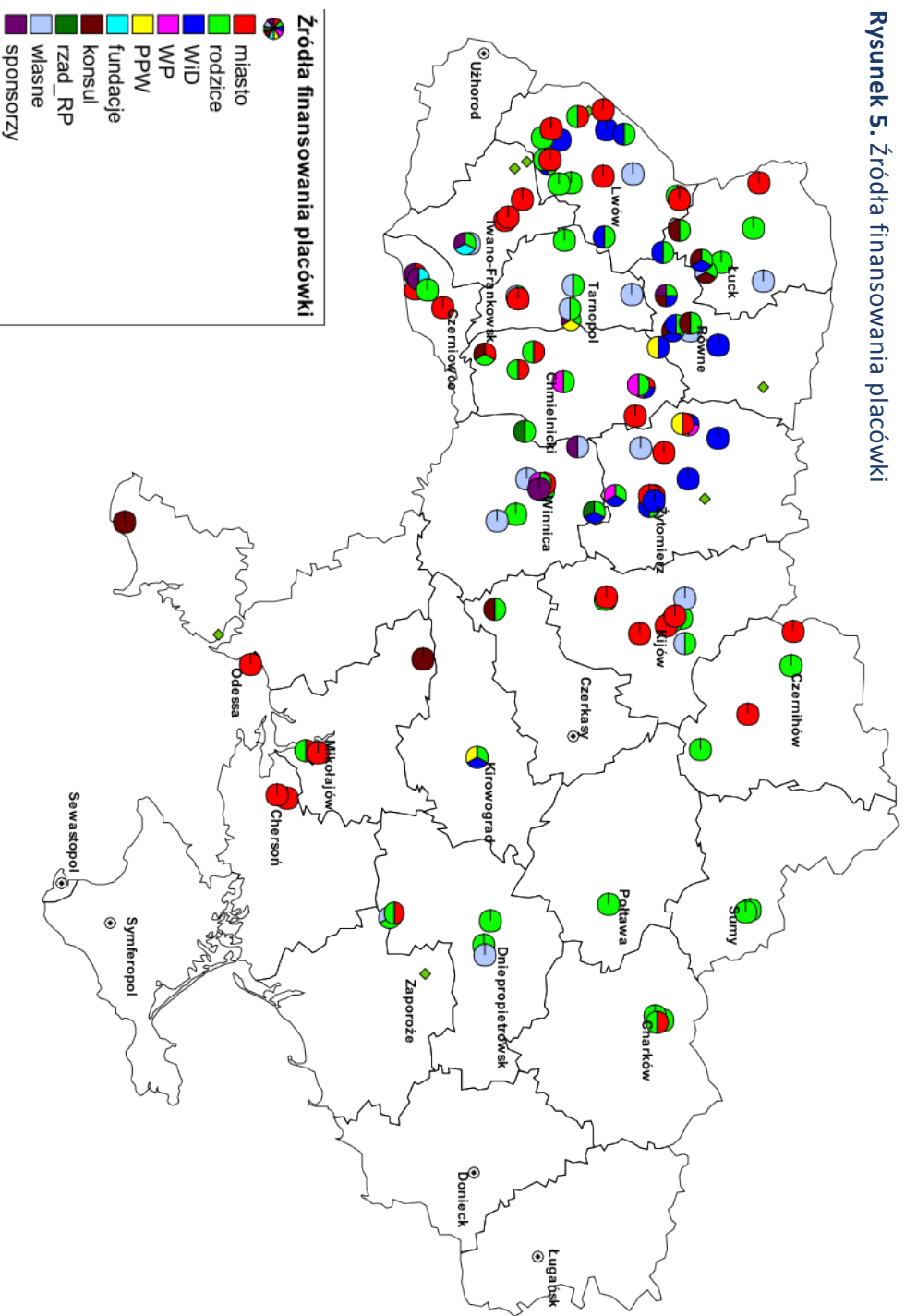
Rysunek 3. Stosunek władz do szkolnictwa polskiego

Rysunek 4. Ocena działalności polskich szkół

Rysunek 5. Źródła finansowania placówki

POLSKIE PLACÓWKI OŚWIATOWE

Adres placówki	ul. Swobody 117a, p. 301, 71-100 Berdiańsk, obwód zaporoski
Data założenia	2004 rok
Podmiot zakładający	Polskie Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe „Odrodzenie” w Berdiańsku i Berdiański Uniwersytet Zarządzania i Biznesu
Miejsce działalności	sale użyczane przez polską organizację
Dyrektor placówki	dr hab. prof. Lech Aleksy Suchomłynow
Liczba nauczycieli	4
Liczba uczniów	58
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, literatura, historia, kultura polska

Centrum Języka i Kultury Polskiej jest drugą placówką uczącą języka polskiego, którą powołało do życia Polskie Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe „Odrodzenie” w Berdiańsku. Jak widać popyt na naukę polskiego jest ogromny.

Nauczaniem zajmują się w nim Olga Popowa, absolwentka Berdiańskiego Uniwersytetu Zarządzania i Biznesu oraz kursów językowych na Uniwersytecie Jagiellońskim (Polska) i Państwowym Uniwersytecie Pedagogicznym w Drohobyczu, Mikołaj Bondarew, po Uniwersytecie Rzeszowskim (Polska), Lech Aleksy Suchomłynow, mający ukończony Berdiański Uniwersytet Pedagogiczny, Uniwersytet Rzeszowski (Polska) oraz Uniwersytet Narodowy im. T. Szewczenki w Kijowie, oraz Piotr Syheda – Uniwersytet Śląski w Katowicach (Polska).

Placówka wykorzystuje do swej działalności dwie sale wykładowe w siedzibie Centrum Języka i Kultury Polskiej, której pomieszczenia udostępnia Berdiański Uniwersytet Zarządzania i Biznesu. Na ich wyposażenie składa się poza umeblowaniem biblioteka zawierająca 1,2 tys. woluminów, 4 zestawy komputerowe, telewizor, odtwarzacz CD, odtwarzacz DVD. Zajęcia odbywają się w poniedziałki i piątki w godz. 9.00-14.00.

Potrzeby zgłaszane przez placówkę to m.in. podręczniki i słowniki, literatura piękna i naukowa, tablica interaktywna, kserokopiarka i laptop.

Kontakt:

lech@suchomlynów.pl

OŚRODEK NAUKI JĘZYKA POLSKIEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ W BERDIAŃSKU

Adres placówki	ul. Potijskaja 10/4, 71-100 Berdiańsk, obwód zaporoski
Data założenia	1994 rok
Podmiot zakładający	Polskie Kulturalno-Oświatowe Towarzystwo „Odrodzenie” w Berdiańsku
Miejsce działalności	salka w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	prof. dr hab. Lech Aleksy Suchomłynow
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	48
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura, historia, kulturoznawstwo

Ośrodek Nauki Języka Polskiego dla Dzieci i Młodzieży Szkolnej w Berdiańsku pracuje od ponad dwudziestu lat. Kadre nauczycielską tworzą wykwalifikowani lektorzy po studiach lingwistycznych: Olga Popowa, absolwentka Berdiańskiego Uniwersytetu Zarządzania i Biznesu oraz kursów języka polskiego na UJ (Polska) i Państwowym Uniwersytecie Pedagogicznym w Drohobyczu, Mikołaj Bondarew, który ukończył Uniwersytet Rzeszowski (Polska), oraz Lech Aleksy Suchomłynow, absolwent Berdiańskiego Uniwersytetu Pedagogicznego, Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska) i Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki w Kijowie. Stwarza to warunki do podnoszenia poziomu kształcenia w placówce.

Nauka odbywa się we wtorki i czwartki w godz. 15.00-16.00 oraz środy i piątki w godz. 15.00-18.00 w Domu Polskim w Berdiańsku, w którym placówka ma do dyspozycji salę.

Ośrodek jest wyposażony w sprzęt adiowizualny, zestaw satelitarny, ksero, dwa zestawy komputerowe, laptop etc. Dzięki Konsulatowi RP w Charkowie powstała w nim pierwsza polska biblioteka na wschodniej Ukrainie. Księgozbiór liczący ok. 5000 woluminów zawiera m.in. bogaty zbiór podręczników do nauki polskiego, polską literaturę piękną wraz z opracowaniami, materiały dotyczące polskiej kultury, sztuki, historii, geografii i emigracji, słowniki rzeczowe i językowe, encyklopedie, informatory biograficzne, mapy ścienne historyczne i geograficzne, a także zbiór filmów polskich. Biblioteka umożliwiła zwiększenie skuteczności nauki języka polskiego.

Kadra nauczycielska stawia sobie za cel, jak deklaruje: „nie tylko zapoznanie dzieci i młodzieży polskiej z historią, kulturą polską i nauką języka polskiego, ale też (...) dąży do zmotywowania uczniów do nauki w szerokim tego słowa znaczeniu oraz do osiągania sukcesów. Dzięki połączeniu najlepszych standardów edukacji rodzimej i światowej słuchacze otrzymują szerszą edukację oraz dodatkowe wartości, które zwiększą ich szanse na lepszą przyszłość. Połączenie elementów różnych systemów daje znakomite i widoczne efekty”.

Wśród potrzeb zgłaszanych przez Ośrodek są podręczniki i słowniki, oprogramowanie komputera, kserokopiarka i tablet.

Kontakt:

lech@suchomlynov.pl

sulexpol@gmail.com

SOBOTNIA SZKOŁA NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO, HISTORII I KULTURY

Adres placówki	ul. Puszkina 46, 13-312 Berdyczów, obwód żytomierski
Data założenia	2006 rok
Podmiot zakładający	Berdyczowski Oddział Związku Polaków Ukrainy
Miejsce działalności	pomieszczenia w siedzibie innego podmiotu
Dyrektor placówki	Larysa Wermińska
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	118
Liczba grup	6
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia, geografia, kultura

Sobotnia Szkoła Nauczania Języka Polskiego, Historii i Kultury została założona dziewięć lat temu przez Berdyczowski Oddział Związku Polaków Ukrainy „w celu – jak czytamy – odrodzenia kultury, tradycji oraz języka polskiego, szerzenia wiedzy o historii Polaków zamieszkających nie tylko w Polsce, ale i na Ukrainie, zwłaszcza w Berdyczowie i okolicznych wsiach”.

Nauczaniem zajmuje się pięciu pedagogów. Larysa Wermińska i Walentyna Koleśnik ukończyły Uniwersytet Pedagogiczny w Drohobyczu, Olga Gołopuz – Kijowski Uniwersytet Sławistyczny, Wiktor Koziński – Uniwersytet Pedagogiczny w Czernichowie i Anna Pawłowicz – Uniwersytet Pedagogiczny w Winnicy.

Placówka korzysta z udostępnionych pomieszczeń w miejscowej szkole. Dysponuje biblioteką i gabinetem metodycznym wyposażonymi w pod-

stawowe sprzęty, telewizor, DVD i podręczniki. Lekcje odbywają się w soboty od godz. 9.00 do 15.00.

Uczniowie poznają nie tylko podstawy języka polskiego, lecz także historię swoich przodków, tradycje ludowe i obyczaje polskie. Pomocne są w tym wycieczki, w trakcie których zwiedzają zabytki związane z historią Polaków na Ukrainie. Młodzież bierze udział w olimpiadach języka polskiego, konkursach recytatorskich. Dzięki dobremu opanowaniu polszczyzny ci, którzy kontynuują naukę na uczelniach w Polsce, nie mają kłopotów z rozumieniem wykładów i komunikacją.

Latem szkoła prowadzi kursy dla osób pracujących.

Istnieje potrzeba doposażenia placówki w podręczniki, tablice: gramatyczne, historyczne, albumy geograficzne i etnograficzne.

Kontakt:

werminska@gmail.com

SOBOTNIO-NIEDZIELNA SZKOŁA SKP IM. EWY FELIŃSKIEJ W BERESTECZKU

Adres placówki	ul. Kozacka 10, 45-765 Beresteczko, obwód wołyński
Data założenia	1995 rok
Podmiot zakładający	Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu
Miejsce działalności	użyczona pracownia języka polskiego w miejscowej szkole
Dyrektor placówki	Halina Sokalska
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	54
Liczba grup	1
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie czteroletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, literatura i historia Polski

Sobotnio-Niedzielną Szkołę w Beresteczku powstała w listopadzie 1995 roku po powołaniu miejscowego Oddziału Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej. Od początku założeniem jej twórców było pragnienie odrodzenia i rozwoju polskości, odbudowy procesu identyfikacji z kulturą i tradycją przodków.

Nauczycielki Halina Sokalska, absolwentka 3-letnich kursów na UMCS w Lublinie i kursów na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie (Polska), i Helena Czernysz, która ukończyła Wyższą Szkołę Muzyczną w Łucku i kursy w Lublinie (Polska), przekazują wiedzę z zakresu języka polskiego, historii i kultury polskiej.

Nauka jest zorganizowana w pracowni języka polskiego udostępnionej w miejscowej szkole, w środy w godz. 16.00-17.00, piątki – 16.00-18.00, soboty – 12.00-16.00 i 17.00-18.00 oraz niedziele – 12.00-16.00.

Pedagodzy dużą wagę przywiązują do edukacji kulturalnej i muzycznej, dlatego w szkole działa dziecięco-młodzieżowy zespół pieśni Akollada. Uczniowie od wielu lat biorą udział w różnego rodzaju olimpiadach, konkursach i festiwalach organizowanych przez Konsulat RP w Łucku, FOPU i inne stowarzyszenia polonijne zarówno na Ukrainie, jak i w Polsce. Są stałymi uczestnikami na przykład jesiennych Dziecięco-Młodzieżowych Festiwali Piosenki Polskiej w Łucku „Polskie Kwiaty”, konkursów recytatorskich w Łucku i konkursie im. Adama Mickiewicza „Kresy” we Lwowie, a także Światowego Festiwalu Poezji Marii Konopnickiej w Przedborzu (Polska). Uczniowie zdobyli na nich wiele nagród i wyróżnień.

W pracy szkoły bardzo byłby przydatny sprzęt multimedialny.

Kontakt:

ludddka@ukr.net

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY STOWARZYSZENIU KULTURY POLSKIEJ IM. Z. KRASIŃSKIEGO

Adres placówki	pl. Targowy 16, 09-117 Biała Cerkiew, obwód kijowski
Data założenia	1997 rok
Podmiot zakładający	Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Z. Krasińskiego w Białej Cerkwi
Miejsce działalności	użyczona salka do nauki przy Stowarzyszeniu
Dyrektor placówki	Helena Chomenko
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	50
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyzne	język polski, kulturoznawstwo i kultura muzyczna

Placówka została założona z inicjatywy Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Zygmunta Krasińskiego oraz Wydziału Oświaty miasta Biała Cerkiew w grudniu 1997 roku i otrzymała nazwę „Polska Szkoła Niedzielną”. Skupia się na nauce języka i kultury polskiej oraz muzyki. Pracują w niej dwie nauczycielki: Helena Chomenko, absolwentka Uniwersytetu Pedagogicznego w Kijowie i kursu doszkalającego w Drohobyczu, oraz Jryna Lewiszchenko, która jest po studiach licencjackich z muzykologii w Kirowogradzie oraz kursie specjalistycznym w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS (Polska).

Zajęcia odbywają się w grupach o stopniu znajomości języka na poziomie A1 dwa razy w tygodniu, w środy w godz. 17.00-18.30 i 18.45-20.30 oraz w soboty: 09.30-11.00 i 11.45-13.30.

W sali lekcyjnej poza standardowym wyposażeniem jest magnetofon, magnetowid, plansze dydaktyczne do nauki polskiego, tablet oraz pol-

skie filmy na płytach DVD. Uczniowie mogą też korzystać z biblioteki Stowarzyszenia Kultury Polskiej, gdzie poza filmami i encyklopediami młodszy znajdują dla siebie bajki, starsi zaś beletrystykę.

W szkole są organizowane imprezy okolicznościowe jak mikołajki, jasełka, spotkania opłatkowe – w 2014 wspólnie ze Stowarzyszeniem Niemców „Wiedergeburt” (Odrodzenie), z okazji Dnia Mowy Ojczyźnej, Konstytucji 3 maja. Placówka uczestniczy w rozmaitych przedsięwzięciach, ostatnio wzięła udział w programie edukacyjno-poznawczym „10 lat w Unii Europejskiej” oraz w programie telewizyjnym „Do wieczora” pod tytułem „Jedyna Ukraina” w Kijowie.

Uczniowie zdobywają laury na konkursach i przeglądach. W eliminacjach do XXIII Konkursu Recytatorskiego im. Adama Mickiewicza „Kresy 2014”, w kategorii wiekowej (6-12 lat), wyróżnienie otrzymał Rusłan Skowroński, a na Festiwalu Polskiej Piosenki Współczesnej w Kijowie III miejsce zajęła Helena Sejko z piosenką „Och, życie, kocham cię nad życie”. W marcu 2015 roku młodzież brała udział w I Obwodowym Konkursie Recytatorskim Poezji ks. Jana Twardowskiego przygotowanym z okazji 100. rocznicy urodzin księdza poety.

Efektywność nauczania poprawiłby zestaw interaktywny z tablicą.

Kontakt:

chelena5@o2.pl

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY PARAFII ŚW. WINCENTEGO PALLOTTIEGO W BIŁOHIRII

Adres placówki	ul. Iwana Franki 28, 30-200 Biłohiria, obwód chmielnicki
Data założenia	1995 rok
Podmiot zakładający	Parafia św. Wincentego Pallottiego w Biłohirii
Miejsce działalności	wynajmowana salka parafialna
Dyrektor placówki	ks. Walentyn Matuszewski SAC
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	54
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Szkołę Sobotnio-Niedzielną w Biłohirii (d. Lachowce) założyli dwadzieścia lat temu księża pallotyni, którzy przyjechali tu z Polski i osiedli w miejscowym XVII-wiecznym kompleksie klasztornym oo. dominikanów. Poza renowacją budynku zajęli się nauczaniem języka polskiego. Nawiązali w ten sposób do wielowiekowej tradycji klasztoru, który niegdyś pełnił funkcję zarówno centrum duchowego, jak i ośrodka zajmującego się m.in. oświatą.

W szkole uczy ks. Walentyn Matuszewski SAC, absolwent teologii na UKSW w Warszawie (Polska) i na Gregoriańskim Uniwersytecie w Rzymie (Włochy), który studiował języki klasyczne w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie, zna też ukraiński, rosyjski, polski, angielski, włoski i francuski.

Szkoła wynajmuje salkę parafialną, w której prócz stołów i ławek znajduje się komputer, drukarka i tablica magnetyczna. Uczniowie mogą korzystać ze słabo wyposażonej biblioteki.

Zajęcia odbywają się we wtorki i czwartki w godz. 14.00-15.30, 16.00-17.30 i 18.00-19.30 w grupach: początkująca (dzieci), początkująca i zaawansowana. Każda spotyka się dwa razy w tygodniu na dwie godziny lekcyjne.

Szkoła daje każdemu szansę przyswojenia sobie podstaw polszczyzny oraz zapoznania się z kulturą i historią Polski. Młodzież uczy się z myślą o ewentualnych studiach. W ubiegłym roku dwóch uczniów dostało się do szkół wyższych w Polsce, sześć osób otrzymało Kartę Polaka.

Szkoła organizuje trzytygodniowe letnie intensywne kursy języka polskiego, prowadzone przez studentów z Polski.

W procesie dydaktycznym ważną pomocą byłby telewizor, na zakup którego szkoły nie stać. Oglądanie filmów i serwisów informacyjnych dałoby uczniom możliwość kontaktu z żywym językiem.

Kontakt:

valentinxm@gmail.com

SOBOTNIO-NIEDZIELNA SZKOŁA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY PARAFII WNEBOWZIĘCIA NMP W BOLECHOWIE

Adres placówki	ul. Szkolna 1,77-202 Bolechów, obwód iwanofrankiwski
Data założenia	2000 rok
Podmiot zakładający	Parafia Wniebowzięcia NMP w Bolechowie
Miejsce działalności	salki wynajmowane przez inny podmiot
Dyrektor placówki	ks. Krzysztof Panasowiec
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	164
Liczba grup	14
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojcyste	język polski, śpiew, katecheza, etyka

Sobotnio-Niedzielną Szkołę Języka Polskiego przy Parafii Wniebowzięcia NMP w Bolechowie jest drugą po szkole w Dolinie placówką założoną z inicjatywy księdza Krzysztofa Panasowca. Podstawowym jej celem jest nauka języka polskiego oraz wpojenie podopiecznym wartości chrześcijańskich.

W szkole uczy pięciu pedagogów. Po studiach są: Halina Hercyk i Wiktor Kosowska – polonistycznych, Edyta Błażkiw – muzycznych, ks. Krzysztof Panasowiec – doktoranckich. Kursy zawodowe ukończyła Tatiana Burmistrowa.

Zajęcia prowadzone są w soboty w godz. 9.00-18.00 i niedziele – 11.00-17.00, w dwóch pracowniach polonistycznych wynajmowanych w miejscowej szkole. Na ich wyposażenie składa się umeblowanie oraz sprzęt elektroniczny: magnetofon, laptop i rzutnik multimedialny.

Aktywność uczniów znajduje ujście w działających w szkole dwóch dziecięcych zespołach śpiewaczych: Tęcza i Wiara, kółku teatralnym i sportowym. Dzięki tym zajęciom łatwiej zorganizować imprezy okolicznościowe, których w szkole nie brakuje.

W ciągu roku odbywają się: jasełka, akademie i koncert walentynkowy, akademie z okazji Dnia Matki, Dnia Dziecka, zakończenia roku szkolnego, dnia Świętego Mikołaja, zabawa choinkowa i wiele innych spotkań.

Uczniowie biorą udział w szkolnych zawodach sportowych w lekkiej atletyce, w Konkursie Recytatorskim i Konkursie Wiedzy o Polsce. Najlepsi w nagrodę za dobre postępy w nauce w czasie wakacji wyjeżdżają na kolonie językowe do Polski.

Kontakt:

panasowiec@meta.ua

SZKOŁA SOBOTNIA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY PARAFII TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ W BORSZCZOWIE

Adres placówki	ul. Dowbusza 1, 48-702 Borszczów, obwód tarnopolski
Data założenia	2010 rok
Podmiot zakładający	Parafia Trójcy Przenajświętszej w Borszczowie
Miejsce działalności	dwie salki do nauki przy parafii
Dyrektor placówki	ks. Grzegorz Garwol CSMA
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	66
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia, etyka chrześcijańska

Szkoła Sobotnia Języka Polskiego w Borszczowie została założona w 2010 roku przez ks. Grzegorza Garwola. „Jest ona – jak deklaruje dyrekcja placówki – odpowiedzią na rosnącą potrzebę współpracy między Ukrainą i Polską, wspólnych działań krajów Europy Środkowej i Wschodniej”.

W szkole uczą: Lilia Knysz, Alina Onyszko – obie z wykształceniem wyższym, i Ludmiła Polakowa mająca nieukończone studia. Uczniowie są podzieleni na cztery grupy.

Nauka odbywa się w soboty, przez cały dzień, w dwóch salkach parafialnych. Ich utrzymaniem dzielą się między sobą szkoła i parafia. W zasobach placówki znajduje się projektor i książki.

Nauczyciele starają się przybliżyć uczniom kulturę i język polski. Efektem ich pracy jest wzrost zainteresowania nauką polskiego wśród mieszkań-

ców Borszczowa. Ci z uczniów, którzy mają takie ambicje, mogą kontynuować naukę w Polsce.

Placówce przydałaby się tablica interaktywna.

Szkoła planuje zorganizować latem kurs języka polskiego dla dzieci i młodzieży „W krainie Króla Maciusia – Janusza Korczaka”, który pomógłby jego uczestnikom pogłębić znajomość polszczyzny oraz poznać osobę i twórczość Janusza Korczaka.

Kontakt:

gg25@wp.pl

KULTURALNO-OŚWIATOWE CENTRUM POLSKIEJ MNIEJSZOŚCI NARODOWEJ - POLSKA SZKOŁA SOBOTNIA PRZY BORYSŁAWSKIEJ SZKOLE OGÓLNOKSZTAŁCĄCEJ I-III STOPNIA NR 3

Adres placówki	ul. Szkolna 19, 82-300 Borysław, obwód lwowski
Data założenia	1993 rok
Podmiot zakładający	Rada Miejska Borysławia
Miejsce działalności	10 sal w Szkole Ogólnokształcącej I-III stopnia nr 3
Dyrektor placówki	Krystyna Krasnopolska
Liczba nauczycieli	10
Liczba uczniów	361
Liczba grup	17
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura, historia i wiedza o narodzie polskim, choreografia

Historia powstania Polskiej Szkoły Sobotniej w Borysławiu wiąże się z Ustawą o szkołach niedzielnych (z 4.11.1992 r.). Na jej podstawie 7 października 1993 roku borysławska Rada Miejska podjęła uchwałę o założeniu szkoły niedzielnej przy istniejącej ukraińskiej Szkole Ogólnokształcącej I-III stopnia nr 3. Wybór tej właśnie placówki nie był przypadkowy. Do II wojny światowej w zajmowanym przez nią budynku mieściło się polskie gimnazjum.

Szkoła zatrudnia 10 nauczycieli. Studia filologiczne na Uniwersytecie Pedagogicznym im. Iwana Franki w Drohobyczu ukończyły: Maria Krystyna Krasnopolska (filologia rosyjska, literatura światowa), Maria Zielińska (język angielski, niemiecki, francuski, filologia polska), Olga Kozycz (filologia ukraińsko-polska), Marianna Wymar (język angielski, niemiecki, francuski, filologia polska), Oksana Jaroma (filologia angielsko-polska), Ludmiła Zalewska (filologia ukraińsko-polska), Tatiana Drahan (filologia

angielsko-polska). Danuta Kabłasz studiowała na Uniwersytecie Pedagogicznym w Drohobyczu edukację wczesnoszkolną oraz UMCS w Lublinie (Polska) metodykę nauczania języka polskiego. Taras Hryniewicz ukończył historię na Uniwersytecie Pedagogicznym w Drohobyczu i kulturoznawstwo na Uniwersytecie Warszawskim (Polska). Danuta Cygałowa uczyła się choreografii w Technikum Kultury w Samborze.

Lekcje są prowadzone w środy, czwartki i piątki w godz. 16.00-17.40, w soboty zaś – 9.10-15.10.

Polska Szkoła Sobotnia ma trzy własne umeblowane pracownie języka polskiego w Szkole Ogólnokształcącej nr 3, oraz korzysta w niej nieodpłatnie z sześciu pomieszczeń i auli, gdzie prowadzone są lekcje choreografii i odbywają się uroczystości szkolne. Ma do dyspozycji: komputer, laptop, telewizor, wieżę, magnetofony, 2 rzutniki, w tym 1 na foliogramy, nagłośnienie, plansze gramatyczne, historyczne.

Poza polskim, literaturą i historią uczniowie uczą się narodoznawstwa, czyli wiedzy o kulturze, tradycjach i zwyczajach narodu polskiego, a także mają zajęcia z muzyki i choreografii.

Co roku uczestniczą w konkursach recytatorskich, plastycznych itd. zarówno w Polsce, jak i na Ukrainie oraz w olimpiadach z języka polskiego, w których niejednokrotnie zajmują czołowe miejsca.

W 2014 roku 16 absolwentów szkoły dostało się na studia w Polsce.

Dyrekcja zgłasza zapotrzebowanie na podręczniki do języka polskiego, słowniki i tablice dydaktyczne.

Kontakt:

mariazelinska23@gmail.com

PUNKT NAUCZANIA PRZY POLSKIM KULTURALNO-OŚWIATOWYM TOWARZYSTWIE „ZGODA”

Adres placówki	ul. Szkilna 19, 82-300 Borystław, obwód lwowski
Data założenia	1994 rok
Podmiot zakładający	Polskie Kulturalno-Oświatowe Towarzystwo „ZGODA”
Miejsce działalności	salka w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Eleonora Popowicz
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	30
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, zajęcia teatralne

Punkt Nauczania przy Polskim Kulturalno-Oświatowym Towarzystwie „ZGODA” działa już 21 lat. Podstawowym jego celem jest odrodzenie języka polskiego w miejscowym środowisku polskim, a za jego pośrednictwem odbudowa procesu identyfikacji z ojczystą kulturą i tradycją.

W Punkcie Nauczania uczą absolwentki Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Iwana Franki w Drohobyczu Mariana Tarczanin i Maria Zielinska oraz instruktor teatralny Aleksandra Krajnik po kursach zawodowych w Białymstoku i Krakowie (Polska). Pod ich kierunkiem uczy się 30 osób.

Uczniowie pracują podzieleni na grupy w zależności od wieku; we wtorki i soboty od godz. 18.00 – starsi uczniowie, w środy i czwartki od godz. 16.00 – młodszy. Zajęcia są prowadzone w siedzibie PKOT „ZGODA”, gdzie PN korzysta z użyczanej umeblowanej salki.

Placówka organizuje Dni Kultury Polskiej w Borysławiu, uroczyste akademie z okazji świąt narodowych, wakacyjne warsztaty języka polskiego, wzbogacone wycieczkami krajoznawczo-historycznymi. Przygotowuje dzieci i młodzież do udziału w Konkursie Recytatorskim im. A. Mickiewicza „Kresy”, Konkursie Wiedzy o Kulturze i Języku Polskim „Znasz-li ten Kraj”.

Uczniowie działają w Kole Teatralnym, promującym język i kulturę polską.

Kontakt:

eleonorapopowicz@wp.pl

Ośrodek Nauki Języka Polskiego dla Dzieci i Młodzieży Szkolnej w Berdiańsku

Uczniowie polskich szkół sobotnich w Sejmie RP

Wizyta uczniów z Żytomierza, Chmielnickiego, Chmielnika i Winnicy w polskim Sejmie

Punkt Nauczania przy Polskim Kulturalno-Oświatowym Towarzystwie Miasta Krasilowa

PUNKT NAUCZANIA PRZY POLSKIM KULTURALNO-OŚWIATOWYM STOWARZYSZENIU „RODZINA”

Adres placówki	ul. Kijowska 17, 07-400 Browary, obwód kijowski
Data założenia	2001 rok
Podmiot zakładający	Polskie Kulturalno-Oświatowe Stowarzyszenie „Rodzina”
Miejsce działalności	wynajęta salka do nauki w siedzibie PKOS
Dyrektor placówki	Helena Nowak
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	139
Liczba grup	9
Czas pracy placówki	siedem dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura, historia, kultura, folklor

Punkt Nauczania działający przy Polskim Kulturalno-Oświatowym Stowarzyszeniu „Rodzina” w Browarach istnieje 14 lat. Został założony z myślą o, jak piszą jego twórcy: „podtrzymywaniu i propagowaniu polskości i krzewieniu polskiej tradycji i kultury poprzez naukę języka polskiego”.

Pracują w nim trzy nauczycielki: Maria Czerniak, absolwentka Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki w Kijowie i kursu doskonalenia zawodowego na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (Polska), Grażyna Wieligorska, po podyplomowych studiach w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS w Lublinie (Polska), oraz Helena Nowak, która ukończyła Uniwersytet Narodowy im. Iwana Petrowycza Kotlarewskiego w Charkowie i specjalistyczne kursy na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (Polska).

Lekcje są prowadzone przez cały tydzień: od poniedziałku do piątku w godz. 17.00-20.30., w soboty 10.00-16.00, niedziele od 12.00 do 18.30. Sala do zajęć jest wynajmowana od Polskiego Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Rodzina”. Są w niej m.in. laptop, odtwarzacz DVD, radio-magnetofon, projektor, ekran, system nagłośnieniowy oraz podręczniki i słowniki.

W punkcie obchodzi się święta, organizuje rozmaite uroczystości. Uczniowie biorą udział w konkursach, koncertach, wycieczkach do miejsc historycznych. Niejednokrotnie otrzymywali wyróżnienia i nagrody w konkursach recytatorskich. Dwoje dzieci w 2014 roku dostało dyplomy „Twórcza osobistość roku” od prezydenta miasta Browary.

Co roku kilka osób wyjeżdża na studia do Polski.

W punkcie brakuje map i atlasów geograficznych, jakość pracy poprawiłoby posiadanie kamery.

Kontakt:

rodzina.browary@gmail.com

SOBOTNIO-NIEDZIELNA SZKOŁA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY POLSKIM KULTURALNO- -OŚWIATOWYM TOWARZYSTWIE IM. BŁ. M. DAROWSKIEJ

Adres placówki	ul. Siczowych Strilciw 67/39, 47-501 Brzeżany, obwód tarnopolski
Data założenia	2009 rok
Podmiot zakładający	Polskie Kulturalno-Oświatowe Towarzystwo im. bł. M. Darowskiej
Miejsce działalności	dwie salki wynajmowane od dwóch różnych podmiotów
Dyrektor placówki	Halina Szatruk
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	36
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, kultura polska, biologia, chemia

Sobotnio-Niedzielną Szkołę Języka Polskiego przy Polskim Kulturalno-Oświatowym Towarzystwie im. bł. M. Darowskiej istnieje szósty rok. Założono ją, by jej uczniowie mieli większe szanse w dostaniu się na studia w Polsce. Języka uczą się nie tylko na lekcjach polskiego, ale też chemii i biologii – wykładanych również po polsku.

Nauczaniem zajmują się Halina Szatruk – ukończyła studia chemiczne na Uniwersytecie Lwowskim, i Helena Szatruk – studentka II roku tej uczelni. Uczniowie są podzieleni na cztery 9-osobowe grupy. Zajęcia odbywają się w wynajmowanej sali w bibliotece w Brzeżanach w soboty od 9.00 do 17.30, w niedzielę zaś w godz. 14.00-18.00 w oddalonym o 12 km Kozowie, gdzie szkoła również wynajmuje salę w Bibliotece Miejskiej. W każdym punkcie uczą się po dwie grupy uczniów. Mają do dyspozycji płyty CD, podręczniki, literaturę piękną.

W szkole są przeprowadzane konferencje literackie, konkursy, spotkania tematyczne oraz okolicznościowe, jak jasełka, a także wycieczki. Niektóre imprezy placówka organizuje wspólnie z biblioteką czy Muzeum Krajoznawczym. Uczniowie biorą udział w Konkursie Recytatorskim im. Adama Mickiewicza „Kresy” we Lwowie, Letniej Akademii Kultury i Języka polskiego w Głogowie (Polska).

Absolwenci studiują na uczelniach prywatnych oraz państwowych w Polsce: w Lublinie, Rzeszowie, Opolu, Warszawie, osiągając dobre wyniki.

Szkole przydałyby się: tablica, podręczniki, albumy, mapy, książki z zakresu polskiej literatury pięknej.

Kontakt:

pkotpkot@mail.ru

halina-szatruk@mail.ru

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIA PRZY STOWARZYSZENIU KULTURY POLSKIEJ W CHARKOWIE

Adres placówki	ul. Krasnoznamionnaja 7/9, m. 125, 61-002 Charków, obwód charkowski
Data założenia	1996 rok
Podmiot zakładający	Stowarzyszenie Kultury Polskiej w Charkowie
Miejsce działalności	sale wynajmowane od innego podmiotu
Dyrektor placówki	Diana Krawczenko
Liczba nauczycieli	7
Liczba uczniów	257
Liczba grup	24
Czas pracy placówki	siedem dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyzste	język polski i kultura

Polska Szkoła Sobotnia przy Stowarzyszeniu Kultury Polskiej w Charkowie w przyszłym roku będzie obchodzić swoje dwudziestolecie. Tak długi staż musi świadczyć o jej renomie, skoro wciąż garną się do niej nowi uczniowie.

Placówka zatrudnia wykwalifikowaną kadrę. Krystyna Michalina Furs, Katarzyna Bąk, Lubow Sergijenko, Anna Woronowa, Anton Sztęfan, Oksana Grama i Wiktoria Wolska mają ukończone studia wyższe z przygotowaniem pedagogicznym.

Szkoła wynajmuje na użytek zajęć cztery umeblowane sale – dwie odpłatnie, dwie bezpłatnie – w siedzibie SKP dwie, jedną w Polskim Centrum Edukacji i Kultury i jedną w centrum biznesowym. Zajęcia prowadzi codziennie: od poniedziałku do piątku w godz. 15.30-21.00, w soboty –10.00-19.30, niedziele – 12.00-18.30.

Uczniowie mają do dyspozycji telewizor, projektor multimedialny, notebook, monochromatyczne urządzenie wielofunkcyjne, plansze, ekran.

W szkole odbywają się lekcje okolicznościowe i rocznicowe, dyktanda i konkursy wiedzy o Polsce. W roku szkolnym 2014/2015 w Konkursie Recytatorskim im. A. Mickiewicza „Kresy” młodzież zdobyła dwa trzecie miejsca w różnych kategoriach wiekowych. W I Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego wzięło udział 30 osób.

Uczniowie uczą się nie tylko języka polskiego, zapoznają się także z polskimi tradycjami, kulturą, geografią i historią. Wszyscy aktywnie uczestniczą w działalności Stowarzyszenia na rzecz promocji polskiej kultury, zarówno w swoim środowisku, jak i w mieście. Piszą artykuły do polskojęzycznego pisma „Polonia Charkowa”, dokumentując w ten sposób ważne dla polskiej społeczności wydarzenia. Pozwala im to przy okazji doskonalić język.

Nauczyciele prowadzą zajęcia lektoratowe zgodnie z najnowszymi metodami nauczania, dlatego uczniowie co roku z powodzeniem podejmują studia na polskich uczelniach, uczestniczą w programach stypendialnych dla studentów Europy Wschodniej, jak Program Kirklanda, XI Wschodnia Szkoła Zimowa, Konkurs im. J. Giedroycia na prace licencjackie i magisterskie – w tym ostatnim jeden uczeń otrzymał wyróżnienie, zdają egzaminy certyfikatowe, pozytywnie przechodzą rozmowy na Kartę Polaka. W 2014 roku ponad 50 absolwentów podjęło naukę w polskich szkołach wyższych.

Potrzeby szkoły to m.in. telewizor, odtwarzać dysków, wieża audio i notebook.

Kontakt:

PoloniaCharkowa@gmail.com

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY CHERSOŃSKIM OBWODOWYM POLSKIM STOWARZYSZENIU „POLONIA”

Adres placówki	ul. Suworowa 2, 73-000 Chersoń, obwód chersoński
Data założenia	2006 rok
Podmiot zakładający	Chersońskie Obwodowe Polskie Stowarzyszenie „Polonia”
Miejsce działalności	sala użyczana przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Rozalia Lipińska
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	72
Liczba grup	9
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Chersońskim Obwodowym Polskim Stowarzyszeniu „Polonia” w przyszłym roku będzie obchodzić dziesięciolecie działalności. Sens jej istnienia potwierdza stale utrzymujące się zainteresowanie uczniów jej ofertą. Placówka dba o zachowanie polskości, tradycji i kultury polskiej poprzez naukę języka.

W szkole pracują dwie nauczycielki: Anna Grek i Barbara Włodarczyk, obie po studiach.

Lekcje odbywają się w udostępnianej bezpłatnie pracowni w miejscowej szkole, w soboty w godz. 10.00-15.45 i niedziele – 10.00-14.30. Klasa jestumeblowana i wyposażona w encyklopedie, słowniki, wydawnictwa albumowe, podręczniki do nauki języka polskiego, ekran multimedialny, rzutnik i dwa laptopy.

Nauczycielkom leży na sercu rozbudzanie w uczniach uczuć patriotycznych i kształtowanie ich wrażliwości na piękno polszczyzny. W szkole organizowane są imprezy patriotyczne z okazji Narodowego Święta Niepodległości czy Święta Konstytucji 3 maja, Konkurs Legend. Uczniowie biorą udział w Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego. Absolwenci studiują na uczelniach prywatnych oraz państwowych w Polsce: w Warszawie, Wrocławiu, Lublinie, Opolu.

Szkoła wymaga doposażenia w: plansze dydaktyczne, płyty CD do nauki geografii i historii Polski oraz książki z zakresu literatury współczesnej dla dzieci i młodzieży w języku polskim.

Kontakt:

polonia.cherson@gmail.com

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY CHMIELNICKIM ODDZIALE ZJEDNOCZENIA NAUCZYCIELI POLSKICH NA UKRAINIE

Adres placówki	ul. Instytucka 11/3, 29-000 Chmielnicki, obwód chmielnicki
Data założenia	1993 rok
Podmiot zakładający	Chmielnicki Obwodowy Oddział Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie
Miejsce działalności	salka w siedzibie polskiej organizacji, sala wynajmowana w Centrum Polsko-Ukraińskim
Dyrektor placówki	Julia Sierkowa
Liczba nauczycieli	7
Liczba uczniów	186
Liczba grup	9
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie czteroletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, literatura, historia, geografia

Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielna w Chmielnickim istnieje od 22 lat. Została założona przez lokalny oddział Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie (wówczas Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe) jako ośrodek odrodzenia języka, kultury i duchowości polskiej, w tym czasie jedyny w mieście.

W szkole pracują: Julia Sierkowa, mająca wykształcenie wyższe filologiczne, odbywająca coroczne kursy metodyczne i szkolenia, Anatol Sierkow – wykształcenie wyższe historyczne, coroczne kursy metodyczne i szkolenia, Irena Saszko, absolwentka UMCS w Lublinie (Polska), Regina Balicka, Oksana Szatkowska – obie po Uniwersytecie Wrocławskim (Polska), Ludmila Ochomusz, absolwentka Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska), i Maria Terlecka, praktykantka, po stażu na Uniwersytecie Wrocławskim (Polska). Pod ich kierunkiem uczy się młodzież w grupach wiekowych: 14-15 lat (4 klasy), 16-17 lat (4 klasy) i 18-19 lat (1 klasa).

Zajęcia są prowadzone w dwóch punktach: w siedzibie Chmielnickiego Oddziału Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie i w Centrum Polsko-Ukraińskim przy Uniwersytecie Chmielnickim. Sale są częściowo umeblowane i wyposażone w komputer, magnetofon, kserokopiarkę, telewizor, rzutnik.

Placówka pracuje w poniedziałki, wtorki, środy, czwartki i piątki od 16.00 do 19.40, w soboty – 12.00-19.40. Ponadto raz w miesiącu dyżur ma konsul – chętni mogą przystąpić do rozmowy na Kartę Polaka; regularnie odbywają się też konsultacje dla rodziców.

Kierownictwo duży nacisk kładzie na odbudowę tożsamości narodowej. Szkoła przyczyniła się do odsłonięcia pomnika Ofiar Stalinizmu i Komuniizmu – poprzez kwerendę archiwalną, zbieranie materiałów i wspomnień świadków; pomnika Polaków, którzy zginęli w bitwie pod Zieleńcami w 1792 roku; oraz odsłonięcia w 2011 roku tablicy ofiar katastrofy pod Smoleńskiem. Udział w takich przedsięwzięciach to dla uczniów jednocześnie wspaniała lekcja historii – poznawanej nie z książek, lecz w żywy, naturalny sposób. Innym sposobem przekazywania wiedzy historycznej jest działalność turystyczna, prowadzona przez szkołę. Promocja języka polskiego – kolejny priorytet placówki – jest realizowana poprzez festyny, konkursy, Olimpiadę Literatury i Języka Polskiego.

PSSN współpracuje ze szkołami polskimi w Bychawie i Warszawie. Jej wychowankowie studiują na uczelniach w Polsce, pracują w szkołach, na uczelniach na Ukrainie i w Polsce, zdobywają tytuły naukowe, zajmują wysokie stanowiska w instytucjach rządowych, utrzymując jednocześnie ścisły kontakt z placówką.

Kontakt:

yulsier@yahoo.pl

PUNKT NAUCZANIA PRZY CENTRUM JĘZYKÓW I KULTUR SŁOWIAŃSKICH

Adres placówki	provułek Proiznyj 10, p.105/5, 29-010 Chmielnicki, obwód chmielnicki
Data założenia	2007 rok
Podmiot zakładający	Centrum Języków i Kultur Słowiańskich
Miejsce działalności	pomieszczenia użyczone przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Nela Szutiak
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	94
Liczba grup	18
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	literatura polska, podstawy historii, geografii, kultury i tradycji polskiej

Punkt Nauczania przy Centrum Języków i Kultur Słowiańskich w Chmielnickim istnieje od ośmiu lat. Jego głównym zadaniem jest nauczanie języka polskiego i poszerzanie wiedzy o Polsce wśród uczniów.

Szkoła zatrudnia trzy nauczycielki: Nelę Szutiak, Alisę Oginską i Eugenię Bryczańską, mające wyższe wykształcenie i ukończone szkolenie w Centrum Metodycznym w Drohobyczu, oraz dwie wolontariuszki: Natalię Jurczuk i Tetianę Kalininę.

Zajęcia są prowadzone od poniedziałku do piątku w godz. od 16.00 do 19.00, w soboty od 10.00 do 18.00. Gdy jest zaplanowane wyjście do kina, trwają do godz. 20.00.

Miejszem nauczania są salki w Chmielnickim, Kuryłowcach Murowanych, Wińkowcach, Mohylowie Podolskim, użyczane przez parafię oraz inny

podmiot. Są wyposażone w meble szkolne, drukarkę, podręczniki, słowniki, plansze dydaktyczne, mapy.

W szkole działa koło literackie, są organizowane wycieczki turystyczno-historyczne, spotkania dotyczące doradztwa prawnego, przygotowania do rozmowy w sprawie otrzymania Karty Polaka, a dla kandydatów na studia spotkania edukacyjno-doradcze.

Potrzeby szkoły to: podręczniki i zeszyty do nauki języka polskiego, zestawy tablic dydaktycznych i sprzęt multimedialny.

Kontakt:

centrumpol.chm@gmail.com

PUNKT NAUCZANIA ZWIĄZKU POLAKÓW PRZY PARAFII PW. JEZUŚA CHRYSTUSA KRÓLA WSZECHŚWIATA W CHMIELNICKIM

Adres placówki	ul. Prospekt Myru 73, 29-027 Chmielnicki, obwód chmielnicki
Data założenia	2009 rok
Podmiot zakładający	Związek Polaków przy Parafii pw. Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata w Chmielnickim
Miejsce działalności	salka parafialna
Dyrektor placówki	Ludmiła Kotyk
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	56
Liczba grup	1
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Punkt Nauczania Związku Polaków przy Parafii pw. Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata powstał dzięki determinacji mieszkańców Chmielnickiego mających polskie pochodzenie. Jego głównym celem jest odrodzenie tradycji polskich, kultury i języka.

W punkcie pracuje jeden nauczyciel – Ludmiła Kotyk, absolwentka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (Polska).

Za klasę szkolną uczniom służy skromnie wyposażona w podstawowe sprzęty salka parafialna, do której przychodzą na lekcje w poniedziałki w godz. 19.00-21.00 i we wtorki od 15.30 do 16.30. Parafia nie pobiera za wynajem pieniędzy.

Uczniowie udzielają się w zespole Rozmaryn, funkcjonującym przy Związku Polaków. Zespół występuje podczas różnych uroczystości, m.in.

z okazji Święta Konstytucji 3 maja, Święta Niepodległości i innych ważnych wydarzeń.

Szkole potrzebne jest właściwie wszystko: podręczniki, zeszyty ćwiczeń, słowniki – ortograficzny, polsko-ukraiński, ukraińsko-polski, frazeologiczny, mapy geograficzne i historyczne oraz telewizor.

Kontakt:

Lyudmila.Kotik@mail.ru

PUNKT NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY RZYMSKOKATOLICKIEJ PARAFII ZWIASTOWANIA NMP

Adres placówki	ul. Pionierska 22, 18-015 Czerkasy, obwód czerkaski
Data założenia	2014 rok
Podmiot zakładający	Rzymskokatolicka Parafia pw. Zwiastowania NMP
Miejsce działalności	salka katechetyczna w kaplicy parafialnej
Dyrektor placówki	ks. prob. Leon Lipiecki
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	26
Liczba grup	1
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojcyste	język polski, historia, geografia

Punkt Nauczania Języka Polskiego przy Rzymskokatolickiej Parafii Zwiastowania NMP działa od roku. Jego założycielem jest ks. prob. Leon Lipiecki, a jedynym nauczycielem i jednocześnie kierownikiem – ks. dk. dr Jacek Jan Pawłowicz, psycholog, doktor nauk teologicznych, mający przygotowanie pedagogiczne. Uczniowie po raz pierwszy zasiedli w ławkach 1 września 2014 roku.

Lekcje odbywają się raz w tygodniu, w soboty, w godz. 15.00-16.30 w salce katechetycznej w kaplicy miejscowej wspólnoty rzymskokatolickiej.

Punkt dysponuje tablicą suchościeralną, regałem na pomoce dydaktyczne i podręcznikami do nauki języka polskiego. Resztę potrzebnych sprzętów użycza parafia.

Zajęcia obejmują nie tylko nauczanie języka polskiego i historii, ale również kultury polskiej z elementami muzyki. Uczniowie uczą się pieśni patriotycznych, kolęd itd. Ich motywacją do nauki jest chęć poznawania języka i kultury swoich przodków. Krótki czas istnienia punktu nie dał okazji jego słuchaczom osiągnąć wymiernych sukcesów.

Na lipiec 2015 roku jest zaplanowana pielgrzymka połączona ze zwiedzaniem: „Sanktuaria Ziemi Ojców – poznaj kraj swoich przodków”, do Krakowa, Wieliczki, Wadowic, Kalwarii Zebrzydowskiej, Częstochowy i Warszawy.

W działalności dydaktycznej punkt opiera się na materiałach przygotowywanych na każde zajęcia, dlatego oczekuje pomocy w zakupie papieru do ksero i tonerów.

Kontakt:

Jacek@cyberia.pl

POLSKIE CENTRUM KULTURALNO- -OŚWIATOWE PRZY GIMNAZJUM NR 3

Adres placówki	ul. Gołowna 131, 58-001 Czerniowce, obwód czerniowiecki
Data założenia	1993 rok
Podmiot zakładający	Obwodowe Towarzystwo Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza w Czerniowcach
Miejsce działalności	pomieszczenie w siedzibie innego podmiotu
Dyrektor placówki	Oksana Popadiuk
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	109
Liczba grup	5
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski z elementami literatury, historii, geografii i wiedzy o narodzie, polska pieśń ludowa, polski taniec ludowy

Polskie Centrum Kulturalno-Oświatowe przy Gimnazjum nr 3 w Czerniowcach działa od ponad 20 lat. Jego istnienie wzmacnia lokalną społeczność polską.

Placówka zatrudnia trzech nauczycieli: Łucję Uszakową, która ukończyła 3-stopniowe kursy metodyki języka przy UMCS w Lublinie (Polska) oraz kursy doskonalenia polonistów w Drohobyczu i Chmielnickim, Ałłę Zubczuk, absolwentkę kursów w Lublinie (Polska), i Halinę Prowalską – 3-stopniowego studium pieśni i tańca przy UMCS (Polska).

Lekcje odbywają się w udostępnianej nieodpłatnie bibliotece Gimnazjum nr 3, od poniedziałku do piątku w godz. od 17.00 do 18.45 i w soboty od 8.30 do 13.15. Placówka dysponuje komputerem, magnetofonem, kserokopiarką, rzutnikiem, ekranem, podręcznikami i innymi pomocami dydaktycznymi.

Przy Centrum od 1998 roku działa dziecięcy zespół Kwiaty Bukowiny, Zasłużony dla Kultury Polskiej. To laureat wielu festiwali kultury polskiej w Polsce i na Ukrainie. Między innymi zajął I miejsce na Festiwalu Obwodowym „Czyste Rosy”, cztery razy I miejsce w kategorii taniec ludowy, „Brązowy Aplauz” w kategorii zespołów wokalnych na XXIII Międzynarodowym Dziecięcym Festiwalu Piosenki i Tańca w Koninie. Jest zdobywcą licznych nagród i dyplomów na festiwalach kresowych w Mrągowie i Zielonej Górze, wszystkich festiwali we Lwowie, Chmielnickim i Łucku. Uczestniczył m.in. w VII Światowym Młodzieżowym Festiwalu Folkloru w Udine (Włochy) i Międzynarodowym Dziecięcym Festiwalu Folkloru w Klagenfurt (Austria). Na Międzynarodowym Konkursie Piosenki Polskiej lat 60.-80. „Bukowińskie malwy” grupa wokalna zajęła I i II miejsce.

Uczniowie biorą też udział w Konkursie Wiedzy o Kulturze i Języku Polskim „Znasz-li ten kraj?” i w konkursach recytatorskich. Są laureatami i zdobywcami dyplomów w konkursach im. Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu, im. Adama Mickiewicza we Lwowie oraz obwodowych Juliana Tuwima i Adama Mickiewicza. W latach 90. uczestniczyli w Ogólnoukraińskiej Olimpiadzie z Języka Polskiego.

Szkoła chciałaby kupić laptop, rzutnik multimedialny, ekran, podręczniki, tablicę i stół pod komputer.

Kontakt:

ushakova_II@mail.ru

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ ZIEMI LWOWSKIEJ ODDZIAŁ W CZERWONOGRAZDZIE IM. JANA PAWŁA II

Adres placówki	ul. Szeptyckiego 22, 80-100 Czerwonogród, obwód lwowski
Data założenia	2008 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej oddział w Czerwonogrodzie im. Jana Pawła II
Miejsce działalności	użyczona sala do nauki w siedzibie TKPZL
Dyrektor placówki	Natalia Żuk
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	125
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, literatura polska, historia, kultura i tradycje polskie

Szkoła Sobotnio-Niedzielną w Czerwonogrodzie (d. Krystynopol) działa od siedmiu lat. Została założona z inicjatywy miejscowego oddziału Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej, chcącego zadbać o edukację patriotyczną lokalnej społeczności polskiej.

Pracują w niej dwie nauczycielki: Tatiana Istomina i Iryna Zajęc, obie z wyższym wykształceniem.

Lekcje odbywają się w środy, czwartki i soboty w godz. 11.00-15.00. Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej użycza na zajęcia salę wyposażoną w podstawowe sprzęty.

Jak deklaruje dyrekcja placówki, „celem szkoły jest zainteresowanie dzieci językiem i kulturą polską oraz rozbudzenie w nich chęci porozumiewania się po polsku; kształcenie i rozwijanie komunikacyjnych

kompetencji językowych oraz sprawności językowych”. W czasie lekcji uczniowie poznają historię i tradycje narodu polskiego.

W szkole obchodzone są święta państwowe, „Spotkania z Polską”, jasełka, realizowane są ścieżki edukacyjne i wycieczki polskimi śladami. Uczniowie biorą udział w corocznej edycji Konkursu Recytatorskiego im. Adama Mickiewicza „Kresy”, dyktandach, olimpiadach językowych, konkursach związanych z kulturą i tradycjami.

Latem szkoła organizuje wakacyjne kursy językowe dla dzieci i młodzieży. Nietypowa formuła prowadzenia zajęć poprzez gry, zabawy, wycieczki czy konkursy z nagrodami sprawia, że dla wielu uczestników tych kursów nauka staje się przede wszystkim ogromną przyjemnością.

Szkole przydałby się do pracy komputer, laptop i projektor.

Kontakt:

czerwonoradtkpzl@gmail.com

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej Ziemi Zdołbunowskiej

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy KOTP im. Jana Pawła II w Emilczynie

Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia z Polskim Językiem Nauczania w Gródce Podolskiej

Dzieci z Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. Rodziny Grocholskich w Winnicy

Adres placówki	ul. Chopina 1, 48-501 Czortków, obwód tarnopolski
Data założenia	2000 rok
Podmiot zakładający	Zgromadzenie Sióstr św. Dominika w Czortkowie
Miejsce działalności	sale w klasztorze
Dyrektor placówki	s. Joanna Mańka OP
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	66
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski z elementami historii i kultury polskiej, katecheza, muzyka i rytmika

Sobotnia Szkoła Języka Polskiego funkcjonująca przy klasztorze sióstr św. Dominika działa od 2000 roku. Została założona, by pomóc w nauce języka ojczystego Polakom chcącym odtworzyć więź z krajem przodków.

Nauczaniem zajmują się: Joanna Mańka po studiach teologiczno-katechetyczno-pedagogicznych i Marzena Baran, mająca wykształcenie wyższe pedagogiczne.

Zajęcia odbywają się w udostępnianych nieodpłatnie salach w klasztorze sióstr św. Dominika. Klasy są umeblowane, wyposażone w pomoce edukacyjne, słowniki, książki, plansze i pięć komputerów.

Uczniowie są podzieleni na grupy w zależności od wieku. Uczą się we wtorki w godz. 17.00-20.00, środy i czwartki – 16.00-18.00, soboty – 14.00-19.30 i niedziele – 12.00-18.00.

W ciągu roku w szkole obchodzi się rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja, Święto Niepodległości 11 listopada, dzień Świętego Mikołaja. W czasie bożonarodzeniowym uczniowie kolędują, przygotowują jasełka. Latem są organizowane półkolonie dla dzieci z miasta.

W szkole działa grupa wolontariatu i schola.

Potrzeby zgłaszane przez placówkę to m.in.: meble do świetlicy, biurka pod komputery.

Kontakt:

marchellop@interia.pl

SOBOTNIO-NIEDZIELNA SZKOŁA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY DNEPROPIETROWSKIEJ REGIONALNEJ ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ „OŚRODEK KULTURY POLSKIEJ IM. KAROLA WOJTYŁY”

Adres placówki	ul. Osienniaja 13/112, 49-051 Dniepropietrowsk, obwód dniepropietrowski
Data założenia	2007 rok
Podmiot zakładający	Dniepropietrowska Regionalna Społeczna Organizacja „Ośrodek Kultury Polskiej im. Karola Wojtyły”
Miejsce działalności	sale użyczane przez inne podmioty
Dyrektor placówki	Paweł Skórski
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	153
Liczba grup	6
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy roczne
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, historia, folklor i kultura

Sobotnio-Niedzielną Szkołę Języka Polskiego przy Dniepropietrowskiej Regionalnej Organizacji Społecznej „Ośrodek Kultury Polskiej im. Karola Wojtyły” powstała 9 października 2007 roku w celu krzewienia kultury polskiej na Ukrainie i nauki języka polskiego w regionie.

Placówka zatrudnia pięciu nauczycieli. Katarzyna Sergejewa, Irena Mańko, Maria Skórska, Paweł Skórski i Żanna Karabańko są po kursach i fakultetach.

Zajęcia odbywają się w kilku punktach: w Miejskiej Bibliotece, Bibliotece Obwodowej, Szkole nr 147 (wszystkie te podmioty użyczają swoich pomieszczeń bezpłatnie) oraz w siedzibie polskiej organizacji, w poniedziałki: 16.00-18.00, we wtorki i czwartki: 18.00-20.00, środy: 17.00-19.00, soboty: 11.15-13.15 i 15.00-18.00 oraz niedziele: 17.00-19.00. W każdym punkcie zbierają się stałe grupy. Ośrodek Kultury Polskiej im. Karola

Wojtyły ma filię w Dnieprodzierżyńsku, gdzie przy Szkole Podstawowej nr 3 został uruchomiony fakultet języka polskiego. Lekcje odbywają się tam w poniedziałki, środy i soboty: 17.00-19.00.

Salę w bibliotekach są wyposażone w podstawowe sprzęty szkolne, tablice interaktywne, w niektórych są komputery, telewizor.

Nauczanie odbywa się w różnych formach: zwykłych lekcji, zajęć poznawczych, teatralnych, muzycznych, a także w formie zabaw integracyjnych. To pozwala rozwijać talenty drzemące w uczniach, którzy chętnie i z sukcesami uczestniczą w rozmaitych konkursach. Wzięli udział m.in. w Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego „Ja piszę, Ty piszesz, My piszemy... po polsku” (III miejsce w 2015 roku), Ogólnoukraińskiej Olimpiadzie Języka Polskiego i Literatury Polskiej (I miejsce w etapie miejskim, II – obwodowym w 2015), Światowym Festiwalu Poezji Marii Konopnickiej Przedborzu (Polska; II miejsce w 2013), konkursie „Co wiem o Polsce?” w Odessie, sprawdzającym znajomość języka polskiego i wiedzę na temat polskiej kultury, historii i geografii, recytatorskim poezji Juliana Tuwima czy ostatnio w I Obwodowej Olimpiadzie Języka Polskiego w Dniepropietrowsku. Na zakończenie roku szkolnego uczniowie prezentują się na akademii, podczas której tańczą, śpiewają i recytują wiersze.

W szkole obchodzi się święta narodowe: 11 listopada i 3 maja, Wigilię, Dzień Nauczyciela.

Kontakt:

okpKWdp@ukr.net

euroclubP@ukr.net

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY ZWIĄZKU POLAKÓW „OGNISKO” OBWODU DNEPROPIETROWSKIEGO

Adres placówki	Pr. K. Marksa 80/83, 49-000 Dniepropietrowsk, obwód dniepropietrowski
Data założenia	1992 rok
Podmiot zakładający	Związek Polaków „Ognisko” Obwodu Dniepropietrowskiego
Miejsce działalności	salka użyczana przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Antoni Janowski
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	38
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	siedem dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie dwuletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia, kultura, tradycje

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy OZP „Ognisko” w Dniepropietrowsku rozpoczęła działalność 23 lata temu – 1 września. Odrodzenie języka, historii, kultury, tradycji polskich – takie cele przyświecały jej założycielom.

W placówce uczą Antoni Janowski, mający ukończone kursy nauczyciela języka polskiego w Lublinie (Polska), i Wadym Saweskoł, absolwent Dniepropietrowskiego Uniwersytetu Narodowego.

Szkoła korzysta z gościnności polskiej organizacji, gdzie ma salę wyposażoną w sprzęt elektroniczny (telewizor, magnetowid, DVD, komputer, kserokopiarka, drukarka), materiały dydaktyczne (gry, plansze), słowniki, płyty CD, DVD. Lekcje odbywają się codziennie: w dni robocze w godzinach 17.00-20.00, w soboty i niedziele – 10.00-20.00.

Nauczyciele starają się przekazać swym wychowankom wartości patriotyczne, zaszcześcić w nich postawy godne Polaków. Wraz z uczniami obchodzą ważne polskie święta narodowe: Konstytucji 3 maja, Niepodległości Polski (11 listopada); celebrują tradycje katolickie: Wigilia; świętują: Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dzień Nauczyciela. W placówce organizowane są także spotkania tematyczne, spotkania z ciekawymi ludźmi (np. z rektorem KUL), koncerty, np. muzyki Chopina, wystawy z okazji Świętego Mikołaja, wielkanocna, Festiwal Kultury Polskiej, uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego.

Uczniowie uczestniczą w wycieczkach do Polski (do Krakowa).

Wielu absolwentów podejmuje dalszą naukę w Polsce, w liceach ogólnokształcących (np. LO im. św. Pawła z Tarsu w Warszawie) czy na studiach (m.in. UW, Uniwersytet Wrocławski, UJ, UMCS, UAM, Uniwersytet Łódzki).

Kontakt:

ozpu.ognisko@gmail.com

SOBOTNIO-NIEDZIELNA SZKOŁA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY PARAFII NARODZENIA NMP W DOLINIE

Adres placówki	ul. A. Mickiewicza 7, 77-502 Dolina, obwód iwanofrankiwski
Data założenia	1997 rok
Podmiot zakładający	ks. Krzysztof Panasowiec
Miejsce działalności	salki wynajmowane przez inny podmiot
Dyrektor placówki	ks. Krzysztof Panasowiec
Liczba nauczycieli	11
Liczba uczniów	167
Liczba grup	18
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojcyste	język polski, narodoznawstwo, polski taniec ludowy, śpiew, muzyka, plastyka, zajęcia teatralne, wf, katecheza

Sobotnio-Niedzielną Szkołę Języka Polskiego przy Parafii Narodzenia NMP w Dolinie za dwa lata będzie obchodzić 20-lecie istnienia. Powstała z inicjatywy miejscowego księdza Krzysztofa Panasowca. Główny akcent kładzie na naukę polskiego, narodoznawstwa, kultury i tradycji polskich, jest otwarta dla dzieci różnej konfesji.

W szkole uczy 11 pedagogów. Wyższe wykształcenie mają: Oksana Bigun i Halina Maznyczka – polonistyczne, Natalia Pogonycz i Jarosław Strypa – muzyczne, Halina Strocuk – AWF, ks. Włodzimierz Rosołowski – teologiczne, ks. Krzysztof Panasowiec – doktoranckie oraz Mirosława Loburak, Alina Czerepok i Lilia Jakuc. Po kursach zawodowych jest Halina Regecka.

Placówka korzysta z gościnności parafii, która użycza jej czterech sal. Są umeblowane i wyposażone w sprzęt elektroniczny: komputer, drukarkę, laptop, kamerę wideo, magnetofon, wideo i rzutnik multimedialny. Lekcje odbywają się sześć razy w tygodniu: we wtorki i piątki – 16.00-18.30,

w środy i czwartki w godz. 17.00-18.30, soboty – 9.00-19.00 i niedziele – 9.00-17.00.

Program nauczania i wychowania opiera się na zasadzie wszechstronnego rozwoju ucznia. Pozwala mu odkrywać ukryte w nim talenty. Dzieci mają do tego okazję podczas zajęć muzycznych, plastycznych, teatralnych czy sportowych, a także w trakcie przygotowań do konkursów, akademii, festiwali, których w roku szkolnym organizowanych jest ponad 20 (m.in. Noworoczny Turniej Szachowy, Turniej Tenisa Stołowego, Turniej Warcabowy, jasełka, Festiwal Kolęd, akademie z koncertami: walentynkowa, z okazji Konstytucji 3 Maja, Dnia Kobiet, Dnia Matki, Dnia Dziecka, Pierwszej Komunii św., dnia Świętego Mikołaja, zakończenia roku szkolnego, rozpoczęcia roku szkolnego, Festiwal Pieśni Poważnej, Misterium Męki Pańskiej, Koncerty Wielkanocne, Parafiada Archidiecezji Lwowskiej, zawody sportowe w lekkiej atletyce, Konkurs Recytatorski, Konkurs Wiedzy o Polsce, Festiwal Piosenki Ludowej i Biesiadnej, zabawa choinkowa). Największym zainteresowaniem cieszą się zajęcia taneczne, na które uczęszcza 70 dzieci.

Przy szkole działają zespoły ludowe: Perła, Perełka, Słoneczko, Malutkie, Kropeczki, zespoły śpiewacze Nasza Czwórka oraz klub sportowy św. Krzysztof, prowadzący sekcję szachową, lekkoatletyczną, biegów na orientację i pływacką.

Do największych sukcesów uczniów należą zwycięstwa szkolnej reprezentacji na Międzynarodowych Parafiadach Dzieci i Młodzieży w Warszawie (11 razy I miejsce), występy zespołów tanecznych i śpiewaczych w domach kultury i szkołach w Polsce z okazji świąt patriotycznych 3 maja czy 11 listopada.

Dzieci w nagrodę za naukę i aktywne uczestnictwo w życiu szkoły i parafii w czasie wakacji wyjeżdżają na kolonie, obozy, festiwale i wycieczki do Polski.

Kontakt:

panasowiec@meta.ua

SZKÓŁKA SOBOTNIA JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ

Adres placówki	ul. Artioma 191, 83-004-Donieck, obwód doniecki
Data założenia	2000 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Donbasu
Miejsce działalności	sala użyczana przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Walentyna Staruszko
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	44
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyzste	język polski, elementy historii i kultury polskiej

Szkółka Sobotnia Języka i Kultury Polskiej ruszyła rok po założeniu Towarzystwa Kultury Polskiej Donbasu. Uczniowie po raz pierwszy zasiedli w jej ławkach 1 września 2000 roku.

W placówce pracują dwie nauczycielki: Walentyna Staruszko i Ludmiła Winnicka. Obie mają ukończone studia i dodatkowo kursy specjalistyczne na Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

Zajęcia odbywają się w salce parafialnej przy kościele pw. Chrystusa Króla Wszechświata raz w tygodniu: w niedzielę od godz. 8.30 do 14.30. Salka jestumeblowana i wyposażona w komputer, laptop, drukarkę, telewizor, tablicę ścieralną. Placówka dysponuje własną biblioteką.

W szkole obchodzi się święta narodowe, Wigilię, Świętego Mikołaja, Dzień Babci i Dziadka, uroczyste zakończenie roku szkolnego.

Uczniowie aktywnie uczestniczą też w licznych konkursach organizowanych przez różne podmioty w Polsce, nierzadko zdobywając w nich sukcesy. Na przykład w konkursie wypracowań z historii rodzin, przygotowanym przez Fundację „Młoda Polonia” w 2004 roku Jan Jelski zajął III miejsce, w konkursie literackim zorganizowanym przez ORPEG w 2014 roku I miejsce zdobyła Aleksandra Skripkina, w tym samym roku w Międzynarodowym Konkursie „Bajka i legenda świata w życie nam się wplata” Wiktoria Nadziejko otrzymała dyplom i możliwość podjęcia nauki w Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Kostki w Warszawie.

Na Ukrainie wychowankowie szkoły brali udział w Konkursach Recytatorskich im. Adama Mickiewicza „Kresy”, w jedenastu Festiwalach Kultury Polskiej „Polska Jesień w Donbasie”, występowali w koncertach dla sierot w Domu Dziecka w Makiejewce i Torezie, a także w miastach obwodu donieckiego. Ich aktywność na tym polu jest wspierana przez działające w szkole grupę teatralną, kółko plastyczne, chór Malebor, który uczestniczył w konkursie Marii Konopnickiej.

Z innych osiągnięć warto wymienić zdanie egzaminu certyfikacyjnego na poziomie B2 w Polsce przez czterech uczniów.

Mimo wojny zajęcia są kontynuowane.

Kontakt:

plemienr2@gmail.com

POLSKA SOBOTNIA SZKOŁA IM. ŚW. KRÓLOWEJ JADWIGI

Adres placówki	ul. Zawalla 12, 82-100 Drohobycz, obwód lwowski
Data założenia	1995 rok
Podmiot zakładający	Adam Chłopek
Miejsce działalności	użyczona sala w miejscowej szkole
Dyrektor placówki	Maria Maćkowicz
Liczba nauczycieli	12
Liczba uczniów	407
Liczba grup	16
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura, historia, narodoznawstwo, geografia, muzyka

Polską Sobotnią Szkołę im. św. Królowej Jadwigi w Drohobyczu założył dziesięć lat temu Adam Chłopek w odpowiedzi na ogromne zainteresowanie lokalnej społeczności językiem polskim. Najważniejszym zakresem jej działalności jest zatem organizacja nauczania języka polskiego dla wszystkich chętnych.

Pracuje w niej imponująca liczba nauczycieli – 12, oraz bibliotekarka. Wszyscy są po studiach. To: Adam Chłopek mający wykształcenie polonistyczne, Ludmiła Pietruszka – polonistyczne, Liliana Buń – polonistyka i wychowanie wczesnoszkolne, Maria Maćkowicz – polonistyka i ukrainistyka, Wiktoria Harba – polonistyka i anglistyka, Irena Horun – polonistyka i anglistyka, Jana Lenzion – polonistyka i muzykoznawstwo, Olga Harasymiw – polonistyka i anglistyka, Irena Kaczmar – polonistyka i anglistyka, Halina Sehelyn – muzykoznawstwo, Andrzej Szabla – muzykoznawstwo, Maria Tarnawska – polonistyka oraz Kamiła Czajkowska – bibliotekarka.

Placówka cieszy się ogromną popularnością wśród mieszkańców Drohobycza, Truskawca, Stebnika i okolicznych wiosek.

Decyzją burmistrza Rady Miejskiej Polska Sobotnia Szkoła otrzymała na swoje potrzeby pomieszczenia w Szkole nr 3 w Drohobyczu. Na ich wyposażenie poza umeblowaniem składa się tablica interaktywna, dwa laptopy i dwa rzutniki. Lekcje odbywają się w poniedziałki – 16.00-19.15, wtorki – 17.00-18.30, środy – 16.00-19.15, czwartki – 17.00-18.30, piątki – 17.00-18.30 i soboty – 9.00-16.00.

W ciągu roku szkolnego są organizowane uroczystości z okazji różnych świąt, konkursy recytatorskie i przedstawienia teatralne. Uczniowie wielokrotnie byli wyróżniani na miejskich olimpiadach języka polskiego. W latach 2010, 2013 i 2014 zajmowali pierwsze miejsca w Konkursie Wiedzy o Języku i Kulturze Polskiej „Znasz-li ten kraj?”, który organizuje Konsulat Generalny RP we Lwowie.

Wielu absolwentów szkoły podejmuje studia w Polsce.

Zgłaszane potrzeby to książki do nauczania języka polskiego, historii i geografii.

Kontakt:

maria.dydynska@gmail.com

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY DROHOBYSKIM POLSKIM STOWARZYSZENIU KULTURALNO- -OŚWIATOWYM „ODRODZENIE”

Adres placówki	ul. Szewczenki 18, 82-100 Drohożyn, powiat Iwowski
Data założenia	1989 rok
Podmiot zakładający	Maria Galas
Miejsce działalności	sale udostępniane przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Maria Galas
Liczba nauczycieli	6
Liczba uczniów	126
Liczba grup	6
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, literatura, historia Polski, geografia, środowisko

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Drohożyckim Polskim Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym „Odrodzenie” jest jedną z najstarszych placówek uczących języka polskiego. Powstała w 1989 roku.

Nauczaniem zajmują się: Oksana Jedlicka, Zoriana Winnicka, Żaneta Fedoryszyn, Halina Kozak, Olga Tomaszuk i Maria Galas. Wszystkie są po studiach, a cztery ostatnie dodatkowo po kursach zawodowych.

Lekcje odbywają się w klasach udostępnianych przez miejscową szkołę cztery razy w tygodniu: w poniedziałki w godz. 12.30-15.00, środy – 12.00-14.30, piątki – 12.00-13.30 i soboty – 10.00-13.00. Szkoła dysponuje telewizorem, magnetowidem, DVD i komputerem.

Nauczycielki w swej pracy z uczniami nie pomijają aspektu wychowania w duchu patriotycznym, poszanowania historii i kultury przodków. Dlatego w szkole obchodzi się święta narodowe, jak Dzień Flagi Rzeczy-

pospolitej Polskiej, Święto Niepodległości Polski czy Konstytucji 3 maja. Nie brakuje i innych uroczystości, związanych z polskimi tradycjami, jak mikołajki, Dzień Matki, Dzień Dziecka czy Dzień Nauczyciela.

Z uczniowskich osiągnięć warto wymienić zajęcie trzech pierwszych miejsc w Konkursie Wiedzy o Języku i Kulturze Polskiej „Znasz-li ten kraj?” na poziomie miejskim i III miejsca – obwodowym. Dzieci biorą udział także w konkursach recytatorskich, poezji śpiewanej – wiersze Marii Konopnickiej i Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego.

Kontakt:

galasmaria@yandex.ru

mariagalas@yandex.ru

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ DUBIEŃSZCZYZNY

Adres placówki	ul. Swobody 18, 35-603 Dubno, obwód rówieński
Data założenia	1997 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Dubieńszczyzny
Miejsce działalności	sala użyczona przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Maria Bożko
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	130
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy roczne, nauczanie trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski z elementami historii i kultury polskiej

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej Dubieńszczyzny powstała 18 lat temu, by poprzez naukę polskiego promować kulturę Polski, przekazywać polskie tradycje, obyczaje i obrzędy.

Nauczycielem języka polskiego jest absolwent studiów polonistycznych i kursu nauczania języka polskiego jako obcego w Centralnym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli Mieczysław Łazuk.

Na potrzeby zajęć szkoła korzysta z użyczonej przez Urząd Miasta sali. Ma do dyspozycji: telewizor, projektor multimedialny, kserokopiarkę, ekran, zestawy nagłośnieniowe, podręczniki oraz słowniki. Lekcje odbywają się codziennie oprócz poniedziałków od godz. 11.00 do 19.00.

W placówce są organizowane imprezy okolicznościowe, jak pierwszy dzień wiosny, jasełka. Uczniowie uczą się piosenek patriotycznych i biorą udział w konkursach polskiej piosenki.

Szkoła przygotowuje do podjęcia nauki w Polsce – ponad 30 jej absolwentów studiuje na polskich uczelniach, kilkoro z nich na państwowych.

Na konto sukcesów trzeba zapisać zajęcie trzeciego miejsca w eliminacjach okręgowych w Olimpiadzie Języka Polskiego przez jedną z uczennic, która dziś studiuje dziennikarstwo, oraz udział w Programie Kirklanda jednego z uczniów – studiuje w Bydgoszczy.

Kontakt:

bozko_m@mail.ru

SZKOŁA SOBOTNIA PRZY KULTURALNO- -OŚWIATOWYM CENTRUM IM. J. OLSZAŃSKIEGO

Adres placówki	ul. Puszkina 21, 32-400 Dunajowce, obwód chmielnicki
Data założenia	2004 rok
Podmiot zakładający	Kulturalno-Oświatowe Centrum im. J. Olszańskiego
Miejsce działalności	sale użyczane przez inne podmioty
Dyrektor placówki	Oksana Zawalska
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	36
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie dwu- i trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Szkoła Sobotnia działająca przy Kulturalno-Oświatowym Centrum im. J. Olszańskiego powstała w Dunajowcach 11 lat temu. Zamierzeniem jej twórców była chęć upowszechnienia znajomości języka polskiego, by na tej bazie odradzać tradycje i kulturę polską.

W szkole uczą Oksana Zawalska i Tatiana Ochnowska, obie po kursach metodycznych w Polsce i w Drohobyczu. Prowadzą zajęcia w dwóch miejscach: w Dunajowcach, w klasie użyczanej przez Szkołę Średnią nr 4, i Iwankowcach, gdzie pracownię również udostępnia miejscowa szkoła. W Dunajowcach lekcje odbywają się w poniedziałki i piątki w godz. 18.00-20.00 oraz wtorki i czwartki – 15.00-17.00, a w Iwankowcach we wtorki i czwartki – 15.00-17.00.

Placówka jest organizatorem wielu imprez okolicznościowych, takich jak obchody rocznic świąt narodowych (Konstytucji 3 maja, Niepodległości

Polski), Wigilii, Świętego Mikołaja, Dnia Matki, Dnia Dziecka czy Dnia Nauczyciela.

Wielu absolwentów szkoły podejmuje studia w Polsce, trzy osoby są stypendystami MEN.

Kontakt:

ozavalska@mail.ru

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY KULTURALNO-OŚWIATOWYM TOWARZYSTWIE POLAKÓW IM. JANA PAWŁA II W EMILCZYNIE

Adres placówki	ul. Bluchera 1/11, 11-201 Emilczyn, obwód żytomierski
Data założenia	2008 rok
Podmiot zakładający	Kulturalno-Oświatowe Towarzystwo Polaków im. Jana Pawła II w Emilczynie
Miejsce działalności	salka przy polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Ludmiła Korbut
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	63
Liczba grup	5
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Kulturalno-Oświatowym Towarzystwie Polaków im. Jana Pawła II istnieje od 2008 roku. Jest ważnym miejscem edukacji patriotycznej, krzewienia kultury polskiej, kształcenia mównia w języku polskim.

Nauczycielka Honorata Mięsak ukończyła studia filologiczne, szkolenia i kursy specjalistyczne i ma za sobą 34 lata pracy w zawodzie.

Klasa szkolna mieści się w Domu Polskim, w którym znajdują się jeszcze m.in. biblioteka, pokój nauczycielski, kuchnia i łazienka. Nauka odbywa się w środy, czwartki i piątki od 15.00 do 20.00 oraz w soboty i niedziele od 9.00 do 16.30.

Szkoła wyposażona jest w regały książkowe, pomoce dydaktyczne oraz podręczniki i książki. Młodzież korzysta z komputera, drukarki oraz rzutnika.

Co roku organizowane są wycieczki „Śladami wielkich Polaków”. Na przykład trasami Emilczyn-Krzemieniec-Lwów, Emilczyn-Kamieniec Podolski-Chocim czy Emilczyn-Żytomierz-Berdyczów. Uczniowie biorą udział w konkursach, przygotowują inscenizacje z okazji różnych świąt państwowych i okolicznościowych.

W ostatnim dziesięcioleciu 30 absolwentów dostało się na studia w Polsce.

Kontakt:

korbutl@mail.ru

W Szkole Sobotnio-Niedzielnej przy Oddziale ZP im. Adama Mickiewicza w Odessie

Dzieci z Sobotniej Szkoły Języka Polskiego w Żółtkwi

Punkt Nauczania przy Ukraińsko-Polskim Sojuszu im. Tomasza Padury w Równem

Ogólnoukraińskie Dyktando z Języka Polskiego w Kijowie

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY PARAFII RZYMSKOKATOLICKIEJ W GRÓDKU JAGIELLOŃSKIM

Adres placówki	ul. Lwowska 2, 81-500 Gródek Jagielloński, obwód lwowski
Data założenia	2004 rok
Podmiot zakładający	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Gródku Jagiellońskim
Miejsce działalności	salka parafialna
Dyrektor placówki	ks. dr Michał Bajcar
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	61
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy roczne, nauczanie dwuletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura, historia Polski

Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną powstała przy Parafii pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Gródku Jagiellońskim, do której należą Polacy zamieszkujący miasto i okolice. Pierwsze lekcje odbyły się 11 lat temu. Szkoła dba o rozwój duchowy i intelektualny swoich podopiecznych, stara się odrodzić w nich ducha i tradycje polskich przodków.

Nauczaniem zajmują się Teresa Letniowska, która ukończyła Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Rzeszowie i Kolegium Nauczycielskie w Szczytnie (Polska), oraz ks. Michał Bajcar, absolwent Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego w Rzymie (Włochy).

Lekcje prowadzone są w salce do nauki znajdującej się przy parafii, która ponosi koszty jej utrzymania. Szkoła dysponuje podstawowym umeblowaniem i sprzętem, na który składają się: kserograf, magnetofon, wideo i telewizor. Zajęcia odbywają się w środy od godz. 17.00 do 18.00, soboty – 9.00-13.00 oraz w niedziele – 11.00-12.00.

Uczniowie przygotowują każdego roku akademie z okazji ważnych świąt narodowych: 3 maja, 11 listopada, organizują festyny, jasełka.

Sukcesy placówki to uczestnictwo w konkursie recytatorskim w Stryju i Gródku, trzy absolwentki studiujące na uczelniach w Polsce.

Szkole potrzebne są m.in. komputer, laptop, nagłośnienie, wieża, drukarka, książki do nauki – o zwyczajach polskich, historyczne, literatura piękna, bajki dla dzieci na DVD, elementarze.

Kontakt:

baj07@poczta.fm

SZKÓŁKA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY ZGROMADZENIU SIÓSTR MISJONAREK APOSTOLSTWA KATOLICKIEGO SIOSTRY PALLOTYNKI

Adres placówki	ul. Komarniańska 26, 51-500 Gródek Jagielloński, obwód lwowski
Data założenia	2007 rok
Podmiot zakładający	Zgromadzenie Sióstr Pallotynek
Miejsce działalności	Dom Parafialny
Dyrektor placówki	s. Elżbieta Jastrzębska
Liczba nauczycieli	4
Liczba uczniów	84
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojcyste	język polski, literatura, historia, muzyka, plastyka, śpiew

Szkółka Sobotnio-Niedzielną przy Zgromadzeniu Sióstr Misjonarek Apostolstwa Katolickiego Siostry Pallotynki, działających przy parafii Podwyższenia Krzyża św. w Gródku Jagiellońskim, ruszyła w 2007 roku. Promuje wartości chrześcijańskie, pielęgnuje pamięć historyczną, promuje kulturę i tradycje polskie.

Uczą w niej: Maria Lisowska, absolwentka Lwowskiego Uniwersytetu Rolniczego, Marianna Prypodobna – Uniwersytetu Lwowskiego i specjalistycznych szkoleń, s. Elżbieta Jastrzębska – Prymasowskiego Studium Życia Wewnętrznego w Warszawie (Polska) i kursów zawodowych, oraz Andrzej Pich po studiach muzycznych w Drohobyczu.

Zajęcia odbywają się we wtorki w godz. 18.00-21.00, środy – 16.00-18.00, czwartki – 16.00-20.00, piątki – 16.30-18.00, 19.30-21.00 oraz soboty – 10.00-14.00 i 17.00-19.00, dla trzech grup jednocześnie.

Lekcje prowadzone są w Domu Parafialnym, wyremontowanym w dużej mierze przez parafian. Na wyposażenie szkoły składają się poza umeblowaniem rzutnik multimedialny, komputer, drukarka, ksero, faks, telewizor, odtwarzacz DVD.

Uczniowie uczą się pisać teksty piosenek, scenariusze, mają lekcje plastyki, śpiewu, muzyki – staraniem placówki wydano już cztery płyty CD z piosenkami z własnymi tekstami, muzyką i we własnym wykonaniu – często koncertują w polskich parafiach. Poznają elementy geografii Polski, uczą się o zwyczajach i kulturze polskiej.

W szkole organizowane są spotkania historyczne. Działa grupa teatralna. Dzieci biorą czynny udział w przygotowywanych z okazji Świętego Mikołaja scenkach, w festynach, jasełkach i akademiach patriotycznych.

Największym sukcesem placówki jest to, że wszyscy uczniowie biegle posługują się językiem polskim.

Potrzeby zgłaszane przez szkołę mają związek z prowadzonymi przez nią zajęciami muzycznymi. Chodzi o m.in. wymianę starego sprzętu nagłaśniającego, zakup mikrofonu bezprzewodowego i zestawu czterech nagłownych mikrofonów.

Kontakt:

pallgrudek@wp.pl

SZKOŁA OGÓLNOKSZTAŁCĄCA I-III STOPNIA Z POLSKIM JĘZYKIEM NAUCZANIA

Adres placówki	ul. Kijowska 13 a, 32-000 Gródek Podolski, obwód chmielnicki
Data założenia	2002 rok
Podmiot zakładający	Związek Polaków na Ukrainie oddział w Gródku Podolskim
Miejsce działalności	budynek szkolny należący do Stowarzyszenia Wspólnota Polska
Dyrektor placówki	Zoja Rogowska
Liczba nauczycieli	35
Liczba uczniów	332
Liczba grup	16
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie 11-letnie
Nauczane przedmioty ojczyście	językiem wykładowym jest język polski

Szkoła Ogólnokształcąca I-III stopnia z Polskim Językiem Nauczania w Gródku Podolskim została wzniesiona w 2002 roku, między innymi dzięki wsparciu Senatu Rzeczypospolitej. Kamień węgielny pod jej budowę poświęcił Jan Paweł II. Jest jedyną polskojęzyczną placówką na Podolu. Celem, jaki sobie stawia, jest kształtowanie w uczniach uczuć patriotycznych, uświadomienie im etnicznej wspólnoty, poczucia godności narodowej.

Grono pedagogiczne składa się z 35 osób. Nauczyciele dokładają wszelkich starań, by u swych wychowanków kształtować twórczą osobowość. W funkcjonalnie zaprojektowanej placówce znajduje się 18 klas lekcyjnych oraz pracownie: techniczne (warsztat obróbki metalu, drewna, krawiecki, gotowania), komputerowa z dostępem do Internetu, sala konferencyjna, biblioteka, jadalnia, gabinet lekarski, sala gimnastyczna. Nie zapomniano o placu zabaw oraz boisku do siatkówki i koszykówki.

Uczniowie zdobywają laury na wielu olimpiadach przedmiotowych, konkursach językowych i sportowych.

Uczniowie nazywają ją drugim domem.

Kontakt:

walkar2004@mail.ru

POLSKA SOBOTNIA SZKOŁA PRZY NADZBRUCZAŃSKIM TOWARZYSTWIE JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ

Adres placówki	ul. Tarnopolska 5, 48-200 Husiatyń, obwód tarnopolski
Data założenia	2014 rok
Podmiot zakładający	Nadzbruczańskie Towarzystwo Języka i Kultury Polskiej
Miejsce działalności	sale wynajmowane od różnych podmiotów
Dyrektor placówki	Jan Pejko
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	70
Liczba grup	9
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia, geografia

Polska Sobotnia Szkoła przy Nadzbruczańskim Towarzystwie Języka i Kultury Polskiej istnieje zaledwie od roku. Ambicją jej założycieli jest odrodzenie języka polskiego wśród lokalnej społeczności, działanie na rzecz rozwoju polskiej kultury oraz odrodzenia polskiego dziedzictwa narodowego.

Pracują w niej nauczyciele z wyższym wykształceniem pedagogicznym: Natalia Niewińska, Olga Kulbabska i Maria Susła.

Placówka prowadzi zajęcia w Husiatyniu w sali wynajmowanej przez podmiot prywatny i w Chorostkowie, gdzie korzysta z salki parafialnej i użyczanego pomieszczenia w domu prywatnym. Na jej wyposażenie składają się: podstawowe meblowanie, tablica multimedialna, drukarka, podręczniki, słowniki oraz materiały edukacyjne.

Lekcje odbywają się w Husiatyniu w środy i piątki w godz. 16.00-19.00 oraz w soboty w godz. 10.00-12.00, w Chorostkowie zaś w soboty od godz. 10.00 do 14.00.

Uczniowie biorą udział w miejscowym Konkursie Recytatorskim z okazji Święta Niepodległości Polski oraz Konkursie Plastycznym „Jak Widzę Polskę”.

Kontakt:

sudoriw@hotmail.com

PUNKT NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ IM. F. KARPIŃSKIEGO

Adres placówki	ul. Wowczyniecka 92, 76-009 Iwano-Frankiowsk, obwód iwanofrankiwski
Data założenia	2015 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej im. F. Karpińskiego
Miejsce działalności	salka parafialna
Dyrektor placówki	Nelli Czeladko
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	101
Liczba grup	7
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie dwuletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura, historia

Punkt Nauczania Języka Polskiego przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. F. Karpińskiego w Iwano-Frankiwsku (d. Stanisławów) zaczął działać 15 lipca tego roku. Powstał w związku z zapotrzebowaniem dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia, które nie uczęszczają do klas z polskim językiem nauczania, na poznanie języka przodków.

Zajęcia dydaktyczne prowadzą: Nella Czeladko, absolwentka Studium Nauczycielskiego w Szczepreszynie, polonistki Janina Magas – Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Drohobyczu i Narodowego Uniwersytetu Przykarpackiego, Weronika Demian i Eugenia Baranowa, również po Narodowym Uniwersytecie Przykarpackim im. W. Stefanyka w Iwano-Frankiwsku, oraz historyk Sergiusz Synicyn, który ukończył iwanofrankiwski Instytut Pedagogiczny im. W. Stefanyka.

Lekcje odbywają się w salce parafialnej pięć razy w tygodniu: w poniedziałki – 16.00-19.00, wtorki – 16.30-20.30, środy – 16.00-20.30, czwartki – 16.30-19.30 i piątki – 16.30-20.30.

Grono pedagogiczne chce oprócz nauki języka polskiego przekazać swoim podopiecznym wiedzę o kraju przodków, jego tradycjach, obyczajach. W planach ma obchody świąt narodowych, religijnych, rocznic okolicznościowych, jak Święto Konstytucji 3 maja, Święto Niepodległości Polski, Wigilia, Dzień Matki, Dzień Dziecka itp.

Kontakt:

nelly24.24@tlen.pl

PUNKT NAUCZANIA PRZY PARAFII RZYMSKOKATOLICKIEJ JEZUSA CHRYSTUSA KRÓLA WSZECHŚWIATA

Adres placówki	ul. Wowczyniecka 92, 76-009 Iwano-Frankiowsk, obwód iwanofrankiowski
Data założenia	1990 rok
Podmiot zakładający	Rzymskokatolicka Parafia Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata
Miejsce działalności	salka parafialna
Dyrektor placówki	s. Aleksandra Stachnik
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	125
Liczba grup	6
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia Polski

Punkt Nauczania przy Parafii Rzymskokatolickiej Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata istnieje od 1990 roku. Powstał z potrzeby pracy na rzecz środowiska polskiego Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej posługujących w parafii. Prowadzące katechezę zakonnice zaczęły uczyć polskiego, historii i tradycji polskich.

W placówce pracuje s. Aleksandra Stachnik OSU, mająca wykształcenie pedagogiczne oraz ukończoną Akademię Ignatianum w Krakowie (Polska). Zajęcia odbywają się we wtorki w godz. 18.00-20.30, środy – 16.30-20.30 oraz czwartki – 16.30-17.30 i 19.00-21.00. Sala lekcyjna mieści się w Polskim Domu Parafialnym i jest wyposażona w niezbędne meble oraz telewizor. Wychowankowie mają dostęp do biblioteki znajdującej się na miejscu.

Uczniowie poznają w szkole mowę ojczystą i kulturę polską. Uczestniczą w akademiach patriotycznych, np. uświetniających rocznicę Święta Kon-

stytucji 3 maja, Narodowego Święta Niepodległości Polski, czy wyjazdach edukacyjnych, np. Poznaj Bohaterów: szlakiem Legionów Polskich na Pokuciu; jasełkach, Wigilii, imprezach okolicznościowych, jak Dzień Dziecka, Dzień Nauczyciela, wieczór poetycko-muzyczny z okazji 275. rocznicy urodzin Franciszka Karpińskiego.

Kilka osób, które ukończyły naukę, studiuje w Polsce.

Placówka chciałaby zakupić projektor.

Kontakt:

iwaszczak@ukr.net

SOBOTNIA SZKOŁA PRZY TOWARZYSTWIE DOBROCZYNNYM „POLONIA”

Adres placówki	ul. Niezależności 4, 30-300 Iziastaw, obwód chmielnicki
Data założenia	2012 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Dobroczynne „Polonia”
Miejsce działalności	sala wynajmowana od innego podmiotu
Dyrektor placówki	Walenty Pańkowski
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	20
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie dwuletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, kultura i historia Polski

Sobotnia Szkoła przy Towarzystwie Dobroczynnym „Polonia” działa trzeci rok. Skupia się na przekazywaniu wychowankom wiedzy z zakresu języka, historii i kultury polskiej, by popularyzować tradycje i obyczaje polskie.

Nauczycielka Olga Sergiienko ukończyła studia.

Zajęcia odbywają się w wynajmowanej przez miejscową szkołę pracowni geograficznej raz w tygodniu, w soboty od godz. 9.30 do 12.30. Podział na kiluosobowe grupy w zależności od wieku ułatwia młodzieży naukę. Własnością placówki są podręczniki, słowniki, komputer i drukarka.

Uczniowie angażują się w przedsięwzięcia służące ratowaniu polskiego dziedzictwa – uczestniczyli w akcji „Mogiłę pradziada ocal od zapomnienia”, której celem jest renowacja starych cmentarzy na Kresach. Wzięli

też udział w I Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego w Chmielnickim. Latem 2014 roku zostali zaproszeni do Oleśnicy (Polska), do współpracy ze swoimi polskimi rówieśnikami.

Zgłaszane przez szkołę potrzeby to podręczniki i głośniki do komputera.

Kontakt:

javaua@mail.ru

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIA IM. JANA III SOBIESKIEGO W JAWOROWIE

Adres placówki	ul. Zahajewycza 51, 81-000 Jaworów, obwód lwowski
Data założenia	2002 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej Oddział Jaworów
Miejsce działalności	dwie salki parafialne
Dyrektor placówki	Lilia Grafińska
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	189
Liczba grup	8
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyzste	język polski, literatura, historia Polski, wiedza o kraju, muzyka, śpiew

Otwarcie Polskiej Szkoły Sobotniej im. Jana III Sobieskiego w Jaworowie odbyło się 1 września 2002 roku w kościele św. Piotra i Pawła. Było to wielkie święto lokalnej społeczności polskiej. Placówka stała się prawdziwym łącznikiem między nią i Macierzą.

Nauczaniem zajmuje się czworo absolwentów studiów pedagogicznych: Lilia Grafinska, Wiktoria Kondratiewa, Irena Hul i Bogdan Żuk, oraz absolwent studiów ekonomicznych Iwan Nyczkało.

Dwie salki do nauki szkoła wynajmuje w budynku plebanii. Ks. proboszcz udostępnił na potrzeby dydaktyczne wielką bibliotekę. Ponadto placówka dysponuje meblami, telewizorem, sprzętem komputerowym, projektorem multimedialnym, ekranem, magnetofonem, DVD i drukarką.

Zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu: w czwartki od 17.00 do 19.00 i soboty 10.00-19.00. Dzieci dojeżdżają na nie z Nowojaworowska, Nemyrowa, Janowa i okolicznych wiosek.

Przy szkole działają chór dziecięcy Jabłuszko, zespół mieszany Roztoczanki, w którym występują nauczyciele, rodzice oraz absolwenci szkoły, kółko teatralne i recytatorskie.

Uczniowie biorą udział w wielu konkursach i olimpiadach organizowanych albo wspieranych przez Konsulat RP – jak „Znasz-li ten kraj”, „Wesołe nutki”, „Rozkołysz pieśnią świat”, „Podaruj dzieciom uśmiech” – oraz wielu innych: recytatorskich i plastycznych; zostają ich laureatami. Największe sukcesy to II miejsce w Konkursie Plastycznym w Krakowie, wyróżnienie w Konkursie Wiedzy o Kulturze i Języku Polskim „Znasz-li ten kraj”, wyróżnienie na Ogólnopolskich Spotkaniach z Poezją Marii Konopnickiej w Przedborzu.

Wychowankowie szkoły sprzątają polski cmentarz, uczestniczą w akademiach okolicznościowych: z okazji Święta Niepodległości, Święta Konstytucji 3 maja, Dnia Babci i Dziadka, biorą udział w konferencjach rocznicowych, związanych z Janem III Sobieskim i wielu innych imprezach. Od niedawna szkoła organizuje studniówkę.

Placówka współpracuje z polskimi szkołami na Ukrainie i Centrum Oświaty Polonijnej w Drohobyczu.

Szkole przydałby się projektor multimedialny i ekrany albo tablica interaktywna z oprogramowaniem.

Kontakt:

lilia.grafinska@gmail.com

liligraf@ua.fm

PUNKT NAUCZANIA PRZY ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ „DOBROPOLSKI ZWIĄZEK KULTURY POLSKIEJ »RODZINA«”

Adres placówki	ul. Centralna 53, 85-033 Jurjiwka, obwód doniecki
Data założenia	2013 rok
Podmiot zakładający	Organizacja Społeczna „Dobropolski Związek Kultury Polskiej »Rodzina«”
Miejsce działalności	sala użyczana przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Wiktor Batytskyi
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	70
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie dwuletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Punkt Nauczania we wsi Jurjiwka powstała staraniem Organizacji Społecznej „Dobropolski Związek Kultury Polskiej »Rodzina«” dwa lata temu. Założyciele chcieli, by lokalna społeczność polska miała szansę uczyć się języka przodków i kultywować polskie tradycje.

W punkcie pracuje jedna nauczycielka Nina Batytska, która ma wyższe wykształcenie. Zajęcia odbywają się w użyczanej w miejscowej szkole, wyposażonej w podstawowe sprzęty klasie lekcyjnej raz w tygodniu: w soboty w godz. od 10.00 do 13.00.

Uczniowie uczestniczą w odbywających się w placówce akademiach oraz konkursach wiedzy z języka polskiego, rysunkowych i fotograficznych. By pogłębić ich znajomość historii Polski, zorganizowano dla nich wycieczkę do Charkowa na Cmentarz Ofiar Totalitaryzmu, na którym spoczywają zamordowani przez NKWD oficerowie Wojska Polskiego.

Kontakt:

batytskyy@mail.ru

ninaromanyuk@mail.ru

PUNKT NAUCZANIA JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ PRZY ZWIĄZKU POLAKÓW NA UKRAINIE

Adres placówki	ul. Iwana Franki 40b, 01-030 Kijów
Data założenia	2014 rok
Podmiot zakładający	Związek Polaków na Ukrainie
Miejsce działalności	sala w siedzibie ZPU
Dyrektor placówki	Lesia Jermak
Liczba nauczycieli	4
Liczba uczniów	160
Liczba grup	10
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, literatura, historia, kultura, tradycje i obyczaje

W związku z rosnącym zainteresowaniem Polską i polskością nie tylko wśród Polonii ukraińskiej, lecz także innych narodowości zamieszkujących Ukrainę, przy Związku Polaków na Ukrainie stworzono w 2014 roku Punkt Nauczania Języka i Kultury Polskiej.

Pracują w nim Lesia Jermak, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego i czteroletniego Studium Choreograficznego w Rzeszowie (Polska), Wiktoria Radik, mająca ukończoną Akademię Muzyczną im. Czajkowskiego i kursy dla nauczycieli, Iwanna Cerkowniak, absolwentka Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego, oraz Larysa Bułanowa po 3-letnich kursach „Metodyka nauczania języka polskiego” na Uniwersytecie im. M. Skłodowskiej-Curie w Lublinie.

W punkcie nauki języka polskiego i kultury odbywają się zajęcia dla zróżnicowanych pod względem poziomu grup: A1, A2, B1 i B2, od poniedziałku do soboty w godz. 14.00-21.30.

Szkoła prowadzi lekcje w wynajętej od ZPU klasie. Umeblowana sala jest wyposażona w tablicę multimedialną, laptop, drukarkę, kopiarkę oraz telewizor. Uczniowie mają do dyspozycji podręczniki, poradniki i encyklopedie.

Pierwszy rok szkolny upłynął pod znakiem wielu interesujących imprez, jak koncert z okazji Narodowego Święta Niepodległości Polski, program edukacyjno-poznawczy „Lekcje polskości”, andrzejki, mikołajki, spotkanie noworoczne. W ramach zajęć uczniowie mieli okazję poznać polską kulturę i obyczaje. Dzięki istnieniu punktu mogą zachować więź z krajem rodzinnym, kontynuować polskie tradycje.

W punkcie były udzielane konsultacje dla młodzieży wyjeżdżającej na studia do Polski.

Atrakcyjność zajęć podniosłyby pomoce multimedialne, aparat fotograficzny i rzutnik.

Kontakt:

zpu5@o2.pl

Szkoła Wiedzy o Polsce przy ŻOMPO Związek Szlachty Polskiej

Szkoła Wiedzy o Polsce przy ŻOMPO Związek Szlachty Polskiej

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy TKPZL Oddział w Czerwonogrodzie im. Jana Pawła II

Polska Sobotnia Szkoła im. św. Królowej Jadwigi w Drohobycz

SZKÓŁKA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY FEDERACJI ORGANIZACJI POLSKICH NA UKRAINIE

Adres placówki	ul. Saksagańskiego 99/4, 01-032 Kijów
Data założenia	1991 rok
Podmiot zakładający	Federacja Organizacji Polskich na Ukrainie
Miejsce działalności	sala użyczana przez polską organizację
Dyrektor placówki	Maria Siwko
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	640
Liczba grup	13
Czas pracy placówki	siedem dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy trzyletnie, nauczanie trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Szkołka Języka Polskiego przy Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie zaczęła działać w 1991 roku. Dzięki jej istnieniu uczniowie mają szansę nauczyć się języka przodków i tym samym odnaleźć własną tożsamość kulturową i narodową.

Lekcje są prowadzone przez Helenę Szymańską, która ukończyła Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny w Drohobyczu (filologia romano-germańska), Helenę Mazurkiewicz, absolwentkę Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Polska, filologia polska), Helenę Trechub – Wyższej Szkoły Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego (Polska), Nadzieję Susznicką – Uniwersytetu Pedagogicznego im. M.P. Dragomanowa w Kijowie, i Ryszarda Tuleja – Papieskiego Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Polska).

Szkoła korzysta z gościnności polskiej organizacji, która użycza jej sali. Poza meblami znajdują się w niej rzutnik medialny, odtwarzacz DVD, komputer, drukarka i kserokopiarka. Zajęcia odbywają się codziennie w godzinach od 9.00 do 21.20, z przerwami.

Uczniowie sprawdzają nabyte w szkole umiejętności językowe, biorąc udział w olimpiadach języka polskiego oraz konkursach recytatorskich. Angażują się w przygotowania koncertów okolicznościowych, m.in. z okazji Dnia Nauczyciela, Dnia Matki, Dnia Dziecka.

Grono pedagogiczne stara się zaszcześcić w wychowankach postawy patriotyczne, zachęca ich do uczestnictwa w obchodzonych w szkole świętach narodowych i kościelnych, jak Konstytucji 3 maja, Święto Niepodległości Polski, a także w akcjach sprzątania cmentarza polskiego. W placówce jest organizowana Wigilia oraz jasełka.

Kontakt:

dom_polski1@op.pl

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIA PRZY STOWARZYSZENIU „POLONIA” IM. K. SZYMANOWSKIEGO W KIROWOGRADZIE

Adres placówki	ul. Dworcowa 50, 25-006 Kirowograd, obwód kirowogradzki
Data założenia	2012 rok
Podmiot zakładający	Stowarzyszenie „POLONIA” im. K. Szymanowskiego w Kirowogradzie
Miejsce działalności	sale wynajmowane od trzech różnych podmiotów
Dyrektor placówki	Aleksander Polaczok
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	165
Liczba grup	14
Czas pracy placówki	siedem dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Polska Szkoła Sobotnia przy Stowarzyszeniu „POLONIA” im. K. Szymanowskiego w Kirowogradzie działa od trzech lat i cieszy się sporym zainteresowaniem miejscowej ludności.

W szkole uczą: Maria Drozd po studiach filologicznych, Alina Mecheda, mająca ukończone studia pedagogiczne, historię, geografę, filologię polską, kurs metodyczny na UMCS w Lublinie (Polska), Włodzimierz Bryczka – kurs języka polskiego w Polonijnym Centrum Nauczycielskim w Lublinie (Polska), Aleksander Polaczok – wyższe muzyczne, kurs języka polskiego w Polonijnym Centrum Nauczycielskim w Lublinie (Polska), i Olga Zubryczewa, absolwentka Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS (Polska).

Nauka odbywa się codziennie, w poniedziałki w godz. 16.00-19.00, wtorki – 17.00-18.30, środy – 15.00-19.30, czwartki – 17.00-18.30,

piątki – 15.00-20.00, soboty – 12.00-17.30 i niedziele – 11.30-13.00. Na użytek zajęć szkoła wynajmuje trzy pomieszczenia – dwa odpłatnie, jedno bezpłatnie – od: parafii Świętego Ducha, Biblioteki Obwodowej im. Dmytra Czyżewskiego i klasę lekcyjną w Kolegium Ogólnokształcącym. Dysponuje umeblowaniem, telewizorem, magnetowidem, dwoma komputerami, dwiema drukarkami, tablicą interaktywną i kompletem podręczników.

Uczniowie regularnie występują w Konkursie Recytatorskim im. A. Mickiewicza „Kresy” – w 2014 roku w Kijowie Agłaja Zubriczewa zajęła I miejsce wśród najmłodszych (do lat 12) – w Dniu Europy, Dniu Miasta Kirowogradu, dniu Świętego Mikołaja, obchodach z okazji Konstytucji 3 maja, Narodowego Święta Niepodległości Polski. Mają na swoim koncie udział w uroczystościach i festiwalach w Kijowie, Białej Cerkwi, Odessie.

W 2014 roku szkoła przygotowała Konkurs Muzyczny i Recytatorski „Lubię Polskę” oraz Podróż Szlakiem Karola Szymanowskiego, połączone z XII Festiwałem Muzycznym im. Karola Szymanowskiego w Kirowogradzie i Tymoszwówce, w których wzięło udział prawie 100 osób. Przeprowadziła I Ogólnoukraińskie Dyktando z Języka Polskiego „Ja piszę, Ty piszesz, My piszemy... po polsku”. Zorganizowała także koncert kijowskiego zespołu Polanie znad Dniepru.

Szkoła odczuwa brak materiałów dydaktycznych.

Kontakt:

poloniakr@ukr.net

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIA IM. ST. VINCENZA

Adres placówki	ul. Franka 6 b, 78-200 Kołomyja, obwód iwanofrankiowski
Data założenia	1997 rok
Podmiot zakładający	TKP „Pokucie” w Kołomyi
Miejsce działalności	salka w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Stanisława Kołusenko
Liczba nauczycieli	6
Liczba uczniów	95
Liczba grup	8
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyzste	język polski, literatura, historia, geografia, choreografia, muzyka, informatyka

Polska Szkoła Sobotnia im. St. Vincenza została założona przy Towarzystwie Kultury Polskiej „Pokucie” 18 lat temu. Jej celem od początku było promowanie języka polskiego i rozwój kultury polskiej na Pokuciu.

Pracują w niej: Natalia Jaworska, absolwentka Uniwersytetu Wrocławskiego (Polska), Lesia Bortejczuk i Mariana Jakubiw – Podkarpackiego Uniwersytetu im. Stefanyka, Stanisława Kołusenko – kursów w Drohobyczu, Oksana Reznik – liceum muzycznego, i Katarzyna Lawruk – Czernowieckiego Uniwersytetu Narodowego.

Lekcje odbywają się we wtorki i czwartki w godz. 16.00-18.00, piątki 15.00-18.00 i soboty 10.00-16.00 w siedzibie TKP „Pokucie”, w której szkoła wynajmuje odpłatnie salę. Są w niej pomoce dydaktyczne, komputer, aparat fotograficzny, telewizor, pianino, rzutnik, ekran i drukarka.

Szkoła stara się wpoić swoim wychowankom szacunek dla własnego dziedzictwa kulturowego. Przekazuje im historię ich ziemi i przodków, dlatego uczniowie co roku uczestniczą w sprzątaniu polskiego cmentarza w Kołomyi w ramach akcji „Mogile pradiada ocal od zapomnienia”. biorą też aktywny udział w międzynarodowych konkursach artystycznych i recytatorskich. W 2014 roku zajęli I i III miejsce na Międzynarodowym Konkursie Plastycznym w Krakowie (Polska).

Przy szkole działa zespół artystyczny Kwiaty Pokucia oraz grupa teatralna. Grupa każdego roku uczestniczy w Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Dziecięcych „Podaruj dzieciom uśmiech” w Stryju. W 2013 roku zajęła na nim I miejsce i otrzymała w nagrodę Koziołka Matołka. Zespół Kwiaty Pokucia z kolei co roku odwiedza z programem artystycznym różne miasta Polski, był m.in. w Lublinie, Nysie, Lambinowicach i Olsztynie.

Absolwenci szkoły studiują na polskich uczelniach, m.in. w Krakowie, Lublinie, Rzeszowie, Warszawie, Wrocławiu oraz Poznaniu.

Kontakt:

pokucie@interia.pl

SZKÓŁKA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY ZWIĄZKU POLAKÓW NA UKRAINIE ODZIAŁ W KOROSTENIU

Adres placówki	plac Bazarny 4/2, 11-500 Korosteń, obwód żytomierski
Data założenia	2006 rok
Podmiot zakładający	ZPU oddział w Korosteniu
Miejsce działalności	sala używana przez miejscową szkołę
Dyrektor placówki	Wanda Laskowska
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	144
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Szkołka Sobotnio-Niedzielna w Korosteniu powstała 15 września 2006 roku z inicjatywy prezes miejscowego oddziału Związku Polaków na Ukrainie Wandy Laskowskiej. Impulsem do jej powstania była chęć promocji języka polskiego, krzewienia polskiej kultury i tradycji. Odkąd ruszyła nauka, zainteresowanie językiem polskim znacznie wzrosło.

W szkole są zatrudnione: Wiktoria Iwanowa, absolwentka Uniwersytetu im. Iwana Franki, i Elena Wołkowska – Uniwersytetu Pedagogicznego im. Dragomanowa, nauczycielka języka polskiego, rosyjskiego i literatury krajów obcych.

Zajęcia prowadzone są w Szkole nr 2, w której powstała pracownia języka polskiego – wykorzystywana nieodpłatnie. Wyposażona jest m.in. w nowe meble, tablicę, plansze ortograficzne i gramatyczne. Lekcje odbywają się we wtorki od 12.30 do 19.30, środy od 12.30 do 19.45,

czwartki od 16.00 do 19.30, piątki od 12.30 do 19.30 i niedziele od 10.00 do 11.30.

Uczniowie biorą udział w konkursach i olimpiadach organizowanych w różnych miastach Ukrainy. Angażują się w odbywający się w Korosteniu Festiwal Polskiej Kolędy na Żytomierszczyźnie. Wyjeżdżają na dwutygodniowe obozy do Polski.

W ostatnim roku pięć osób dostało się na studia w Polsce.

Potrzeby szkoły są ogromne: tablica korkowa, tablica interaktywna z oprogramowaniem i plansze interaktywne do języka polskiego, rzutnik i ekran, laptop, drukarka, książki do nauki języka polskiego, książki polskie do czytania, płyty z polskimi pieśniami patriotycznymi i piosenkami dla dzieci oraz z kolędami.

Kontakt:

zpuzytomierz@mail.ru

SZKOŁA NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY PARAFII ŚW. ANTONIEGO W KORCU

Adres placówki	ul. Kostelna 6a, 34-700 Korzec, powiat rówieński
Data założenia	2007 rok
Podmiot zakładający	Rzymskokatolicka Parafia Świętego Antoniego w Korcu
Miejsce działalności	salka użyczana przez parafię
Dyrektor placówki	Helena Bielawska
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	35
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne
Nauczane przedmioty ojcyste	język polski

Szkoła Nauczania Języka Polskiego przy parafii św. Antoniego w Korcu działa od 2007 roku. Została założona w celu pielęgnowania polskości w lokalnym środowisku polskim.

Uczą w niej ks. Waldemar Szlachta, mający wykształcenie pedagogiczne i ukończone kursy zawodowe, oraz Helena Bielawska z wykształceniem filologicznym i pedagogicznym, również po kursach specjalistycznych.

Lekcje prowadzone są w środy i piątki w godz. 15.00-16.00 oraz soboty – 16.00-17.00 w salce parafialnej wyposażonej w telewizor, laptop, rzutnik multimedialny, bibliotekę polskiej literatury klasycznej, encyklopedie oraz z dostępem do Internetu.

W szkole organizowane są Święto Konstytucji 3 maja, Narodowe Święto Niepodległości Polski, Wigilia, Dzień Nauczyciela oraz spotkania tematyczne.

Na poczet osiągnięć uczniów należy zaliczyć zajęcie I miejsca w Konkursie Recytatorskim Poezji Juliusza Słowackiego w 2013 roku, udział w Festiwalu „Śpiewamy Osiecką” w Kowlu w 2014 roku oraz coroczne uczestnictwo w Festiwalu Kolęd w Równem, na którym w 2014 roku Diana Redna zdobyła III miejsce.

Szkole potrzebne są odtwarzacz DVD, odtwarzacz CD, telewizor, laptop oraz podręczniki.

Kontakt:

Helen_belyavska@yahoo.com

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ W KOSTOPOLU

Adres placówki	ul. Riwnieńska 80, 35-000 Kostopol, obwód rówieński
Data założenia	2011 rok
Podmiot zakładający	Kostopolska Miejska Organizacja Społeczna „Towarzystwo Kultury Polskiej”
Miejsce działalności	salka do nauki przy parafii
Dyrektor placówki	Irena Bagińska
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	67
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, historia, kultura Polski, geografia, muzyka

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej w Kostopolu prowadzona jest od 1 lutego 2011 roku. Jej twórcy pragnęli, by uczniowie mogli poznawać język i kulturę Polski. Działalność placówki umacnia w lokalnym środowisku polskim więź z ojczyzną.

Nauczaniem zajmują się Iwanna Kononczuk, Andrzej Ignacy Parusinski i Irena Bagińska. Wszyscy mają wyższe wykształcenie.

Zajęcia odbywają się we wtorki i piątki w godz. 18.00-21.00, soboty – 10.00-14.00 i niedziele – 12.00-14.00 w łącznym wymiarze 12 godzin tygodniowo. Szkoła wynajmuje na nie salkę parafialną pełniącą funkcję klasy. Poza umeblowaniem są w niej drukarka i telewizor.

Placówka przeprowadza akademie okolicznościowe, odczyty, konkursy i spotkania, np. z okazji 3 maja, 11 listopada, Dnia Matki, Dnia Dziecka. Organizuje jasełka, kolędowanie.

Wakacje 2014 roku uczniowie spędzali na koloniach w Polsce, gdzie razem z polskimi rówieśnikami zwiedzali kraj ojczysty, poznawali jego kulturę i obyczaje. Nawiązane wtedy kontakty nadal podtrzymują za pośrednictwem korespondencji, dzięki czemu rozwijają znajomość języka polskiego.

Własny telewizor i komputer bardzo pomogłyby w pracy placówki.

Kontakt:

kostopol.tkp@gmail.com

SZKOŁA POLSKA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ

Adres placówki	ul. Niezależności 138, 45-008 Kowel, obwód wołyński
Data założenia	2000 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej w Kowlu
Miejsce działalności	wynajęta sala od innego podmiotu
Dyrektor placówki	Wacław Herka
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	270
Liczba grup	12
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski z elementami historii, geografii i kultury polskiej

Szkoła Polska w Kowlu rozpoczęła swą działalność 1 września 2000 roku, jako naturalne następstwo zrzeszenia się lokalnej mniejszości polskiej przy katolickim kościele św. Anny oraz w Towarzystwie Kultury Polskiej w Kowlu w 1998 roku. Potrzeba odrodzenia kultury, tradycji, utrwalenia tożsamości narodowej miejscowych Polaków mogła zostać zaspokojona przede wszystkim poprzez naukę języka ojczystego.

W szkole uczy Wiesław Pisarski, absolwent Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Polska).

Zajęcia odbywają się w wynajętej sali w Szkole Podstawowej nr 3 w poniedziałki, środy, piątki w godz. od 15.00 do 20.00, we wtorki od 12.10 do 16.45 w czwartki od 13.10 do 16.45, soboty od 10.00 do 12.00. W klasie lekcyjnej oprócz ławek, krzeseł, regałów itp. jest komputer, projektor, radiomagnetofon, podręczniki, biblioteczka literatury polskiej i słowniki. Od początku istnienia szkoła uczy języka polskiego, elementów historii,

geografii, kultury i tradycji polskich oraz podtrzymuje w środowisku lokalnym zwyczaj obchodzenia świąt państwowych i religijnych. Jej uczniowie biorą udział w konkursach recytatorskich, wiedzy o Polsce i piosenkarskich. Razem z członkami Towarzystwa Kultury Polskiej od trzech lat organizują w Kowlu konkurs poezji śpiewanej. W roku szkolnym 2012/2013 Roman Dmytruk został finalistą Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w Warszawie.

Wielu absolwentów szkoły studiowało lub studiuje w Polsce.

Placówka utrzymuje kontakty ze szkołami w Polsce: w Lublinie, Chełmie, Brzegu Dolnym, Krasnymstawie i Legionowie.

Szkole potrzebny jest nowy projektor, dobry aparat fotograficzny oraz zestaw książek do nauczania dla klas I – III.

Kontakt:

waclaw.herka@gmail.com

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY STOWARZYSZENIU „CENTRUM KULTURY POLSKIEJ IM. T. PADURY”

Adres placówki	ul.Gerojiw Majdanu 17/92, 22-100 Koziatyn, obwód winnicki
Data założenia	2006 rok
Podmiot zakładający	Stowarzyszenie „Centrum Kultury Polskiej im. T. Padury” w Koziatynie
Miejsce działalności	sale użyczone przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Natalia Czajkowska
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	156
Liczba grup	5
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, kultura i tradycje narodu polskiego

Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Stowarzyszeniu „Centrum Kultury Polskiej im. T. Padury” w Koziatynie za rok będzie obchodzić 10-lecie istnienia. Przez cały okres swojej działalności pracuje na rzecz odrodzenia i rozwoju polskości w regionie, krzewienia tradycji i kultury przodków. Na lekcje języka polskiego uczęszcza do niej młodzież z całego miasta.

W szkole uczy absolwentka Narodowego Uniwersytetu Kultury i Sztuki w Kijowie oraz podyplomowych studiów na Państwowym Uniwersytecie Pedagogicznym im. Iwana Franki w Drohobyczu Natalia Czajkowska.

Nauka odbywa się w dwóch miejscach: pracowni języka polskiego udostępnionej przez miejscową Szkołę nr 1 oraz w sali bezpłatnie użyczonej przez członka stowarzyszenia, w soboty w godz. 13.00-19.30 oraz niedziele w godz. 10.00-19.30. Szkoła poza standardowym wyposażeniem

w meble ma do dyspozycji podręczniki, albumy historyczne i krajoznawcze, filmy, telewizor. Uczniowie pracują w grupach: zerówka, zerówka S, A2, A2, B1, mają zajęcia przygotowawcze do olimpiad i konkursów.

Motto placówki „Polska Szkoła jest wesola!!!” sprawia, że wszyscy czują się w niej jak jedna rodzina. Uczniowie aktywnie uczestniczą w konkursach recytatorskich oraz wiedzy o Polsce, olimpiadach języka polskiego, akademiach, spotkaniach polonijnych. Co roku zostają zwycięzcami Konkursu Recytatorskiego „Kresy” w Kijowie, obwodowej Olimpiady Języka Polskiego w Winnicy, obwodowego Konkursu Recytatorskiego Poezji Polskiej w Winnicy, a w 2012 roku znaleźli się wśród zwycięzców Międzynarodowego Konkursu „Kresy” w Białymstoku.

Tradycją placówki jest krzewienie tradycji, historii i kultury narodu polskiego poprzez śpiew i taniec. W szkole działa Zespół Pieśni i Tańca „Podolski Kwiat”, który wielokrotnie brał udział w różnych festiwalach, przeglądach folklorystycznych, jest znany w Polsce i na Ukrainie.

Absolwenci PSSN w Koziatynie studiują na uczelniach wyższych w Polsce (Warszawa, Kraków, Wrocław, Lublin).

W pracy szkoły pomocne byłyby m.in. tablica interaktywna, rzutnik i laptop.

Kontakt:

chaikowska.n@gmail.com

PUNKT NAUCZANIA PRZY POLSKIM KULTURALNO-OŚWIATOWYM TOWARZYSTWIE MIASTA KRASIŁOWA

Adres placówki	ul. Centralna 38A, 31-000 Krasinów, obwód chmielnicki
Data założenia	2015 rok
Podmiot zakładający	Polskie Kulturalno-Oświatowe Towarzystwo miasta Krasinowa
Miejsce działalności	sala wynajmowana przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Ruslan Garnyk
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	27
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Punkt Nauczania przy Polskim Kulturalno-Oświatowym Towarzystwie miasta Krasinowa zaczął działać od niedawna, bo dopiero od 21 września tego roku. Do szkoły uczęszcza 22 uczniów.

W placówce pracuje Natalia Garnyk, która z wykształcenia jest pedagogiem, obecnie kontynuuje naukę na studiach podyplomowych w Drochobyczu.

Zajęcia odbywają się w udostępnianej przez miejscową szkołę klasie w każdą sobotę w godz. 10.00-11.00. Placówka ma w swoich zasobach podręczniki, słowniki oraz plansze dydaktyczne.

Punkt Nauczania, choć istnieje niedługo, już zdążył zorganizować wystawę „Za waszą i naszą wolność. Sojusz Petlura-Piłsudski”, akademię patriotyczną z okazji Święta Niepodległości Polski i jasełka.

Kontakt:

garnykruslan@meta.ua

PUNKT NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO ZWIĄZKU POLAKÓW OJCZYZNA

Adres placówki	ul. Postyszewa 38, 50-006 Krzywy Róg, obwód dniepropietrowski
Data założenia	2013 rok
Podmiot zakładający	Związek Polaków Ojczyzna
Miejsce działalności	wynajęta sala
Dyrektor placówki	Halina Pomazan
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	68
Liczba grup	5
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, kultura Polski

Punkt Nauczania Języka Polskiego Związku Polaków Ojczyzna w Krzywym Rogu działa zaledwie od dwóch lat. Jego celem jest popularyzacja języka i kultury polskiej wśród mieszkańców miasta.

Pracują w nim dwie nauczycielki: Halina Pomazan, która ukończyła kurs metodyczny języka polskiego oraz kurs języka i kultury polskiej na UMCS (Polska), oraz Ludmiła Matrosowa, absolwentka Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Drohobyczu i kursu języka i kultury polskiej na UMCS (Polska).

Lekcje odbywają się codziennie od poniedziałku do soboty w godzinach od 15.00 do 20.00 w wynajętej sali, umeblowanej i wyposażonej w drukarkę. Uczniowie są podzieleni na pięć grup. Własną zorganizowali studenci Krzyworońskiego Uniwersytetu Państwowego.

W punkcie działają m.in. zespół taneczny, Klub Filozofów i Klub Pilotów.

Potrzeby zgłaszane przez kierownictwo placówki to laptop, wieża, głośniki i rzutnik, ekran i tablety. Punkt Nauczania Języka Polskiego planuje organizację wieczorów literackich, festiwali, wystaw i konkursów oraz obchodów świąt.

Kontakt:

gpomazan2008@rambler.ru

Uczniowie szkół sobotnich z obwodu winnickiego

Szkoła Polska przy Towarzystwie Kultury Polskiej w Kowlu

Szkoła Wiedzy o Polsce przy ŻOMPO Związek Szlachty Polskiej

Uczniowie szkół sobotnich z obwodu winnickiego

CENTRUM OŚWIATOWE SOWA PRZY STOWARZYSZENIU POLSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW ZIEMI LWOWSKIEJ

Adres placówki	ul. Szota Rustaweli 13/5, 79-000 Lwów, obwód lwowski
Data założenia	2013 rok
Podmiot zakładający	Tatiana Bojko
Miejsce działalności	sala wynajęta przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Tatiana Bojko
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	83
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojcyste	język polski

Centrum Oświatowe SOWA przy Stowarzyszeniu Polskich Przedsiębiorców Ziemi Lwowskiej działa od dwóch lat. Zostało założone w celu promocji języka polskiego oraz aby przygotować chętnych do certyfikacyjnego egzaminu językowego. Jest również adresowane do dzieci w wieku 3-6 lat, które nie uczęszczają do przedszkoli z polskim językiem wykładowym.

Nauczycielki pracujące w Centrum mają wyższe wykształcenie. Alina Zenkner-Makohin ukończyła Uniwersytet im. K. Wyszyńskiego w Warszawie (Polska), Irena Kastran – Uniwersytet Narodowy im. I. Franki we Lwowie oraz s. Justynia Uszkowska – KUL (Polska).

Zajęcia odbywają się od poniedziałku do soboty w godzinach od 15.30-20.00 w wynajętym w budynku prywatnym pomieszczeniu o powierzchni 63 mkw.

Placówka organizuje w ciągu roku kiermasze edukacyjne: Polska Wigilia na Kresach, Polska Wielkanoc na Kresach, akcję charytatywną Pole Nadziei na Ukrainie, spotkania poświęcone polskim świętom narodowym, jak Niepodległości Polski czy Konstytucji 3 maja.

Szkole są potrzebne magnetofon, komputer, aparat fotograficzny – lustrzanka, profesjonalna drukarka wielofunkcyjna oraz tablica interaktywna.

Kontakt:

julVIP@poczta.fm

GRUPA „MIKRUSY” W PRZEDSZKOLU NR 48

Adres placówki	ul. Metrologiczna 14, 79-044 Lwów, obwód lwowski
Data założenia	1994 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej
Miejsce działalności	Przedszkole nr 48
Dyrektor placówki	Bogdana Czopyk
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	26
Liczba grup	1
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	grupa polskojęzyczna

Grupa „Mikrusy” działająca w Przedszkolu nr 48 od 21 lat jest pierwszą polską grupą przedszkolną, która powstała we Lwowie. O jej istnieniu przesądziły lata starań rodziców oraz Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej. Ich determinacja zaowocowała podpisaniem stosownej umowy trójstronnej między TKPZL, wydziałem oświaty oraz dyrekcją przedszkola.

Do grupy uczęszcza 26 dzieci w wieku od 3,5 do 6,5 lat. Opiekują się nimi dwie przedszkolanki z wykształceniem średnim pedagogicznym: Jolanta-Natalia Szymańska i Eleonora Kapustnik, niania oraz muzykolog. O zaopatrzenie w pomoce dydaktyczne, zabawki, środki czystości, sprzęt itp. dbają rodzice oraz TKPZL. Placówka jest otwarta od poniedziałku do piątku od godz. 8.30 do 17.30.

Wychowawczynie wychodzą z założenia, że dziecko poprzez recytacje, śpiew i taniec rozwija swoje umiejętności i wyraża uczucia, dlatego duży nacisk kładą na zajęcia tematyczne, plastyczne, takie jak wylepianie z plasteliny i gliny, wycinanki, malowanie, zajęcia muzyczno-taneczne itp. Od 1996 roku przedszkolaki mają też lekcje religii prowadzone przez siostry zakonne ze Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi.

Przedszkolanki prowadzą Zespół Dziecięcy „Mikrusy”, który ma na swoim koncie pierwszą nagrodę na Festiwalu Kultury Kresowej w Mrągowie w 2000 roku. Zespół często uświetnia swymi występami akademie TKPZL z okazji Dnia Niepodległości Polski, Konstytucji 3 maja oraz inne okolicznościowe uroczystości.

Grupa bierze udział w miejskich konkursach taneczno-piosenkarskich i rysunkowych, gdzie otrzymuje dyplomy i wyróżnienia.

Ofiarna praca wychowawczyń sprawia, że na ogół wszystkie przedszkolanki idą do polskich szkół. W ciągu 21 lat działalności grupy przygotowano dla polskich szkół około 200 dzieci.

Kontakt:

tkpzl.lviv@mail.ru

GRUPA „MIGLANC” W PRZEDSZKOLU NR 131

Adres placówki	ul. Antonowicza 109 A, 79-057 Lwów, obwód lwowski
Data założenia	1995 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej
Miejsce działalności	Przedszkole nr 131
Dyrektor placówki	Lubomyra Bednarczyk
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	28
Liczba grup	1
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	grupa polskojęzyczna

Grupa „Miglanc” w Przedszkolu nr 131 w tym roku obchodzi swoje dwudziestolecie. Powstała jako druga z kolei polska grupa przedszkolna we Lwowie działająca w przedszkolu ukraińskim.

Do grupy jest zapisanych 28 dzieci w przedziale od 3,5 do 6,5 lat. Opiekę nad nimi sprawują dwie przedszkolanki z wykształceniem średnim pedagogicznym: Ludmiła Wysocka i Olena Bil, która ma dodatkowo przygotowanie muzyczne, oraz niania. Lekcje religii prowadzą siostry sercanki, które pracują w kościele św. Antoniego na Łyczakowie. Potrzeby grupy w postaci pomocy dydaktycznych, zabawek, sprzętu itp. zaspokajają rodzice i TKPZL. Placówka pracuje od poniedziałku do piątku w godz. 8.30-17.30.

Wychowawczynie starają się kształcić dzieci w kierunku artystyczno-estetycznym. Uważają, że dziecięcą aktywność wzmacnia rozwój motoryki. Stąd jednymi z najważniejszych zajęć są plastyka i prace ręczne. Przed-

szkolaki same wykonują prezenty dla rodziców na Dzień Mamy oraz Taty, jak również podarunki dla babć i dziadków w ich święto. Swoje osiągnięcia prezentują na porankach oraz okolicznościowych akademiach.

65 proc. wychowanków placówki po ukończeniu edukacji przedszkolnej uczy się w polskich szkołach. W ciągu 20 lat działalności grupy przygotowano dla polskich szkół Lwowa ponad 140 dzieci.

Kontakt:

tkpzl.lviv@mail.ru

GRUPA „SŁONECZKO” W PRZEDSZKOLU NR 131

Adres placówki	ul. Antonowicza 109 A, 79-057 Lwów, obwód lwowski
Data założenia	1996 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej
Miejsce działalności	Przedszkole nr 131
Dyrektor placówki	Lubomyra Bednarczyk
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	27
Liczba grup	1
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	grupa polskojęzyczna

Grupa „Słoneczko” jest drugą polską grupą założoną przez TKPZL w Przedszkolu nr 131 we Lwowie. Świadczy to o ogromnym zainteresowaniu i potrzebie istnienia takiego podmiotu. Ruszyła w 1996 roku, rok po pierwszej.

Do polskiej grupy przedszkolnej uczęszcza 27 dzieci w wieku od 3,5 do 6,5 lat. Zajmują się nimi Olga Krankowska po studiach pedagogicznych, Olena Bil, mająca wykształcenie średnie pedagogiczne i średnie muzyczne, oraz niania. Lekcje religii prowadzą siostry sercanki z kościoła św. Antoniego na Łyczakowie. Pomoce dydaktyczne, zabawki, sprzęt itp. zapewniają rodzice i TKPZL. Przedszkole działa od poniedziałku do piątku w godz. 8.30-17.30.

Dla przedszkolaków organizowane są takie zajęcia tematyczne jak kraj ojczysty, język polski, figury geometryczne, orientacja w czasie i w prze-

strzeni, higiena ciała, wiedza o roślinach. Ważnym elementem edukacyjnym jest wychowanie ekologiczne. Dzieci uczą się, jak dbać o przyrodę, na podwórku przedszkolnym sadzą kwiaty i krzewy, podlewają je, grabią liście itp. Przedszkolanki dużą wagę przywiązują również do zajęć plastycznych.

Dzieci zbierają pochwały za swe osiągnięcia. Za wspaniały występ muzyczny podczas miejskiego konkursu „W krainie aniołów” grupa otrzymała dyplom uznania. Uczestnicząc w projekcie „rozwój języka w grupach mniejszości narodowych” dwa lata temu, zaprezentowała swój dorobek przed inspektorami miejskimi. Inspektorzy bardzo wysoko ocenili pracę wychowawczyń, a grupa otrzymała pochlebną opinię.

Około 75 proc. przedszkolaków z grupy uczy się w polskich szkołach. W ciągu 19 lat swojej działalności przygotowano dla polskich szkół Lwowa ponad 150 dzieci.

Kontakt:

tkpzl.lviv@mail.ru

GRUPA „DZWONECZKI” W PRZEDSZKOLU NR 181

Adres placówki	ul. Kawaleridze 13, 79-066 Lwów, obwód lwowski
Data założenia	1996 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej
Miejsce działalności	Przedszkole nr 181
Dyrektor placówki	Iryna Gołomsza
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	34
Liczba grup	1
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	grupa polskojęzyczna

Grupa „Dzwoneczki” funkcjonująca w Przedszkolu nr 181 we Lwowie zaczęła działać w grudniu 1996 roku. To czwarta grupa założona z inicjatywy Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej. Powstała na fali wielkiego zainteresowania rodziców dzieci, którzy nie ustawali w staraniach o otwarcie nowych grup przedszkolnych.

Pracują w niej Olga Kowalska i Halina Hrygorczuk, obie po studiach pedagogicznych, oraz opiekunka. Mają pod swoją opieką 34 wychowanków w wieku od 3,5 do 6,5 lat. W pracy z dziećmi kładą nacisk na potrzebę dbałości o środowisko naturalne i zachowania proekologiczne. Chcą wpoić swym podopiecznym przekonanie, że zdrowa przyroda to zdrowe życie. Placówka działa od poniedziałku do piątku od godz. 8.30 do 17.30.

W grupie organizowane są poranki tematyczne poświęcone datom z polskiego kalendarza kościelnego i rodzinnego itp. Lekcje religii prowadzą siostry służebniczki śląskie, które działają w miejscowej parafii.

Przedszkolaki często uczestniczą w konkursach. Na przykład w konkursie obwodowym „Bożenarodzeniowa Świeczka”, w Miejskim Konkursie Rysunku, gdzie grupa otrzymała dyplom uznania, czy w konkursie Rady Miasta „Czarodziejska Kraina Bogu”, w którym zwyciężyła. W konkursie z okazji dnia języka ukraińskiego wystąpiła pod hasłem „Bratnia mowa polska”, prezentując polskie piosenki, również ludowe, i przysłowia.

Niestety tylko co czwarty przedszkolak z grupy kontynuuje naukę w polskiej szkole. Dzielnica Sichów, w której się przedszkole znajduje, jest oddalona od centrum Lwowa i dowóz dzieci komunikacją miejską jest trudny.

Kontakt:

tkpzl.lviv@mail.ru

LWOWSKA OGÓLNOKSZTAŁCĄCA SZKOŁA ŚREDNIA NR 24 IM. M. KONÓPNICKIEJ

Adres placówki	ul. Konyskiego 4, 79-005 Lwów, obwód lwowski
Data założenia	1944 rok
Podmiot zakładający	miejskie władze lokalne
Miejsce działalności	budynek szkolny należący do gminy
Dyrektor placówki	Łucja Kowalska
Liczba nauczycieli	27
Liczba uczniów	280
Liczba grup	11
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie 11-letnie
Nauczane przedmioty ojczyste	nauka odbywa się w języku polskim

Lwowska Ogólnokształcąca Szkoła Średnia nr 24 im. M. Konopnickiej z polskim językiem nauczania działa od ponad 70 lat. Była dla mieszkających we Lwowie Polaków łącznikiem z utraconą ojczyzną. Powstała, by uczyć w języku ojczystym polskie dzieci. Od początku propagowała takie wartości jak rodzina i Kościół.

W placówce pracuje 27 nauczycieli, z których większość to absolwenci lwowskiej szkoły. 16 z nich może się poszczycić polskimi odznaczeniami państwowymi i dyplomami. Do szkoły uczęszcza 280 uczniów.

Nauka trwa jedenaście lat, jest zakończona maturą. Wszystkie przedmioty są wykładane w języku polskim. Lekcje odbywają się od poniedziałku do piątku. W zasobach bibliotecznych, sukcesywnie uzupełnianych, znajduje się zbiór filmów wideo.

Grono pedagogiczne wielką wagę przywiązuje do pielęgnowania tradycji, krzewienia wartości chrześcijańskich, kształtowania odpowiedzialności za dobro ojczyzny, poszanowania dziedzictwa narodowego i kultury przez swoich wychowanków. W celu popularyzacji polskiej poezji szkoła we współpracy z Fundacją Dziedzictwo Kresowe co roku organizuje Konkurs Recytatorski „Maria Konopnicka – dzieciom i młodzieży”, nad którym patronat sprawuje Konsulat RP we Lwowie. Jednocześnie odbywa się konkurs poezji śpiewanej oraz konkurs plastyczny pt. „Ilustracje do utworów M. Konopnickiej”. W 2015 roku laureatami konkursu recytatorskiego zostało sześć uczniów szkoły (I miejsce w kategorii wiekowej I-IV klasa zdobyła Zofia Sabadasz, w kategorii V-VII klasa Romana Iszczuk), konkursu poezji śpiewanej dwie uczennice (I miejsce Zofia Szyroka), a konkursu plastycznego pięcioro (I miejsce w kategorii wiekowej do 14 lat zajął Szejli Jaałom, w kategorii powyżej 14 lat Wiktoria Małecka).

Młodzież ma na swoim koncie udział w II Olimpiadzie Wiedzy o Polsce i Unii Europejskiej, której zwycięzcy – Paweł Grabek, Andriana Iszczuk, Anna Cependa, Anna Kunaniec, Anastazja Łoboda, Maksym Zadoriżny – w nagrodę pojechali na tygodniową wycieczkę do Opola, uczestnictwo w Finale Ogólnopolskiej Olimpiady Języka i Literatury Polskiej i V etapie Ogólnoukraińskiej Olimpiady Języka i Literatury Polskiej, gdzie Adriana Iszczuk zajęła II miejsce.

W szkole działa zespół taneczny Tęcza, który wielokrotnie uczestniczył w warsztatach artystycznych w Polsce.

Kontakt:

school24@gmail.com

SZKOŁA OGÓLNOKSZTAŁCĄCA NR 10 IM. ŚW. MARII MAGDALENY

Adres placówki	ul. Czupryniki 1, 79-013 Lwów, obwód lwowski
Data założenia	1816 rok
Podmiot zakładający	miejskie władze lokalne
Miejsce działalności	własny budynek szkolny
Dyrektor placówki	Marta Markunina
Liczba nauczycieli	35
Liczba uczniów	287
Liczba grup	11
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie 11-letnie
Nauczane przedmioty ojczyste	nauka odbywa się w języku polskim

Szkoła Ogólnokształcąca nr 10 im. św. Marii Magdaleny we Lwowie w przyszłym roku będzie obchodzić swoje 200-lecie. Jej bogata tradycja zobowiązuje zarówno nauczycieli, jak i uczniów. Prowadzącym placówkę zależy, by jej istnienie pozwalało zachować polską tożsamość narodową, tradycję, kulturę i przede wszystkim język.

W szkole pracuje 35 nauczycieli, z których większość ma wieloletnie doświadczenie pedagogiczne. Uczniów jest 287.

Nauka odbywa się w klasach I-XI w systemie jednogimnazjum codziennie w godz. 9.00-16.20. Jest zakończona maturą. Wszystkie przedmioty wykładane są w języku polskim, uczniowie mają też lekcje języka ukraińskiego, angielskiego i niemieckiego. W szkole działa świetlica. Placówka dysponuje własnym budynkiem, w którym znajduje się 16 klas lekcyjnych, sala sportowa i biblioteka.

Pedagodzy dużą wagę przywiązują do rozwoju twórczej osobowości ucznia. W szkole działają kółka sportowe, taneczne, wokalne i plastyczne. Uczniowie są laureatami miejskich olimpiad przedmiotowych (z języka polskiego, historii, języka angielskiego), finalistami i laureatami Międzynarodowej Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, która pozwala zdobyć indeks szkoły wyższej.

Większość absolwentów studiuje na uczelniach Ukrainy, Polski i Anglii, z dumą przyznając się do ukończenia „lwowskiej dziesiątki” – „Magdusi”.

Szkoła współpracuje z innymi szkołami Ukrainy, gdzie wykładany jest język polski, oraz ze szkołami w Polsce: VII Liceum im. Z. Nałkowskiej w Krakowie, Zespołem Szkół nr 83 na Ochocie w Warszawie, Zespołem Szkół nr 4 w Przemyślu, Zespołem Szkół nr 1 w Swarzędzu i nr 3 w Hajnówce. Nauczyciele tłumaczą aktualne podręczniki na język polski.

Kontakt:

szkola10.lviv@gmail.com

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY ORGANIZACJI OBYWATELSKIEJ ZWIĄZKU POLAKÓW „ORZEŁ BIAŁY”

Adres placówki	ul. S. Kruszelnickiej 19A/1, 79-005 Lwów, obwód lwowski
Data założenia	2011 rok
Podmiot zakładający	Organizacja Obywatelska Związek Polaków „Orzeł Biały”
Miejsce działalności	salka w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Sergiusz Łukjanienko
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	400
Liczba grup	16
Czas pracy placówki	siedem dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, wiedza ogólna o Polsce

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Organizacji Obywatelskiej Związku Polaków „Orzeł Biały” we Lwowie powstała we wrześniu 2011 roku, żeby podnieść poziom znajomości języka polskiego i wiedzy o Polsce wśród lokalnej mniejszości polskiej.

W szkole uczą polonistki Irena Kułeszko i Olesia Zadworniuk, które ukończyły Uniwersytet Narodowy im. I. Franki we Lwowie, oraz Krystyna Frolowa, koordynator projektów dziecięcych.

Zajęcia są zorganizowane w dwóch salkach wynajmowanych od polskiej organizacji, umeblowanych. Uczniowie korzystają ze znajdujących się w placówce podręczników. Lekcje odbywają się przez cały tydzień; w poniedziałki, wtorki, środy, czwartki i piątki od godz. 15.30 do 20.00, soboty od 10.30 i od 14.00 do 17.00 oraz w niedziele – 14.00-17.00.

W placówce obchodzi się Święto Konstytucji 3 maja i Święto Niepodległości Polski – z tej okazji uczniowie składają kwiaty pod pomnikiem Adama Mickiewicza i na Cmentarzu Orląt Lwowskich; organizowane są uroczyste akademie, spotkania opłatkowe.

W 2015 roku uczniowie brali udział w Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego „Ja piszę, Ty piszesz, My piszemy... po polsku” organizowanym przez Fundację Wolność i Demokracja, przygotowują się do przyszłorocznego Konkursu Recytatorskiego im. Adama Mickiewicza „Kresy”.

Kontakt:

orzelbialy@ukr.net

SZKÓŁKA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY PARAFII BAZYLIKI METROPOLITALNEJ PW. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny Obrządku Łacińskiego we Lwowie

Adres placówki	pl. Katedralny 1, 79-008 Lwów, obwód lwowski
Data założenia	1991 rok
Podmiot zakładający	Parafia Bazyliki Metropolitalnej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny Obrządku łacińskiego we Lwowie
Miejsce działalności	salka parafialna
Dyrektor placówki	ks. Jan Nikiel
Liczba nauczycieli	4
Liczba uczniów	130
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojcyste	język polski, historia, geografia, religia

Szkołka Sobotnio-Niedzielna powstała przy Parafii Bazyliki Metropolitalnej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny Obrządku Łacińskiego we Lwowie 24 lata temu. Komplementarne potraktowanie przez jej założycieli wiedzy i wartości zaowocowało programem szkoły, która nie tylko obejmuje naukę przedmiotów ojczystych, ale także przekazywanie podopiecznym wzorców pożądanych z punktu widzenia Polaka żyjącego na obczyźnie.

W szkółce uczą Beata Pacan-Sosulska po Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (Polska), Irena Hałamaj, która ukończyła Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, oraz ks. Rafał Zborowski i ks. Krzysztof Szębla, absolwenci Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie (Polska).

Miejszem pracy placówki jest salka parafialna użyczana przez podmiot zakładający, który ją wyposażył w meble i projektor. Lekcje odbywają się w środy w godz. 18.00-21.00 oraz soboty – 10.00-13.00.

W ciągu roku szkolnego organizowane są uroczyste akademie z okazji Święta Konstytucji 3 maja i Święta Niepodległości Polski oraz jasełka.

Kontakt:

jan.nikiel@gmail.com

Adres placówki	ul. Centralna 15, 81-450 Łanowice, obwód lwowski
Data założenia	2009 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej
Miejsce działalności	pomieszczenia plebanii
Dyrektor placówki	Ludmiła Hedz
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	25
Liczba grup	1
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Przedszkole „Perełka” w Łanowicach, wsi w ponad 90 proc. zamieszkaną przez Polaków kultywujących język ojczysty i polskie tradycje, zostało założone przez Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej. Dzieci przekroczyły jego podwoje po raz pierwszy 1 października 2009 roku.

Pracują w nim trzy nauczycielki: Ludmiła Hedz, która ukończyła Lwowski Uniwersytet Narodowy, Halina Pucher – Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny w Drohobyczu, oraz Maria Martynowicz – Kolegium Pedagogiczne w Samborze i specjalistyczne kursy.

Przedszkole mieści się na poddaszu plebanii kościoła pw. św. Mikołaja, gdzie zajmuje dwie sale. Jest czynne od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-18.30. W tym czasie dzieci mają zorganizowane następujące zajęcia: elementy pisania, wiedza o kraju, przyroda, literatura, matematyka, higiena, rysunki, plastyka i wf. Codziennie są trzy, a oprócz tego dwa razy w tygodniu jest muzyka.

Wiedzę o kraju przedszkolaki czerpią również przy okazji omawiania ważnych świąt narodowych. Uczestniczą w obchodzonych w placówce Święcie Konstytucji 3 maja, mikołajkach, Bożym Narodzeniu, balu noworocznym i balu pożegnalnym.

W przedszkolu działa zespół Perełka.

Kontakt:

lhed@mail.ru

Dzieci ze szkół niedzielnych na koloniach w Polsce

Zajęcia w Szkole Wiedzy o Polsce przy ŻOMPO Związek Szlachty Polskiej

Szkoła Wiedzy o Polsce przy ŻOMPO Związek Szlachty Polskiej

Szkoła Sobotnio-Niedzielną w Nowogrodzie Wolińskim

SZKOŁA POCZĄTKOWA W ŁANOWICACH

Adres placówki	ul Szkolna 19, 81-452 Łanowice, powód łwowski
Data założenia	2009 rok
Podmiot zakładający	rodzice oraz Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Łwowskiej oddział Łanowice
Miejsce działalności	budynek szkolny należący do gminy
Dyrektor placówki	Maria Strogusz
Liczba nauczycieli	6
Liczba uczniów	32
Liczba grup	4 klasy
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie czteroletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	nauka odbywa się w języku polskim

Szkoła Początkowa w Łanowicach istnieje sześć lat. Została założona z inicjatywy rodziców oraz działającego w tej miejscowości łanowickiego oddziału Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Łwowskiej. Mieszkańców Łanowic, wsi całkowicie polskiej, charakteryzuje bardzo mocne poczucie tożsamości narodowej. Mają silną motywację do tego, by swoje dzieci uczyć i wychowywać w duchu polskim. Stacjonarna szkoła z polskim językiem nauczania jest im w tym bardzo pomocna.

Czteroklasowa placówka zatrudnia sześciu nauczycieli: Marię Strogusz, Natalię Małaczyńską, Ludmiłę Danyłko, Marianę Jaszczyszyn, Marię Strogusz i Halinę Babirad. Obecnie chodzi do niej 32 uczniów. Wykładane przedmioty to: język polski z elementami historii, matematyka, narodoznawstwo, muzyka.

Lekcje odbywają się od poniedziałku do piątku w godz. 8.45-14.05. Placówka dysponuje czterema salami lekcyjnymi, biblioteką, boiskiem. Klasy wyposażono w meble szkolne oraz sprzęt edukacyjny.

Szkoła organizuje wycieczki, m.in. do Warszawy, dokąd uczniowie pojechali na zaproszenie Szkoły Przymierza Rodzin im. Jana Pawła II, z którą placówka współpracuje, czy ostatnio (13 września 2015 roku) w ramach wychowania patriotycznego do Rudek, gdzie żył i został pochowany Aleksander Fredro.

Uczniowie biorą udział w różnych konkursach, w tym roku szkolnym Kristina Szczerba zajęła II miejsce w Konkursie Recytatorskim „Kresy”.

Problemy, z jakimi boryka się dyrekcja: brak środków na podręczniki (jest tylko jeden podręcznik do języka polskiego, z którego korzystają nauczyciele) oraz na pilny remont szkoły.

Kontakt:

walery.tracz@mail.ru

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA STOWARZYSZENIA KULTURY POLSKIEJ IM. EWY FELIŃSKIEJ NA WOŁYNIU

Adres placówki	ul. Kryłowa 5/7, 43-025 Łuck, obwód wołyński
Data założenia	1994 rok
Podmiot zakładający	Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu
Miejsce działalności	salka należąca do polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Aleksander Świca
Liczba nauczycieli	7
Liczba uczniów	345
Liczba grup	18
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie czteroletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski z elementami kultury i tradycji

Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielna Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu została założona przede wszystkim po to, by kształcić dzieci i młodzież w języku ojczystym, ale także krzewić polską kulturę i tradycję, a poprzez nie utrzymywać tożsamość narodową.

Szkoła zatrudnia: Jadwigę Demczuk, absolwentkę Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej (Polska) i studiów podyplomowych, Wiktora Jaruczyka, który ukończył UMCS oraz kursy językowe w Poznaniu, Warszawie i Lublinie (Polska), Olgę Jaruczyk, absolwentkę Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (Polska) i kursów językowych w Warszawie i Lublinie (Polska), Switłanę Stelmaszczuk – UMCS (Polska), Hannę Karaszcuk – Uniwersytetu Lwowskiego, kursów językowych w Warszawie i Lublinie, Switłanę Suchariową-Pyżę – Wołyńskiego Uniwersytetu Wschodnioeuropejskiego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (Polska) i kursów językowych w Warszawie i Lublinie oraz Natalię Denysiuk – WUW, kursu języka polskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim (Polska).

Szkoła korzysta z gościnności Stowarzyszenia Kultury Polskiej, które użycza jej umeblowanej salki w swojej siedzibie. Własnością placówki są telewizor, komputer, podręczniki, mapy. Szkoła pracuje we wszystkie dni tygodnia, oprócz środy. W poniedziałki, czwartki i piątki od 15.20 do 18.40, we wtorki – 15.00-16.00 i 18.30-19.30, soboty – 13.45-19.30 i niedziele – 9.00-15.50.

Nauczyciele stawiają przed sobą nie tylko cele dydaktyczne, ale także formacyjne – pragną wychowywać uczniów w duchu patriotycznym i obywatelskim. W szkole obchodzi się Święto Konstytucji 3 maja, Narodowe Święto Niepodległości Polski, Wigilię, Wielkanoc, Dzień Nauczyciela; są organizowane spotkania z ciekawymi gośćmi, m.in. z Konsulatu Generalnego RP, wieczory literackie. Uczniowie wyjeżdżają na wycieczki, np. do Maniewicz, do Polski.

Szkoła chciałaby kupić m.in. komputer i kserokopiarkę.

Kontakt:

doboszw@ gmail.com

SZKOŁA POLONIJNA WOŁYŃSKIEGO TOWARZYSTWA SZTUKI POLSKIEJ „BARWY KRESOWE”

Adres placówki	ul. Kopernika 8a, 43-025 Łuck, obwód wołyński
Data założenia	2012 rok
Podmiot zakładający	Wołyńskie Towarzystwo Sztuki Polskiej „Barwy Kresowe”
Miejsce działalności	sala wynajmowana od innego podmiotu
Dyrektor placówki	Georgij Rolinger
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	47
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura i historia Polski, muzyka i śpiew

Szkoła Polonijna Wołyńskiego Towarzystwa Sztuki Polskiej „Barwy Kresowe” istnieje od trzech lat. Jej praca dydaktyczna koncentruje się na nauce języka polskiego.

Nauczaniem zajmują się: Juliana Łukacz, absolwentka Akademii Pedagogicznej w Krakowie (Polska) i kursów językowych organizowanych przez Polonijne Centrum Nauczycielskie w Lublinie (Polska), Maria Łukacz, polonistka, mająca ukończone kursy muzyczne organizowane przez PCN (Polska), oraz Halina Rolinger – wykształcenie wyższe i kursy językowe w PCN (Polska). Mają pod swoją opieką 47 uczniów w wieku 8-19 lat.

Lekcje są zorganizowane w wynajmowanej odpłatnie klasie w miejscowej szkole. Poza podstawowym umeblowaniem są w niej magnetofon, telewizor, podręczniki, książki, flipchart. Uczniowie chodzą na zajęcia w piątki w godz. 15.30-18.30 oraz soboty i niedziele – 10.00-17.00.

Oprócz poznawania języka dzieci uczą się polskich piosenek, wierszy. Przy szkole działa zespół Jaskółeczki oraz teatrzyk Wesoła Szkoła. Uczniowie często występują w partnerskich szkołach w Polsce, m.in. w: Woli Uhruskiej, Włodawie czy Rudzie-Hucie. W tym roku uczestniczyli w Festiwalu Kultury Polskiej, który odbył się w Lubomlu.

Kontakt:

grolinger@mail.ru

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY WOŁYŃSKIM ZJEDNOCZENIU NAUCZYCIELI POLSKICH NA UKRAINIE IM. GABRIELI ZAPOLSKIEJ

Adres placówki	Prospekt Woli 25, 43-025 Łuck, obwód wołyński
Data założenia	2007 rok
Podmiot zakładający	Wołyńskie Zjednoczenie Nauczycieli Polskich na Ukrainie im. Gabrieli Zapolskiej
Miejsce działalności	sale użyczone przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Switłana Zinczuk
Liczba nauczycieli	8
Liczba uczniów	250
Liczba grup	21
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielna powstała przy Wołyńskim Zjednoczeniu Nauczycieli Polskich na Ukrainie im. Gabrieli Zapolskiej. Pierwszy raz dzwonek zabrzmiał w niej 13 września 2007 roku. Działa na rzecz popularyzacji kultury i języka polskiego wśród mieszkańców regionu.

Nauczyciele: Switłana Zinczuk, Oksana Negodiuk, Wita Buhajewa, Oksana Demczyna, Alina Peniszczuk, Anna Stańko-Prysiażniuk, Iryna Skuba i Nina Mychaluk, mają ukończone studia oraz kursy i szkolenia.

Nauka odbywa się od poniedziałku do soboty w godzinach od 15.00 do 19.00 w klasach udostępnionych w łuckim Gimnazjum nr 4, wyposażonych w podstawowe sprzęty szkolne.

W święta Bożego Narodzenia szkoła przygotowuje Festiwal Bożonarodzeniowy, w którym ostatnio uczestniczyło około 300 osób. Konkursy

recytatorskie organizowane przez placówkę służą poznaniu piękna literatury polskiej. Uczniowie biorą udział w olimpiadzie języka polskiego. Placówka od kilku lat prowadzi Letnią Szkołę Języka Polskiego w Zamłynie. Wielu jej absolwentów wyjeżdża na studia do Polski.

Szkole brakuje pomocy dydaktycznych (opracowania z literatury i języka polskiego, plansze interaktywne z historii i języka polskiego, filmy polskie, mapy Polski, słowniki), materiałów edukacyjnych (zestawów tablic: ortografia, części mowy), rzutników.

Szkoła ma w ofercie kursy dla dorosłych, które pozwalają nauczyć się języka pracownikom coraz liczniej powstających w regionie firm polsko-ukraińskich.

Kontakt:

svitlana.zinczuk@gmail.com

SZKOŁA TOWARZYSTWA KULTURY POLSKIEJ IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI W ŁUCKU

Adres placówki	ul. Staryckiego 109a/2, 43-000 Łuck, obwód wołyński
Data założenia	1998 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki w Łucku
Miejsce działalności	wynajmowane sale
Dyrektor placówki	Natalia Ciołyk
Liczba nauczycieli	6
Liczba uczniów	210
Liczba grup	5
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Szkoła w Łucku została założona w początkach działalności Towarzystwa Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki, które od razu zaczęło realizować plan kulturalno-narodowego odrodzenia Polaków na Wołyniu, popularyzować naukę języka polskiego, opiekę nad zabytkami kultury polskiej i cmentarzami polskimi. Z pierwszymi lekcjami ruszyła jesienią 1998 roku. Oferowane w niej zajęcia dają szansę na naukę języka polskiego, jego opanowanie zaś jest przepustką do wyjazdu do Polski.

W szkole pracuje pięć absolwentek Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego: Oksana Tarasiuk, Irena Kosenko, Natalia Bejczuk, Anna Redko i Natalia Ciołyk – ta ostatnia jest docentem katedry języków obcych i doktorem nauk filologicznych (doktorat obroniony na Kijowskim Uniwersytecie Narodowym), a także Jadwiga Demczuk, absolwentka UMCS (Polska). Dzięki profesjonalizmowi nauczycieli dzieci osiągają sukcesy, a to sprawia, że liczba uczniów ciągle wzrasta.

Nauka prowadzona jest w pięciu grupach zróżnicowanych wiekowo przez sześć dni w tygodniu, przed południem i po południu. Zajęcia trwają w poniedziałki w godz. 9.30-11.30, 16.00-20.00, wtorki – 16.30-18.00, środy – 16.00-20.00, czwartki – 16.00-20.15, piątki – 16.00-18.00 i niedziele – 12.00-14.00.

Placówka korzysta z kilku umeblowanych klas lekcyjnych użyczanych bezpłatnie przez Gimnazjum nr 4 oraz wynajmuje odpłatnie jedną salę w biurowcu – w Centrum Turystyki i Sportu. Szkoła ma m.in. laptop, rzutnik, urządzenie wielofunkcyjne, telewizor, ekran, tablice, podręczniki.

Szkoła tętni życiem również po lekcjach. W jej pomieszczeniach odbywają się różne imprezy, konkursy. Tu zbierają się wszyscy z okazji świąt czy spotkań okolicznościowych.

Placówce potrzebne są podręczniki do nauki języka polskiego, słowniki, tablice gramatyczne i ortograficzne, tablice interaktywne oraz wyposażenie klasy dla maluchów (komputer, rzutnik, urządzenie wielofunkcyjne).

Kontakt:

nata_cl@ukr.net

SZKOŁA SOBOTNIA TOWARZYSTWA KULTURY POLSKIEJ „POLONIA”

Adres placówki	m-n. Kalininski 20, 86-107 Makiejewka, obwód doniecki
Data założenia	2004 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej „Polonia”
Miejsce działalności	2 sale lekcyjne w siedzibie TKP
Dyrektor placówki	Irena Erdman
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	38
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia

Szkoła Sobotnia działa przy Towarzystwie Kultury Polskiej „Polonia” od 2004 roku. Została założona, by nauczać i popularyzować język polski. Pielęgnowanie polskości i promocja języka i kultury polskiej to bowiem jedne z głównych kierunków działalności Towarzystwa.

Nauczaniem zajmują się Irena Erdman i Elwira Lawriszczewa, obie po studiach i kursach zawodowych w Polsce. Uczniowie są podzieleni na 3 grupy.

Szkoła Sobotnia Towarzystwa Kultury Polskiej „Polonia” korzysta nieodpłatnie z pomieszczeń TKP – urządziła w nich dwie sale lekcyjne i gabinet kierownika. Na ich wyposażenie składają się poza meblami laptop, projektor, telewizor, satelita, rzutnik, magnetofon i wieża.

Lekcje odbywają się dwa razy w tygodniu, w środy od 16.00 do 19.00 i soboty od 13.00 do 16.45.

O poziomie nauczania w Szkole Sobotniej Towarzystwa Kultury Polskiej „Polonia” świadczy stopień znajomości polszczyzny prezentowany przez jej uczniów na różnego rodzaju konkursach recytatorskich na Ukrainie i w Polsce. Swoje umiejętności zdobyte na lekcjach doskonali w podróżach do kraju przodków.

Nauczyciele dbają o organizację świąt rodzinnych, kościelnych i państwowych. Uczniowie, przygotowując się do nich, poznają przy okazji kulturę i tradycje polskie. Ostatnio w szkole ruszyły spotkania poetyckie i literackie.

Istotnym brakiem jest tablica ścienna.

Kontakt:

polonia@bk.ru

PUNKT NAUCZANIA PRZY POLSKIM STOWARZYSZENIU KULTURALNO-OŚWIATOWYM IM. H. SIENKIEWICZA W MALINIE

Adres placówki	ul. Krywenczuka 6, 11-600 Malin, obwód żytomierski
Data założenia	2002 rok
Podmiot zakładający	Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. H. Sienkiewicza w Malinie
Miejsce działalności	salka w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Katarzyna Rudenko
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	56
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia, geografia Polski

Punkt Nauczania przy Polskim Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym im. H. Sienkiewicza w Malinie zaczął funkcjonować w 2002 roku. Został założony przez członków Stowarzyszenia, którzy chcieli odrodzić znajomość języka polskiego wśród polskiej społeczności i tym samym wskrzesić ducha i tradycje przodków.

Nauczycielki polonistki Jelena Nuckowska i Anna Syczowa mają pod opieką 56 uczniów.

Lekcje są zorganizowane w wynajmowanej odpłatnie sali w siedzibie PSKO, która mieści się w budynku parafialnym rzymskokatolickiej parafii św. Anny, sześć razy w tygodniu. Odbywają się w poniedziałki i środy w godz. 17.00-20.00, wtorki – 13.00-17.00, czwartki – 15.30-20.00, piątki – 15.00-20.00 i soboty – 10.00-11.30. W salce do nauki są oprócz podstawowego umeblowania szkolnego telewizor, wieża hi-fi, magneto-wid, drukarka, a także podręczniki, filmy i płyty CD.

Z propozycji pozalekcyjnych placówka oferuje udział w uroczystościach patriotycznych: Święcie Niepodległości Polski czy Konstytucji 3 maja, spotkaniach wigilijnych, z okazji Dnia Matki, Dnia Dziecka i Dnia Nauczyciela, spotkaniach z zaproszonymi gośćmi.

11 absolwentów studiuje w Polsce.

Kontakt:

polonija_malin@ukr.net

PUNKT NAUCZANIA PRZY MELITOPOLSKIM UKRAIŃSKO-POLSKIM TOWARZYSTWIE KULTURALNO-OŚWIATOWYM „POLONIA”

Adres placówki	ul. Dzierżyńskiego 58, 72-312 Melitopol, obwód zaporoski
Data założenia	2008 rok
Podmiot zakładający	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP
Miejsce działalności	dwie salki wynajmowane przez inny podmiot
Dyrektor placówki	ks. Adam Gąsior
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	110
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie dwuletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia, kultura Polski

Punkt Nauczania pracujący przy Melitopolskim Ukraińsko-Polskim Towarzystwie Kulturalno-Oświatowym „Polonia” został założony przez miejscową parafię pw. Wniebowzięcia NMP w 2008 roku. Jego celem jest konsolidacja osób polskiego pochodzenia mieszkających w Melitopolu, przybliżenie im kultury i wiedzy o Polsce poprzez naukę języka.

W placówce uczy ks. Adam Gąsior, absolwent Studium Nauczycielskiego w Pułtusku i studiów podyplomowych na Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie (Polska).

Punkt korzysta z dwóch sal wynajmowanych od polskiej organizacji oraz parafii. Nauka odbywa się we wtorki i w czwartki od godz. 15.00 do 18.30. Punkt Nauczania aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym miejsco-

wej społeczności polskiej: organizuje rozmaite uroczystości, mikołajki, jasełka, konkursy kuchni polskiej. Uczniowie biorą udział w festiwalu mniejszości narodowych w Melitopolu, konkursach recytatorskich.

Ponad stu słuchaczy PN zdało egzamin na Kartę Polaka, 18 absolwentów studiuje w Polsce (Łódź, Warszawa), osiem osób ukończyło studia wyższe w Polsce.

Potrzeby szkoły są ogromne, od mebli przez sprzęt multimedialny (rzutniki, notebook) po pomoce metodyczne i edukacyjne (albumy krajoznawcze, historyczne, opracowania z literatury i języka polskiego, plansze interaktywne z historii, języka polskiego, filmy polskie, mapy, słowniki ortograficzne, zestawy tablic dydaktycznych.

Kontakt:

vosoIU@yandex.ua

adam.gasior@rambler.ru

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY STOWARZYSZENIU POLAKÓW W MIKOŁAJOWIE

Adres placówki	ul. Popereczna 9, 54-001 Mikołajów, obwód mikołajowski
Data założenia	1997 rok
Podmiot zakładający	Stowarzyszenie Polaków w Mikołajowie
Miejsce działalności	sala używana przez polską organizację
Dyrektor placówki	Elżbieta Sielańska
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	253
Liczba grup	14
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski z elementami historii i geografii

Szkoła Sobotnio-Niedzielną w Mikołajowie została założona przez Stowarzyszenie Polaków w 1997 roku jako miejsce odrodzenia kultury i języka polskiego. Dzięki niej polska społeczność miasta ma okazję przyswoić sobie język przodków, a także kultywować polskie tradycje i obyczaje.

Nauczaniem zajmują się polonistka Krystyna Książopolska oraz Anna Lisowska po kursach w Polonijnym Centrum Nauczycielskim w Lublinie (Polska).

Pomieszczenie na zajęcia użycza szkole polska organizacja. Sala o powierzchni 86,4 mkw. jest umeblowana i wyposażona w sprzęt multimedialny i elektroniczny (telewizor, magnetowid, radiomagnetofon, kserokopiarkę, komputer, rzutnik, drukarkę, skaner). Lekcje odbywają się w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki od godz. 16.30 do 19.30, piątki – 17.00-19.00 i soboty – 11.00-16.30.

W szkole są organizowane akademie z okazji świąt narodowych: Niepodległości Polski i Konstytucji 3 maja, Wigilia, obchodzi się Dzień Matki i Dzień Dziecka. Zaprasza się interesujących gości, np. pracowników UMCS, odbywają się też spotkania tematyczne, np. 2 maja (Dzień Flagi Polski).

Uczniowie uczestniczą w Konkursie Być Polakiem, w którym wyróżnienia otrzymali w 2015 roku Katarzyna Kuskowa, w 2014 – Artur Zajac.

Od trzech lat absolwenci zdobywają stypendia na studia w Polsce.

Kontakt:

polonez02@ukr.net

OGÓLNOKSZTAŁCĄCA SZKOŁA ŚREDNIA NR 3 IM. KRÓLOWEJ JADWIGI

Adres placówki	ul. Sahajdacznego 9, 81-300 Mościska, powiat Iwowski
Data założenia	2002 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Mościskiej
Miejsce działalności	budynek polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Teresa Tetrycz
Liczba nauczycieli	35
Liczba uczniów	233
Liczba grup	11
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie 11-letnie
Nauczane przedmioty ojczyście	nauka odbywa się w języku polskim

Ogólnokształcąca Szkoła Średnia nr 3 im. Królowej Jadwigi w Mościskach swoje podwoje otworzyła 2 września 2002 roku. Jej powstanie było pilnie oczekiwane, ponieważ rejon mościski zamieszkuje liczna społeczność polska, która na co dzień posługuje się językiem polskim i aktywnie podtrzymuje tradycje narodowe. Placówka jest szkołą z polskim językiem nauczania.

Grono pedagogiczne składa się z 35 nauczycieli wykształconych w Polsce, których podopiecznymi są uczniowie w wieku od 6 do 18 lat. Nauka odbywa się w klasach I-XI, jest zakończona maturą.

Lekcje prowadzone są w budynku będącym własnością Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Mościskiej zaadaptowanym na potrzeby szkoły po dawnych koszarach. Są w nim wyposażone pracownie: językowe (2), biologiczna, fizyczna, matematyczna, chemiczna, geograficzna, histo-

ryczna, informatyczna, zajęć technicznych dla dziewcząt i chłopców, sala gimnastyczna. Przy szkole znajduje się boisko i teren rekreacyjny.

Nauczyciele dbają o przekazywanie tradycji narodowych również poza lekcjami. Przy szkole działają chór Mościskie Słowiki i zespół taneczny, funkcjonuje Muzeum Polskie. Uczniowie aktywnie udzielają się w sekcjach piłki nożnej, ręcznej, siatkówki. Biorą udział w konkursach recytatorskich, festiwalach, wymianach kulturalnych. Pięcioro jest laureatami Olimpiady Języka Polskiego i Literatury. Szkoła organizuje konkurs szopek, spotkania z osobami samotnymi, w 2005 roku powołała euroklub „Europa – nasza przyszłość”.

Absolwenci są dziś studentami: Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Rzeszowie, Akademii Medycznej we Wrocławiu, Akademii Morskiej w Szczecinie i Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle.

Kontakt:

mospolszkola3.02@mail.ru

Ogólnoukraińskie Dyktando z Języka Polskiego w Winnicy

Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej przy Chmielnickim Oddziale ZNP

Ogólnoukraińskie Dyktando z Języka Polskiego w Kijowie

Ogólnoukraińskie Dyktando z Języka Polskiego w Winnicy

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY PARAFII RZYMSKOKATOLICKIEJ PW. ŚW. JÓZEFA OBLUBIEŃCA

Adres placówki	ul. Gorkiego 91, 22-800 Niemirów, obwód winnicki
Data założenia	2013 rok
Podmiot zakładający	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Józefa Oblubieńca w Niemirowie
Miejsce działalności	salka parafialna
Dyrektor placówki	ks. Rusłan Karmalita
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	20
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie dwuletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielna przy Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Józefa Oblubieńca powstała z inicjatywy Stowarzyszenia Kultury Polskiej Ziemi Niemirowskiej. Nauczanie języka polskiego, odrodzenie własnego dziedzictwa kulturowego i promocja wartości chrześcijańskich – te idee przyświecały jej twórcom.

Nauczycielką jest absolwentka UAM w Poznaniu (Polska) Małgorzata Baumann. Uczniowie są podzieleni na trzy grupy w zależności od stopnia zaawansowania.

Oferta placówki obejmuje zajęcia we wtorki i czwartki od godz. 17.30-18.30 oraz soboty 13.00-14.00. Lekcje mogłyby się odbywać częściej, ale jest problem z pomieszczeniem. Salka, w której są prowadzone, służy również do innych celów. Jest wyposażona w podstawowe sprzęty szkolne. Uczniowie mają do dyspozycji rzutnik, kserokopiarkę i podręczniki.

W szkole obchodzi się Dzień Matki, Dzień Dziecka. W dniu Świętego Mikołaja jest przeprowadzany konkurs recytatorski. Organizowane są też Festiwal Kolęd i wieczory tematyczne.

Na liście potrzeb placówki znajdują się materiały edukacyjne.

Kontakt:

karmalrulia@mail.ru

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY STOWARZYSZENIE KULTURY POLSKIEJ IM. M. KONOPNICKIEJ

Adres placówki	ul. Szewczenki 52/54, 53-211 Nikopol, obwód dniepropietrowski
Data założenia	2003 rok
Podmiot zakładający	Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. M. Konopnickiej w Nikopolu
Miejsce działalności	pracownia polonistyczna w miejscowej szkole
Dyrektor placówki	Grażyna Androszczuk
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	18
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, kultura i historia

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. M. Konopnickiej w Nikopolu powstała 12 lat temu. Jej założycielom zależało na odrodzeniu wśród miejscowych Polaków znajomości języka polskiego, a co za tym idzie polskiej kultury i tradycji.

Nauczyciel Grażyna Androszczuk, polonistka, absolwentka studiów wyższych w Polsce ma pod opieką 18 uczniów.

Klasę na zajęcia użycza placówce Szkoła Średnia nr 4, gdzie język polski jest wykładany jako drugi język obcy. W pracowni polonistycznej są meble i podręczniki. Lekcje odbywają się we wtorki i czwartki w godzinach 14.00-16.00 i w soboty i niedziele w godz. 10.00-14.00.

Uczniowie aktywnie uczestniczą we wszystkich szkolnych uroczystościach, corocznych Festiwalach Kultury Polskiej, Dniach Kultury Polskiej

w Nikopolu, konkursach recytatorskich, olimpiadach z języka polskiego, lekcjach pokazowych dla nauczycieli języków obcych, konferencjach dla dziennikarzy regionalnych.

Do największych sukcesów szkoły trzeba zaliczyć to, że 21 uczniów zdało egzaminy certyfikatowe (w Ukraińsko-Polskim Centrum Kultury w Dniepropietrowsku) oraz że 27 absolwentów studiuje w szkołach wyższych w Polsce (Kraków, Poznań, Wrocław, Warszawa).

Kontakt:

androszczuk@wp.pl

PUNKT NAUCZANIA PRZY KULTURALNO- -OŚWIATOWYM TOWARZYSTWIE POLAKÓW IM. JULIUSZA SŁOWACKIEGO

Adres placówki	ul. Majakowskiego 4/18, 12-114 Nowa Borowa, obwód żytomierski
Data założenia	2006 rok
Podmiot zakładający	Kulturalno-Oświatowe Towarzystwo Polaków im. Juliusza Słowackiego w Nowej Borowej
Miejsce działalności	sale wynajmowane od polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Anna Bielak
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	120
Liczba grup	8
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, historia, geografia, tradycje i zwyczaje polskie, wiedza o Polsce

Punkt Nauczania w Nowej Borowej założony 6 maja 2006 roku z inicjatywy Kulturalno-Oświatowego Towarzystwa Polaków im. Juliusza Słowackiego w przyszłym roku będzie obchodził swoje dziesięciolecie. Jego głównym celem jest – jak pisze dyrekcja placówki – „nauczanie języka polskiego i o Polsce, zapewnienie rodakom możliwości uczestniczenia w kulturze narodowej, umacnianie polskiej tożsamości, promowanie polskiej kultury wśród społeczności ukraińskiej, budowanie pozytywnego wizerunku Polski wśród ukraińskich sąsiadów”.

Zajęcia prowadzi Anna Bielak, absolwentka kursów nauczania języka polskiego. Z oferty punktu korzysta 120 uczniów. Są podzieleni na osiem grup w zależności od stopnia znajomości języka polskiego. Nauka odbywa się w poniedziałki i środy od 14.00 do 19.30 oraz soboty od 12.00 do 17.00. Jest zorganizowana w wynajętej od polskiej organizacji sali, wyposażonej w meble szkolne, komputer, drukarkę i pomoce edukacyjne (podręczniki, słowniki itp.).

Szkoła krzewi polskie tradycje. Co roku organizuje uroczystości, akademie, festiwale i koncerty z okazji polskich świąt narodowych i religijnych. W punkcie obchodzone są święta Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy, Narodowe Święto Niepodległości, dzień Świętego Mikołaja, jasełka. Dzieci i młodzież niejednokrotnie uczestniczyły w porządkowaniu polskiego cmentarza katolickiego w Żytomierzu.

Uczniowie mają szansę zabłysnąć talentem podczas Konkursu Recytatorskiego „Te słowa istniały zawsze”, w którym zdobywają nagrody, czy w zespole wokalnym Gwiazdka, działającym przy szkole. Biorą udział w wieczorach poezji, imprezach okolicznościowych, wycieczkach do polskich miejsc na Ukrainie. Odbywają wspólnie spacer, oglądają polskie filmy.

Absolwenci Punktu Nauczania studiują na uczelniach w Polsce (Warszawa, Wrocław, Lublin, Kraków, Zamość).

Kontakt:

anna.beliak@vp.pl

PUNKT NAUCZANIA PRZY ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ „DOM POLSKI”

Adres placówki	pr. Pobiedy, 74-900 Nowa Kachowka, obwód chersoński
Data założenia	2012 rok
Podmiot zakładający	Organizacja Społeczna „Dom Polski”
Miejsce działalności	sala w miejscowej szkole
Dyrektor placówki	Tamara Kotkina
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	48
Liczba grup	5
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, kultura polska

Punkt Nauczania przy Organizacji Społecznej „Dom Polski” został założony trzy lata temu, 18 czerwca 2012 roku. Zamiarem jego inicjatorów była chęć wzmocnienia polskiej społeczności lokalnej, poprzez danie jej możliwości kontaktu z językiem przodków. Poza przekazywaniem wiedzy o przeszłości i tradycjach polskich placówka wpaja swym wychowankom wartości chrześcijańskie.

Punkt Nauczania zatrudnia dwóch nauczycieli: Annę Zasławiec, która ukończyła Chersoński Uniwersytet Państwowy i szkolenia z metodyki nauczania, oraz Sergiusza Kurbeta, po studiach pedagogicznych w Krakowie (Polska).

Szkoła wynajmuje na lekcje salę w Szkole Ogólnokształcącej nr 10. Klasa jest umeblowana i wyposażona w rzutnik, komputer i drukarkę. Zajęcia odbywają się w poniedziałki w godz. 10.00-18.00, wtorki, środy i piątki.

ki 10.00-19.00, środy 10.00-18.30, czwartki 12.00-17.00, oczywiście z przerwami.

Placówka współpracuje z kościołem rzymskokatolickim, realizuje z nim wspólne projekty edukacyjne, wychowawcze i religijne. Przygotowuje kandydatów na studia w polskich placówkach edukacyjnych oraz ubiegających się o Kartę Polaka.

W 2014 roku 10 uczniów otrzymało Kartę Polaka. Obecnie trwa przygotowanie sześciu kolejnych.

Przy placówce działa Polskie Centrum Kultury.
W szkole potrzebne są podręczniki.

Kontakt:

polonia_nk@ukrnet

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY POLSKIM STOWARZYSZENIU KULTURALNO-OŚWIATOWYM IM. JULIANA LUBLIŃSKIEGO

Adres placówki	ul. Sobornosti 14, 11-706 Nowogród Wołyński, obwód żytomierski
Data założenia	1990 rok
Podmiot zakładający	Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Juliana Lublińskiego
Miejsce działalności	sala polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Wiktoria Szewczenko
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	87
Liczba grup	6
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, historia Polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielną w Nowogrodzie Wołyńskim działa przy Polskim Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym im. Juliana Lublińskiego od ćwierćwiecza. Jej uruchomienie pobudziło aktywność lokalnej społeczności polskiej. Ucząc języka i historii Polski, placówka działa na rzecz rozwijania kultury polskiej, kultywowania polskich tradycji.

Nauczycielką w szkole jest Wiktoria Szewczenko, która ukończyła Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców na Uniwersytecie Łódzkim i filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim (Polska). Ma pod swoją opieką uczniów podzielonych na sześć grup.

Zajęcia odbywają się w siedzibie Stowarzyszenia w poniedziałki od 20.00 do 21.00, środy – 19.00-20.00, piątki – 19.00-20.00, soboty – 14.00-16.00, 18.00-19.00 i niedziele – 15.00-16.00. W sali do nauki wyposażonej w meble szkolne są: telewizor, DVD, komputer, ekran, rzutnik, miniwieża, książki, podręczniki, drukarka, skaner i aparat fotograficzny.

W szkole prowadzone są konkursy recytatorskie, wieczory poezji, imprezy okolicznościowe. Uczniowie wyjeżdżają do miejsc na Ukrainie związanych z polską kulturą i historią. W niedziele spotykają się, by pospacerować czy obejrzeć polskie filmy.

Co roku absolwenci szkoły dostają się na studia w Polsce (od 5 do 15 osób). Obecnie są studentami m.in.: Akademii Morskiej w Szczecinie, Politechniki Wrocławskiej, Politechniki Lubelskiej, Politechniki Krakowskiej, AGH w Krakowie, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Sz. Szymonowica w Zamościu, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu.

Kontakt:

kresy_nv@wp.pl

SZKÓŁKA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY STOWARZYSZENIU „POLONIA ZWIAGELSZCZYN”

Adres placówki	ul. Gordiejewa 21, 11-706 Nowogród Wołyński, obwód żytomierski
Data założenia	2006 rok
Podmiot zakładający	Stowarzyszenie „Polonia Zwiagelszczyny”
Miejsce działalności	sale użyczane przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Julia Wowk
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	25
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy roczne, nauczanie pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, historia, geografia

Szkołka Sobotnio-Niedzielna przy Stowarzyszeniu „Polonia Zwiagelszczyny” w Nowogrodzie Wołyńskim powstała 6 lutego 2006 roku. To prawdziwa wyspa polskości, przyciągająca miejscowych Polaków.

Nauczycielką jest Julia Wowk, która ukończyła III-stopniowe kursy w Krakowie, Poznaniu, Lublinie, Rzeszowie (Polska), Drohobyczu i Żytomierzu. Do szkoły uczęszczają dzieci z Suseł, Strijewy, Kanun i Nowogrodu Wołyńskiego.

SSN korzysta z pracowni w miejscowej szkole i salki wynajmowanej od polskiej organizacji. Lekcje odbywają się w piątki w godz. 13.00-15.10, soboty – 10.00-12.10 i niedziele – 11.00-13.10. Zajęcia z języka polskiego prowadzone są także latem w sali wynajętej od firmy Novofarm-Biosyntez.

W szkole obchodzi się święta narodowe, w ciągu roku są organizowane imprezy, uroczystości, spotkania. Uczniowie biorą udział w Dniach Kultury Polskiej w Żytomierzu, Festiwalu „Tęcza Polesia”, w konkursach recytatorskich w Susłach, Żytomierzu, w Konkursie im. Adama Mickiewicza „Kresy” w Kijowie, w których nierzadko zajmują wysokie miejsca i zdobywają nagrody, wyróżnienia czy otrzymują dyplomy. Przygotowują projekty „Poznajemy Polskę i Polaków”, „Przywracanie polskości”.

W 2014 roku młodzież wystąpiła w konkursie „Co wiem o Polsce” w Susłach i Chmielnickim. Siedmioro uczniów uczestniczyło w I Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego „Ja piszę, Ty piszesz, My piszemy... po polsku”. Trójka innych – w I Międzynarodowym Forum Naukowym „Ibi victoria – Ubi concordia. Wyzwania integracyjne krajów słowiańskich” (poświęconym problematyce więzi kulturowych, ekonomicznych i społecznych), na którym uczennica Anna Buczyńska wystąpiła z referatem „Pod skrzydłami Archanioła (temat Majdan)”.

Absolwenci placówki podejmują studia w Polsce (Rzeszów, Kraków, Warszawa, Szczecin, Koszalin).

Oprócz prowadzenia zajęć z języka polskiego szkoła przygotowuje do egzaminu na Kartę Polaka.

Kontakt:

Vovk09@meta.ua

CENTRUM KULTURALNO-OŚWIATOWE IM. KAROLINY LANCKOROŃSKIEJ PRZY TOWARZYSTWIE POMOCY POLAKOM „WIELKIE SERCE”

Adres placówki	ul. Łesi Ukrainki 1, 81-652 Nowy Rozdół, obwód lwowski
Data założenia	2008 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Pomocy Polakom „Wielkie Serce” w Nowym Rozdole
Miejsce działalności	sale do nauki w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Tetiana Biłyk
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	84
Liczba grup	7
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, historia, WOS, geografia, śpiew, choreografia (polskie tańce narodowe i regionalne)

Centrum Kulturalno-Oświatowe im. Karoliny Lanckorońskiej powstało 5 sierpnia 2008 roku z myślą o potrzebach dzieci członków Towarzystwa Pomocy Polakom „Wielkie Serce”. Za podstawowy cel stawia sobie dbałość o wychowanie osób polskiego pochodzenia w polskiej kulturze i tradycjach narodowych oraz pielęgnowanie polskiego patriotyzmu.

W szkole pracują: Tetiana Biłyk, która ukończyła Lwowski Uniwersytet im. Iwana Franki, Lidia Zborowska – Wyższą Szkołę Filozoficzno-Pedagogiczną „Ignatianum” w Krakowie (Polska), Roksolana Kos i Elina Rym – Instytut Muzyczno-Pedagogiczny im. Filareta Kołessy we Lwowie, oraz Iryna Pawluch – Instytut Kultury im. Kurbasa we Lwowie.

Lekcje odbywają się od poniedziałku do piątku w godz. 15.00-19.00 w siedmiu grupach zróżnicowanych według poziomu znajomości języka polskiego. Na zajęcia Centrum Kulturalno-Oświatowe wynajmuje po-

mieszczenia od Towarzystwa Pomocy Polakom „Wielkie Serce”. Jego zasoby obejmują meble szkolne, sprzęt multimedialny (laptopy, projektor multimedialny), pomoce edukacyjne (tablice poglądowe, podręczniki, słowniki, encyklopedie, albumy, mapy historyczne i geograficzne) i literaturę piękną.

„Centrum organizuje imprezy o charakterze patriotycznym i kulturalnym zgodnie z kalendarzem polskich świąt państwowych i religijnych” – informuje dyrekcja placówki. Młodzież chętnie angażuje się w pracę kółek zainteresowań: śpiewu, choreografii, teatralne, „Polska bez tajemnic”, literackie, polonistyczne, polskiej kultury muzycznej, wiedzy o społeczeństwie. Przydaje się to w wewnątrzszkolnych konkursach, których zwycięzcy biorą udział w konkursach obwodowych i odnoszą w nich sukcesy. W Konkursie Wiedzy o Kulturze i Języku Polskim „Znasz-li ten kraj” w 2013 roku Andriana Nahirniak zajęła I miejsce, Julia Kulpa – III, w 2014 Adriana Nahirniak – II miejsce, w 2015 Wiktoria Dawydiw – I miejsce, Olena Dyka i Irena Ruda – II, Jaryna Biłyk – III. W Konkursie „Polska bez tajemnic” w Łucku w 2013 roku II i III miejsca zajęły Ludmiła Sajenko i Tetiana Tereszkieicz. Uczniowie mają na swoim koncie także czołowe miejsca zdobyte w corocznym Muzycznym Konkursie „Wesołe nutki” (Stryj) oraz w konkursach recytatorskich organizowanych w Stryju i we Lwowie.

Placówka stara się kształtować w swoich wychowankach cechy takie jak altruizm, tolerancja, cierpliwość, odpowiedzialność czy chęć niesienia pomocy innym. Robi to poprzez zachęcanie uczniów do działania w istniejącym przy CKO Klubie Wolontariatu. Mają tam okazję pomagać innym – starszym osobom czy kolegom.

Centrum chciałoby móc dokupić: sprzęt nagłaśniający, kolumny głośnikowe, mikrofony dynamiczne, dwa telewizory i tablice interaktywne.

Kontakt:

wielkieserce@wp.pl

sjptania@wp.pl

PUNKT NAUCZANIA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ IM. F. KARPIŃSKIEGO ODDZIAŁ W OBERTYNIE

Adres placówki	ul. Władyki Kuczmiaka 2a, 78-060 Obertyn, obwód iwanofrankiwski
Data założenia	2010 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej im. F. Karpińskiego, oddział w Obertynie
Miejsce działalności	sala użyczona przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Julia Meńszczykowa
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	32
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie, dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Punkt Nauczania działający przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. F. Karpińskiego, oddział w Obertynie, obchodził w 2015 roku pięciolecie istnienia. Ambicją jego założycieli było promowanie języka polskiego, polskich tradycji i zwyczajów.

Nauczycielka Julia Meńszczykowa ma wykształcenie wyższe. Prowadzi zajęcia raz w tygodniu, w soboty od godz. 13.00 do 16.00. Salę, w której się odbywają lekcje, placówka wynajmuje bezpłatnie od osoby prywatnej. Pomieszczenie jest wyposażone w najbardziej niezbędne sprzęty.

W ciągu roku szkolnego są organizowane akademie z okazji świąt narodowych (Niepodległości Polski, Konstytucji 3 maja, Dnia Polonii i Polaków za Granicą i Dnia Flagi RP), obchodzi się także rocznicę bitwy pod Obertynem 22 sierpnia. W placówce nie zapomina się również o dniu Świętego Mikołaja, andrzejkach, jasełkach czy Dniu Babci.

W punkcie działa kółko teatralne, które ma w swoim repertuarze przedstawienie „Na tapczanie siedzi leń” według Jana Brzechwy czy Przedstawienie Bożonarodzeniowe.

Trzech absolwentów studiuje obecnie w Katowicach, Warszawie i Wrocławiu.

Potrzeby placówki: podręczniki, mapy, materiały edukacyjne, telewizor.

Kontakt:

2903leon@gmail.com

SZKOŁA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY NARODOWO-KULTURALNYM STOWARZYSZENIU POLAKÓW „POLSKA NUTA”

Adres placówki	ul. Uspienska 113, 65-014 Odessa, obwód odeski
Data założenia	2013 rok
Podmiot zakładający	Narodowo-Kulturalne Stowarzyszenie Polaków „Polska Nuta”
Miejsce działalności	sale wynajmowane od polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Eugenia Fedczyszyna
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	281
Liczba grup	15
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie dwuletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, kultura Polski

Członkowie Narodowo-Kulturalnego Stowarzyszenia Polaków „Polska Nuta” działającego od 3 maja 2013 roku, chcąc pogłębić edukacyjno-patriotyczne wychowanie młodzieży, założyli w Odessie Szkołę Języka Polskiego.

Uczą w niej Joanna Saganowska, absolwentka Uniwersytetu Gdańskiego i Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (Polska), Leszek Janusz Węglowski, który ukończył Wyższą Szkołę Rolniczo-Pedagogiczną w Siedlcach (Polska) i siedlecki Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, oraz Marek Marciniak po UAM w Poznaniu (Polska).

Placówka korzysta z czterech salek do nauki języka polskiego wynajmowanych od polskiej organizacji, umeblowanych i wyposażonych w rzutnik, trzy komputery, drukarkę i odtwarzacz. Lekcje odbywają się sześć razy w tygodniu: w poniedziałki i środy od godz. 11.00 do 18.30, we wtorki

i czwartki od 10.30 do 18.00, w piątki od 10.30 do 19.00 oraz w soboty od 12.00 do 17.00.

Realizując założenia twórców szkoła organizuje obchody Święta Niepodległości Polski i Święta Konstytucji 3 maja. W dbałości o kultywowanie polskich tradycji przygotowywane są jasełka, Festiwal Kolęd, Festiwal Muzyki Pasyjnej.

Uczniowie angażują się w zajęcia pozalekcyjne. Działają w kółku muzyczno-teatralnym, Studiu Artystycznym „Złote ręce” (malarstwo, fotografia, grafika), Chórze „Polska Nuta” (35 osób), który występuje na imprezach okolicznościowych lokalnej społeczności polskiej, a także podczas mszy św. w katedrze w Odessie. Biorą udział w konkursach plastycznych: „Turcja – pogląd na Wschód”, „Polak i Węgier – dwa bratanki”.

Kontakt:

odessapolskanuta@gmail.com

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY ODDZIALE ZWIĄZKU POLAKÓW IM. ADAMA MICKIEWICZA W ODESSIE

Adres placówki	pr. Aleksandrowski 6, 65-045 Odessa, obwód odeski
Data założenia	1997 rok
Podmiot zakładający	Oddział Związku Polaków im. Adama Mickiewicza w Odessie
Miejsce działalności	użyczona salka w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Tatiana Filippowa
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	354
Liczba grup	22
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Oddziale Związku Polaków im. Adama Mickiewicza w Odessie „jako cel nadrzędny – deklaruje dyrekcja – stawia sobie nie tylko naukę języka polskiego, ale przede wszystkim wspieranie szeroko pojmowanej kultury polskiej”. Powstała w ostatnim dniu 1997 roku.

W placówce uczą: Sylwia Cichoń, która ukończyła Uniwersytet Wrocławski (Polska), Swietłana Zajcewa Wetykodna – Uniwersytet Pedagogiczny w Drohobyczu i wiele kursów specjalistycznych oraz warsztatów w Polsce, Denis Majdaniuk i German Dżawkow, absolwenci Odeskiego Uniwersytetu Narodowego im. Ilji Miecznikowa, i Ludmiła Szepel, studentka V roku tej uczelni.

Szkoła korzysta z gościnności Związku Polaków na Ukrainie, który wynajmuje piętro kamienicy w centrum Odessy. Ma tam do swej dyspozycji

trzy sale z dostępem do Internetu. Może też użytkować sprzęt multimedialny. Ponadto w jej posiadaniu są podręczniki, zeszyty ćwiczeń, płyty CD i słowniki. Lekcje odbywają się w poniedziałki od 18.00 do 19.00, we wtorki i piątki od 15.00 do 20.00, w środy i czwartki od 16.30 do 20.00 oraz w soboty od 10.00 do 18.00. Uczniowie chodzą na nie podzieleni na kiluosobowe grupy, uwzględniające stopień opanowania języka, z których każda ma 1,5 godz. zajęć w tygodniu. Poza tym mogą uczestniczyć w dodatkowych konsultacjach.

Poza nauką języka szkoła proponuje swym słuchaczom różne formy aktywności, m.in. chór i studio teatralne. Uczniowie angażują się w organizację świąt polskich, m.in. Narodowego Święta Niepodległości, Święta Konstytucji 3 maja, Wigilii, andrzejek, dzięki czemu zaznajamiają się z polskimi tradycjami i obyczajami.

Szkoła przygotowuje uczniów do studiów w Polsce oraz egzaminów na Kartę Polaka.

Potrzeby zgłaszane przez placówkę: podręczniki i zeszyty ćwiczeń.

Kontakt:

rodzalucki@gmail.com

polonia.od.ua@gmail.com

Uczniowie szkół sobotnich z Czerniowiec

Uczniowie szkół sobotnich z Nowogrodu Wołyńskiego i Żytomierza

Ogólnoukraińskie Dyktando z Języka Polskiego w Kijowie

Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej przy SP „Kresowiaczy” w Winnicy

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY OLEWSKIM REJONOWYM ODDZIAŁE ZWIĄZKU POLAKÓW NA UKRAINIE

Adres placówki	ul. Wygowskiego 30, 11-000 Olewsk, obwód żytomierski
Data założenia	2011 rok
Podmiot zakładający	Olewski Rejonowy Oddział Związku Polaków na Ukrainie
Miejsce działalności	sala użyczona przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Dina Chalimonczuk
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	75
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, muzyka

Szkoła Sobotnio-Niedzielną w Olewsku ma czteroletnią historię. Powstała 23 listopada 2011 roku z inicjatywy Rejonowego Oddziału Związku Polaków na Ukrainie w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie licznego miejscowego środowiska polskiego na znajomość języka przodków, a ze strony młodzieży chęć podjęcia studiów w Polsce.

Nauczyciele: Rusłan Alimamedow, absolwent studiów teologicznych, i Dina Chalimonczuk, absolwentka studiów muzycznych, uczą 75 uczniów.

Zajęcia są prowadzone w Centrum Twórczości Dziecięcej w soboty od 11.00 do 17.00. Uczniowie korzystają z sali umeblowanej i wyposażonej w pomoce szkolne: mapy, tablice, plansze edukacyjne oraz słowniki, podręczniki i zeszyty ćwiczeń.

Szkoła organizuje spotkania i koncerty, na których uczniowie prezentują mieszkańcom miasta tradycje i zwyczaje polskie. Dbą także o pielęgnację

wanie kultury języka ojczystego. W konkursie recytatorskim „Mikołajowy worek” dla klas I-III wzięło udział 30 dzieci, a w konkursie „Bliżej do Polski” w 2015 roku – 26.

Uczniowie uczestniczą również w projektach podejmowanych przez inne instytucje. W 2012 roku w konkursie recytatorskim z okazji rocznicy urodzin Marii Konopnickiej Krystyna Chomutowska zajęła I miejsce. W 2015 roku na XIX Międzynarodowym Festiwalu Kolęd i Pastorałek im. Księdza Kazimierza Szwarlika w Będzinie (Polska) zespół Jaskółeczka (w składzie: Elżbieta Łucenko, Daniela Wygowska, Wiktoria Giluk, Włodzimierz Sarnycki) uplasował się na III miejscu, także III miejsce zajęła solistka Elżbieta Łucenko. Podczas Dni Kultury Polskiej „Słoneczne melodie” w Olewsku dzieci wystąpiły z przedstawieniem teatralnym „Grzyby” do wiersza Jana Brzechwy oraz śpiewały pieśni polskie. W 2015 roku Anastazja Jaromenko i Władysława Sarnycka wzięły udział w V Międzynarodowym Konkursie Plastycznym „Przyroda w kolorach” i ich prace zostały zakwalifikowane na wystawę.

Uczniowie angażują się też w sprawdziany wiedzy – wzięli udział w I i II edycji Ogólnoukraińskiego Dyktanda z Języka Polskiego.

Zgłaszane przez placówkę potrzeby to: telewizor, komputer, pianino cyfrowe, rzutnik multimedialny z ekranem, radiomagnetofon, kamera wideo, cyfrowy aparat fotograficzny, tablica suchościeralna, kserokopiarka, książki do czytania.

Kontakt:

dina_khalimel@mail.ru

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA JĘZYKA POLSKIEGO

Adres placówki	ul. Kardaszewicza 1, 35-800 Ostrog, obwód rówieński
Data założenia	1999 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Ostrogskiej
Miejsce działalności	użyczona salka parafialna
Dyrektor placówki	Włodzimierz Filarowski
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	28
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, historia, muzyka

Szkoła Sobotnio-Niedzielna Języka Polskiego w Ostrogu została założona przez Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Ostrogskiej 16 lat temu, 17 czerwca 1999 roku. Jej nazwa oddaje priorytety placówki: odrodzenie znajomości polszczyzny, historii i kultury polskich przodków.

W tej niewielkiej placówce pracuje tylko jeden nauczyciel Włodzimierz Filarowski, który prowadzi zajęcia dla 28 uczniów.

Szkoła korzysta z salki do nauki języka polskiego w domu parafialnym. Godzinne lekcje odbywają się dwa razy w tygodniu: w soboty o godz. 11.00 i 12.00 oraz w niedziele o godz. 15.00 dla trzech grup wiekowych. W wyposażeniu placówki są: podręczniki do nauki języka polskiego, książki z literatury pięknej, słowniki, laptop, drukarka, projektor multimedialny, ekran, wieża oraz meble szkolne.

Od samego początku istnienia szkoły organizowany jest w niej konkurs recytatorski, w którym uczniowie deklamują wiersze polskich poetów. Jego laureaci biorą następnie udział w konkursach obwodowych i w Polsce.

Szkoła może się poszczycić tym, że kilku jej absolwentów podjęło studia w Polsce – obecnie dwie osoby uczą się w szkołach wyższych, cztery ukończyły studia.

Dom parafialny, w którego sali odbywają się zajęcia, jest w trakcie budowy, dlatego szkole potrzebne są materiały budowlane i elementy wyposażenia wnętrz.

Kontakt:

filarovski@gmail.com

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA WIEJSKIEGO TOWARZYSTWA KULTURY POLSKIEJ IM. ADAMA MICKIEWICZA

Adres placówki	ul Szkolna 2, 59-006 Panka, obwód czarniowiecki
Data założenia	2013 rok
Podmiot zakładający	Wiejskie Towarzystwo Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza
Miejsce działalności	sale użyczane przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Olga Krasowska-Rusnak
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	31
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Dzwonek w Szkole Sobotnio-Niedzielnej Wiejskiego Towarzystwa Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza we wsi Panka zabrzmiał po raz pierwszy dwa lata temu – 1 września 2013 roku. Dzięki nauce języka polskiego placówka odbudowuje w mieszkających tam Polakach poczucie tożsamości narodowej, daje im wiedzę o własnych korzeniach.

Nauczycielka Olga Krasowska-Rusnak ukończyła studia polonistyczne na WSP w Rzeszowie (Polska). Ma pod swoją opieką dzieci w wieku 10-17 lat.

Zajęcia odbywają się w dni powszednie – czwartki 15.20-16.20 i piątki 14.20-16.20 – w Szkole Średniej w Pance, w pracowni języka polskiego, w soboty zaś w godz. 11.00-14.00 w salce w Domu Polskim. Obydwa pomieszczenia są wynajmowane bezpłatnie. Szkoła dysponuje skromnym umeblowaniem, podręcznikami i planszami edukacyjnymi. Dzieci uczą się w trzech grupach, zróżnicowanych pod względem wieku.

Uczniowie poznają w szkole polską kulturę i zwyczaje, obchodzą narodowe święta polskie, śpiewają polskie pieśni i kolędy. Uczestniczą także we wszystkich uroczystościach, które obchodzi polska społeczność w Pance. Biorą udział w konkursach recytatorskich organizowanych przez Obwodowe Towarzystwo Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza w Czerniowcach.

Szkole doskwiera brak pomocy dydaktycznych w postaci tablic gramatycznych do nauki polskiego, chciałaby też mieć projektor multimedialny i ekran.

Kontakt:

olga1971p@mail.ru

SZKOŁA JĘZYKA POLSKIEGO ZWIĄZKU POLAKÓW „JEDNOŚĆ NARODU”

Adres placówki	ul. Połtawska 129, biuro 403, 51-400 Pawłograd, obwód dniepropietrowski
Data założenia	2012 rok
Podmiot zakładający	Związek Polaków „Jedność Narodu”
Miejsce działalności	wynajmowana salka w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Denis Greczko
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	50
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski z elementami geografii i historii

Szkoła Języka Polskiego w Pawłogradzie powstała 14 kwietnia 2012 roku z inicjatywy lokalnej organizacji polskiej Związek Polaków „Jedność Narodu”. Chętnych do nauki nie brakuje. Powodem, dla którego przybywa osób chcących uczyć się polskiego, jest coraz szersze zainteresowanie dziedzictwem kulturowym przodków i poszukiwanie językowo-kulturowej tożsamości.

Szkoła zatrudnia dwóch nauczycieli: Stanisław Rodzin ma ukończone szkolenia w Krakowie, Anastasija Nagorna – szkolenia w Związku Polaków.

Ich uczniowie spotykają się w soboty i niedziele w godz. 10.00-17.00 (z 30-min. przerwą) w 3 grupach wiekowych, w wynajmowanej od polskiej organizacji sali. Zajęcia każdej z grup trwają dwie godziny. Oprócz książek słuchacze szkoły otrzymują płyty CD z ćwiczeniami (do wykorzystania w domu).

Miejszem nauki jest wynajmowany lokal wyposażony w niezbędne meble i sprzęt multimedialny. Szkole potrzebny jest duży flipchart i podręczniki.

Kontakt:

fgorenie@gmail.com

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY POLSKIM STOWARZYSZENIU „NADZIEJA”

Adres placówki	ul. 20 lat Października 63, 55-213 Pierwomajsk, obwód mikołajewski
Data założenia	2015 rok
Podmiot zakładający	Polskie Stowarzyszenie „Nadzieja”
Miejsce działalności	wynajmowana sala od innego podmiotu
Dyrektor placówki	Georgij Makiejew
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	25
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy roczne, nauczanie dwuletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielna przy Polskim Stowarzyszeniu „Nadzieja” w Pierwomajsku istnieje dopiero od 1 lipca 2015 roku. Prowadzone przez nią kursy wychodzą naprzeciw potrzebie miejscowych Polaków, którzy chcą, by ich dzieci uczyły się języka polskiego. Znajomość języka przodków pozwoli im na zwiększenie szans edukacyjnych i lepszą przyszłość.

Nauczycielką jest Oksana Hresko, absolwentka Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Tarnopolu, która ma pod swoją opieką 25 uczniów.

Nauka odbywa się w soboty i niedziele po cztery godziny. Uczniowie spotykają się w wynajmowanej sali w Szkole Muzycznej nr 1. Mają do dyspozycji książki, czasopisma, płyty DVD i mapy.

Szkoła zamierza włączać się w organizowane przez PS „Nadzieja” Dni Polskiej Kultury oraz inne przedsięwzięcia.

Kontakt:

geramak1@mail.ru

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ IM. JANA PAWŁA II W PIERWOMAJSKU

Adres placówki	ul. Radiańska 14, 55-207 Pierwomajsk, obwód mikołajowski
Data założenia	2011 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej im. Jana Pawła II
Miejsce działalności	sala wynajmowana od innego podmiotu
Dyrektor placówki	Walery Kosowski
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	30
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. Jana Pawła II w Pierwomajsku została założona 26 listopada 2011 roku i od tego czasu organizuje nauczanie języka polskiego. Oczekiwała tego lokalna społeczność polska, która zaczęła się interesować językiem przodków oraz odtworzeniem więzi z Polską poprzez odrodzenie polskich obyczajów i tradycji.

Języka polskiego z elementami historii i kultury Polski uczy ks. proboszcz Władysław Pietrzyk, mający wykształcenie wyższe. Z oferty edukacyjnej korzysta 30 słuchaczy.

Zajęcia odbywają się raz w tygodniu – w soboty, w godz. 10.00-12.00 oraz 19.00-21.00, w salce parafialnej wyposażonej w podstawowe meble szkolne. Uczniowie są podzieleni na dwie grupy wiekowe.

Kontakt:

perwom.towarzystwo.RZKK@mail.ru

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ IM. KS. BRONISŁAWA MIRECKIEGO

Adres placówki	ul. Tarnopolska 9, 47-800 Podwołoczyska, obwód tarnopolski
Data założenia	2009 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej im. ks. Bronisława Mireckiego
Miejsce działalności	sale użyczane przez polską organizację i inny podmiot
Dyrektor placówki	Maria Krych
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	85
Liczba grup	5
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, literatura, historia

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. ks. Bronisława Mireckiego powstała we wrześniu 2009 roku. Zamysłem jej twórców było odrodzenie i rozwój polskości, utrwalanie tożsamości narodowej, umacnianie więzi z Macierzą.

Szkoła zatrudnia trzech nauczycieli: Marię Byndas, która uczy się na studiach podyplomowych w Drohobycz, Marianę Wołoszyn po studiach podyplomowych w Drohobycz i Marię Krych, absolwentkę Uniwersyte- tu Pedagogicznego w Kamieńcu Podolskim.

Lekcje odbywają się w Podwołoczyskach i Hałuszczyńcach. W tej pierwszej miejscowości szkoła wynajmuje salę od Towarzystwa Kultury Polskiej, umeblowaną i wyposażoną w telewizor, DVD, radiomagneto- fon, laptop, drukarkę i skaner. Uczęszcza do niej trzy razy w tygodniu: w środy, soboty i niedziele 70 uczniów podzielonych na cztery grupy,

w godz. 14.00-19.00. W Hałuszczycach zajęcia są zorganizowane w klasie w miejscowej szkole w każdy piątek o godz. 14.00 i 15.30.

Społeczność szkolna obchodzi święta narodowe: Konstytucji 3 maja, Niepodległości Polski, a także Dzień Dziecka, Dzień Matki i Dzień Nauczyciela, przed Wigilią jest organizowane spotkanie opłatkowe. W 2014 roku w szkole została przeprowadzona konferencja na temat „Znaczenie flagi Polski i Konstytucji 3 maja”, na którą zaproszono osoby pamiętające Polskę przedwojenną, a dla uczniów przygotowano konkurs wierszy patriotycznych. Wychowankowie placówki biorą udział w Konkursie Recytatorskim „Kresy” im. Adama Mickiewicza.

W ciągu sześciu lat jej działalności wielu absolwentom udało się dostać na studia w Polsce.

Szkoła chciałaby wymienić stary telewizor na nowy, zakupić laptop i tablicę.

Kontakt:

maria.krych.tkp@gmail.com

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIA IM. ŚW. JADWIGI KRÓLOWEJ

Adres placówki	ul. Puszkina 51, 30-500 Połonne, obwód chmielnicki
Data założenia	2010 rok
Podmiot zakładający	Oświatowo-Kulturalne Stowarzyszenie Polaków w Połonnem
Miejsce działalności	użyte klasy w miejscowej szkole
Dyrektor placówki	Tetiana Sosun
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	125
Liczba grup	5
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie, dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura, historia, kultura muzyczna, taniec polski

Polska Szkoła Sobotnia im. św. Jadwigi Królowej została założona z inicjatywy rodziców i Wydziału Oświaty. W tym roku obchodzi pięciolecie istnienia. Placówka działa przy Kompleksie Oświatowo-Wychowawczym nr 2 „Ogólnokształcąca Szkoła I-III stopnia, kolegium nr VII”.

Uczą w niej Tetiana Sosun, absolwentka Instytutu Oświaty Podyplomowej w Drohobyczu, Olga Gałat – Instytutu Słowianoznawstwa w Równem Kijowskiego Uniwersytetu Sławistycznego, Ludmyła Petryk – Uniwersytetu Pedagogicznego w Żytomierzu, Maria Kapusta – Akademii Humanistyczno-Pedagogicznej w Chmielnickim, Halina Kuczeruk – Szkoły Wyższej Pedagogicznej w Chmielnickim. Wszystkie mają ukończone kursy zawodowe. Do szkoły uczęszczają dzieci i młodzież w wieku od 11 do 17 lat z Połonnego i okolicznych wsi (Miropol, Pieczanowka). Uczniowie spoza miasta są dowożeni na zajęcia specjalnym autobusem.

Lekcje odbywają się w pięciu klasach wynajętych nieodpłatnie w jednej z miejscowych szkół w każdą sobotę i trwają od godz. 10.00 do 14.40. Placówka dysponuje projektorem komputerowym i laptopem.

W szkole są obchodzone: Święto Niepodległości Polski, Dzień Matki, Święto Konstytucji 3 maja i zakończenie roku szkolnego. Organizowane jest też spotkanie opłatkowe. Na koniec nauki uczniowie otrzymują świadectwo ukończenia szkoły.

Placówce brakuje drukarki, telewizora, komputera, syntezy, fotoaparatu i pomocy metodycznych.

Kontakt:

tetiananov@gmail.com

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY ZWIĄZKU MIŁOŚNIKÓW KULTURY POLSKIEJ NA POŁTAWSZCZYZNIE „POLONIA”

Adres placówki	ul. Frunze 86/A, p. 4, 36-002 Połtawa, obwód poławski
Data założenia	2003 rok
Podmiot zakładający	Związek Miłośników Kultury Polskiej na Poławszczyźnie „Polonia”
Miejsce działalności	salka udostępniana przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Helena Andrzejewska
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	92
Liczba grup	9
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie, przygotowanie do egzaminu na stypendium rządowe na studia w Polsce
Nauczane przedmioty ojcyste	język polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielną działająca przy Związku Miłośników Kultury Polskiej na Poławszczyźnie „Polonia” ruszyła 12 lat temu, 7 lutego. Pełni funkcję integrującą społeczność polską zamieszkałą w Poławie, a także promuje naukę języka polskiego. O sile jej oddziaływania świadczy nie-słabnące zainteresowanie jej ofertą.

Nauczaniem zajmuje się Jolanta Domek-Tobolska, absolwentka filologii polskiej i kursów specjalistycznych. Ma pod swoją opieką 92 uczniów.

Nauka odbywa się od poniedziałku do soboty w godzinach od 15.30 do 20.00 w udostępnianej bezpłatnie przez polską organizację salce. Są w niej m.in. meble szkolne, sprzęt elektroniczny (telewizor, DVD, komputer, drukarka ze skanerem, kserokopiarka, projektor elektroniczny z ekranem, radiomagnetofon), pomoce dydaktyczne (mapa, tablice gramatyczne, ortograficzne, epok literackich), podręczniki, lektury i dostęp do Internetu.

Uczniowie poza nauką języka polskiego poznają dawną i najnowszą historię Polski, drogi Polaków do wolności i demokracji, uczestniczą w obchodach polskich świąt. Szkoła jest – jak pisze dyrekcja placówki – „ambasadorem kultury polskiej. Promuje dokonania Polaków, szczególnie ostatnich 25 lat niepodległości”.

Do największych sukcesów placówki należy zaliczyć: w roku 2012/2013 przyznanie jej uczniom stypendium Kirklanda i stypendium rządu polskiego na studia w Polsce oraz udział jednej z uczennic w trzech zjazdach unijnego Programu „Młodzież w działaniu” w Konstancinie-Jeziornie, organizowanych przez Polską Agencję Narodową; w roku 2013/2014 otrzymanie przez trzech uczniów stypendiów rządu polskiego na studia w Polsce oraz zajęcie I i V miejsca w konkursie Fundacji Semper Polonia „Mój idol”.

Placówka chciałaby móc kupić sprzęt multimedialny (laptop i głośniki), tablicę interaktywną z oprogramowaniem i telewizor.

Kontakt:

poltawskapolonia@wp.pl

PUNKT NAUCZANIA PRZY KULTURALNO- -OŚWIATOWYM ZWIĄZKU POLAKÓW W PRYŁUKACH

Adres placówki	ul. Wokzalna 24, 17-500 Pryłuki, obwód czernihowski
Data założenia	2012 rok
Podmiot zakładający	Kulturalno-Oświatowy Związek Polaków w Pryłukach
Miejsce działalności	wynajęta sala do nauki w siedzibie KOZP
Dyrektor placówki	Neonila Batiszczewa
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	30
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Kursy języka polskiego przy Kulturalno-Oświatowym Związku Polaków w Pryłukach zostały zorganizowane z inicjatywy rodziców. Punkt Nauczania został uruchomiony w 2012 roku. Jego głównym celem jest pielęgnowanie i pogłębianie znajomości języka polskiego, nauka czytania i pisanie po polsku. Uczniowie mogą się w nim zapoznawać z polską kulturą i tradycjami.

Nauczycielka Neonila Batiszczewa ma ukończone studia podyplomowe w Drohobyczu. Prowadzi zajęcia w wynajmowanym przez polską organizację lokalu w Radzie Miasta. Składają się nań dwa odpowiednio wyposażone pomieszczenia: jedno pełni funkcje klasy lekcyjnej drugie – biblioteki. Nauczycielka ma do dyspozycji komputer i kserokoparkę.

Nauka języka polskiego i kultury polskiej odbywa się w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych tygodniowo dla każdej z trzech grup, w poniedziałki w godz. 16.00-18.00, w soboty – 11.00-13.00, niedziele – 15.00-17.00.

Przy punkcie działa dziecięca grupa wokalna Pryłuckie Polonuski. W trakcie roku szkolnego są organizowane obchody polskich świąt, dyktanda, konkursy.

Na zakończenie roku uczniowie otrzymują certyfikat wydany przez Stowarzyszenie Polonijne.

Placówce jest potrzebny projektor i ekran.

Kontakt:

prylukiwsp@wp.pl

Uczniowie na warsztatach liderkich w Motyczu Leśnym pod Lublinem

Uczniowie szkół sobotnich z Kirowogradu i Chmielnickiego

Uczniowie szkół sobotnich z Beresteczka, Charkowa, Winnicy i Szepetówki

Uczniowie ze Sławuty, Odessy, Równego, Łucka na koloniach w Polsce

PUNKT NAUCZANIA PRZY PARAFII ŚW. STANISŁAWA W ROMANOWIE

Adres placówki	ul. Putilina 11, 13-001 Romanów, obwód żytomierski
Data założenia	1995 rok
Podmiot zakładający	Parafia św. Stanisława w Romanowie
Miejsce działalności	sala użyczona przez inny podmiot
Dyrektor placówki	ks. Ryszard Dziuba
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	24
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Punkt Nauczania przy Parafii św. Stanisława w Romanowie został uruchomiony wraz z przyjazdem do miasteczka sióstr sercanek, tj. 20 lat temu. Siostry oprócz katechezy zajęły się nauczaniem języka polskiego wszystkich chętnych.

Dziś w punkcie uczy s. Agnieszka Kania, mająca wykształcenie pedagogiczne. Pod jej kierunkiem arkana polszczyzny zgłębia 24 uczniów podzielonych na cztery grupy.

Za klasę służy placówce wynajmowane pomieszczenie w klasztorze, wyposażone w podstawowe sprzęty szkolne i laptop. Zajęcia są prowadzone w środy w godz. od 16.00 do 18.15 oraz soboty od 15.00 do 19.00, z godziną przerwą.

Poza nauką czytania, pisania i mówienia po polsku uczniowie poznają najważniejsze fakty z historii Polski, co może przydać się osobom starającym się o Kartę Polaka.

Młodszy uczniowie biorą udział w konkursach recytatorskich na poziomie rejonowym i obwodowym, a nawet parę razy uczestniczyli w Międzynarodowym Konkursie Recytatorskim w Tarnowie (Polska), skąd zawsze przywozili najwyższe nagrody.

Dzięki wysokim umiejętnościom posługiwania się językiem polskim wyniesionym ze szkoły kilka osób podjęło studia lub wyjechało na stałe do Polski.

Niestety, placówka boryka się z brakiem podręczników, a przede wszystkim zeszytów do ćwiczeń, które są niezbędne w nauce języka, zwłaszcza przy powtarzaniu materiału w domu.

Kontakt:

richarddziuba@gmail.com

PUNKT NAUCZANIA PRZY UKRAIŃSKO- POLSKIM SOJUSZU IM. TOMASZA PADURY

Adres placówki	ul. Solomii Kruszelnickoi 77 a/309, 33-000 Równe, obwód rówieński
Data założenia	2011 rok
Podmiot zakładający	Ewa Mańkowska
Miejsce działalności	trzy pomieszczenia wynajęte od innego podmiotu
Dyrektor placówki	Serhyi Matlakh
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	102
Liczba grup	17 grup
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy paromiesięczne, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, gramatyka języka polskiego, kultura i historia Polski

Punkt Nauczania działający przy organizacji Ukraińsko-Polski Sojusz im. Tomasza Padury w Równem został założony 29 grudnia 2011 roku przez Ewę Mańkowską, absolwentkę Uniwersytetu w Tuluzie (Francja) i Centrum Kultury i Języka Polskiego dla Polonii i Cudzoziemców w Lublinie (Polska). Poza nią w placówce pracują Olena Tkachuk i Maryna Patapchuk – obie ukończyły Instytut Słowianoznawstwa w Równem Kijowskiego Uniwersytetu Sławistycznego.

Lekcje odbywają się przez sześć dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku w godz. 15.00/16.00-20.00, w soboty – 10.30-11.30; zajęcia koła teatralnego – w poniedziałki od 18.30 do 21.00. Punkt korzysta z trzech sal w budynku, w którym mieszczą się biura na wynajem. Dwie klasy mają po 15 mkw., jedna – 19 mkw. Wyposażone są w stoły, krzesła, tablice, biurka dla nauczycieli i szafy na książki. Punkt dysponuje radio-magnetofonem i laptopem, podręcznikami i gramami edukacyjnymi.

Nauczyciele próbują zaszczerpić w swoich podopiecznych zamiłowanie do kultury i literatury. O swym posłannictwie piszą: „(...) naszą zasadą w dydaktyce jest nie tylko przekazanie wiedzy o języku, ale i rozwój osobowości oraz kreatywności. W procesie nauki język polski staje się sposobem na wyrażenie siebie i jednocześnie możliwością poznania kultury polskiej. (...) Osoby z polską narodowością poznają swoje korzenie i uświadamiają sobie pochodzenie. Żyjemy duchem Polski i jednocześnie otwieramy się na inne kraje, narodowości i środowiska”. Inspiracją dla pracowników punktu jest postać Tomasza Padury, polsko-ukraińskiego poety i kompozytora, który z równą miłością traktował ukraiński folklor i polską poezję.

W 2014 roku placówka zorganizowała Polsko-Ukraińskie Jasełka na Wesoło. Wiosną 2015 roku odbył się pierwszy pokaz pasji uczniów i konkurs umiejętności „UPS ma talent”. W ramach współpracy z II Liceum Ogólnokształcącym w Bolesławcu (Polska) zaplanowano udział w projekcie „Wspólne korzenie i perspektywy Ukrainy i Polski” w czerwcu 2015 roku. Od dwóch lat na zaproszenie Ochotniczych Hufców Pracy z Wielkopolski uczniowie uczestniczą w międzynarodowych spotkaniach młodzieży.

Potrzeby, jakie zgłasza placówka, to dofinansowanie zakupu podręczników, gier edukacyjnych i tablic dydaktycznych oraz imprez kulturalnych i patriotycznych, zakup kserokopiarki i ekranu.

Kontakt:

ups_pl@yahoo.pl

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ NA RÓWIEŃSZCZYŹNIE IM. WŁ. REYMONTA

Adres placówki	ul. Szewczenki 45, 33-013 Równe, obwód rówieński
Data założenia	1996 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie im. Wł. Reymonta
Miejsce działalności	dwie salki w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Władysław Bagiński
Liczba nauczycieli	4
Liczba uczniów	215
Liczba grup	7
Czas pracy placówki	siedem dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia, geografia

Szkoła Sobotnio-Niedzielną powstała 19 lat temu z inicjatywy członków Towarzystwa Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie im. Wł. Reymonta. „Jej celem jest – piszą jej założyciele – nauka czytania i pisanie w języku polskim, poznawanie dziedzictwa kultury polskiej, tworzenie możliwości czynnego udziału w kultywowaniu tradycji i obyczajów, uświadomienie potrzeby integracji międzynarodowej”.

W szkole uczą: Barbara Włosdarczyk, która ukończyła Uniwersytet Jagielloński w Krakowie (Polska), Olga Grabowska i Tatiana Gnatiw – Instytut Słowianoznawstwa w Równem Kijowskiego Uniwersytetu Sławistycznego, oraz Katarzyna Dawydiuk – Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki.

Uczniowie są podzieleni na siedem grup w zależności od wieku i stopnia zaawansowania. Na lekcje można zapisać się w dowolnym terminie

w ciągu roku szkolnego. Są prowadzone codziennie: w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki w godz. 16.00-20.00, piątki – 18.00-21.00, soboty – 10.00-16.00 i niedziele – 10.00-14.00. Każda trwa 60 minut. Zajęcia odbywają się w siedzibie Towarzystwa Kultury Polskiej, w dwóch salach, umeblowanych i wyposażonych w pomoce edukacyjne: podręczniki, zeszyty ćwiczeń, lektury szkolne, encyklopedie, słowniki, leksykony, gry oraz sprzęt: radiomagnetofon, projektor multimedialny, drukarkę, ekran i laptop.

Wiele osób uczy się języka polskiego pod kątem egzaminu na Kartę Polaka.

Szkoła dba o wpajanie swym uczniom potrzeby zachowania kultury i tradycji polskich, podtrzymuje w środowisku polskim zwyczaj obchodzenia świąt państwowych i religijnych.

Uczniowie odnoszą wiele sukcesów. W 2011 roku Olga Poluszkiewicz zajęła II miejsce na Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego w Łucku. W 2013 roku Jegor Storożuk dostał wyróżnienie w IV edycji Konkursu „Być Polakiem”, a Marta Bagińska zajęła I miejsce w XXII Konkursie Recytatorskim im. A. Mickiewicza „Kresy” we Lwowie oraz I miejsce w XI Obwodowym Konkursie Recytacji Poezji Polskiej w Równem. W roku szkolnym 2014/2015 Artem Cybulski zdobył I miejsce w finale Konkursu „Co wiem o Polsce?” w Chmielnickim, w kategorii „uczę się języka polskiego 3 i więcej lat”.

Potrzeby zgłaszane przez placówkę to m.in. pomoce dydaktyczne: plansze, nagrania, filmy, podręczniki, tablice – obrotowo-jezdna i korkowa, biurko pod komputer.

Kontakt:

baginski@ukr.net

POLSKA NIEDZIELNA SZKOŁA IM. JANA PAWŁA W SAMBORZE

Adres placówki	ul. Szuchewycza 45, 81-400 Sambor, obwód lwowski
Data założenia	1990 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej Oddział w Samborze
Miejsce działalności	pomieszczenia wynajmowane od innego podmiotu
Dyrektor placówki	Krystyna Husarz
Liczba nauczycieli	10
Liczba uczniów	680
Liczba grup	24
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie 9-letnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura, geografia, historia, wiedza o narodzie polskim, kultura narodu polskiego, muzyka

Polska Niedzielną Szkoła im. Jana Pawła II w Samborze istnieje od 1990 roku. Założyli ją członkowie powstałego rok wcześniej Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej z myślą o edukacji dzieci z polskich rodzin. Odbiorcami jej oferty są Polacy i osoby polskiego pochodzenia, pragnący odnowić więź z krajem przodków.

Placówka zatrudnia pięć absolwentek Uniwersytetu Pedagogicznego w Drohobyczu: Krystynę Husarz, Ołenę Pietruszkę, Marię Melnarowicz, które dodatkowo ukończyły kursy specjalistyczne w Polsce, Irenę Myśko, oprócz kursów ma studia doktoranckie w Kijowie, i Marię Jaworską, Marię Ziembowicz po Wyższej Szkole Pedagogicznej we Wrocławiu (Polska), Irenę Jarosz po WSP w Rzeszowie (Polska), Tatianę Jurkiewicz – ukończyła Uniwersytet Pedagogiczny we Lwowie i kursy metodyczne w Polsce, Irenę Mudryk – Akademię Muzyczną we Lwowie, oraz Kazimierza Husarza, absolwenta Akademii Muzycznej w Doniecku.

Zajęcia odbywają się w środy w godz. 15.00-18.00 i soboty – 9.00-15.45 w Szkole nr 9, w której placówka korzysta z siedmiu klas.

W PNS są organizowane: uroczysta inauguracja oraz zakończenie roku szkolnego, akademie z okazji Święta Niepodległości Polski i Święta Konstytucji 3 maja, spotkanie ze Świętym Mikołajem, przedświąteczne spotkanie opłatkowe z koncertem kolęd i pastorałek, koncert na Dzień Babci i Dziadka, karnawał dla klas młodszych, studniówka, konkurs „Zimowe klimaty w poezji i muzyce polskiej”, koncert z okazji Dnia Matki. Jest je tym łatwiej przygotować, gdyż w placówce istnieją kółko recytatorskie oraz zespół Fajareczka.

Uczniowie biorą udział w Konkursie Wiedzy o Kulturze i Języku Polskim „Znasz-li ten kraj”, olimpiadzie języka polskiego, konkursie Recytatorskim im. Adama Mickiewicza „Kresy” (w 2015 roku Weronika Myśko zajęła I miejsce we Lwowie) oraz w Światowym Festiwalu Poezji Marii Konopnickiej w Przedborzu (Polska).

Szkoła wraz z Klubem Muzycznym „Polonez” była organizatorem pięciu międzynarodowych festiwali muzycznych „Rozkołysz Pieśnią Świat”, w których wzięło udział ponad 1200 uczestników.

Kontakt:

szkolapolsob@interia.pl

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY PARAFII PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO

Adres placówki	ul. Czerwonoarmijska 7, 34-500 Sarny, obwód rówieński
Data założenia	1992 rok
Podmiot zakładający	Parafia Przemienienia Pańskiego
Miejsce działalności	salka parafialna
Dyrektor placówki	ks. Władysław Łukasiewicz SAC
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	87
Liczba grup	7
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielna w Sarnach funkcjonująca przy Parafii Przemienienia Pańskiego powstała 23 lata temu. Bodźcem do jej założenia było zainteresowanie parafian nauką języka polskiego, chęcią nawiązania więzi z krajem przodków oraz poznania historii, dziedzictwa i tradycji Polski.

W placówce uczą ks. Andrzej Walczuk, absolwent Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (Polska), Iryna Kulesza, bibliotekoznawca i pedagog, po kursach zawodowych w Rzeszowie (Polska), i ks. Władysław Łukasiewicz, mający ukończone kursy specjalistyczne w Lublinie (Polska).

Zajęcia odbywają się we wtorki i środy w godz. 16.00-18.00 oraz soboty od 11.00 do 14.00, w salce udostępnionej przez parafię i umeblowanej. Uczniowie mają do dyspozycji magnetowid, kserokopiarkę, komputer i podręczniki.

W ciągu roku organizowane są imprezy okolicznościowe związane z polskimi tradycjami: wieczór kolęd, Wielkanoc, dzień Świętego Mikołaja, a także Święto Konstytucji 3 maja, Święto Niepodległości Polski. Podczas tych uroczystości wyróżniający się uczniowie są nagradzani za zdobyte na lekcjach osiągnięcia w zakresie recytacji wierszy, polskiego czy historii. Do szkoły są zapraszani goście, np. przedstawiciele Straży Granicznej czy policji. Latem odbywają się półkolonie połączone z nauką języka polskiego i historii Sarn z czasów II RP.

Sporo absolwentów kontynuuje zdobywanie wiedzy na studiach w Polsce.

Kontakt:

wladyslawsac@o2.pl

SĄDOWOWISZEŃSKA SOBOTNIA SZKOŁA JĘZYKA POLSKIEGO I KULTURY POLSKIEJ

Adres placówki	ul. Honczara 1, 81-340 Sądowa Wisznia, obwód lwowski
Data założenia	2002 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej w Sądowej Wiszni
Miejsce działalności	sale wynajmowane w miejscowej szkole
Dyrektor placówki	Irena Bechta
Liczba nauczycieli	4
Liczba uczniów	87
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyzne	język polski, literatura, wiedza o narodzie polskim, historia, geografia, muzyka, katecheza

Sądowowiszeńska Sobotnia Szkoła Języka Polskiego i Kultury Polskiej została zarejestrowana 20 września 2002 roku „w celu podtrzymywania kultury i tradycji polskich przez miejscowych Polaków oraz po to, by pozwolić wszystkim chętnym uczyć się języka i poznać kulturę polską” – pisze kierownictwo placówki.

Trzy nauczycielki: Irena Bechta, Maria Czorna i Janina Nykołyszyn, mają wykształcenie wyższe, jedna: Aleksandra Sannycka – średnie specjalistyczne. Uczniami są dzieci i młodzież w wieku 7-17 lat.

Zajęcia odbywają się w soboty od godz. 10.00 do 14.50 w klasach lekcyjnych w miejscowej szkole średniej. Polska szkoła posiada gabinet języka polskiego wyposażony w komputer, laptop, projektor, drukarkę, książki, słowniki, mapy i atlasy.

W ciągu roku placówka organizuje liczne uroczystości: obchody polskich świąt narodowych (11 listopada, 3 maja), przedstawienia okolicznościowe, Dzień Matki, spotkania opłatkowe, mikołajkowe, konkursy recytatorskie, muzyczne.

Uczniowie biorą aktywny udział w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego oraz Konkursie Wiedzy o Kulturze i Języku Polskim „Znasz-li ten kraj” (zdobyte wyróżnienie), organizowanych przez Konsulat RP we Lwowie. W 2014 roku przystąpili do I Ogólnoukraińskiego Dyktanda z Języka Polskiego, gdzie jedna z uczennic zajęła III miejsce.

Przy szkole działa teatrzyk „Koszałki-opałki”, który co roku uczestniczy w Festiwalu Teatrów Dziecięcych Polskich Organizacji na Ukrainie „Podaruj dzieciom uśmiech” w Stryju oraz w innych festiwalach małych form teatralnych w Polsce i na Ukrainie.

Szkoła stara się o zakup drukarki wielofunkcyjnej laserowej i podręczników.

Kontakt:

irena.bechta@o2.pl

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIA PRZY ODDZIALE ZPU W SŁAWUCIE

Adres placówki	ul. Gruszeńskiego 68, 30-000 Sławuta, obwód chmielnicki
Data założenia	2008 rok
Podmiot zakładający	Związek Polaków na Ukrainie Oddział w Sławucie
Miejsce działalności	salka w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Maria Kowalczuk
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	107
Liczba grup	6
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura polska, historia, geografia, narodoznawstwo, śpiew i choreografia

Polska Szkoła Sobotnia przy ZPU w Sławucie otworzyła swe podwoje 1 września 2008 roku, żeby działać na rzecz odrodzenia językowo-kulturalnej tożsamości miejscowych Polaków. Uczniowie korzystają z jej oferty, by poprawić swoje szanse na lepsze wykształcenie czy starać się o Kartę Polaka. Założyciele placówki, chcąc mieć własną kadrę, podjęli kształcenie swoich nauczycieli.

W szkole pracują: Julia Melnyczuk, studentka V roku Akademii Ostrogskiej, absolwentka kursu zawodowego w Polsce, Larysa Cybuła, która ukończyła Akademię Ostrogską i kursy specjalistyczne w Polsce, m.in. w Studium Europy Wschodniej UW, oraz Maria Kowalczuk.

Nauczanie odbywa się w wynajmowanej od ZPU w Sławucie salce, umeblowanej i wyposażonej w rzutnik, telewizor, DVD, magnetofon, laptop, drukarkę, skaner i pomoce dydaktyczne, jak plansze, mapy, podręczniki,

gry edukacyjne. Uczniowie mają lekcje w środy w godz. 16.00, 17.00, 18.00 i 19.00 oraz soboty w godz. 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 i 17.00.

Podopieczni placówki biorą udział w imprezach organizowanych przez miejscowy Oddział ZPU: Święcie Konstytucji 3 maja, Narodowym Święcie Niepodległości, Dniach Kultury Polskiej w Sławucie. Dziewięć osób przystąpiło do Ogólnoukraińskiego Dyktanda z Języka Polskiego w 2014 i 2015 roku w Chmielnickim, jedna uczestniczyła w Konkursie Wiedzy o Polsce w Chmielnickim.

W ramach akcji „Mogile pradiada ocal od zapomnienia”, poczynawszy od 2013 roku, uczniowie porządkują zabytkowy polski cmentarz razem z młodzieżą z Wrocławia i Dziadowej Kłody.

Wielu absolwentów dostało się na uczelnie w Polsce i dziś są już do-
brymi specjalistami w różnych dziedzinach. Niektórzy kontynuują naukę
na studiach doktoranckich. Wielu uczniom udało się pomyślnie zdać
egzamin z języka polskiego i otrzymać Kartę Polaka.

Kontakt:

zwiazekpolakowslawuta@wp.pl

POLSKA SOBOTNIO-NIEDZIELNA SZKOŁA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ ZIEMI LWOWSKIEJ ODDZIAŁ W SOKALU

Adres placówki	ul. Nabrzeżna 5, 80-001 Sokal, obwód lwowski
Data założenia	2014 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej Oddział w Sokalu
Miejsce działalności	sala wynajmowana przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Jerzy Pudłyk
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	84
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, muzyka

Polska Sobotnio-Niedzielną Szkoła w Sokalu została założona przez miejscowy oddział Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej w 2014 roku. Dzięki jej pracy wzrasta poziom znajomości polszczyzny lokalnej społeczności polskiej, jej obeznanie z polskimi tradycjami i obyczajami.

Nauczycielki Nadija Feduń, absolwentka Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki, i Oksana Janek – Kijowskiego Instytutu Kultury, mają pod swoją opieką 84 uczniów.

Miejszem działalności dydaktycznej jest wynajmowana przez miejscową szkołę klasa lekcyjna, w której zajęcia odbywają się w soboty i niedziele w godz. od 10.00 do 18.00.

W placówce są obchodzone wszystkie polskie święta, zarówno narodowe, jak Święto Niepodległości Polski czy Konstytucji 3 maja, jak i religijne: Bożego Narodzenia, Wielkanoc. Uczniowie mogą rozwijać swoje talenty

w funkcjonujących w szkole zespołach: wokalnym Rivo, teatralnym czy tanecznym Elmira.

Potrzeby młodej placówki są ogromne. Komputer, kserokopiarka, skaner, pomoce edukacyjne, materiały dydaktyczne, podręczniki, filmy, nagrania płytowe czy instrumenty muzyczne to najniezbędniejsze rzeczy.

Kontakt:

jerzy.pudlyk@gmail.com

STAROKRASNOSZORSKA SZKOŁA I-II STOPNIA

Adres placówki	ul. Mickiewicza 35, 59-023 Stara Krasnoszora, obwód czerniowiecki
Data założenia	2012
Podmiot zakładający	Wiejskie Społeczne Towarzystwo Kultury Polskiej im. Jana Pawła II w Starej Krasnoszorze
Miejsce działalności	wynajmowana sala w miejscowej szkole
Dyrektor placówki	Regina Kałuska
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	113
Liczba grup	5
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie dziewięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski z elementami historii i geografii, muzyka

Starokrasnoszorska Szkoła I-II stopnia została założona trzy lata temu przez Towarzystwo Kultury Polskiej im. Jana Pawła II, zrzeszone w TKP im. Adama Mickiewicza w Czerniowcach, które m.in. w ten sposób wypełniło swój obowiązek statutowy, jakim jest prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej.

Uczą w niej Tomasz Kałuski, który kształcił się w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, i Regina Kałuska, która ukończyła warsztaty wokalnie-choreograficzne. Oboje mają wykształcenie wyższe.

Zajęcia odbywają się codziennie od poniedziałku do piątku w godz. 8.30-15.00. Placówka korzysta z gościnności szkoły państwowej, w której wynajmuje jedną z klas. W wyposażonej w podstawowe sprzęty szkolne pracowni języka polskiego są podręczniki, słowniki, atlasy geograficzne

i historyczne, albumy o Polsce, mapy, laptop, kolumny, skaner, ekran multimedialny i projektor multimedialny.

W imprezy, akademie rocznicowe z okazji polskich świąt narodowych, śródroczne święta okolicznościowe – andrzejki czy mikołajki organizowane w szkole, angażują się wszyscy uczniowie. Poza aktywnością kulturalną wykazują się również na polu edukacyjnym. Biorą udział w szkolnych konkursach: wiedzy o Polsce i języku polskim, z polskiej ortografii, na ilustracje polskich bajek i legend czy portretów św. Mikołaja. W latach 2012 i 2013 jeden z uczniów zajął II miejsce w Konkursie Wiedzy o Kulturze i Języku Polskim „Znasz-li ten kraj” we Lwowie. W 2014 roku dwie uczennice zostały wyróżnione w Konkursie Recytatorskim „Kresy” we Lwowie. W Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego uczniowie i absolwenci zdobyli I i II miejsce.

Przy szkole działa dziecięcy Zespół Folklorystyczny „Dolinianka”, który zbiera się na półtoragodzinne próby regularnie dwa razy w tygodniu. „Dolinianka” występuje co roku na Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym „Bukowińskie Spotkania” w Pile (Polska) oraz trzykrotnie brała udział w Festiwalu Kultury Kresowej w Mrągowie (Polska), gdzie zdobyła I miejsce i wyróżnienie.

Szkoła odczuwa brak tablicy multimedialnej, laptopa, drukarki laserowej, tablic edukacyjnych i gier planszowych.

Kontakt:

krasnoshora-shkola@ukr.net

regina1974@ukr.net

PUNKT NAUCZANIA PRZY POLSKIM TOWARZYSTWIE KULTURALNO- -OŚWIATOWYM W STARYM SKAŁACIE

Adres placówki	ul. Stadionna 4, 47-845 Stary Skałat, obwód tarnopolski
Data założenia	2008 rok
Podmiot zakładający	Polskie Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe w Starym Skałacie
Miejsce działalności	użyczona salka przy parafii
Dyrektor placówki	Iryna Sarafin
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	45
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Punkt Nauczania w Starym Skałacie powstał z chwilą zarejestrowania Polskiego Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego, 31 marca 2008 roku. Jego podstawowym celem jest nauczanie języka polskiego dzieci i młodzieży polskiego pochodzenia, a tym samym danie im szansy na korzystanie z bogatego polskiego dziedzictwa kulturowego.

Nauczycielami w placówce są Helena Bereza, socjolog, absolwentka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (Polska), i Jerzy Kamiński, który ukończył warsztaty z języka polskiego w Lublinie (Polska).

Nauka odbywa się wynajętej nieodpłatnie salce parafialnej wyposażonej w telewizor, drukarkę i zestaw podręczników, dwa razy w tygodniu: w środy w godz. 14.30, 16.00, 17.30 i czwartki o godz. 16.30.

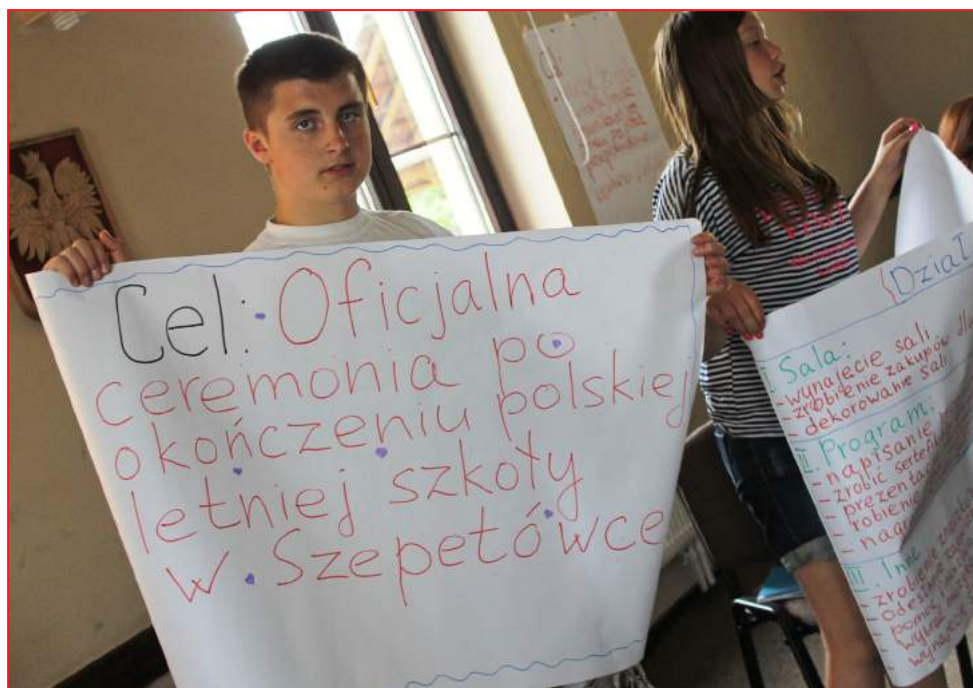
Szkoła organizuje Dzień Matki, Święto Narodowe Trzeciego Maja, Święto Niepodległości Polski, dzień Świętego Mikołaja. Uczniowie biorą ak-

tywny udział w rozmaitych konkursach. W listopadzie 2014 roku jedna z uczennic zajęła II miejsce w I Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego.

Potrzeby szkoły to komputer, elementarze, opracowania, mapy Polski, słowniki ortograficzne.

Kontakt:

irena_sarafin@onet.pl

Sobotnio-Niedzielną Szkoła przy Szepetowskim Oddziale ZP na Ukrainie

Uczniowie szkół sobotnich z Winnicy

Polska Szkoła Sobotnia im. Jana III Sobieskiego w Jaworowie

Praca uczniów ze szkoły sobotniej z Charkowa

POLSKA SZKOŁA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ IM. ADAMA MICKIEWICZA W STOROŻYŃCU

Adres placówki	ul. Szewczenki 30, 59-000 Storożyniec, obwód czerniowiecki
Data założenia	2008 rok
Podmiot zakładający	Michał Hryziuk
Miejsce działalności	wynajmowana salka parafialna
Dyrektor placówki	Michał Hryziuk
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	43
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, kultura

Polska Szkoła przy Towarzystwie Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza w Storożyńcu powstała na początku marca 2008 roku z inicjatywy Władysława Strutyńskiego, prezesa Obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza w Czerniowcach, i Michała Hryziuka, nauczyciela języka polskiego. Jej celem jest m.in. zainteresowanie uczniów językiem polskim, wzmaganie w nich szacunku do historii i przeszłości.

W szkole uczy Michał Hryziuk, absolwent kursów nauczycielskich przy Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie (Polska). Jego podopiecznymi są dzieci i młodzież w wieku 8-17 lat.

Lekcje są zorganizowane w wynajmowanej salce parafialnej, w której prócz skromnego umeblowania znajdują się telewizor, plansze dydaktyczne i tablica magnetyczna. Uczniowie przychodzą na nie w poniedziałki, środy i piątki w godz. 14.00-19.00, w soboty zaś – 9.00-10.00.

Szkoła ma na swym koncie osiągnięcia: udział młodzieży w obwodowych konkursach recytatorskich poświęconych takim postaciom jak Czesław Miłosz czy Julian Tuwim.

Jej absolwenci studiują na uczelniach w Polsce, m.in: Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu, Wyższej Szkole Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu. Takich osób jest już 30.

Potrzeby zgłaszane przez placówkę to: projektor multimedialny i aparat fotograficzny z funkcją nagrywania do fotografowania przygotowywanych uroczystości.

Kontakt:

miszahryziuk@ukr.net

PRZEDSZKOLE W CENTRUM DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZYM ŚW. ZYGMUNTA GORAZDOWSKIEGO DLA DZIECI I SIEROT

Adres placówki	ul. Chmielnickiego 46a, 82-400 Stryj, obwód lwowski
Data założenia	2007 rok
Podmiot zakładający	Zgromadzenia Sióstr Świętego Józefa
Miejsce działalności	Centrum Dydaktyczno-Wychowawcze św. Zygmunta Gorazdowskiego dla Dzieci i Sierot
Dyrektor placówki	siostra Natalis – Nataliya Gavrysh
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	70
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Przedszkole w Centrum Dydaktyczno-Wychowawczym św. Zygmunta Gorazdowskiego dla Dzieci i Sierot w Stryju, wybudowanym i oddanym do użytku 15 września 2006 roku, istnieje od ośmiu lat. Placówka została założona i jest prowadzona przez Zgromadzenia Sióstr Świętego Józefa (z główną siedzibą w Krakowie). Siostry józefitki, wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu rodziców przedszkolaków uczęszczających do CDW, zaczęły w nim uczyć języka polskiego.

Przedszkole działa w godz. 8.00-17.00 od poniedziałku do piątku. Zajęcia z języka polskiego odbywają się w każdej grupie przedszkolnej raz w tygodniu w godzinach 10.00 -11.30.

Prowadzą je wychowawczynie Centrum – siostry józefitki, które są nauczycielkami języka polskiego i mają Karty Polaka: s. Switłana – Switlana Shpak, s. Felicja – Olena Maistruk i s. Erika – Marzena Dorosz. Wszystkie

mają ukończone studia pedagogiczne. Z lekcji korzystają przedszkolaki nie tylko z terenu parafii, ale z całego miasta i jego okolic w wieku od 3 do 6 lat, podzielone na trzy grupy.

Poznawaniu języka towarzyszy nauka piosenek i zabawy edukacyjne. Dzieci wspólnie oglądają bajki i programy edukacyjne w języku polskim.

Kontakt:

zygcentr@gmail.com

PUNKT NAUCZANIA PRZY KULTURALNO- -OŚWIATOWYM CENTRUM IM. K. MAKUSZYŃSKIEGO W STRYJU

Adres placówki	ul. Szewczenki 191, 82-400 Stryj, obwód lwowski
Data założenia	2001 rok
Podmiot zakładający	Tatiana Bojko
Miejsce działalności	użyczone sale
Dyrektor placówki	Julia Bojko
Liczba nauczycieli	4
Liczba uczniów	180
Liczba grup	20
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyzste	język polski

Punkt Nauczania przy Kulturalno-Oświatowym Centrum im. K. Makuszyńskiego w Stryju założony przez Tatianę Bojko 16 listopada 2001 roku w przyszłym roku będzie obchodził piętnastolecie istnienia. Swoją działalność placówka od początku sytuowała w obszarach: krajoznawczo-histerycznym, humanistycznym, artystyczno-estetycznym i integracji europejskiej.

Nauczaniem zajmują się: Olga Obłonenko i Julia Bojko – absolwentki Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie (Polska), Irena Ciapko – po studiach na KUL (Polska) i we Lwowie, oraz Bożena Maik, która ukończyła Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny w Drohobyczu.

Lekcje odbywają się w dwóch miejscach: w domu przy ul. Szewczenki 191 (duża sala wykładowa, mała sala wykładowa, biuro oraz pokój nauczycielski-biblioteka) i przy ul. Lwowskiej 106 (duża sala wykładowa)

od poniedziałku do piątku w godzinach 15.30-20.00. Sale użyczane nieodpłatnie są umeblowane i wyposażone w trzy komputery, rzutnik multimedialny, ekran i magnetofon.

Punkt Nauczania przy KOC im. K. Makuszyńskiego prowadzi sekcję historycznego dziedzictwa narodu polskiego, kurs przygotowania do uzyskania certyfikatu z języka polskiego jako obcego na poziomie B1 i B2, sekcję „Klub Europejski”, świetlicę „Elementarz” dla dzieci od 3 do 7 lat mających Kartę Polaka, sekcję języków obcych (angielski i niemiecki), sekcję recytatorsko-teatralną (teatr dziecięcy), Centrum Integracji Europejskiej. Stu uczniów ma certyfikat poświadczający znajomość języka polskiego na różnych poziomach.

Placówka organizuje: Festiwal Teatrów Dziecięcych Polskich Organizacji na Ukrainie „Podaruj Dzieciom Uśmiech” (1-2 czerwca) i akcję charytatywną „Stryjskie Pola Nadziei” (tydzień przed Niedzielą Palmową).

W celu poprawy działalności oświatowej placówka planuje wymienić sprzęt. Jej potrzeby to: cztery komputery, drukarka wielofunkcyjna, dwa magnetofony, laptop i aparat fotograficzny lustrzanka.

Kontakt:

julVIP@poczta.fm

SZKOŁA POLSKIEJ MNIEJSZOŚCI NARODOWEJ

Adres placówki	ul. Niezależności 11, 82-400 Stryj, obwód lwowski
Data założenia	1998 rok
Podmiot zakładający	Parafia Rzymskokatolicka Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, ks. proboszcz Jan Nikiel
Miejsce działalności	użyczone sale
Dyrektor placówki	Lesia Buhera
Liczba nauczycieli	7
Liczba uczniów	215
Liczba grup	11
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura, kultura Polski, historia Polski, geografia, muzyka, choreografia

Szkoła Polskiej Mniejszości Narodowej w Stryju powstała z inicjatywy księdza Jana Nikla, proboszcza kościoła Narodzenia Najświętszej Maryi Panny 17 lat temu. Jej działalność prowadzi do odradzania w uczniach ducha i tradycji polskich przodków. Prócz przekazywania im wiedzy z zakresu języka, kultury i obyczajów polskich promuje wartości chrześcijańskie.

Nauczyciele Edward Oleksiak, Lesia Buhera i Julia Muł ukończyli Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Iwana Franki w Drohobyczu, Maria Szczucka – Lwowskie Konserwatorium Państwowe im. Mykoły Łysenki, Włodzimiera Kutkowska – studia podyplomowe w Lublinie (Polska), Bożena Dąbrowska też ma wykształcenie wyższe. W szkole uczy jeszcze Zofia Waglar.

Placówka funkcjonuje obecnie przy Ogólnokształcącej Szkole Średniej I-III stopnia nr 1, gdzie korzysta z trzech gabinetów na wyłączność

i pięciu udostępnianych. Zajęcia prowadzi we wtorki od godz. 16.00 do 18.30, środy – 16.00-19.00, czwartki – 17.00-18.30 i soboty od 9.00 do 17.00. W jej posiadaniu oprócz typowego wyposażenia (ławki, regały, tablica) znajdują się telewizor, kserokopiarka, dwa laptopy, sprzęt nagłaśniający, wieża, dwa radiomagnetofony, kamera, aparat fotograficzny, odtwarzacz DVD, projektor z ekranem, gry planszowe, filmy DVD, płyty CD z piosenkami, mapy oraz tablica interaktywna.

Oprócz zajęć edukacyjnych grono pedagogiczne przygotowuje i prowadzi rozmaite uroczystości: „Witaj, szkoło!”, „My tu jeszcze powrócimy...” (na zakończenie roku szkolnego), „Ta kolęda od opłatka się zaczyna...”, „11 Listopada”, „3 Maja”; konkursy recytatorskie, plastyczne, wyjazdy edukacyjno-poznawcze. Odbývają się one w miejscowym Domu Kultury. Od roku 2010 Szkoła Polskiej Mniejszości Narodowej jest organizatorem Festiwalu Polskiej Piosenki Dziecięcej „Wesołe Nutki”.

Uczniowie uczestniczą i zdobywają nagrody w przygotowywanym przez Konsulat Generalny RP we Lwowie Konkursie Wiedzy o Kulturze i Języku Polskim „Znasz-li ten kraj?”, od jego pierwszej edycji. Kilka razy brali też udział w Międzynarodowym Konkursie Plastycznym, którego organizatorem jest Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana w Krakowie (Polska), a w nagrodę uczestniczyli w warsztatach teatralno-językowych i plastyczno-językowych. W Konkursie Recytatorskim „Kresy” 2014 Denis Lowuskin otrzymał wyróżnienie, a Natalia Drozd zdobyła II miejsce oraz wzięła udział w Międzynarodowym Konkursie „Kresy” w Białymstoku (Polska).

Partnerzy szkoły to: Gimnazjum Publiczne im. Jana Pawła II w Radomyślu Wielkim i Stowarzyszenie „Nasza Gmina” w Radomyślu Wielkim (Polska).

Szkole przydałyby się plansze interaktywne do języka polskiego, historii, literatury i geografii.

Kontakt:

szkolapolska2014@gmail.com

aleksandra.buhera@gmail.com

ZESPÓŁ EDUKACYJNY Z POLSKIM JĘZYKIEM NAUCZANIA IM. JANA PAWŁA II W STRZELCZYSKACH

Adres placówki	ul. Zielona 4, 81-360 Strzelczyska, obwód lwowski
Data założenia	2003 rok
Podmiot zakładający	Wydział Oświaty w Mościskach
Miejsce działalności	szkoła zajmuje budynek, będący własnością polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Alicja Bałuch
Liczba nauczycieli	17
Liczba uczniów	73
Liczba grup	9
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie dziewięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyzne	język polski, literatura polska, historia Polski, geografia Polski

Zespół Edukacyjny z Polskim Językiem Nauczania im. Jana Pawła II w Strzelczyskach istnieje od 1 września 2003 roku. Tworzą go Szkoła Podstawowa z Polskim Językiem Nauczania im. Jana Pawła II oraz Przedszkole „Słoneczko”. Placówka jest nastawiona na propagowanie wiedzy o Polsce, polskim dziedzictwie kulturowym i historii.

Grono pedagogiczne składa się z wykwalifikowanych, profesjonalnych nauczycieli, wszyscy mają wykształcenie wyższe. Ich uczniami są dzieci w wieku od 6 do 15 lat, do przedszkola uczęszczają cztero- i pięcioletki. Lekcje odbywają się w budynku szkoły, który jest własnością Towarzystwa Przyjaciół Szkoły i Kultury Polskiej w Strzelczyskach. Pracownie przedmiotów ogólnokształcących są odpowiednio wyposażone (meble, tablica, plansze), w sali komputerowej jest 10 laptopów z dostępem do Internetu. Szkoła pracuje od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-15.20. Działa w niej stołówka.

„Nasza szkoła wprowadza uczniów w świat wiedzy, wdraża ich do samodzielności, pomaga w podejmowaniu decyzji dotyczących kierunku dalszej edukacji i przygotowuje do aktywnego udziału w życiu społecznym” – deklaruje kierownictwo placówki. Lekcje prowadzone są w sposób niekonwencjonalny, wyzwalający aktywność uczniów. Tym, którzy mają trudności w nauce, oferowana jest pomoc. Młodzież może rozwijać swoje zainteresowania na zajęciach pozalekcyjnych lub uczestnicząc w Programie Rozwoju Młodzieży Uzdolnionej. Szkoła organizuje wymianę uczniów ze szkołami z Ukrainy i Polski.

W placówce są organizowane występy, apele, akademie z okazji znaczących wydarzeń w dziejach Polski: Święta Niepodległości, Konstytucji 3 maja. Obchodzone są również: Dzień Nauczyciela, Boże Narodzenie, Wielkanoc, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki. Pedagodzy starają się podtrzymywać katolickie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia i Wielkanocnymi. Służą temu konkursy szopek, kolęd, przedstawienia jasełkowe, konkursy pisanek, kartek świątecznych i inne.

Uczniowie z sukcesem biorą udział w różnego rodzaju konkursach, festiwalach, olimpiadach językowych, zawodach sportowych organizowanych nie tylko na terenie Ukrainy, ale i w Polsce.

Wśród absolwentów szkoły są laureaci Olimpiady Literatury i Języka Polskiego organizowanej przez Instytut Badań Literackich PAN, której etap I i II odbywa się na Ukrainie, etap III w Warszawie. Wielu uczniów podejmuje studia na różnych uczelniach w Polsce.

Kontakt:

alicjabaluch@gmail.com

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY CENTRUM POLSKIM „WIARA, NADZIEJA, MIŁOŚĆ”

Adres placówki	ul Pselska 1, 40-000 Sumy, obwód sumski
Data założenia	2005 rok
Podmiot zakładający	Centrum Polskie „Wiara, Nadzieja, Miłość”
Miejsce działalności	sale użyczone przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Eugenia Aleksyeyenko
Liczba nauczycieli	4
Liczba uczniów	45
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie dwu- i trzyletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia i kultura, śpiew, taniec

Szkoła Sobotnio-Niedzielną działająca przy Centrum Polskim „Wiara, Nadzieja, Miłość” w Sumach funkcjonuje od 11 lat. Placówka główny nacisk kładzie na naukę języka polskiego, historii i literatury polskiej.

Nauczycielami w szkole są: Elina Kyryczok, mająca wyższe wykształcenie pedagogiczne oraz certyfikat znajomości języka polskiego, Tetiana Guzowska – wykształcenie wyższe muzyczne, Jewgenia Aleksyjejenko – wyższe pedagogiczne, i Oleg Vorozhka – wyższe pedagogiczne i choreograficzne.

Lekcje odbywają się w soboty w godz. 10.00-14.00 i 16.00-18.00 oraz niedziele 10.00-12.00, w salach użyczonych przez Miejską Bibliotekę dla Dzieci, Bibliotekę Obwodową im. N. Krupskiej oraz Szkołę Średnią nr 1. Szkoła ma w dyspozycji sprzęt komputerowy i multimedialny, radiomagnetofon, podręczniki i materiały audiowizualne.

Śródroczna działalność sprowadza się do wykładów, warsztatów, występów szkolnych. Uczniowie biorą aktywny udział w festiwalach organizowanych przez miasto oraz Unię Europejską. Uczestniczyli w Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego w Kijowie.

7 absolwentów zdało egzamin i otrzymało Kartę Polaka.

Kontakt:

Eugenia_a@rambler.ru

PUNKT NAUCZANIA PRZY SZAROGRODZKIEJ REJONOWEJ ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ IM. JANA ZAMOYSKIEGO

Adres placówki	ul. Heroi w Majdanu 220 K-A, 23-500 Szarogród, obwód winnicki
Data założenia	2011 rok
Podmiot zakładający	Szarogrodzka Rejonowa Organizacja Społeczna im. Jana Zamoyskiego
Miejsce działalności	sale wynajmowane od podmiotów zewnętrznych
Dyrektor placówki	Paweł Bajdacki
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	145
Liczba grup	13
Czas pracy placówki	cztery dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Nauczanie języka polskiego w Szarogrodzie rozpoczęło się w październiku 2012 roku, kiedy do miasta został oddelegowany przez ORPEG nauczyciel języka polskiego. Była to odpowiedź na zapotrzebowanie mieszkańców w zakresie znajomości polszczyzny. Jedni chcieli się starać o Kartę Polaka, inni przygotować do podjęcia studiów lub pracy w Polsce. Z czasem zainteresowanie nauką polskiego w rejonie szarogrodzkim rosło.

Dzisiaj pod opieką nauczyciela mianowanego Henryki Mochały języka polskiego uczy się 145 uczniów.

Przy Szarogrodzkiej Rejonowej Organizacji Społecznej im. Jana Zamoyskiego działają dwa punkty nauczania: w Szarogrodzie w budynku Szarogrodzkiej Rejonowej Organizacji Społecznej i w Murafie w salce parafialnej Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

Sale wyposażone są w podstawowe sprzęty szkolne i niezbędne pomoce: notebook, odtwarzacz CD, tablice typu flipchart.

W Szarogrodzie nauka odbywa się w piątki: 12.20-13.50, soboty: 10.00-11.30, 11.35-13.05, 13.10-14.40 i niedziele: 9.20-10.50, 12.30-14.50; w Murafie w czwartki: 13.00-17.45. Na niedzielne zajęcia do Szarogrodu dojeżdżają uczniowie z okolicznych miejscowości: Budne, Dżuryn, Łosowa.

Uczniowie poznają kulturę polską poprzez wyjazdy na Festiwal Kultury Polskiej do Winnicy i koncerty zespołów polskich zapraszanych przez Konsulat RP do Murafy. Biorą udział w konkursach recytatorskich, przygotowują szkolne uroczystości dla rodziców, uświetniają występami seminaria organizowane przez szkołę.

Kierownictwo placówki sygnalizuje chęć uzyskania wsparcia w zakresie papieru i tonerów do drukarki oraz projektora.

Kontakt:

szewczyk.ludmila@gmail.com

SOBOTNIO-NIEDZIELNA SZKOŁA PRZY SZEPETOWSKIM ODDZIALE ZWIĄZKU POLAKÓW NA UKRAINIE

Adres placówki	ul. Gorkiego 38, 30-401 Szepetówka, obwód chmielnicki
Data założenia	2008 rok
Podmiot zakładający	Szpetowski Oddział Związku Polaków na Ukrainie
Miejsce działalności	wynajęte sale od innego podmiotu
Dyrektor placówki	Walentyna Pasiecznik
Liczba nauczycieli	5
Liczba uczniów	158
Liczba grup	15
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyzste	język polski, historia, geografia, kultura i tradycje Polski

Sobotnio-Niedzielną Szkołę w Szepetówce została założona przy miejscowym oddziale Związku Polaków na Ukrainie w 2008 roku w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na naukę języka polskiego, historii i geografii Polski, kultury i tradycji polskiej.

Nauczycielki: Walentyna Pasiecznik, Oksana Kowtoniuk – obie po Uniwersytecie Pedagogicznym w Drohobyczu, Walentyna Mamajewa, absolwentka Centrum Kultury i Języka Polskiego przy UMCS w Lublinie (Polska), Natalia Sołowiowa, która ukończyła Uniwersytet Narodowy „Akademia Ostrogska”, oraz Inna Jaworska, absolwentka Państwowego Humanistycznego Uniwersytetu w Równym i Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców Uniwersytetu Marii Curie- Skłodowskiej w Lublinie, prowadzą lekcje dla 15 grup uczniów.

Zajęcia odbywają się pięć razy w tygodniu: w poniedziałki w godz. 10.30-12.00, 15.00-19.00, we wtorki – 10.30-12.00, 15.00-19.30, środy

– 10.30-12.00, 16.00-18.00, czwartki – 15.00-18.30 oraz piątki – 10.30-12.00, 15.00-18.00. Przy szkole pracuje czynna codziennie (również w soboty i niedziele) „Świetlica” dla uczniów polskich klas. Placówka korzysta z dwóch sal wynajmowanych w internacie działającym przy Szkole Ogólnokształcącej I-III st., umeblowanych i wyposażonych w rzutnik z ekranem, laptop i wieżę.

Nauczyciele wielką wagę przykładają do wychowania w duchu pamięci o tradycjach i przeszłości. W szkole organizuje się wiele imprez kulturalnych z okazji: Dnia Polonii, Święta Niepodległości Polski, Święta Konstytucji 3 maja, dnia Świętego Mikołaja, Dnia Babci, Dnia Dziadka, Dnia Matki, Dnia Języka Ojczystego i innych, urządza jasełka. Uczniowie uczestniczą w rozmaitych działaniach charytatywnych, np. wspólnie z harcerzami z Warszawy (Polska) w akcji „Świąteczna paczka” czy z wolontariuszami podczas akcji „Mogiłę pradziada ocal od zapomnienia”.

Młodzież bierze udział w konkursach „Poznaj Polskę”, Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego „Ja piszę..., Ty piszesz... My piszemy...”, Festiwalach Kultury Polskiej.

Spotkania „Mowo moja ojczysta” służą temu, by ludzie starszego pokolenia mogli przy herbacie podzielić się swoimi wspomnieniami z przeszłości, porozmawiać z młodymi o tradycjach polskiej mniejszości na Ukrainie. Młodzież z kolei umila te spotkania pieśniami i wierszami w języku ojczystym.

O efektach pracy szepetowskiej placówki najlepiej świadczą kariery szkolne jej absolwentów: ponad 200 uczniów zostało licealistami i studentami na uczelniach wyższych w Polsce.

Kartę Polaka otrzymało około 3000 osób.

Szkole prócz zakupu dodatkowych mebli przydałby się komputer.

Kontakt:

valatyszkievicz@mail.ru

SZKOŁA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY POLSKIM TOWARZYSTWIE KULTURALNO- -OŚWIATOWYM W TARNOPOLU

Adres placówki	ul. Szewczenki 21, 46-001 Tarnopol, obwód tarnopolski
Data założenia	2001 rok
Podmiot zakładający	Polskie Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe w Tarnopolu
Miejsce działalności	dwie salki w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Piotr Fryz
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	546
Liczba grup	34
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Szkoła Języka Polskiego przy Polskim Towarzystwie Kulturalno-Oświatowym w Tarnopolu w tym roku obchodzi piętnastolecie istnienia. Przez ten czas stała się – jak podaje jej dyrekcja – „nie tylko miejscem podtrzymywania polskości, ale jednocześnie ważną instytucją integrującą lokalną społeczność wokół wartości dialogu interkulturowego oraz wzmacniającą obszary współpracy międzynarodowej między Polską i Ukrainą”.

W szkole uczą: Oksana Młynko, mająca wykształcenie wyższe, Lilia Kilbitska po kursie w Szkole Języka Polskiego w Tarnopolu, oraz Marianna Seroka, absolwentka filologii polskiej i szkoleń w ORPEG. Pod ich kierunkiem arkana polszczyzny zgłębia 546 uczniów.

Lekcje odbywają się w poniedziałki 15.00-20.00, wtorki 15.00-20.00, środy 15.00-20.00, czwartki 15.00-20.00, piątki 15.00-20.00 i soboty

11.00-18.00. Miejszem prowadzenia zajęć są dwie sale w siedzibie Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego, użyczane bezpłatnie. Placówka jest wyposażona w nowoczesny sprzęt komputerowy, drukarkę, projektor multimedialny, telewizor, odtwarzacz DVD, dwie tablice magnetyczne i podręczniki.

Szkoła Języka Polskiego nawiązała bliską współpracę z innymi placówkami edukacyjnymi w Tarnopolu i zorganizowała w miejscowej filharmonii uroczystą akademię z okazji Święta Niepodległości Polski. W 2014 roku jej uczniowie reprezentowali Tarnopol w Konkursie Recytatorskim im. Adama Mickiewicza „Kresy” we Lwowie. W marcu 2015 roku – w Konkursie Recytatorskim Poezji i Prozy Polskiej dla mieszkańców Ukrainy w Łucku, we wrześniu 2015 roku uczennice szkoły uzyskały wysokie lokaty w Konkursie Recytatorskim im. J. Słowackiego w Krzemieńcu; w październiku 2015 roku uczniowie zajęli I i II miejsce w Konkursie Poezji Śpiewanej w Kowlu.

Chcąc podnieść standard pracy szkoły i jakość nauczania, dyrekcja planuje zakupić kolejne pomoce dydaktyczne oraz elementy wyposażenia sali lekcyjnej.

Kontakt:

mira27freez@gmail.com

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA W UŻGORODZIE IM. KS. PROF. J. TISCHNERA

Adres placówki	ul. Nabrzeże Kijowskie 16, 88-000 Użgorod, obwód zakarpacki
Data założenia	1999 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Zakarpacia
Miejsce działalności	klasa w miejscowej szkole
Dyrektor placówki	Tatiana Pułyk
Liczba nauczycieli	4
Liczba uczniów	49
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura, historia, geografia, narodoznawstwo

Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielna w Użgorodzie ma już 16-letni staż. Powstała, by zaspokoić potrzebę nauczania się języka polskiego przez osoby przynajmniej się do polskiego pochodzenia.

W gronie pedagogicznym są: Tatiana Pułyk, Raisa Górnicka, Katarzyna Dykun i Aleksandra Horbacz. Wszystkie mają wyższe wykształcenie, a Tatiana Pułyk i Katarzyna Dykun ukończyły dodatkowo kursy specjalistyczne.

Miejszem nauki jest Szkoła nr 5 w Użgorodzie, w której polska placówka korzysta z pracowni językowej. Do dyspozycji uczniów jest komputer, telewizor, drukarka i biblioteka. Lekcje odbywają się w piątki od 18.00 do 19.30, soboty od 10.00 do 16.00 i niedziele od 12.00 do 18.00.

Szkoła od samego początku uczestniczy w rozmaitych polsko-ukraińskich projektach. W 2000 roku wzięła udział, przy wsparciu krakowskiego

oddziału Stowarzyszenia Wspólnota Polska, w projekcie integracyjnym „Przez turystykę do porozumienia” (Użgorod-Sanok), rok później w projekcie Euroregionu Karpackiego „Karpaty nasz dom – w nim żyjemy” (Użgorod-Sanok), w 2004 roku – „Europa - nasz wspólny dom” (Użgorod-Głogów Małopolski-Rzeszów), w 2009 roku – „Poznajemy kulturę i tradycje sąsiadów” (Użgorod-Warszawa).

Uczniowie uczestniczyli w 2005 roku w Konkursie Recytatorskim Poezji i Prozy Polskiej, zorganizowanym przez „Klub Złoczowski”, gdzie zdobyli I i II miejsce. W 2014 roku zajęli II i III miejsce w konkursie plastycznym Rodziny Szkół Tischnerowskich. W 2006 roku zespół szkolny Góralska Nuta reprezentował miasto Użgorod na XIII Jarmarku Słowiańskich Zespołów Folklorystycznych w Jarosławiu.

Szkole potrzebne są kserokopiarka i podręczniki do języka polskiego.

Kontakt:

pulykt@gmail.com

Uczniowie szkół sobotnich z Winnicy, Charkowa i Kirowogradu

Uczniowie szkół sobotnich z Winnicy, Charkowa i Kirowogradu

W Polskiej Szkole Sobotnio-Niedzielnej przy SP „Kresowiacy”

Uczniowie szkoły z Nowogrodu Wołyńskiego

PUNKT NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ ZAKARPACIA IM. GNIEWY WOŁOSIEWICZ

Adres placówki	ul. Gojdy 8, 88-000 Użgorod, obwód zakarpacki
Data założenia	2014 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Zakarpacia im. Gniewy Wołosiewicz
Miejsce działalności	salka do nauki w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Halina Wakarowa
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	32
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy roczne
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, literatura, historia

Punkt Nauczania Języka Polskiego przy Towarzystwie Kultury Polskiej Zakarpacia im. Gniewy Wołosiewicz powstał rok temu, 1 stycznia. Powodem był wzrost zainteresowania nauką polskiego w lokalnym środowisku polskim. Dlatego głównym celem punktu jest organizacja nauczania języka od podstaw oraz przekazanie wiedzy o polskiej historii, kulturze i tradycji.

Nauczycielkami są Ludmiła Fedorczuk, która przeszła odpowiednie szkolenia, oraz mająca ukończone kursy Halina Wakarowa.

Zajęcia odbywają się w siedzibie Towarzystwa Kultury Polskiej Zakarpacia, gdzie placówka wynajmuje jedną salę o powierzchni 34 mkw., dwa razy w tygodniu w: środy – 17.00-19.00 i soboty – 10.00-16.00. Punkt dysponuje wyposażeniem TKPZ, w tym sprzętem multimedialnym (komputer, telewizor, wieża muzyczna). Jego własnością są meble oraz rzutnik

i ekran. Uczniowie korzystają z biblioteki posiadającej książki w języku polskim.

W dbałości o kształtowanie tożsamości narodowej podopiecznych nauczyciele obchodzą z nimi polskie święta narodowe: z okazji odzyskania niepodległości 11 listopada i Konstytucji 3 maja. Organizowane są także spotkania wigilijne, imprezy na Dzień Matki, Dzień Dziecka i Dzień Nauczyciela oraz spotkania okolicznościowe.

Kontakt:

wakarowa@ukr.net

POLSKA SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA IM. RODZINY GROCHOLSKICH PRZY SP „KRESOWIACY”

Adres placówki	ul. Junosti 9, Winnica 21-010, obwód winnicki
Data założenia	2011 rok
Podmiot zakładający	Stowarzyszenie Polonijne „Kresowiaczy” w Winnicy
Miejsce działalności	użyczona sala
Dyrektor placówki	Jerzy Wójcicki
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	75
Liczba grup	4
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, warsztaty artystyczne

Szkoła Sobotnio-Niedzielna im. Rodziny Grocholskich funkcjonuje w Winnicy od 2011 roku. Została założona dzięki staraniom i determinacji lokalnej polskiej społeczności.

Uczą w niej Irena Torbus, z wykształceniem polonistycznym i Natalia Abaszkin, która prowadzi warsztaty artystyczne.

Nauka odbywa się trzy razy w tygodniu: we wtorki i czwartki w godz. 17.00-20.00 oraz soboty – 10.00-13.00, w wynajmowanej w Prywatnej Szkole Ogólnokształcącej I-III stopnia „Aist” sali, której remont został wykonany również dzięki Ambasadzie RP w Kijowie. Uczniowie korzystają z jednego z najnowocześniejszych gabinetów polonistycznych w regionie, wyposażonego w nowoczesne meble i sprzęt multimedialny. Mają do dyspozycji laptop, kopiarkę i telewizor. Duża część materiału jest przekazywana w postaci plików mp3 i wideo na dużym ekranie telewizora.

Nauczyciele duży nacisk kładą na wychowanie patriotyczne wychowanków, budowanie polskiej tożsamości narodowej. Tylko w pierwszym półroczu roku szkolnego 2014/2015 uczniowie wzięli udział w imprezie „Z pieśnią do Wolności”, Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego, uroczystości Wszystkich Świętych. Ponadto w szkole obchodzi się dzień Świętego Mikołaja, Dzień Języka Ojczystego, Dzień Babci i Dziadka, Święto Konstytucji 3 maja.

Uczniowie uczestniczą w obwodowych konkursach recytatorskich i festiwalach kultury polskiej. W szkole działa zespół artystyczny „Kresowiaczki”, który już kilkakrotnie wyjeżdżał do kraju przodków.

Potrzeby, jakie zgłasza placówka, to zakup aparatu fotograficznego.

Kontakt:

euroconnect@ukr.net

PUNKT NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO PRZY WINNICKIM KULTURALNO- -OŚWIATOWYM ZWIĄZKU POLAKÓW

Adres placówki	ul. Czerwonych Partyzantów 21, 21-036 Winnica, obwód winnicki
Data założenia	1995 rok
Podmiot zakładający	Winnicki Kulturalno-Oświatowy Związek Polaków
Miejsce działalności	klasy w miejscowej szkole
Dyrektor placówki	Alicja Ratyńska
Liczba nauczycieli	4
Liczba uczniów	110
Liczba grup	6
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia

Punkt Nauczania Języka Polskiego działający przy Winnickim Kulturalno-Oświatowym Związku Polaków powstał we wrześniu 1995 roku. Podstawowym zakresem jego działalności jest krzewienie polskiej kultury, tradycji i języka.

Nauczaniem zajmują się Alicja Ratyńska, Halina Juźwiuk, Weronika Krawczuk i Larysa Polakowa, mające ukończone studia wyższe. Uczniowie rekrutują się głównie spośród członków Kulturalno-Oświatowego Związku Polaków. W szkole uczą się języka polskiego z elementami kultury i tradycji w grupach zróżnicowanych pod względem wieku.

Nauka odbywa się: we wtorki i czwartki w godz. 18.30-20.00, w środy i piątki – 18.00-20.00 oraz soboty – 10.00-17.00. Miejscem nauki są używane przez winnickie Liceum Nr 7 dwie klasy lekcyjne, z których jedna pełni funkcję siedziby Winnickiego Kulturalno-Oświatowego Związku Polaków. Jest umeblowana i wyposażona w: tablicę interaktywną, rzutnik,

sprzęt komputerowy, drukarkę. Wśród pomocy edukacyjnych są: tablice gramatyczne, mapy historyczne i geograficzne, podręczniki, słowniki, filmy CD oraz zbiór książek z literatury pięknej.

Co roku uczniowie, zwłaszcza młodsi, biorą udział w miejskiej i obwodowej olimpiadzie języka polskiego oraz konkursach recytatorskich, w których otrzymują wyróżnienia. Starsi przygotowują m.in. obchody Narodowego Święta Niepodległości Polski, konkursy, imprezy muzyczno-literackie itd.

Tradycją placówki są wizyty na początku roku szkolnego w podobnych szkołach lub punktach nauczania języka polskiego działających przy organizacjach polonijnych oraz w szkołach ogólnokształcących z nauczaniem języka polskiego w sąsiednich obwodach. W ostatnich latach uczniowie odwiedzili polonijne organizacje w Żytomierzu, Czerniowcach, Kamieńcu Podolskim, Barze, prezentując przy okazji Dziecięcy Teatr Polonijny „Dialog”, który działa przy Stowarzyszeniu.

Innym zwyczajem kultywowanym od lat jest zwiedzanie miast oraz muzeów związanych z historią Polski. Niejednokrotnie organizowano wycieczki do Kamieńca Podolskiego, Chocimia, Humania, Berdyczowa i Żytomierza, uczniowie oglądali pałace i zamki polskie w okręgu lwowskim oraz na Wołyniu. Wychowankowie uczestniczą też w projektach międzynarodowych dla dzieci i młodzieży polonijnej oraz w szkołach zimowych i letnich odbywających się w Polsce.

Przy szkole działa Salon-Video, w którym można obejrzeć filmy polskie.

Potrzebą zgłoszoną przez dyrekcję placówki jest zakup słowników polsko-ukraińskich i ukraińsko-polskich. Szkoła przygotowuje się do obchodów 200. rocznicy śmierci wybitnego powieściopisarza, etnografa i historyka Jana Potockiego, urodzonego i pochowanego w Pikowie, w obwodzie winnickim.

Kontakt:

wkozp@ukr.net

ratynska@mail.ru

SZKOŁA SOBOTNIA PRZY DELEGATURZE ŚW. RODZINY NA UKRAINIE ZGROMADZENIA SIÓSTR OD ANIOŁÓW

Adres placówki	ul. Tołbuchina 7, 21-005 Winnica, obwód winnicki
Data założenia	2014 rok
Podmiot zakładający	Delegatura św. Rodziny na Ukrainie Zgromadzenia Sióstr od Aniołów
Miejsce działalności	pomieszczenie w domu zakonnym
Dyrektor placówki	s. Teresa Jakubowska
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	30
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Szkoła Sobotnia przy Delegaturze św. Rodziny na Ukrainie Zgromadzenia Sióstr od Aniołów powstała w Winnicy w zeszłym roku, we wrześniu, z powodu wielkiego zapotrzebowania na znajomość języka polskiego u parafian i osób mających polskie korzenia. Cieszy się wielkim zaufaniem i popularnością ze względu na warunki pracy i elastyczność pracowników.

W szkole uczą absolwentki Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie (Polska) s. Teresa Jakubowska i s. Antonia Chałupiak.

Zajęcia odbywają się w salce do nauki języka polskiego w domu zakonnym, która jest umeblowana i wyposażona w pomoce edukacyjne oraz książki. Lekcje są prowadzone dwa razy w tygodniu, w soboty od 14.00 do 18.00 i niedziele od 14.00 do 18.00.

Dzieci i młodzież poznają podstawy gramatyki, literatury i kultury polskiej.

W szkole są organizowane obchody świąt patriotycznych: Konstytucji 3 maja oraz Niepodległości Polski, Wigilia. Podtrzymuje się takie tradycje jak mikołajki, jasełka, kolędowanie. Uczniowie uczestniczą w spotkaniach tematycznych, sprzątają cmentarz.

Szkoła przygotowuje do egzaminu na Kartę Polaka.

Kontakt:

olenabys@ukr.net

SZKOŁA SOBOTNIA PRZY WINNICKIM OBWODOWYM STOWARZYSZENIU DOBROCZYNNYM „ŚWIE TLICA POLSKA”

Adres placówki	ul. Pirogowa 51/1, 21-037 Winnica, obwód winnicki
Data założenia	2004 rok
Podmiot zakładający	Winnickie Obwodowe Stowarzyszenie Dobroczynne „Świetlica Polska”
Miejsce działalności	sale użyczane przez inne podmioty
Dyrektor placówki	Walery Istoszyn
Liczba nauczycieli	8
Liczba uczniów	130
Liczba grup	10
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojcyste	język polski, historia, kultura, muzyka

Szkoła Sobotnia przy Winnickim Obwodowym Stowarzyszeniu Dobroczynnym „Świetlica Polska” pracuje jedenasty rok. Podstawowym zakresem jej działalności jest nauczania języka polskiego, pomoc w poszukiwaniu własnej tożsamości kulturowej i odrodzeniu własnego dziedzictwa kulturowego polskich mieszkańców Winnicy.

Nauczyciele, w większości po studiach, ukończyli kursy zawodowe: Maja Melnyk i Alina Białoszycka w Polonijnym Centrum Nauczycielskim w Lublinie (Polska), Alisa Paczewska, Swietłana Leontjewa i Walery Istoszyn na UMCS w Lublinie. Lidia Lizanowska ma za sobą studia w Drohobyczu, Ulana Baraniak – niepełne wyższe, i Wiktoria Białoszycka – średnie i kurs zawodowy.

Placówka prowadzi zajęcia przez sześć dni w tygodniu: w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki o godz. 17.00, w piątki o 17.00, 18.00 i 19.00,

w soboty zaś o 11.00 i 15.00. Na potrzeby lekcji wynajmuje salę w budynku winnickiej Rady Miejskiej (ul. Kosmonautów 30) oraz korzysta z pomieszczeń użyczanych przez Bibliotekę Uniwersytetu Medycznego i Winnickie Technikum Muzyczne.

Młodszy uczniowie biorą udział – z sukcesami – w konkursach recytatorskich we Lwowie, w Kijowie (Konkurs Recytatorski im. Adama Mickiewicza „Kresy”) czy Przedborzu (Ogólnopolskie Spotkania z Poezją Marii Konopnickiej), edukacyjnych (Ogólnopolskim Konkursie Pamięci ks. Mieczysława Alberta Krąpca w Lublinie), miejskiej i obwodowej Olimpiadzie z Języka Polskiego. W Ogólnoukraińskim Dykdandzie z Języka Polskiego „Ja piszę, Ty piszesz, My piszemy po polsku” w 2014 i w 2015 roku zajęli II i III miejsce.

Wychowankowie szkoły udzielają się w działającym przy Stowarzyszeniu Dobroczynnym „Świetlica Polska” dziecięcym zespole Ganzia z Samary, który występuje podczas imprez i koncertów przygotowywanych przez organizację. Zespół uczestniczył w Światowym Festiwalu Poezji Marii Konopnickiej w Przedborzu (Polska).

Szkole potrzebne są m.in. płyty CD, DVD, skaner, aparat fotograficzny oraz środki na opłacenie podkładów muzycznych (nagrań) dla zespołu i solistów.

Kontakt:

swietlica.polska@mail.ru

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ ODDZIAŁ W ŁANOWICACH

Adres placówki	81-453 wieś Wojutycze, plebania, obwód lwowski
Data założenia	2014 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej oddział Łanowice
Miejsce działalności	salka parafialna
Dyrektor placówki	Maria Faluszczak
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	30
Liczba grup	3
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielną w Wojutyczach, małej wsi w rejonie samoborskim, została założona przez Towarzystwo Kultury Polskiej Oddział w Łanowicach w 2014 roku.

W szkole uczy Maria Faluszczak, absolwentka Drohobyckiego Instytutu Pedagogicznego. Uczniowie – dzieci w wieku 10-15 lat – uczęszczają na zajęcia w soboty w godz. od 10.00 do 13.00. Odbývają się one w użyczonej przez parafię salkę, wyposażonej w podstawowe sprzęty szkolne.

Placówka stara się zapoznawać uczniów z polskimi tradycjami poprzez organizowanie jasełek i dnia Świętego Mikołaja.

W szkole brakuje nieomal wszystkiego, co jest niezbędne do efektywnej nauki: materiałów dydaktycznych, komputera, drukarki, plansz edukacyjnych i podręczników.

Kontakt:

walery.tracz@mail.ru

POLSKA SZKÓŁKA PRZY WOŁODARSKO- WOŁYŃSKIM REJONOWYM KULTURALNO- OŚWIATOWYM ZWIĄZKU POLAKÓW IM. WŁADYSŁAWA REYMONTA

Adres placówki	ul. Karola Marksa 21-23 m. 25, 12-101 Wołodarsk Wołyński, obwód żytomierski
Data założenia	1991 rok
Podmiot zakładający	Wołodarsko-Wołyński Rejonowy Kulturalno-Oświatowy Związek Polaków im. Władysława Reymonta
Miejsce działalności	dwie sale użyczane przez inne podmioty
Dyrektor placówki	Żanna Szyszkina
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	194
Liczba grup	10
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, historia, tradycje polskie, muzyka

Polska Szkołka przy Wołodarsko-Wołyńskim Rejonowym Kulturalno-Oświatowym Związku Polaków im. Władysława Reymonta powstała 1991 roku w na fali nastrojów sprzyjających nauce języka polskiego i dzięki odrodzeniu miejscowego kościoła przez ks. Ryszarda Szmista. Dzisiaj jest znaczącym ośrodkiem polskości w regionie.

W szkole nauczaniem zajmują się: Zasłużona dla Kultury Polskiej Żanna Szyszkina, która ukończyła Liceum Muzyczne im. Wiktora Kosenki w Żytomierzu i kurs specjalistyczny na UMCS w Lublinie (Polska), Lilia Zajnczkiwska, absolwentka Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki w Żytomierzu, i Zasłużony dla Kultury Polskiej Oleg Szyszkin, po Liceum Muzycznym im. Wiktora Kosenki w Żytomierzu i kursie na UMCS w Lublinie (Polska).

Placówka prowadzi dwa punkty nauczania: w Wołodarsku Wołyńskim i Nowej Borowej. W pierwszej miejscowości korzysta z gościnności

Rejonowego Kulturalno-Oświatowego Związku Polaków (jego siedziba mieści się w Domu Kultury), który przekazał jej pomieszczenie do nauki. Są w niej meble szkolne, laptop, książki, mapy, pomoce dydaktyczne. W Nowej Borowej salkę do nauki użycza parafia.

Lekcje trwają przez pięć dni w tygodniu. W Wołodarsku Wołyńskim w poniedziałki i czwartki w godz. 15.00-19.45, wtorki i piątki – 14.00-18.30, środy – 15.30-16.30; w Nowej Borowej w poniedziałki i czwartki w godz. 11.30-17.15.

Polska Szkółka w ostatnich latach działa jako centrum kulturalne dla dzieci i młodzieży. Przygotowuje koncerty prezentowane w szkołach i wioskach rejonu wołodarskiego. Od lat uczestniczy w corocznym święcie Polaków – Festiwalu Twórczości Dziecięcej „Bo świat – to my!”.

Placówka organizuje wyjazdy do Polski: do Ośrodka Caritas w Myczkowcach, gdzie wypoczynek uczniów łączony jest z poznawaniem kultury i języka polskiego oraz wychowaniem w duchu chrześcijańskich i katolickich tradycji; do Tęgoborzy na wspólne kolędowanie i naukę (szkoła współpracuje z Gimnazjum w Tęgoborzy); i do ważnych ośrodków polskości na Ukrainie: Lwowa, Żytomierza, Winnicy i Kijowa.

Szkoła planuje zakup m.in.: telewizora, komputera, drukarki, aparatu fotograficznego, książek i pomocy metodycznych.

Kontakt:

zannashyshkina@wp.pl

zannashyshkina@rambler.ru

NIEDZIELNA SZKOŁA POLSKA IM. ŚW. JADWIGI KRÓLOWEJ

Adres placówki	ul. Gogoła 155, 69-000 Zaporozie, obwód zaporoski
Data założenia	1999 rok
Podmiot zakładający	„Słowiańskie Zjednoczenie” przy Liceum Akademickim
Miejsce działalności	pomieszczenia użyczane przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Tatiana Gubienko
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	13
Liczba grup	5
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie 5-letnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, historia Polski

Niedzielną Szkołę Polską im. św. Jadwigi Królowej w Zaporozu została założona 16 lat temu. Celem jej twórców było umożliwienie poznania języka przodków osobom o polskich korzeniach, działanie na rzecz odrodzenia polskich tradycji.

Nauczaniem zajmuje się Tatiana Gubienko, absolwentka Uniwersytetu w Białymstoku (Polska). Zajęcia prowadzone są codziennie oprócz niedziel, w wymiarze 2 lub 4 godzin. Odbývają się w mieszkaniach uczniów i użyczanych przez prywatne firmy salach.

Szkoła dysponuje materiałami edukacyjnymi, podręcznikami, literaturą piękną, notebookiem.

Wśród absolwentów są osoby, które ukończyły studia w Polsce (w Krakowie i Olsztynie), dwóch aktualnie studiuje w Warszawie, ośmiu otrzymało Kartę Polaka.

Kontakt:

tatianasopotnicka@mail.ru

PUNKT NAUCZANIA PRZY TOWARZYSTWIE JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ W ZAPOROŻU

Adres placówki	ul. Zwenygorodska 6-22, 69-093 Zaporże, obwód zaporoski
Data założenia	2007 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Języka i Kultury Polskiej w Zaporżu
Miejsce działalności	sala użyczana przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Olena Lytovka
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	34
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	jeden dzień w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, kultura polska

Towarzystwo Języka i Kultury Polskiej w Zaporżu stawiające sobie za cel upowszechnianie znajomości polszczyzny i prowadzenie działalności w zakresie szerzenia kultury i wiedzy uruchomiło Punkt Nauczania języka polskiego 18 grudnia 2007 roku.

Uczy w nim Yevhenia Chvan, która sama ukończyła kurs języka polskiego prowadzony w Towarzystwie. Pod swoją opieką ma 34 uczniów.

Zajęcia odbywają się co sobotę w bibliotece obwodowej, która użycza swojego pomieszczenia, w godz. 10.30-13.30 i są prowadzone w dwóch grupach sformowanych według wieku. W punkcie są podręczniki, płyty z muzyką i filmami.

W placówce uczniowie rozwijają swoje umiejętności komunikacyjne: mówienie, czytanie i słuchanie ze zrozumieniem, pisanie i praktyczną gramatykę języka oraz poszerzają wiedzę o historii i kulturze.

Tradycje polskie poznają poprzez obchody świąt narodowych, udział w konkursach, projekcjach filmów polskich, wystawach itd. Są też „zachęcani do działalności społecznej, a także wychowywani w duchu wzajemnego zrozumienia, tolerancji i szacunku do innych narodów oraz walki z ksenofobią”, jak zapewnia kierownictwo placówki.

Potrzeby szkoły to profesjonalne mikrofony, które będą wykorzystywane podczas przedstawień teatralnych.

Kontakt:

towarzystwo@mail.ru

elenchvan@mail.ru

PUNKT NAUCZANIA PRZY KULTURALNO- -OŚWIATOWYM CENTRUM IM. T. CZACKIEGO

Adres placówki	ul. Leśi Ukrainki 9/113, 35-704 Zdobunów, obwód rówieński
Data założenia	2011
Podmiot zakładający	Rada założycieli Centrum
Miejsce działalności	salka do nauki w siedzibie polskiej organizacji
Dyrektor placówki	Aleksander Radica
Liczba nauczycieli	2
Liczba uczniów	34
Liczba grup	5
Czas pracy placówki	trzy dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, historia

Kulturalno-Oświatowe Centrum im. T. Czackiego uruchomiło Punkt Nauczania w Zdobunowie 14 marca 2011 roku, realizując swoje cele statutowe, jakimi są podtrzymywanie języka polskiego oraz kultury polskiej. Uczniami są osoby interesujące się dziedzictwem i tradycjami polskimi, członkowie Centrum.

Nauczaniem zajmują się: Wiktoria Radica, absolwentka Rówieńskiego Instytutu Słowianoznawstwa, wielu kursów zawodowych, m.in. kursu metodycznego dla polonistów w Łucku prowadzonego przez Polonijne Centrum Nauczycielskie z Lublina i seminariów w Rówieńskim Obwodowym Instytucie Pedagogicznego Kształcenia Podyplomowego, oraz Aleksander Radica, inżynier, który obecnie uczy się w Szkole Wyższej Przymierza Rodzin w Warszawie (Polska) na kierunku historia.

Słuchacze są podzieleni na pięć grup, według wieku i czasu nauki. Punkt pracuje we wtorki i czwartki od 18.00 do 20.00 oraz środy od 15.00 do

17.00. Zajęcia są prowadzone w salce przy harcówce Hufca Harcerskiego „Wołyń”. Podstawowe umeblowanie uzupełniają książki, plansze, mapy historyczne.

W szkole są organizowane imprezy kulturalne, np. wieczory tematyczne „Polscy romantycy” czy „Janusz Korczak – patron dziecięcych marzeń”. Cyklicznie odbywają się spotkania opłatkowe i wielkanocne.

Placówka uczestniczy w przygotowywaniu konferencji historycznych we współpracy z innymi instytucjami (szkołami, organizacjami społecznymi), np. „Polska i Ukraina w walce o niepodległość 1918-1920”, „Praca przymusowa podczas okupacji niemieckiej na terenie Rówieńszczyzny”. Urządza pokazy filmów dla młodzieży (m.in. „Dachau”, „11 listopada”, „Katyń”, „Tylko mnie kochaj”, „Listy do M.”, „Miasto 44”). Wspólnie z Harcerskim Hufcem „Wołyń” przed Narodowym Świętem Niepodległości 11 listopada organizuje Tydzień Patriotyczny.

Nauczyciele tłumaczą książki z polskiego na język ukraiński: „Filozofia w ogniu Bożej miłości”, K. Szałata, „Księga miłości” Raoula Follereau.

Potrzeby zgłaszane przez kierownictwo placówki to tunel animacyjny, telewizor, odtwarzacz DVD i roll-up.

Kontakt:

al_radica@ukr.net

Wizyta uczniów polskich szkół sobotnich w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie

Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej w Chmielnickim

Uczniowie polskich szkół z Czerniowiec, Sokala, Czerwonograda, Jaworowa, Beresteczka

Uczniowie z Kirowogradu, Charkowa, Szepetówki, Odessy, Chmielnickiego, Beresteczka

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY TOWARZYSTWIE KULTURY POLSKIEJ ZIEMI ZDOŁBUNOWSKIEJ

Adres placówki	ul. Fabryczna 20, 35-705 Zdołbunów, obwód rówieński
Data założenia	2000 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Zdołbunowskiej
Miejsce działalności	sale użyczane przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Zofia Michalewicz
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	122
Liczba grup	6
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski

Szkoła Sobotnio-Niedzielna w Zdołbunowie została powołana przez członków Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Zdołbunowskiej w 2000 roku. Potrzeba założenia placówki wynikała z chęci uczestniczenia przez polską młodzież w różnych festiwalach, imprezach, konkursach wiedzy o Polsce, recytatorskich. A także ze wzrostem zainteresowania nauką polskiego wśród lokalnej społeczności.

Nauczycielem jest Barbara Włodarczyk, mająca wykształcenie wyższe polonistyczne. Lekcje są prowadzone w dwóch miejscach: w salce użyczanej przez polską organizację i w pracowni języka polskiego urządzonej w siedzibie parafii. Są one umeblowane i wyposażone w radioodtwarzacz, telewizor, aparat fotograficzny, system nagłośnieniowy, urządzenie wielofunkcyjne, ekran i laptop.

Zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu: w piątki od godz. 15.30 do 18.30 i w soboty w godz. 11.00-12.00 i 14.30-19.00.

Uczniowie angażują się w przygotowanie uroczystości rocznicowych: Święto Niepodległości Polski, Święto Konstytucji 3 maja, święta Bożego Narodzenia, Wielkanoc. W 2013 roku szkoła zorganizowała Dzień Dziecka, na który zostały zaproszone dzieci z domów dziecka z obwodu rówieńskiego. Do imprezy dołączyli mieszkańcy, co było świetną okazją do integracji.

Uczniowie są corocznie zapraszani na różne konkursy, m.in.: Konkurs Polskiej Piosenki Śpiewanej w Kowlu (laureatki: D. Matwiejczuk, A. Bugajczuk, Z. Michalewicz, H. Remiszewska, M. Grubaja), Dziecięco-Młodzieżowy Festiwal Polskiej Piosenki w Łucku (laureaci: P. Gordijenko, D. Matwiejczuk, A. Krawczuk), Światowy Festiwal Poezji Marii Konopnickiej w Przedborzu (Polska). W grudniu 2014 roku wzięli udział w konkursie wiedzy o Polsce w Chmielnickim pt. „Co wiem o Polsce?” (laureaci: A. Michalewicz, W. Steciuk).

W miarę możliwości młodzież wyjeżdża na wycieczki krajoznawcze, o tematyce związanej z historią i kulturą polską. W 2012 roku zwiedziła Krzemieniec, w 2014 roku – Chocim i Kamieniec Podolski.

Szkole potrzebne są: antena satelitarna, faks, laptop, planszet, kolorowa drukarka, podręczniki, a także stroje ludowe dziecięce i młodzieżowe oraz instrumenty muzyczne.

Kontakt:

towarzystwo.zdolbunow@gmail.com

SOBOTNIA SZKOŁA POLSKIEJ MNIEJSZOŚCI NARODOWEJ W ŻŁOCZOWIE

Adres placówki	ul. Heroi w Upa 2, 80-700 Żłoczów, obwód lwowski
Data założenia	1998 rok
Podmiot zakładający	Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Żłoczowskiej im. ks. bpa Jana Cieńskiego, oddział TKPZL
Miejsce działalności	salka lekcyjna w siedzibie Towarzystwa
Dyrektor placówki	Maria Nemirowska
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	229
Liczba grup	10
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie sześcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyste	język polski, historia, geografia, muzyka, informatyka

Sobotnia Szkoła Polskiej Mniejszości Narodowej w Żłoczowie została założona latem 1998 roku przez członków Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Żłoczowskiej im. ks. bpa Jana Cieńskiego.

Pracuje w niej troje nauczycieli: Bożena Majewska, absolwentka studiów pedagogicznych, podyplomowych w zakresie zarządzania oświatą i studiów z logopedii, Luba Muryn – mającą ukończone pedagogiczne studia licencjackie, oraz Włodzimierz Muryn, absolwent studiów magisterskich.

Salę lekcyjną wynajmuje szkole nieodpłatnie TKPZZ. Na jej wyposażenie oprócz typowych mebli szkolnych składają się projektor multimedialny, ekran i notebook. Uczniowie podzieleni na 10 grup przychodzą na zajęcia w środy w godz. 16.00-19.20, czwartki i piątki – 14.30-17.35, soboty – 8.30-14.30 oraz w niedziele – 12.00-14.00.

Nauczycielka muzyki i śpiewu Luba Muryn jest jednocześnie kierownikiem szkolnego zespołu Bijące Serduszka. Ostatnio wystąpił w jasełkach, na które zaproszono m.in. członków Towarzystwa Polskiego i rodziców. Na koniec wszyscy tradycyjnie podzielili się opłatkiem.

Uczniowie wraz z pedagogami przygotowują obchody Święta Niepodległości Polski, organizują andrzejki, dzień Świętego Mikołaja, wieczory poetyckie (np. „Miłość w poezji polskiej”), pokazy filmowe z wykorzystaniem własnego sprzętu (ostatnio „1920. Bitwa Warszawska”). Dbają o pamięć przodków, np. w 2014 roku na miejscowym cmentarzu uprzątnęli teren wokół mauzoleum ku czci pomordowanych Polaków w 1919 roku, 1 listopada zapalili znicze na grobach zmarłych, również patrona Towarzystwa ks. bpa Jana Cieńskiego. W szkole odbyło się seminarium poświęcone powstaniu warszawskiemu.

Czworo uczniów wzięło udział w Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego.

Kontakt:

zloczow1@o2.pl

Adres placówki	ul. Teslenka 1A, 80-300 Żółkiew, obwód lwowski
Data założenia	1994 rok
Podmiot zakładający	Delegatura Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Żółkwi
Miejsce działalności	dwie sale lekcyjne w klasztorze sióstr
Dyrektor placówki	s. dr Sara Ewa Łakoma
Liczba nauczycieli	3
Liczba uczniów	242
Liczba grup	15
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	nauczanie wieloletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski z elementami historii i kultury polskiej, katecheza

Sobotnią Szkołę Języka Polskiego w Żółkwi założyła s. Mateusza Katarzyna Trynda przy klasztorze Sióstr Dominikanek 21 lat temu. Dzieci przekroczyły jej progi po raz pierwszy 1 września 1994 roku. Poza nauką polskiego prowadzona jest w niej katecheza, zajęcia plastyczne, teatralne, muzyczne oraz etnograficzne.

W szkole uczą trzy siostry dominikanki: s. Sara Ewa Łakoma, teolog z przygotowaniem pedagogicznym, s. Juwencja Iwona Dziedzic, ekonomistka, oligofrenopedagog, i s. Mateusza Katarzyna Trynda po koledżu katechetycznym.

Uczęszczają do niej dzieci i młodzież w przedziale wiekowym 6-19 lat. Uczniowie są podzieleni na 15 grup, z których każda ma 3 godz. lekcyjne w tygodniu. Zajęcia są prowadzone we wtorki, czwartki i piątki od godz. 16.00 – cztery lekcje, w środy od. 15.00 – cztery lekcje i soboty od godz. 10.00 – 15 lekcji.

Nauczanie odbywa się w dwóch salach lekcyjnych w klasztorze. W każdej jest telewizor, odtwarzacz DVD, komputery, laptopy, słowniki, encyklopedie, lektury szkolne, zestawy tablic gramatycznych i ortograficznych, mapy i tablice historyczne.

Siostry dbają o zaszczepienie w uczniach zainteresowania językiem polskim, poczucia patriotyzmu, szacunku do historii, przeszłości, a także wartości chrześcijańskich. Dzieje się to poprzez realizację wielu projektów. Tylko w ostatnim roku szkolnym placówka zorganizowała: obóz językowy w Magierowie dla młodzieży, kurs języka polskiego dla dzieci starszych (półkolonie) – „Jak to powiedzieć”, lekcję historii – „Ten stary, polski Lwów”, Święto Edukacji Narodowej, konkurs recytatorski poezji Władysława Bełzy „Katechizm polskiego dziecka”, „Pamiętaj o mogile przodka” – sprzątanie cmentarza, obchody 100-lecia wybuchu I wojny światowej, obchody Święta Niepodległości Polski, zabawę andrzejkową, polskie tradycje adwentowe – pieczenie pierniczków, polski opłatek – spotkanie przed Bożym Narodzeniem, „Idzie św. Mikołaj” – spotkanie mikołajowe, „Pasterka polska” – montaż słowno-muzyczny, jasełka.

Uczniowie są laureatami Konkursu Wiedzy o Kulturze i Języku Polskim „Znasz-li ten kraj” organizowanego przez Konsulat RP we Lwowie, Ogólnoukraińskiego Dyktanda Polskiego we Lwowie, konkursów recytatorskich. Biorą udział w Olimpiadzie Języka Polskiego.

Absolwenci szkoły są stypendystami rządu RP.

Szkoła odczuwa brak podręczników do nauki języka polskiego i historii.

Kontakt:

siostryszkola@wp.pl

SZKÓŁKA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY PARAFII BOŻEGO MIŁOSIERDZIA

Adres placówki	ul. Dębrowna 41, 10-006 Żytomierz, obwód żytomierski
Data założenia	1996 rok
Podmiot zakładający	ks. Jarosław Olszewski SAC
Miejsce działalności	salka parafialna
Dyrektor placówki	ks. Jarosław Olszewski SAC
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	155
Liczba grup	12
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, wiedza o Polsce, historia, geografia

Szkołka Sobotnio-Niedzielna w Żytomierzu powstała przy Parafii Bożego Miłosierdzia 19 lat temu. Przez ten czas działała na rzecz odrodzenia polskiej tożsamości kulturowej i narodowej, wychowania w duchu wartości chrześcijańskich.

Lekcje prowadzi s. Karolina Słomińska, mająca wykształcenie wyższe polonistyczne.

Zajęcia są zorganizowane w siedzibie parafii, gdzie szkoła dysponuje salą wyposażoną w meble, magnetofon, podręczniki i bibliotekę ze sporym zasobem bajek.

Nauka odbywa się we wtorki w godz.10.00-12.00,16.00-19.00, środy i piątki – 10.00-12.00, 17.00-19.00, czwartki – 10.00-12.00, 16.00-18.00, soboty – 10.00-12.00 oraz niedziele – 9.30-11.30. Poza językiem polskim

dzieci uczą się piosenek, poznają folklor polski, polskie tradycje narodowe i religijne.

Szkoła przygotowuje wieczorki słowno-muzyczne poświęcone ważnym postaciom, rocznicom i wydarzeniom. Co roku, podczas wakacji, organizuje obozy językowe na miejscu albo w Polsce.

Każdego roku kilkoro uczniów dostaje się na studia w polskich uczelniach, a bardzo wielu otrzymuje Kartę Polaka.

Placówka cierpi na brak podręczników, potrzebny jest jej także rzutnik multimedialny.

Kontakt:

josac@o2.pl

PUNKT NAUCZANIA PRZY OBWODOWEJ ORGANIZACJI SPOŁECZNEJ „STUDENCKI KLUB POLSKI”

Adres placówki	ul. Czerniachowskiego 34 B, 10-005 Żytomierz, obwód żytomierski
Data założenia	2013 rok
Podmiot zakładający	Obwodowa Organizacja Społeczna „Studencki Klub Polski”
Miejsce działalności	sala wynajęta przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Walentyna Jusupowa
Liczba nauczycieli	1
Liczba uczniów	50
Liczba grup	2
Czas pracy placówki	dwa dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia

Punkt Nauczania przy Obwodowej Organizacji Społecznej „Studencki Klub Polski” w Żytomierzu powstał dwa lata temu, w związku z potrzebą nauczania języka polskiego nowych członków organizacji, w większości studentów.

Nauczaniem zajmuje się Walentyna Jusupowa, która ukończyła Państwowy Uniwersytet im. I. Franki w Żytomierzu i posiada certyfikat poświadczający znajomość polskiego na poziomie B2. Z oferty szkoły korzysta 50 uczniów podzielonych na dwie grupy.

Salę do nauki (38 mkw.) „Studencki Klub Polski” wynajmuje od miejscowej polskiej firmy budowlanej Polimex-Mostostal Ukraina Sp. z o.o. Zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu, w soboty i niedziele w godz. 18.00-20.00.

Kierownictwu placówki zależy na zapoznaniu swoich uczniów z historią Polski, kształtowaniu w nich dumy z powodu przynależności do narodu polskiego, a także integracji polskiego środowiska młodzieżowego na Żytomierszczyźnie, dlatego organizuje obchody ważnych świąt narodowych jak Święto Konstytucji 3 maja czy Niepodległości Polski.

W punkcie brakuje słowników ukraińsko-polskich.

Kontakt:

swala@o2.pl

SZKOŁA WIEDZY O POLSCE PRZY ŻOMPO ZWIĄZEK SZLACHTY POLSKIEJ

Adres placówki	ul. Czechowa 1K, 10-029 Żytomierz, obwód żytomierski
Data założenia	2013 rok
Podmiot zakładający	ŻOMPO Związek Szlachty Polskiej
Miejsce działalności	kilka sal użyczonych przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Aliona Denysewicz
Liczba nauczycieli	4
Liczba uczniów	93
Liczba grup	6
Czas pracy placówki	pięć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy paromiesięczne, nauczanie roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, literatura, historia

Wzrost zainteresowania językiem polskim i wiedzą o Polsce wśród mieszkańców Żytomierza mających polskie pochodzenie sprawił, że ŻOMPO Zjednoczenie Szlachty Polskiej zdecydowało się otworzyć na początku roku akademickiego 2013-2014, 10 września, Szkołę Wiedzy o Polsce. Zważywszy na krótki czas jej działalności, szkoła szybko się rozwija.

Zatrudnia cztery nauczycielki: Irenę Zagładzko po studiach historycznych na Uniwersytecie Jagiellońskim (Polska), Wiktorię Halicką, absolwentkę filologii polskiej na UJ (Polska), Annę Denisewicz, absolwentkę Państwowego Uniwersytetu im. Iwana Franki w Żytomierzu i Centrum Metodycznego w Drohobyczu, oraz Olenę Denisewicz, która również ukończyła Państwowy Uniwersytet im. Iwana Franki w Żytomierzu i Letnią Szkołę Rozwoju Zawodowego Nauczycieli.

Placówka pracuje w poniedziałki w godz. 13.45-14.45, 15.00-16.00, 18.00-19.30, we wtorki – 18.00-19.30, w środy – 13.45-14.45, 15.00-

16.00, 17.00-18.00, 18.00-19.30, piątki – 16.00-18.00, 18.00-19.30 i soboty – 12.00-13.00. Dysponuje dwiema drukarkami, w tym jedną kolorową. Lekcje odbywają się w wynajmowanych od Urzędu Miasta Żytomierza i od Urzędu Administracji Obwodu Żytomierskiego salach.

By uczniowie mogli dowiedzieć się jak najwięcej o tradycjach i obyczajach swoich polskich przodków, szkoła organizuje spotkania andrzejkowe i opłatkowe. Wiedza o historii i kulturze polskiej jest pogłębiania podczas wycieczek edukacyjnych do miejsc związanych z Polakami. W cyklu „Wędrujące lato” uczniowie wybrali się na cmentarz rzymskokatolicki w Żytomierzu, po którym oprowadzał ich znany żytomierski krajoznawca. Poza tym zwiedzili Berdyczów, zamek w Radomyślu, Korostyszew, dendropark w Aleksandrii i Lwów. Na początku nowego roku szkolnego wzięli udział w grze terenowej „Drogami polskiego Żytomierza”. Razem z członkami Zjednoczenia Szlachty Polskiej uczestniczyli w obchodach Narodowego Święta Niepodległości w Żytomierzu.

Uczniowie szkoły wzięli udział w I i II Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego „Ja piszę, Ty piszesz, My piszemy... po polsku”.

Szkole potrzebny jest laptop.

Kontakt:

kostecka777@gmail.com

irinochka144@gmail.com

SZKOŁA SOBOTNIO-NIEDZIELNA PRZY ŻYTOMIERSKIM OBWODOWYM ZWIĄZKU POLAKÓW NA UKRAINIE, CENTRUM POLSKIE

Adres placówki	ul. Teatralna 17/20 kab 109-111, 10-014 Żytomierz, obwód żytomierski
Data założenia	2006 rok
Podmiot zakładający	Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie
Miejsce działalności	sale używane przez inny podmiot
Dyrektor placówki	Wiktoria Laskowska-Szczur
Liczba nauczycieli	7
Liczba uczniów	461
Liczba grup	26
Czas pracy placówki	sześć dni w tygodniu
Oferta dydaktyczna	kursy krótkoterminowe, roczne, nauczanie wieloletnie: dwu-, trzy- i pięcioletnie
Nauczane przedmioty ojczyście	język polski, historia, geografia, kultura polska, taniec, śpiew

Szkoła Sobotnio-Niedzielną przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie w przyszłym roku będzie obchodzić swoje dziesięciolecie. Celem jej twórców jest odrodzenie i zachowanie kultury polskiej, zaznajomienie uczniów z polskimi tradycjami, historią i dziedzictwem narodowym.

W placówce uczą Wiktoria Wachowska, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego (Polska), Irena Świtelska – Uniwersytetu im. Iwana Franki w Żytomierzu i studium choreograficznego w Rzeszowie (Polska), Jadwiga Poliszczuk po filologii polskiej i studium muzycznym, Wiktoria Zubarewa, filolog polska, Helena Staniszevska, ukończyła filologię polską, jest na studiach doktoranckich na Uniwersytecie Śląskim (Polska), Janina Laskowska, doktorantka KUL (Polska) i ks. Jarosław Giżycki, absolwent Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Chrystusowego w Poznaniu (Polska).

Zajęcia odbywają się w salkach używanych przez odpowiednio: ŻOZPU, parafię katedry św. Zofii, hotel Żytomierz i Bibliotekę Obwodową. W posiadaniu szkoły są tablica multimedialna i laptopy. Uczniowie podzieleni na grupy mają lekcje w poniedziałki i piątki od 17.00 do 20.15, wtorki i czwartki – 10.00-11.30, 15.00-20.15, środy – 17.00-22.45 oraz soboty – 10.00-16.30.

Uczniowie udzielają się w zespole tanecznym, zespole wokalnym Dzwoneczki, biorą udział w konkursach – np. w międzynarodowym Konkursie Recytatorskim im. Władysława Broniewskiego w Tarnowie (Polska) czy Konkursie „Mistrz Polskiej Ortografii” w Żytomierzu, a także w Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego. Uczestniczą w akcji Świąteczko Pamięci, w ramach której odbyli wycieczkę do Lwowa, gdzie zwiedzili m.in. Cmentarz Łyczakowski i inne zabytki.

W szkole obchodzi się Święto Konstytucji 3 maja i Niepodległości Polski, Wigilię, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dzień Nauczyciela, organizowane są spotkania tematyczne.

Kontakt:

zpuzytomierz@mail.ru

Fundacja Wolność i Demokracja

Al. Jerozolimskie 30 lok 14 00-024 Warszawa

Tel. +48226588505

www.fundacja.org.pl